

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

24

55893

45

~~81~~

BIGGERS
KITAJČEVA
PAPIGA

LJUDSKA KNJIŽNICA 45

Kitajčeva papiga

LJUDSKA KNJIŽNICA 43

Earl Derr Biggers

Kitajčeva papiga

Aleksandar Eden je stopil z meglene ulice San
Franciska v veliko kakor dvorana prostorno prodajalno
Ivrida Meak & Eden. Tolej je stalo čudovito
krovnato elegantnih poslušnih prodajalcev ob vitrinah,
ki so bile polne druzgavih draguljev in bisernih
okladičev, nakar se obrnili proti njemu, kakor da so
bili v bližini kraljevega dvorca, z obličji, kakor da so
bili kraljevi v prvi guževici.

Eden je priklonil prilazno na levo in desno. Bil
je precej majhen, sivozelen svetle, ostre oči
in obilnega nosu, kakor da se je prilagal njegovi dra-
koni volitvi. Njemu vili prapore Meak se je prazgodaj
vzpnil v velike večnosti in zapustil svojemu drovle-
bnemu svoj delci v najznamenitejši draguljarski trgovini
v mestu San Francisco.

Eden je vodilo nekaj stvari v imenito
svojstveno pisarno v mednarodni, kjer je preživljal
svoj življenjski čas.

Eden je bil v pisarni eden od tistih, ki so postali
veliki strojni v predstavi.

Eden je bil za lepota, strasen v delni sku-
pi draguljarske trgovine, ni pustil na cedilo, ko je in
druge stvari v svoji svetlosti je imelo od
svojih stvari in je bila odličnega obnašanja; popolna
je bila tudi v svoji obliki. Pod Eden, precej prvi svoji
deli dedič trgovina, je nekoli dejal, da čim čvrst, ko
je dolega od svojih trgovino, nakar se je postal eden
od tistih, ki so postali veliki strojni v predstavi.

Aleksandar Eden je pogledal na svojo v kakih
desetih minutah predkajem obliki, kakor priložnost,
kjer je bil eden od tistih, ki so postali veliki strojni
v predstavi.

1932

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

55893 0

Earl Derr Biggers

Kitajčevs papiga

55893

F2C 12193/1951

1923

PREVEDEL FRANC KREMŽAR
VSE PRAVICE PRIDRŽANE

I.

Aleksander Eden je stopil z meglene ulice San Franciska v veliko kakor dvorana prostorno prodajalno tvrdke Meek & Eden. Takoj je stalo štirideset izredno elegantnih poslužnih prodajalcev ob vitrinah, ki so bile polne dragocenih draguljev ter bleščeče srebrnine, zlatnine in platinine; vsi so bili enako oblečeni v brezhibne kutavaje, z rdečimi, kakor rosa svežimi klinčki v levi gumbnici.

Eden je prikimal prijazno na levo in desno. Bil je precej majhen, sivolas mož; imel je svetle, ostre oči ter oblasten nastop, kakršen se je prilégal njegovi družabni veljavi. Kajti vrli gospod Meek se je prezgodaj napotil v veliko večnost in zapustil svojemu družabniku svoj delež v najznamenitejši draguljarski tvrdki zahodne ameriške obale.

Iz ozadja je vodilo nekaj stopnic v imenitno opremljene pisarne v medstropju, kjer je preživiljal Aleksander Eden svoje dni.

»Dobro jutro, gospodična Chase!« je pozdravil čedno tajnico v predsobi.

Edena njegov čut za lepoto, obrušen v dolgi skušnji draguljarske trgovine, ni pustil na cedilu, ko je to damo sprejel v službo. Svetlolaska je imela oči kakor vijolice in je bila odličnega obnašanja; popolna je bila tudi v svoji obleki. Bob Eden, precej proti svoji volji dedič trgovine, je nekoč dejal, da ima človek, ko prestopa očetovo trgovino, občutek, da je gost kakega zaključenega salona.

Aleksander Eden je pogledal na uro. »V kakih desetih minutah pričakujem obisk, staro prijateljico, gospo Jordan iz Honoluluja. Prosim Vas, privedite jo takoj k meni!«

Na velikem naslonu njegove zasebne sobe je ležala jutrnja pošta, ki jo je le površno pregledal; kajti

njegove misli so se preletavale po drugih potih. Zamaknjen je zrl v hišo na drugi strani. Še je visela kadeča se jutrnja megla nad cestami in iz sivih hlapov se je zamišljenemu možu ob oknu odkrivala slika davno prošlih, daljnih dni.

Štiri desetletja so že minila od onega večera v Honoluluju, v veselem, srečnem Honoluluju stare monarhije. V kotu velike dvorane pri Phillimorovih je za steno zelenih palm igrala godba in po blestečem parketu je plesal Alec Eden, tedaj še droban, črnolas mladenič sedemnajstih let, z Alico Phillimorovo. Nerodni mladi dečko se je včasih spotaknil, kajti ples je bil čisto nov, twostep, ki ga je pravkar prinesel na Havaje neki pomorski kadet. Morda pa njegovega spotikanja ni bila kriva samo njegova nerodnost, marveč tudi omamljiva zavest, da drži v rokah biser otočja.

Veliko zemljanov je, ki jim je sreča nad vse naklonjena. In k tem je spadala Alica Phillimore. Ni bila le bajno lepa, ampak tudi dedinja skoraj neizmernega bogastva. Phillimorove ladje so rezale sedem morij in na tisoč jutrih družinskega posestva je zorel sladkorni trs za zlato žetev. Alec je videl na belem dekličinem vratu simbol njenega prvenstva in premoženja, sloveči biserni niz, ki ga je stari Phillimore prinesel s seboj iz Londona in plačal zanj ceno, da je ves Honolulu zijal z ustmi in očmi.

Lastnik tvrde Meek & Eden je še vedno strmel v valečo se meglo. Kako dražesten je ta spomin na tisti čarobni večer, poln vonja tujih cvetic, dehteč v zamolklem šumenju morskih valov in v mehkem šepetu domačih napevov! Kakor skozi kopreno zre pred seboj sij Alicinih modrih oči. Vse razločnejše pa vidi — sedaj je namreč že blizu šestdesetih in je povrhu dovršen trgovec — njene velike blesteče bisere, ki se v njih toplem blešču lovi luč kakor v čarobnih zrcalih.

Tja — je skomizgnil — okroglo štirideset let je že minilo odtlej in mnogokaj se je poslej že dogodilo; na primer, da se je Alica poročila s Freedom Jordanom, in čez nekaj let, da se jima je rodil edini otrok

— Viktor. Eden se je trpko nasmehnil. Kako hudo se je zmotila, ko je temu vihrovemu in bedastemu cepcu dala to srečo obetajoče ime!

Godrnjavo je stopil k svoji pisalni mizi. Prav gotovo je kaka Viktorjeva traparija sprožila dogodke, katerih en prizor se bo v kratkem izvršil v tej pisarni. O tem ni dvoma. In ta malopridnež bo stal za kulisami, dokler ne bo padel zastor zadnjikrat.

Marno je bil zatopljen Eden v svojo pošto, ko je njegova tajnica malo kesneje javila napovedano obiskovalko.

Alica Jordan je bila vesela in živahna kakor vedno. Kako se je ustavljala letom! »Alec, ljubi stari prijatelj...« je veselo žvrgolela.

Stisnil je njeni drobni roki. »Alica, kako sem vesel, da vas vidim!« Primaknil je usnjat stol. »Za vas častno mesto! Vedno!«

Smehljaje se je sedla. Eden se je igral s svojim nožem na mizi. Končno se je zbral. »Torej... Kaj sem hotel reči... Kako dolgo ste že tukaj?« je začel razgovor.

»Že štirinajst dni, mislim... Res, v ponedeljek je bilo štirinajst dni.«

»Niste držali obljube, Alica. Niste me obvestili.«

»Ko sem pa preživela prelepe urice! Viktor tako skrbi zame.«

»Seveda — Viktor — upam, da se mu dobro godi?« Malce zoprno je spreletelo Edena in pogledal je v okno. »Megla se dviga, kajne? Imeli bomo še lep dan...«

»Ljubi, stari Alec, pri meni vam ni treba hoditi okoli vrele kaše. Tega nisem vajena. Najprvo kupčija — je moje geslo. Tako je, kakor sem vam po telefonu povedala: Sklenila sem prodati Phillimorove bisere.«

Pokimal je. »Zakaj pa ne? Čemu naj bi vam sicer bili?«

»Seveda. Zame so postali brez pomena. Kajti bili so namenjeni mladosti. Toda radi tega se nisem odločila. Rada bi jih obdržala — toda, žal, ni mogoče. Sem... Sem ob vse, Alec.«

Njegov pogled se je izgubil zopet proti oknu.
»To se čudno sliši, kajneda? Vse ladje Phillimorove, vsa posestva, ki so bila naša — vse je izhlapelo. Velika hiša na obali je do dimnika v dolgovih. Viktorju se namreč nekaj kupčij ni posrečilo...«

»Ni vam treba dalje pripovedovati,« je tiho odvrnil Eden.

»Oh, vem, kaj mislite, Alec. Menite, da je Viktor veteranjaški in nepremišljen in — morda še hujše. Toda on je edino, kar mi je ostalo, odkar me je zapustil Fred. In rada ga imam.«

»Kakor dober tovariš, kar ste zares,« se je nasmešnil. »Ne, nič grdega nisem mislil o Viktorju, Alica. Tudi... Tudi sam imam sina.«

»Ne zamerite! Že davno bi bila morala vprašati. Kako gre Bobu?«

»Mislim, prav dobro. Najbrž še pride, preden odidete, če je seveda dovolj zgodaj zajtrkoval.«

»Ali dela v vaši tvrdki?«

Eden je skomizgnil. »To vprav ne. Ko je dovršil šolo, je eno leto preživel na južnem morju, drugo v Evropi in tretje — kolikor vem — v igralnici svojega kluba. Ampak tako življenje mu menda ne godi. Oni dan je govoril o časnikarstvu. Ima prijatelje pri časopisih.« Draguljar je zamahnil z roko in pokazal na svojo prodajalno. »Tele stvari, Alica, ki sem jim jaz posvetil življenje, njega dolgočasijo.«

»Ubogí Alec,« ga je nežno tolažila njegova stara prijateljica. »Mladi rod tako težko razumemo. Toda — prišla sem, da govorim o svojih lastnih skrbih. Kakor sem vam že omenila: na koncu sem. Biseri so vse, kar imam še dragocenosti.«

»No, to ni malo.«

»Dovolj, da rešim Viktorja iz stiske. Morda dovolj za ta leta, ki jih bom živela. Moj oče je plačal zanje devetdeset tisoč dolarjev. To je bilo takrat premožnje — ampak danes...«

»Danes? Najbrž ste prezrli, da so biseri od osemdesetega leta v vrednosti izdatno poskočili. Danes je ta niz vreden svojih tri sto tisoč dolarjev.«

»Kaj pravite? Ali veste to gotovo? Saj ga niste še nikdar videli...«

»Aha... saj sem dvomil, se li boste še spominjali,« jo je nalahko pograjal. »No, že vidim, da ne veste več. Malo preden ste prišli, so moje misli romale v preteklost — nazaj na tisti večer pred štiridesetimi leti, ko sem obiskal svojega strica na Havajih. Povabljen sem bil k vam na ples, vi pa ste me učili plešati twostep. Tedaj, tiste nepozabne ure, ste nosili bisere.«

»Sedaj se spominjam! Moj oče je malo prej prinesel niz iz Londona, tedaj sem ga nosila prvikrat. Toda, ljubi Alec, povrniva se v sedanjost! Včasih spomini bolé.« Umolknila je za hip. »Tri sto tisoč dolarjev, pravite...«

»Nisem porok, da bom toliko tudi res dobil zanje. Za tak predmet namreč ni lahko dobiti voljnega kupca. Mož, ki nanj mislim...«

»Oh, ali že imate interesenta?«

»Kajpak. Pa noče nuditi več kakor dve sto dvajset tisoč. Če vam je na tem, da hitro prodate...«

»Vsekakor! Toda kdo je ta Krez?«

»Madden. P. J. Madden.«

»Borzijanec? Spekulant?«

»Ali ga poznate?«

»Le iz časopisov. Videla ga nisem še nikoli.«

Eden je zgrbančil čelo. »Čudno. Delal se je, kakor da bi vas poznal. Slišal sem, da je v mestu. Ko ste mi telefonirali, sem ga obiskal v njegovem hotelu. Priznal je, da išče niz, ki bi ga podaril svoji hčeri. Pa je bil vseeno precej zapet. Šele, ko sem omenil ime Phillimore, se je otajal. »Biseri Alice Phillimorove, da, te vzamem,« je zakrulil. — »Tri sto tisoč dolarjev,« sem točno zahteval. — »Dve sto in dvajset tisoč, pa nobena centa več,« je zatrobental in me je pogledal s tistimi svojimi očmi — da, prav tako bi človek mogel barantati s temle dečkom tukaj!« Eden je nejevoljen pokazal na majhen bronast kipec Buddhe, ki je krasil njegovo pisalno mizo.

Alica Jordan se je začudila. »Kako, Alec, naj me pozna? Tega ne razumem. Naj bo kakorkoli, ponuja

mi premoženje in krvavo mi je potrebno. Prosim, dogovorite se z njim, preden zopet odpotuje!»

Nekdo je potrkal. »Gospod Madden iz New Yorka,« je javila tajnica.

»Dobro,« je pokimal Eden. »Prosim, naj vstopi.« Obrnil se je k svoji prijateljici: »Povabil sem ga semkaj, da se sam dogovori z vami. Če vam smem svetovati, nikarte se prenagliti! Morda ga vendar le še poženeva navzgor, dasi sicer dvomim. To je trd dedec, Alica. Kar časopisi o njem pišejo, je le preveč res.«

Hitro je umolknil, kajti trdi dedec, ki je o njem govoril, je stal na kitajski preprogi. Sam P. J., veliki Madden, junak iz tisočeriš borzijanskih bitk, več ko šest čevljev visok, v svoji sivi obleki, kakršno je najrajši nosil, kakor stolp iz granita. Njegove mrzle modre oči so preletele prostor kakor leden dih.

»Ah, gospod Madden, prosim, pridite bliže.« Eden je vstal.

Orjak se je porinil naprej; za njim sta se pokazala vitka, nežna deklica v dragocenem kožuhočinastem plašču in suh človek v temnomodri obleki, na oko kak pedant.

»Gospa Jordan, vam li smem predstaviti gospoda Maddena, ki sva o njem pravkar govorila?«

»Milostna gospa!«

Madden je toliko trgoval z jeklom, da se je nekaj tega prijelo celo njegovega glasu. »Privedel sem s seboj svojo hčer Evelino in svojega tajnika Martina Thorna.«

»Me zelo veseli!«

Eden je motril zanimivo skupino, ki je vdrla v njegovo tiho pisarno: slovečega finančnika, mrzlega, odločnega, zavedajočega se svoje moči, poleg njega pa vitko, prevzetno dekle, ki ji je oče, kakor so pripovedovali, izkazoval vso nežno ljubezen svoje starosti.

»Ne bi li hoteli, prosim, sesti?« Draguljar je primaknil stole. Madden je svojega porinil prav k pisalni mizi. Kakor grmada je sedel; poleg njega so bili vsi drugi kakor palčki.

»Uvodi so odveč!« je zaropotal odločno. »Prišli smo si ogledat bisere.« Eden se je ustrašil. »Spošto-

vani gospod Madden, bojim se, da sem vas zapeljal v zmoto. Biserov zaenkrat še ni v San Francisku.«

Madden je strmel vanj. »Toda saj ste me povabili, naj govorim z lastnico...«

Alica je pomagala prijatelju iz zadrege. »Ko sem odpotovala iz Honoluluja, nisem še nameravala prodati niza. To sem sklenila šele tukaj. Pač pa sem o tem že pisala na Havaje...«

Mlada deklica se je vmešala. Bila je prav za prav lepa, toda hladna ko kovina, kakor njen oče — v tem hipu pa vidno slabe volje. »Jaz sem seveda mislila, da so biseri tukaj,« je mrkala. »Drugače bi ne bila prišla.«

»No, nič ne de,« je zasukal milijonar. »Kaj neda, milostna gospa, bisere si daste poslati semkaj?«

»Da! Drevi odidejo iz Honoluluja. V šestih dneh bi mogli biti že tu.«

»To je brez pomena! Moja hčerka bo danes popoldne odpotovala v Denver. Sam pa se jutri odpeljem na jug. V enem tednu se mislim sniti z njo v Eldoradu in potovati z njo vred dalje na vzhod.«

»Pripravljen sem, poslati vam bisere, kamor želite,« je predlagal Eden.

»Zelo ljubeznivo.« P. J. Madden je premišljal, potem pa je ogovoril Alico Jordan: »Saj je to tisti niz, ki ste ga leta 1889. nosili v starem Palace hotelu?«

Osupla ga je pogledala. »Seveda.«

»In še lepši, kakor je bil tedaj; prisegel bi,« se je razvnel Aleksander Eden. »Veste, gospod Madden, med draguljarji je doma vraža, da biseri vsrkavajo vase osebnost žene, ki jih nosi; postanejo blesteči ali topi, kakršna je pač duševnost gospe, katero krase. Če je to res, so ti biseri z leti morali postati čudno lepi.«

»Budalost!« je zarobljeno zarenčal Madden. »O, oprostite, s tem nočem zabavljati čez milostno gospo. Ampak kot trgovec nočem poslušati takega praznoverja. Vendar pa vzamem bisere za ceno, ki sem jo imenoval.«

Eden je majal z glavo. »Saj so vredni najmanj tri sto tisoč dolarjev.«

»Zame ne. Dve sto in dvajset tisoč — od teh takoj dvajset tisoč za aro, da bo držalo, ostanek pa trideset dni potem, ko prejmem niz. Ali - alil«

Vstal je in zarežal na draguljarja. Eden, drugače mojster v pogajanju, je čutil, da ga je minila pred kamnitim čokom vsa njegova umetnost. Onemogel se je ozrl na svojo prijateljico.

»Vse v redu, Alec,« je mirila Alica. »Sprejmem ponudbo.«

»Dobro,« je vzdihnil draguljar. »Sijajno ste opravili, gospod Madden.«

»Kakor je prav. Sicer namreč ne kupim.« Madden je potegnil čekovno knjižico. »Dvajset tisoč na mizo, kakor je obljubljeno.«

Prvikrat se je oglasil tajnik. Njegove besede so bile izgovorjene s tankim glasom in neprijetno vljudno. »Rekli ste, da bodo biseri prišli v šestih dneh?«

»V kakih šestih dneh,« je potrdila Alica.

»Dobro.« Njegov glas je zazvenel nekam lizunsko. »Pridejo z...«

»S posebnim slom!« Eden si je gospoda v temnomodri obleki naknadno pozorneje ogledal. Bledo visoko čelo, sivkaste oči, ki so mogle s svojim pogledom človeka zbegati, dolge, blede, lakomne roke. »Nič kaj prijeten sodobnik,« si je mislil in je rezko ponovil: »S posebnim slom!«

»Kajpak!« je bil uslužni odgovor.

Madden je izpolnil ček in ga položil na pisalno mizo.

»Mislil sem, gospod Madden... je le predlog...« je začivkal zopet tajnik, »ko se gospodična Evelina vrne, da ostalo zimo prebije v Pasadeni, bi morda hotela dragotino nositi tam. V osmih dneh bomo morda v onih krajih, pa menim...«

»Kdo kupuje bisere?« je zagrmel P. J. Madden togotno. »Vi ali jaz? Nikakor nočem, da bi jih kdo vlačil sem in tja po vsej deželi. Dandanes, ko je vsak drugi človek cigan, se mi zdi to prenevarno.«

»Toda, oče,« je potožila Evelina, »res bi jih rada čimprej nosila...«

»Kaj pa šel!« Očetov rdeči obraz je postal škrlatast, vrgel je svojo debelo glavo nazaj, kar je navadno storil, če mu je kdo ugovarjal. »Bisere dobim v New-Yorku,« je grmel. »In mir besedi! Za nekaj časa pojdem na jug — tam v Pasadeni imam hišo in v puščavi, šest kilometrov od Eldorada, farmo. Precej časa me ni bilo že tam. Če človek večkrat ne pogleda po oskrbnikih, se ti potepini polené. Brž, ko bom zopet v New-Yorku, vam bom brzojavil, pa mi lahko izročite bisere v moji pisarni, gospod Eden. V tridesetih dneh dobite nakazilo za ostalo kupnino.«

»Dobro!« je odgovoril draguljar. »Če počakate trenotek, dam napraviti potrdilo o sklenjeni kupčiji in o pogojih. Kupčija je kupčija — to razumete pač bolje nego kdorkoli.«

»Gotovo,« je pokimal borzijanski magnat pomirjen.

Eden je odšel. Evelina Madden se je dvignila. »Počakam te spodaj, oče. Rada bi si ogledala zalogo jadvov.¹ Povem vam namreč, gospa Jordan, da ne dobite nikjer lepših jadvov kakor v San Francisku.«

»Morda res.« Alica je prišla mlajšo za roki. »Kako čudovito lep vrat imate, ljuba gospodična. Malo prej, preden ste prišli, sem dejala, da je Phillimorvim biserom treba mladosti. Upam, da jih boste nosili mnogo srečnih let!«

»Zelo ljubeznivo! Hvala vam!« je deklica hladno zapela in odhitela.

»Počakajte me v avtu, Thorn,« je velel njen oče tajniku. Ko je ostal sam z Alico Jordan, se je zopet pomračil njegov pogled. »Niste me še nikdar videli, kajne da ne?«

»Žal, ne. Ali morda vendarle?«

»Najbrž ne. Jaz sem pa vas videl. Danes — v naših letih — lahko človek brez skrbi brblja o takih rečeh. Vedite, da mi je v veliko zadoščenje, da bom imel te bisere. Danes je izlečena globoka rana, stara rana.«

Strme je zrla vanj. »Ne razumem vas.«

¹ Jadi so kamni, ki so jih v kameni dobi obdelavali za orodje in okraske; predvsem: nephrit, jadeit in serpentin.

»Pojasnil vam bom. V osemdesetih letih, ko ste prihajali z družino s Havajskih otokov, ste se nastanili v hotelu Palace. In jaz — jaz sem bil v tem hotelu sobni natakar. Večkrat sem vas tam videl — in tudi, ko ste nekoč imeli na sebi znameniti niz. V mojih očeh ste bili najlepše dekle na svetu — oh, zakaj pa ne ... saj sva oba ... hm ...«

»Sedaj sva oba stara,« je tiho dodala.

»Da, to mislim. Oboževal sem vas, toda jaz ... jaz sem bil uslužbenec — in za vas nič. To je žalilo moj ponos. Prisegel sem si, da se povzpnem tako, da se bom mogel poročiti z Vami. Sedaj se lahko oba temu smejeva; še celo moji načrti se niso dali vsi uresničiti. Toda danes so vaši biseri moji, — krasili bodo vrat moje hčere. Mogel sem jih kupiti od vas. In sedaj sva bot — tako je hotela usoda.«

»Ste pa čuden človek ...«

»Sem, kar sem. In moral sem vam to povedati, ker bi drugače moje zmagoslavje ne bilo popolno.«

Eden se je vrnil. »Prosim, gospod Madden, bi li hoteli biti tako ljubeznivi in tole podpisali? — Lepa hvala!«

»Vi torej dobite od mene brzojavko. Ostane pri New Yorku; nikjer drugje. Mislite na to! Zbogom!« P. J. Madden je ponudil Alici svojo drvarsko desnico.

Smehljaje se jo je stisnila. »Bodite zdravi! Sedaj ne zrem več mimo vas; vidim vas zares!«

»In kaj vidite?«

»Strašno velikega ničemurnika. Toda simpatičnega.«

»Hvala vam! Tega ne bom pozabil. Zdravstvujte!«

Odšel je. Eden se je trudno sesedel v svoj stol. »Tako, to je končano. Ta orjak človeka kar ohromi. Tako rad bi bil iztislil večjo vsoto, pa je bilo brezupno. Občutil sem, kakor da mora on vedno zmagati.«

»Da«, je pritrdila Alica, »on zmaga vedno.«

»Sicer pa — nisem želel, da bi bili tajniku obesili na nos, kdo bo prinesel bisere. Meni pa seveda lahko poveste.«

»Prinesel jih bo Charlie.«

»Kdo je to?«

»Kriminalni asistent policije v Honoluluju. Pred leti je bil v veliki palači ob obali naš prvi hišni uslužbenec.«

»Kitajec?«

»Da. Odšel je od nas, da bi postal policist in se je tam izvrstno izkazal. Ker pa je vedno želel, da bi kedaj obiskal celino, sem tako uredila njegov dopust, njegovo dovoljenje za potovanje in vse. On bo prinesel bisere. Kako bi pač bila mogla dobiti zanesljivejšega sla?«

»Drevi odpotuje?«

»Da, s parnikom ‚Prezident Pierce‘. Ladja bo menda prihodnji četrtek zvečer tu.«

Vrata so se odprla in mlad, čeden dečko je pri-skakljal čez prag. »Oprosti, oče, ako motim... Da, kdo pa je tu?«

»Bob!« je zaklicala Alica. »O, vi zaspanec vi! Kako vam gre?«

»Pravkar sem se prebudil v krasno življenje! Kako pa je vam in drugim mladim ljudem tam zunaj?«

»Hvala, izvrstno! Ampak dolgo ste se mudili pri zajtrku. Tu vam je pa ušlo čedno dekle.«

»Nikakor ne — če mislite Evelino Madden. Te sem imel dovolj že spodaj. Govorila je z enim pobeglih velikih knezov, ki smo jih nastavili v zabavo občinstvu. Nisem se dalje mudil. Zame nima nobene privlačnosti več, ker sem prejšnji teden povsod naletel nanjo.«

»Meni se zdi pa očarljiva.«

»Ledenik. Brrr... V njeni bližini veje zimska sapa.«

»Neumnost! Niste še nikoli poskusili s svojim nasmehom pri njej?«

»Mogoče — ampak le iz poklica. Toda dozdeva se mi, kakor da bi me hoteli pridobiti za zastarelo ustanovo zakona?«

»Kar bi bilo najpametnejše za vas in za vse mlade može, ki so po vašem kopitu.«

»Zakaj pa?«

»Za spodbudo. Ker bi vas sililo, da bi življenje dobro izrabili.«

Bob Eden se je zasmel. »Ljuba milostna gospa, ko se nočna megla prikaže skozi Zlata vrata in ko zaměžikajo luči cestnih svetilk — ne, takrat pa ne bi rad, da bi me ovirala kaka ‚spodbuda‘! Sploh pa mlada dekleta niso več taka, kakor svoj čas, ko so strla vsa srca.«

»Norosti! Danes so še celo privlačnejše, ampak vi tega nočete opaziti. Z Bogom! Alec, sedaj moram iti.«

»Prihodnji četrtek vas obiščem,« je dejal starejši Eden. »Sploh pa mi je radi vas žal, da nisva mogla več doseči.«

»Zame je to čudovita vsota! Sem tako vesela radi tega!« V tihi ginjenosti so se ji ovlažile oči. »Dobri moj oče! Še sedaj skrbi zame!«

Tiho ihteč je odšla.

Eden je stopil k svojemu sinu. »Mislim, da nisi še dobil službe pri časopisu.«

»Še ne.« Mladi mož si je dobre volje našgal cigareto. »Seveda založniki in glavni uredniki vsi kar nore za menoj, ampak vseh se otresam.«

»Dobro, pa se jih otresaj še dalje! Želim, da bi bil za prihodnja dva ali tri tedne prost. Imam sam delo zate.«

»Kajpada, papa!« Bob je vrgel vžigalico v dragoceno vazo. »Kaj pa naj delam?«

»Najprvo pojdeš prihodnji torek popoldne čakati parnik ‚President Pierce‘.«

»Tu se pa mnogo obeta. Najbrž bo stopila na suho čudovita mlada dama, gosto zastrta...«

»Ne, pač pa Kitajec.«

»Kdo, kaj?«

»Rumen kriminalni uradnik iz Honoluluja, v žepu z bisernim nizom, ki je več vreden kakor četrta milijona dolarjev.«

»Grom in strela! Pa potem...«

»Potem?« Aleksander Eden je zamišljeno zatézal. »Kdo more povedati? Morda je to šele začetek.«

V četrtek ob šestih zvečer je Aleksander Eden prišel v hotel Steward. Zmračilo se je zgodaj, ker je deževalo. Kakor v sanjah se je draguljar zamaknil z vežnih vrat tja ven na parado skakljajočih dežnikov ter v luči Geary Streeta, ki so v pršečem februarškem dežju medlo rumeno brlele. Potem se je okrenil in se, kakor mladenič vesel, v dvigalu odpeljal v sobe Alice Jordanove.

Pričakovala ga je pri vratih sprejemnice, ljubka kakor mlado dekle, v mehki, sivi večerni obleki. »No, Alec, sedaj pa kar brž noter. Viktorja menda še ne poznate?«

Eden Alicinega sina že leta in leta ni videl. In je ugotovil, da se petintridesetletniku razločno pozna njegovo lahkomišno življenje. Rjave oči so trudno mežikale, kakor da bi bile predolgo zrle v presvetlo luč; obraz zabuhel, postava preveč rejena. Toda obleka popolna; gotovo njegov krojač še ni vedel, da je Phillimorovo premoženje propadlo.

»Le pridite bliže!« se je veselo smehljaj Viktor, kajti videl je, da se bliža velika vsota. »Kolikor vem, je danes znamenit dan.«

»Hvala Bogu,« je pristavila njegova mati. »Vesela bom, če mi ne bo treba na biserni niz več misliti. Je pretežko breme za mojo starost.«

Eden je sedel. »Bob je odšel k luki, da počaka parnik. Velel sem mu, naj prideta z vašim kitajskim prijateljem takoj semkaj.«

»Vam li smem ponuditi kozarček cocktaila?« je zelo postrežljivo vprašal Viktor.

»Ne, hvala!« Eden je planil kvišku in začel hoditi po sobi.

Alica ga je začudeno pogledala. »Ali se je kaj pripetilo?«

Draguljar se je vrnil na sedež. »Kajpada — zgodilo, zgodilo. Nekaj zelo čudnega.«

»Kar je v zvezi z biseri?« je izpraševal Viktor z zanimanjem.

»Da. Ali se še spominjate besed, ki jih je Madden govoril ob slovesu, Alica? ,Ostane pri New Yorku; nikjer drugje', je posebno naglasil.«

»Seveda se jih.«

»No, pa se je vendarle premislil. Prav za prav ni Maddenu čisto nič podobno. Davi me je poklical s svoje farme v puščavi ter mi sporočil svojo željo, naj se mu biseri tam izroče.«

»V puščavi?« je začudeno ponovila Alica.

»Da. — To me je silno osupnilo. Njegova navodila so zvenela posebno odločno. Saj itak veste, da se z njim ni mogoče pogajati; zato sem ga le poslušal in mu pritrdil. Ko je odzvonil, sem se zavzel. Začel sem dvomiti, ali je res Madden z menoj govoril. Glas se mi je zdel pravi — ampak vendarle: vsekakor sem hotel biti previden in sem ga sam poklical. Vražje težko je bilo najti njegovo številko; toda slednjič mi jo je dal eden njegovih trgovskih prijateljev tu v mestu. Eldorado 76. Vprašal sem po P. J. Maddenu in ga dobil. Bil je vendarle on.«

»In kaj je dejal?«

»Pohvalil me je radi moje opreznosti, toda njegova navodila so bila kvečjemu še odločnejša kakor prej. Povedal je, da je slišal marsikaj, radi česar se mu zdi nevarno, sedaj jemati bisere s seboj v New York. Kaj je s tem menil, mi je ostalo nejasno. Pristavil pa je, da se je prepričal, da je puščava najboljša kulisa za kupčije te vrste. Nihče se ne bo domislil, da bi šel ravno v puščavo krast niz, vreden četrta milijona dolarjev. Kajpak ni tega povedal naravnost, ampak posnel sem iz njegovih besed.«

»Navsezadnje ima prav,« je menil Viktor.

»Prav za prav res. Saj sem sam delj časa prebil v puščavi. Tam ne pride nikomur na misel, zapirati vrata — nihče ne misli na tatove. Na vsakih par sto kilometrov dobite policijskega komisarja. Toda vendar . . .« Eden je vstal in razburjen zopet korakal gori in doli. »Vendar — ali če hočete, prav zato mi predlog ne ugaja. Recimo, da bi hotel kdo res tam napraviti kako malopridnost, oni kraj je kakor nalašč za tako podjetje. Daleč naokrog peščen ocean, kveč-

jemu nekaj bornih dreves. Recimo, da bi poslal Boba z vašimi biseri tjakaj in bi šel v past. Maddena morda sploh ni na tej oddaljeni farmi. Mogoče je odpotoval že na vzhod. Končno pa se tudi lahko suši kje v pustinji, predrt od krogle...«

Viktor se je zbadljivo nasmehnil. »Vaša domišljija se plaši z vami vred.«

»Mogoče! Zdi se, da postajam star, kajneda Alica?« Draguljar je pogledal na svojo uro. »Kje je pa Bob? Če dovolite, bom telefoniral?«

Še skrbnejšega obraza se je vrnil od telefona. »Prezident Pierce' je prispel pred petindvajsetimi minutami. V pol ure bi bila z lahkoto tu.«

»Promet je v tem času precej živahen,« je opozoril Viktor.

»No, da, to je res. — Toda Alica, razložil sem vam šembrano zadevo tako, kakor je. Kaj mislite o tem?«

»Kaj naj misli!« se je vmešal Viktor. »Madden je bisere kupil in želi, da mu jih pošljete v puščavo. Ni naša stvar, grajati njegove odločbe. Če to storimo, ga razžalimo, on pa bo morda razveljavil kupčijo. Ne, naša naloga mora biti le, izročiti mu bisere, prevzeti njegovo potrdilo in pa čakati na ček.« Tolsti, beli roki sta pohlepno zadrgetali.

»Je to tudi vaše mnenje, Alica?«

»No, da, Alec. Mislim, da ima Viktor prav.« Polna materinskega ponosa se je ozrla na sina.

»Dobro,« je pokimal Eden. »Potem pa ne smemo gubiti časa. Maddenu se mudi, ker bi rad čimprej odpotoval v New York. Drevi ob enajstih pošljem Boba z biseri na pot — toda nikakor ga nočem pustiti na pot samega.«

»Jaz ga bom spremljal,« se je ponudil Viktor.

»Ne! Rajši imam policijskega uradnika, četudi je iz Honoluluja. Menite li, Alica, da boste tega Charlieja Chana mogli pregovoriti, da bi spremljal Boba?«

»Gotovo. Charlie mi je zvesto vdan.«

»Tedaj dogovorjeno! Ampak vraga, kje neki tičita ona dva? Resno me skrbi...«

Telefon je zazvonil. Alica je hitela k aparatu. »Ah, vi ste, Charlie? Že tukaj v hotelu? Le pridite

sem goril Smo v četrtem nadstropju, številka 492. Da. Ali ste sami?« Položila je slušalo nazaj in se okrenila: »Pravi, da je sam.«

»Tega ne razumem...« Onemoglo se je sesedel Eden na svoj stol.

Trenotek kesneje je z zanimanjem motril debeluhastega, majhnega gospoda, ki sta ga najprisrčneje pozdravljala gospa Jordan in njen sin. Kriminalni asistent iz Honoluluja v svoji ameriški obleki ni bil posebno elegantna prikazen. Imel je okrogla, napeta lica in kožo kakor slonova kost; toda draguljarja je presenetil izraz njegovih oči, ki so gledale tako drzno in prodirno, da sta se punčici svetili kakor dva črna gumba.

»Alec,« je predstavljala Alica Jordan, »to je moj stari prijatelj Charlie Chan — in to je gospod Eden.«

Kitajec se je slovesno priklonil: »Moje počastitve se množe na tej celini. Najprvo sem gospodične Alice stari prijatelj in potem srečam visoko čislanega gospoda Edena!«

»Ali si se dobro vozil, Charlie?« je poizvedoval Viktor.

Eden ga je prekinil: »Oprostite, če motim, toda moj sin — hotel je vas počakati pri ladji.«

»Mi je zelo žal!« Honolulujec je skrbé pogledal. »Gotovo samo moja krivda. Bodite dobri in ne zamerite moji neumnosti — toda jaz nobenega čakajočega nisem videl v luki.«

»Nerazumljivo!« je v negotovosti mrmral draguljar.

»Nekaj minut sem čakal na mostu,« je nadaljeval Charlie. »Nikdo si ni upal iz deževnega večera. Zato sem poklical avto in sem se hitro odpeljal semkaj.«

»Ali si prinesel bisere?« je vneto silil Viktor.

»Kakor se razume. Že sem si vzel sobo tukaj v hotelu in sem se moral napol sleči, da sem jih vzel iz svojega pasu, ki ga nosim na koži.« Položil je na mizo niz, ki je bil videti čisto preprost. »Oglejte si nakit Phillimorov na koncu njegovega potovanja!«

se je zarežal. »In sedaj mi je s poštenim štrbunkom padlo s pleč veliko breme!«

Draguljar je pristopil z večjim pogledom strokovnjaka. »Bajno — čudovito! Nikdar in nikoli bi ne bili smeli tega niza prepustiti za tako ceno. En biser popolnejši od drugega! Mislim, da nisem še nik...« Ves navdušen je strmel v rožnati lesk. Hipoma pa se je prijel za čelo: »Toda Bob — kje je Bob?«

»Ah, bo že prišel!« je tolašil Viktor, božajoč s prsti dragoceni niz. »Sta se pač zgrešila.«

»Jaz sem kriv,« je skesano zagotavljal Chan. »Sram me je, da sem napravil tako napako...«

»Morda!« je menil Eden. »Toda sedaj, ko imate bisere v rokah, Alica, vam moram nekaj zaupati. Poprej vas nisem hotel vznemirjati brez potrebe. — Danes ob štirih popoldne me je zopet nekdo poklical — baje zopet Madden. Tako vsaj je trdil. Toda nekaj v njegovem glasu... no, vsekakor sem postal oprezen. Saj menda vendar pridejo biseri s parnikom ‚President Pierce,‘ je vprašal. ‚In ima sla?‘ Čemu naj mu ga povem, sem poizvedoval. Dejal je, da je dobil neka zaupna obvestila in da se boji, da so biseri v nevarnosti, da pa ne bi rad videl, če bi se kaj primerilo. Pravi, da bi mogel pomagati. Pri tem je vztrajal, da sem končno rekel: ‚Dobro, gospod Madden! Odložite slušalo! V desetih minutah vas zopet pokličem ter vam sporočim zaželeno navodila.‘ — Nastal je premor, potem pa je odložil slušalo. Jaz seveda nisem telefoniral na puščavsko rančo! Pač pa sem ugotovil, da je klic prišel iz avtomata v prodajalni tobaka na voglu Sutter in Kearny Street.«

Eden je umolknil. Videl je, da ga Charlie Chan opazuje z globokim zanimanjem.

»Ali se še čudite, da sem v skrbeh za Boba? Nekaj neznanskega se dogaja in priznati moram, da se v svoji koži nič kaj dobro ne počutim...«

Trkanje na vrata. Draguljar je sam odprl. Ljubeznivo se smehljuje je z lahnim korakom vstopil njegov sin. Ko ga je zagledal, se je očetova skrb umaknila jezi. »Res, ti si vzoren zgled trgovca!« se je jezno zadril na sina.

»Prosim te, oče, le nikar se mi ne dobrikaj takol« se je postavil Bob: »Radi tebe sem peš pretekel pol Friska.«

»Rajši bi bil z ladje spremil gospoda Chana, pohajač, ki puščaš vnemar svojo dolžnost!«

»Pomiri se, ljubi papa!« Bob je zložno slekel od vlage se bleščeči dežni plašč. »Dober dan, Viktor! Dober večer, milostna gospa! Tu je pa najbrž gospod iz Honoluluja?«

»Zelo obžalujem, da se nisva srečala v pristanišču!« je Charlie Chan otožno zajecjal. »Vsega sem jaz kriv — vem za gotovo...«

»Neumnost!« je zagodrnjal draguljar. »Bob je kunec kakor vedno! Kdaj, vraga, boš vendarle enkrat pokazal trohico čuta za odgovornost?«

»Pravkar, papa! Ravno čut za odgovornost me je vodil.«

»Ti moj Bog, kako govorjenje! Gospoda Chana vendar nisi sprejel, kajne?«

»No, seveda, prav za prav ne...«

»Prav za prav...?«

»Kajpada, to je obširna zgodba in jo bom povedal, če mi nehaš nagajati s svojimi neopravičenimi napadi na moj značaj. Saj dovolite, gospoda, da sedem. Sem pošteno utrujen.« Prižgal si je cigareto. »Ko sem okrog petih odšel iz kluba k parniku, ni bilo nikjer nobenega vozila, razen odsluženega starega avta, ki je najbrž prej kdaj videl boljše dni. Skočil sem vanj. Ko sem na obrežju izstopil, sem opazil, da je šofer hudo prevejan dečko z brazgotino na bradi in z zmečkanim uhljem. Dejal je, da me bo počakal. No dobro. Stopil sem torej v vežo. Zunaj v luki pa je poskušal pristati ‚President Pierce‘. Kar opazim poleg sebe nekega suhega človeka v površniku in z zavihanim ovratnikom pa s črnimi naočniki. Potepin mi ni ugajal. Ne morem reči, zakaj, ampak spreletel me je občutek, kakor da bi me izza svojih črnih naočnikov neprestano opazoval. Stopil sem na drugo stran veže. On tudi. Grem ven na cesto, on za menoj. Pa sem šel zopet nazaj k mostu in zopet mi je bil za petami.« Zmagovito se je ozrl Bob. »Tedaj

sem se možato odločil. Prisotnost duha je bila vedno moja odlika. Jaz nisem imel biserov, gospod Chan pa jih je imel. Čemu naj bi ljudi še posebej opozarjal na sla iz Honoluluja! Zato sem obstal in koprneče strmел v množico, ki je vrela iz ladje na suho. Razločno sem videl eksotičnega popotnika, ki sem ga imel za gospoda Chana, kako je prihajal po mostu, toda nisem se ganil. On se je nekoliko ogledoval in je nato stopil na cesto. Skrivnostni naočnikar pa se je še vedno potikal okrog mene. Ko so že vsi potniki bili na bregu, sem se vrnil k svojemu avtu in plačal šoferja. „Ali ste pričakovali koga z ladjo?“ je vprašal radovedno. — „Da“, sem odgovoril. „Hotel sem sprejeti kitajsko cesarico mater, pa slišim, da je umrla.“ — Potuhnjeno me je pogledal. Ko sem odhitel, je moj mršavi zasledovalec pristopil k vozu. »Avto, gospod?« je zaklical voznik. Naočnikar je skočil v voz. Lep kos pota sem moral peš brozgati po dežju, dokler nisem dobil drugega voza. In ravno ko sem se ga polastil, je pribrnel enouhljež v svojem upokojenem luksuznem vozilu. Ropotal je neprestano za menoj, po eni cesti gori, po drugi doli. Slednjič sem dal ustaviti pred klubom, stekel noter, utekel skozi kuhinjska vrata in smuknil semkaj. Mislim, da oba plemenita družeta še vedno prežita pred klubom — bila sta mi bratsko vdana!« Umolknil je. »In to, papa, je dolga zabavna zgodba, zakaj nisem sprejel gospoda Chana.«

Eden starejši se je potolažen smehljaj. »Bog ve, da imaš več soli v glavi, kakor sem mislil. Pač pa me tvoje prigode toliko bolj vznemirjajo. Vaš niz biserov, Alica, na trgu ni znan. Vsa leta je bil v Honoluluju za javnost skrit. Zato se ga bo, če ga kdo ukrade, vražje lahko iznebil kar pod roko. Če vam smem svetovati, ne pošiljajte biserov v puščavo...«

»Zakaj neki ne?« ga je nestrpno prekinil Viktor. »Prav ta odročni kraj je posebno primeren.«

Alica Jordan je položila svojo roko na Edenovo. »Alec, midva pač potrebujeva denarja! Če je gospod Madden v Eldoradu in želi tam sprejeti bisere, storimo mu po volji. Seveda nam mora podpisati potr-

dilo. Drugo bodi potem njegova skrb. Sedaj, ko je nakit prodan, bi se ga rada čimprej iznebila.«

Draguljar je vzdihnil. »Na zadnje odločate kajpada le vi. Bob se bo torej ob enajstih, kakor domenjeno, odpravil na pot — seveda samo, če mu dobiva zanesljivega spremljevalca.« Pogledal je Charlieja Chana, ki je z okna občudoval pisano vrvenje v Gery Streetu.

»Charlie,« je poklicala Alica Jordan, »kako si že pravil o prijetnem občutku, da ti je breme padlo z ramen?«

»Sedaj se pričinja dopust!« se je veselil Kitajec. »Vse svoje življenje sem si želel gledati čudesa Amerike. Samo to si morem privoščiti. Brez skrbi in srečen — ne pa kakor na vožnji, ko so mi biseri ležali na želodcu težko in popolnoma neprebavljivo kakor skisan riž.«

»Žal mi je, ljubi Charlie, toda moram te prositi, da poješ še eno skledo skisanega riža. Radi mene — radi starih časov.«

»Ne razumem popolnoma.«

Alica ga je seznanila z njegovo novo vlogo. Pozorno jo je poslušal, ne da bi trenil. »Pojdem,« je obljubil preprosto. »V svoji mladosti sem bil boy pri gospodi Phillimore. V mojem srcu vedno še cvete kakor v starem vrtu spomin na dobroto, katere povrniti nikdar ni mogoče.« Opazil je, da so iz oči Alice Jordan privrele solze. »Življenje — kako puščoben vrt zablod bi bilo, ko bi v njem ne bilo onega, kar se imenuje hvaležnost.«

Govori v samih rožah, si je mislil Aleksander Eden. Sam je poskušal spregovoriti suho. »Vaši stroški vam bodo seveda povrnjeni. In za nekaj dni morate odložiti začetek svojih zasluženih počitnic. Spravite tedaj te bisere zopet v svoj glasoviti pas! Hvala Bogu, da nihče ne ve, da imate vi s tem kaj opravka.«

»Tako je!« je pritrnil Chan in pobral niz z mize. »Gospa Alica, vse skrbi vrzite iz svoje duše! Če mi bo svetoval ta tako pametni mladi gospod, se nama bo posrečilo, najti pravo osebo, kateri oddava bisere. Dotlej jih bom dobro hranil.«

»O tem sem prepričana!« se je hvaležno nasmehnila Alica.

»No lepo!« je zamomljal Eden. »Gospod Chan, vi in moj sin se nocoj ob enajstih odpeljeta v Richmond — z ladjo, ki ima zvezo z vlakom v Barstow. Tam bosta prestopila na Eldorado, da bosta jutri zvečer že na Maddenovi ranchi.* Če je on tam in če se vama bo zdelo vse v redu, ko bosta vse natančno pretresla...«

»Čemu neki taka natančnost?« se je razburil Viktor. »Da bo le tam, to je dovolj!«

»Seveda nočemo delati nikakih nepotrebnih težav,« je mirno nadaljeval draguljar, »toda sama bosta vedela, kaj vama je treba tam ukreniti. Če dobita Maddena na ranchi, mu izročita niz in sprejmeta njegovo potrdilo. S tem bo zadeva za nas končana. Gospod Chan, ob pol enajstih prideva po vas. Dotlej pa delajte, kar vam srce poželi!«

»V tem trenutku si poželi moje srce kad, polno vroče vode, ki se kadi,« je odvrnil zadovoljno Kitajec. »Vsekakor bom ob pol enajstih čakal spodaj v veži, z neprebavljivimi biseri na želodcu kakor poprej. Lahko noč! Imejte se vsi skupaj dobro!« Priklonil se je vljudno vsakemu posebej in odracal.

»Že pet in trideset let sem trgovec,« je mrmral Eden, »pa tako nenavadnega sla še nisem videl.«

»Dobri stari Charlie!« je ginjena rekla Alica. »Bisere bo branil kakor lev — tudi z nevarnostjo lastnega življenja.«

Bob Eden se je zasmeljal. »Tako daleč menda vendar ne bo prišlo. Jaz imam tudi življenje, pa bi ga rad še nekaj časa obdržal.«

»Ali ne bi hotela oba ostati pri večerji, ljubi Alec?«

»Drugič prav rad, Alica. Nocoj pa bi ne bilo umestno, ko bi vsi tiščali skupaj. Bob in jaz pojdeva domov — on mora pripraviti svoj potni kovčeg, jaz ga pa do odhoda ne nameravam izpustiti izpred oči.«

* Ranza pomeni v španščini farmo: kmetijo in posestvo na deželi, tudi letovišče bogatašev.

»Še eno besedo!« je marno opominjal Viktor. »Za božjo voljo, ne pomišljajte se preveč tam doli na farmi! Če je Madden morda v nevarnosti, nas to nič ne briga. Dajte mu bisere kar v roko, on naj vam pa izroči potrdilo! Potem pa konec besedi!«

Aleksander Eden je v skrbeh zmajal z glavo. »Meni pa ta reč nič kaj ne ugaja. Svoje sumnje se ne morem iznebiti...«

»Izbijte si iz glave te nepotrebne stvari!« ga je tešila Alica. »Imam največje zaupanje v Charlieja — in v Boba!«

»Tako zaupanje je treba poplačati!« je zatrdil mladi Eden. »Obljubljam, da bom storil, kar bo v mojih močeh. Upam le, da je trdovratni dečko z naočniki izgubil sled za menoj in da ne bo vohal za menoj še v puščavo. Kajti nisem si svest, da bi bil drugič kos njegovim zvijačam.«

Uro kesneje se je pripeljal Charlie Chan z dvigalom doli v lepo hotelsko vežo. Zopet ga je tiščalo breme težke odgovornosti; dragoceni biseri, edini ostanek premoženja Phillimorov, so bili vnovič shranjeni v pasu na njegovem napetem trebuhu.

Zunaj je nehalo deževati. Med hotelskimi vrati je malce postal ter si pozorno ogledoval ta tuji svet, ki je bil zanj tako nenavaden, kakor da bi se bil pravkar na Marsu prebudil iz pravljničnega sna. Avtom z obiskovalci gledališč se je med hruščem mudilo; v presledkih so s presunljivim brnenjem udarjali varnostni signali tramvajskih zvoncev. Tak šunder slišiš le v San Francisku, v tem čudno posebnem mestu s čisto izrednim šumotom in ropotom ter svojskimi navadami. Za Charlieja Chana je bila ta Amerika neznanca dežela. Te žive slike pred očmi so ga zgrabile. Ljudje iz nekdanjosti bi mu bili seveda povedali, da je to, kar gleda, le skromen odsev nekdanjega nočnega vrvenja. Toda tale mož iz Honoluluja ni poznal preteklosti Friska, zato se mu tudi ni moglo za njo tožiti.

V baru za mizo je na visokem stolu použil svojo večerjo — dovoljna prigoda za človeka, ki nikdar ni poznal Billy Boganove kavarne Louvre,

kjer danes stoji Italijanska banka, ki ga niso vezali nobeni spomini na »Delmanico«, na »O Farell Street« ali na »Odeon«, »Mladega psa« ali »Črnega mačka«, na ona sijajna gostišča, ki so že davno za vedno izginila. V kuhinji belega moža si je dal dobro postreči in je izpil skodelico vročega čaja.

Mlad mož, na oči najbrž prodajalec, je prisedel h Kitajcu ter slastno používal svoj skromni prigrizek. Chan je poskusil pogovor z vljudnim začetkom o sladkornici, ki je stala na mizi.

»Oprostite, prosim, naglici tujca,« je nadaljeval. »Tri ure imam časa sprehajati se po vlažnih, a zanimivih ulicah vašega mesta. Povejte mi ljubeznivo, kaj si naj ogledam.«

»Hm, sam ne vem prav,« je odgovoril oni zamišljeno. »Veliko se ne bo dalo početi. Frisko danes ni več to, kar je bilo včasih. Nekdanja plesišča so danes garaže ali prodajalne. Pa, čakajte — nocoj praznuje kitajska četrt Silvestrov večer. Ampak,« se je zasmel, »vam tega skoraj ni treba razlagati.«

Chan je pokimal. »Da, da, dvanajsti februar! Silvester!«

Kmalu nato je stal v nestrpnem pričakovanju in žarečih oči na cesti. Mislil je na zaspane ulice v Honoluluju, kjer se vsakomur že ob šestih mudi domov. Kako drugače je tukaj! Približal se mu je šofer avtobusa ter mu ponujal svoje nasvete tudi glede kitajske četrti. »Pokažem vam stare beznice opija in druge znamenitosti,« je kvasil, pa se je naglo izgubil in pozabil svoje izmišljene krasote, ko si je natančneje ogledal Chana.

Kmalu po osmih je zapustil detektiv s Havajskega otočja razsvetljeno Union Square, stopal po temnejšem koncu Post Streeta in prišel na veliko Avenijo. Nekdo mu je povedal, naj se drži na levo; tako je korakal dalje. Skoraj je bil med trgovinami s ceneno orijentalско robo, na prodaj običajnemu tujskemu okusu. Pospešil je korak. Šel je mimo cerkve vrh griča ter stopil v kitajsko mesto.

Ozračje je dihala predpust. Pročelje vsake kitajske hiše, okrašeno s stotinami žarečih lučk, je v

rumenem sijaju migotalo v megleni mrak. Po ozkih ulicah se je prerivala množica — radovednih belcev, čednih, mladih kitajskih fantov v dijaški noši zraven mižavih deklet v najlepših prazniških oblekah, starejših Kitajcev, drsajočih v klobučevinastih copatah, — vsakdo se radujoč pomirjujoče zavesti, da so plačani njegovi dolgovi, njegov dom očiščen in osnažen ter da se sedaj pričinja upanja polno novo leto.

Na Washington Streetu je Chan zavil navkreber. Od daleč se je svetilo mogočno poslopje, štiri sijajna, bleščeča razsvetljena nadstropja. Zlate črke nad vrati so naznanjale, da je ta hiša last Chanove družine. Prišlec je za hip obstal, poln rodovinskega ponosa. Potem je prekoračil skoraj prazni trg Waverly. Od svetlookega dečka svojega plemena je kupil kitajski časopis ter stopal, venomer prebirajoč slabo razsvetljene hišne številke nad temnimi vežnimi vrati.

Končno je našel iskano številko ter se povzpел po temnih stopnicah. Obstal je v nadstropju, kjer so bili privezani rdeči papirnati trakovi in na njih natisnjena zlata znamenja, da bi odganjali zle duhove. Krepko je potrkal na vrata. Nekdo jih je odprl in iz sija vežne luči se je prikazala postava slokega Kitajca z redko sivo brado v ohlapnem, iz črne svile vezenem jopiču.

Molče sta se ogledovala. Potem se je Charlie nasmehnil. »Dober večer, dični Chan Kee Lim!« je pozdravil v čisti kantonščini. »Ali ne poznaš svojega nevrednega bratranca z otočja?«

Ozke oči nagovorjenega so se zasvetile. »Na prvi pogled ne,« je priznal. »Kajti bližaš se v tuji obleki in s pestjo si potrkal na moja vrata, kakor delajo sirovi beli vrage. Sedaj pa si mi tisočkrat dobrodošel. Rači stopiti v moja ničvredno hišo!«

S smehljajem na licu je vstopil obiskovalec. Soba je bila vse prej kakor ničvredna. Krasili so jo čudoviti svileni zastori; bogato izrezljano pohištvo je bilo izdelano iz dragocenega lesa. Prelepe cvetice so cvele pred skrinjo prednikov in povsod so se belile bele kitajske lilije kakor dehteči simboli prebujajočega se leta. Na kaminu je glasno tiktakala ame-

riška budilka poleg mičnega Buddhovega kipca iz nigpovega lesa.

»Prosim, sedi v ta siromašni stol!« je povabil Kee Lim. »Prihajaš nepričakovano kakor avgustov dež. Ampak srečen sem, da te vidim.« Plosknil je z rokama in vstopila je ženska. »Moja žena Chan Sou,« jo je predstavil. »Prinesi našemu presvetlemu gostu riževih kolačev in vina iz rose rož!«

Sam je sedel Charlieju nasproti in zrl vanj čez mizo, katero je krasilo sveže mandeljnovo cvetje. »Nihče ni vedel, da si tu,« je obžalovaje ugotovil.

Chan je skomignil. »Ne. Je bolje tako. Prišel sem po svojih opravkih.«

Keeju Limu so se obrvi namrščile. »Da, čul sem o tvojih opravkih.«

Kriminalist je bil neprijetno zadet. »Jih ne odobravaš?«

»To bi bilo preveč rečeno. Toda tvojih nakan ne razumem prav dobro. Ta tuja, vražja policija — kaj ima Kitajec z njo opraviti?«

Charlie se je zarežal. »Včasih, spoštovani bratranec, tudi jaz sam sebe ne razumem prav dobro.«

Izza rdečih zaves v ozadju je smuknilo mlado kitajsko dekle. Temno so se bleščale njene mandeljnaste oči v zalem obrazku. Nocoj je radi praznika nosila svilene hlače in vezeno janko svojega naroda, toda njeni lasje so bili kratko pristriženi; njena hoja ter njeno obnašanje je jasno pričalo, da hoče biti enaka svojim Evinim sestram tujega plemena. Prinesla je poln pladenj noveletnih oblizkov.

»Moja hči Roža,« je seznanil Kee Lim. »Tukaj vidiš našega slovečega strica s Havajev.« Charlieju je dejal: »Tudi ona bi bila rada Američanka, predrzna kakor so hčere teh avšastih belcev.«

Dekle se je zasmejalo. »Zakaj pa ne? Tukaj sem rojena. Hodila sem v ameriško šolo. In sedaj delam po ameriško.«

»Vi delate?« je z zanimanjem ponovil Charlie.

»Zakoni deklitstva so pozabljeni,« je žalostno po-
tožil oče. »Dan na dan sedi v telefonskem uradu

našega mestnega dela in govori brez sramu z leseno steno, ki v njej žare rdeče in rumene oči.«

»Ali je to tako strašno?« je vprašala Roža ter nagajivo pogledala strica.

»Najbrž zelo prijeten popravek,« je vljudno menil Charlie.

»Vsekakor!« Dekle je lahnih korakov odhitelo, pa se skoraj vrnilo s starim vinskim vrčem. Potem se je umaknila v ozadje sobe ter odtod z žensko radovednostjo opazovala uglednega sorodnika z onstran morja. Že prej je brala v časnikih o njegovih delih.

Celo uro ali pa še delj je Chan kramljal s svojim bratrancem o davnih dneh otroške mladosti na Kitajskem. Končno se je ozrl na budilko na kaminu. »Ali govori to kazalo časa resnico?«

Kee Lim je važno skomignil. »To je delo tujih vragov in zato prav gotovo laže.«

Chan je pogledal na svojo uro. »Z največjim obžalovanjem vidim, da se moram ločiti. Še nocoj me dolžnost sili daleč proč odtod — v puščavo na jug. Častiti in vrli bratranec, zaradi previdnosti sem ukrenil, naj mi žena vsa važna pisma pošilja semkaj. Če pride kaka vest, dokler bom odsoten, shrani jo dobrohotno. Medtem ne boš mogel poslati za menoj nikakih novic.«

Pristopila je domača hčerka. »Celo v puščavi so telefoni,« je menila modro.

Charlie jo je presenečeno pogledal. »V puščavi?« je ponavljal.

»Gotovo! Šele dva dni je, ko sem po telefonu govorila z neko rancho pri Eldoradu. Toda imena se ne spominjam več.«

»Morda je bila Maddenova farma?« je vprašal detektiv napeto.

»Da, taka je bila označba. Bil je zelo nenavaden poziv.«

»Ali je klical kdo odtod?«

»Kajpada! Iz Wong Chingove prodajalne porcelana na Jackson Streetu. Hotel je govoriti s svojim

sorodnikom Louiejem Wongom, ki je na Maddenovi farmi upravitelj. Številka je bila: Eldorado 76.«

Chan je zatiral svojo željo, da bi izvedel kaj več, toda srce mu je utripalo hitreje. Sedaj je bil zopet član policije belih vragov. »Morda je bilo slišati, kaj je govoril?«

»Seveda! Louie Wong naj bi takoj prišel v San Francisko. Čaka ga mnogo denarja in dobra služba.«

»Fuj!« je strogo pokaral Kee Lim. »Kaj neprimerno je, da pripoveduješ skrivnosti iz svojega opravila pri belih vragih! Četudi imaš pred seboj svojca.«

»Popolnoma prav, vedno najmodrejši batranec!« je priznal Charlie in pogledal Rožo. »Midva, čista cvetka, se zopet snideva tukaj; najsi ima puščava telefone, — tam me ne dosežejo.«

Kee Lim je pospremil svojega gosta do preproge pred vrati in si mežikaje pogladil redko brado. »Imej se dobro, prežlahtni! In hodi počasi na dolgem potu, ki ga nastopaš.«

»Voščim vse dobro za srečno novo leto! Na svidenje!« je zaklical Charlie ter odhitel po stopnicah.

Na cesti pa se je ravnal po nasvetih svojega bratranca ter začel hoditi počasneje. Kako razburljivo novico mu je povedala mala telefonistka! Louie Wong je bil pozvan v San Francisko. Pozval ga je njegov sorodnik Wong Ching, trgovec s porcelanom. Čemu?

Star rojak mu je pokazal pot na Jackson Street. Tam je našel razsvetljeno Wong Chingovo izložbo, polno skodelic in lončkov. A prodajalna je bila videti radi praznika zaprta; kajti zavese na vratih so bile zagrnjene. Chan je poizkusil odpreti, pa nikogar ni bilo na izpregled.

Preudarno se je skrtil na drugo stran temne veže, da bi opazoval. Prej ali slej bo na njegovo trkanje že kdo prišel pogledat. Na bližnjem balkonu je sviral kitajski orkester; tožeča piščal, oglušujoče brenkanje ksilofonov, rožljajoče cimbale in drdrajoči bobni so polnili noč z dobro mu znanimi disonancami. Potem je utihnila glušča godba in Chan je v svojem skri-

vališču začul udarce peta ameriških čevljev in tiho drsanje klobučevinastih copat.

Čez kakih deset minut je nekdo pokukal skozi vrata Wong Chingove prodajalne. Previdno se je oziral po temni cesti. Bil je suh možakar v zapetem plašču, s klobukom globoko potisnjenim na oči in s črnimi naočniki. Tolsto Chanovo obličje je preletel zvit, zmagoslaven nasmeh.

Sumljivi človek je hitel navzdol. Chan mu je sledil v primerni oddaljenosti. Prispela sta na Veliko Avenijo. Mož s črnimi naočniki je krenil na desno ter končno smuknil na voglu v preprosto gostilno z imenom Killarney — Hotel.

Detektiv je pogledal na uro in sklenil moža v površniku pustiti pri miru. Odšel je proti Union Square. Nemirni dvomi so ga grizli. »To celo norec z rokami lahko otiplje,« je razmišljal. »Tavava v past. Toda z odprtimi očmi — s široko odprtimi očmi!«

V hotelski sobi je zopet zmetal tistih malo potreščin v ročno torbico. Njegov kovčeg je bil sicer že v hotelu, niso mu ga pa še prinesli v sobo. Velel je, shraniti ga, dokler se ne vrne, plačal račun, sédel v naslanjač ter tu potrpežljivo čakal.

Točno ob desetih in pol je prišel Bob Eden ter mu pomignil. Velik avto je čakal tik ob pragu.

»Vstopite brž!« je silil mladi mož ter mu odvezel torbico. Ko se je rejeni kriminalist zbasal v nerazsvetljeni voz, ga je iz teme pozdravil Aleksander Eden. »Povej Mihaelu, naj vozi počasi, moram se nekaj pogovoriti!« je zaklical sinu. Mirno je drsel avto po Geary Streetu.

»Gospod Chan,« je začel draguljar šepetaje, »zelo me skrbi.«

»Ali se je zopet kaj pripetilo?«

»Kakopak! Danes popoldne ste me slišali pri-povedovati, da me je nekdo klical iz nekega tukajš-njega avtomata. O tem sem medtem obvestil Al Draycotta, voditelja detektivskega zavoda, s katerim imam sicer poslovne stike. Prosil sem ga, naj dožene in, če mogoče, najde moža v površniku, ki je v pri-

stanišču prežal na Boba. Pred eno uro sem dobil obvestilo, da so ga našli brez težav...«

»... Najbrž v hotelu Killarney na voglu Velike Avenije,« je mimogrede dostavil Chan.

»Veliki Bog, tedaj ste ga tudi vi že izsledili! To me preseneča!...«

»Sreča preseneča!« je skromno odklanjal Chan. »Prosim, da mi oprostite, ker sem vas nespoštljivo prekinil! Se ne bo več zgodilo!«

»Draycott je ugotovil, da je to Phil Maydorf, eden obeh bratov, ki slovita za največja malopridneža, kolikor jih je kdaj radi zdravja moralo iz New Yorka. Zloglasni drug boleha, mislim, na malariji, sicer pa je zdrav in čvrst ter se očitno kar vse preveč zanima za naš mali posel. Sedaj pa pripovedujte Vi, gospod Chan! Kako, za božjo voljo, ste mu prišli na sled?«

Polni obraz kriminalista iz Honoluluja se je nabrajal v zvite gubice. »Detektiv ima večkrat uspeh le zato, ker mu sreča kaže prijazno lice. Nocoj sem se smel solnčiti v takem smehljaju sreče, ki razveseli srce!« In pripovedoval je, da je obiskal bratranca Chana Keeja Lima, da je nekdo iz Wongove prodajalne telefonsko klical puščavo in da je naletel na moža v plašču. »Bila je malenkost, hoditi mu za petami do njegovega hotela,« je kratko končal.

»Priznati moram, da imam vedno več pomislekov,« je godrnjal Eden. »Odpoklicali so upravitelja Maddenove farme? Čemu? Najrajši bi, da opustimo ves ta načrt.«

»Neumnost, oče!« je ugovarjal Bob. »Meni pa se vse to zdi strašno zanimivo.«

»Meni ne! Pozornost tehle Maydorfov mi ni prav nič prijetna. Sploh pa, kje neki tiči oni drugi? Ta dva nista tiste vrste zločinca, ki bi se zanašala le na svoj samokres. Sta na vso moč prevejana potepina tiste moderne sorte, ki se jih policija boji. Alico Jordanovo sem skušal pregovoriti, naj spremeni načrt, toda njen sin je kakor obseden na denar in tišči v mater. Vsekakor zelo nerad vidim, da odhajata na to nesrečno potovanje.«

»Ne skrbi brez potrebe, papal Prepričan sem, da bo to imenitna burka. Kako dolgo sem si že želel biti zapleten v pravo, pravcato morilsko zadevo, seveda le ko gledalec!«

»Kaj pa prav za prav misliš?«

»No, gospod Chan je vendar detektiv, kajneda? Detektiv na dopustu. Ako si že kdaj bral kak kriminalni roman, veš, da detektiv nikdar tako odločno ne deluje kakor na dopustu. Tedaj je kakor pismonoša, ki se hodi daleč sprehajati, ko ima prost dan. Tedaj pred nama je blesteči cilj: P. J. Madden, eden slovečih denarnih veljakov naše celine. Lahko se zaneseš name: ubogi P. J. je že sojen. Deset proti eni stavim, da ga Chan in jaz dobiva, ko prestopiva prag njegove hiše, na prvi preprogi — mrzlega.«

»Šale tukaj res niso primernel« ga je zavrnil oče. »Gospod Chan, videti ste mož velikih zmožnosti — kaj svetujete?«

»Laskanje je prijetno vsakemu ušesu,« je pohlevno odvrnil vprašani. »Vendar pa čutim dolžnost, izreči predlog, skromen predlog.«

»Za Boga, govorite vendar!«

»Prosim, darujte eno misel bodočnosti! Mladi gospod Eden in jaz pojdeva za roke kakor brata na rancho v puščavi. Kaj poreče, kdor bo opazoval? Aha, bisere nosita. Če ne, kaj hodita skupaj?«

»Popolnoma res!« je priznal Eden.

»Zakaj potovati zatorej drug z drugim? Plaha moja misel je, naj gospod Bob pride na farmo sam. Na vsako vprašanje naj reče »ne«; da biserov pri sebi nima. Ker temni oblaki zastirajo pogled, zato ga je njegov častitljivi oče poslal, naj pogleda, če je vse v redu. Ko se bo prepričal, naj reče, da bo brzojavil, da oče lahko pošlje biserni niz.«

»Dobra misel!« je pohvalil draguljar. »A med tem ...«

»Nekako ob istem času bo prikrevsal na rancho utrujen, star Kitajec za delom; v zelo slabi obleki, popotnik po peščenem morju, ali kakor pravite — puščavska podgana. Kdo bi si mislil, da na želodcu takega spavajo dragoceni Phillimorovi biseri?«

»Čudovita zamisel!« se je navduševal Bob.

»Preveč pohvale!« se je smehljajal Chan. »Vi in stari Kitajec bosta skrbno oprezovala. Če bo vse prav, pojdeta skupaj k temu gospodu Maddenu in mu izročita bisere. Pa še potem ne bo smel nihče drugi o tem ničesar izvedeti!«

»Izvrstno!« se je razvnel mladi mož. »Ločiva se, ko stopiva v vlak. Če boste hoteli kako pojasnilo, pazite name in mi sledite. Jutri ob eni petnajst bova v Barstowu. Odtod pa pelje vlak ob treh in dvajset v Eldorado, kamor pride okrog šestih. Znan časnikar mi je dal s seboj pismo za Willa Holleya, ki izdaja majhen listič v Eldoradu. Tega povabim na večerjo in potem odjadram k Maddenu. Vi seveda boste morali kako drugače priti tja. Morda nas bodo opazili — zato med potjo ne bova smela med seboj govoriti, kakor da bi se ne poznala. Tako mislite, kajnedo?«

»Prav tako,« je pritrdil Chan.

Avto je obstal pred brodiščem. »Tu sta vozovnici!« Aleksander Eden ju jima je izročil. »Spalna prostora sta za oba v istem vozu, ampak v drugih oddelkih. Nekaj denarja, gospod Chan, za vaše izdatke je zraven. Tedaj skrbno se varujta! Bob, sin moj! Ti si mi vse, kar imam. Včasih sem bil morda strog s teboj, toda, jaz... jaz... čuvaj se za božjo voljo!«

»Ne skrbi zame, papa! Četudi ne verjameš, pa sem vendar že odrasel mož! In pa najboljšega spremeljevalca imam, kakršnega bi si le mogel želeti.«

»Srečno pot, gospod Chan, in za zdaj iskrena hvala!«

»Ni vredno besedi! Potrudil se bom, da storim v vaše zadovoljstvo. Zdravstvujte!«

Nekaj minut pozneje je brod odšumel po temnih vodah iz luke. Pod sijajnim zvezdnatim nebom je pihljajal hladen veter. Charlie je stal sam ob ograji. Sen njegovega koprnenja se je uresničil. Sedaj pozna veliko celino, Ameriko! Svetla obla nad brodiščem se je umikala, rumene luči v mestu so se dvigale in padale. Charlie se je spomnil malega otoka, ki je njegova domovina, spomnil se je hišice na gričku, kjer žena in otroci potrpežljivo čakajo, kdaj se vrne.

Tukaj v temi se mu je pridružil Bob Eden in z roko pokazal na svetli sij nad Veliko Avenijo. »Velika noč v kitajskem mestu!«

»Zelo velika noč! Kajti jutri je prvi dan kitajskega leta štiri tisoč osem sto šest in devetdesetega.«

»Vraga! Kako hitro mine čas!« se je pošalil Bob. »Tedaj srečno novo leto!«

»Katero tudi vam želim prav tako!« se je prijazno zahvalil Kitajec.

Brod je ropotal. Pred jetniškim otokom Alcatraz je neusmiljen žaromet zdaj pa zdaj obsijal črnikasto vodovje. Veter je pihal vedno ostreje.

»Grem noter!« je dejal Bob drgetaje. »Najbrž je to najino slovo!«

»Bolje tako!« je priznal Charlie. »Ko pridete na Maddenovo farmo, oglejte si, kje je rumena puščavska podgana!«

Sam je še dolgo strmел na migotajoče lučke nad mestom, sedaj mrzle in daleč kakor zvezde.

»Puščavska podgana,« je ponovil šepetaje, »ni prav nič navdušena, da bi šla v past!«

4.

Mrak se je spuščal na puščavsko mesto Eldorado, ko je v petek zvečer Bob Eden stopil z vlaka na postaji, ki se je zdela, kakor da bi bilo sem zablodilo rdeče šolsko poslopje. Potoval je od San Franciska do Barstowa, ne da bi se mu kaj primerilo. V Barstowu pa se je zgodilo nekaj zelo vznemirljivega: Charlie Chan je izginil brez sledu!

Ob četrtna tri je Bob zadnjikrat videl svojega tovariša, kako je v čakalnici srebal skodelico vročega čaja. Ko se je okrog treh vrnil iz mesta s kratkega sprehoda, se je zaman oziral za malim kitajskim policistom. Sam je stopil v vlak. In ko je sedaj gledal po pustem kolodvoru, je ugotovil, da ni z njim na tem zapuščenem postajališču izstopil noben potnik.

Nekam težko mu je bilo misliti na zaklad »neprebavljivih« biserov, ki jih je detektiv nosil s seboj. Ali

se mu je zgodila kaka nesreča? Ali pa morda... kdo ve? Kaj pa prav za prav ve kdo o tem tujcu iz Honoluluja? Končno ima poštenje vsakega človeka svojo ceno. In tukaj je mikala slabo plačanega kriminalnega asistenta morda prevelika skušnjava... Vendar ne! Zaupanje Jordanovih v tega preizkušenega rumenega prijatelja je bilo prav gotovo dobro utemeljeno. Če pa Phila Maydorfa ni več v Frisku...

Odločno se je Bob otresel teh neplodnih ugibanj, stopil okrog kolodvora in prišel v nekak park. Hudo je tu gospodaril februar; mrzli večerni veter iz puščave je stresal veje topolov in bombaževcev. Po peššeni stezi, ki so jo skoraj čisto pokrivali kupi rumenega listja, je Bob došel tja, kjer se pričinja edina cesta v Eldoradu.

Pred ozadjem golih, rjavih hribov je ležala vsa panorama tega tako zvanega mesta: banka, kino, trgovina, tiskarna, pošta ter visoko iznad drugih poslopij dvonadstropni zabož, ki je samega sebe hvalil ko obpuščavski hotel. Urnih korakov se je bližal tej karavanseriji.

V veži je nad pisalnim naslonom brlela šibka električna žarnica in v njeni medli svetlobi je prijazen starec prebiral časnik.

»Dober večer!« ga je ogovoril Bob. »Rad bi vprašal, ali smem pri vas spraviti svojo potno torbo?«

»Kar postavite jo kam! Iščete morda sobe? Nudimo jo za izjemno ceno.«

»Ne, zelo obžalujem. Rad bi v uredništvo 'Eldorado Times'.«

»Tako je za voglom!« je zamrmral starec in se zopet poglobil v branje.

Bob je ubogal in kmalu stopil s tlakovane ceste na škripajoč pesek. Skoraj je obstal pred borno rumeno barako. Na oknih so bili obešeni napisi — »The Eldorado Times'. Skrbno izvršuje tiskarska naročila.« Znotraj je bila tema. Ko je prišlec hotel vstopiti skozi ozka, skoraj razpadla vrata, je na plakatu zagledal načekane besede, ki jih je komaj razvozlal: »V eni uri se vrnem — Bog ve, zakaj — Will Holley.«

Bob se je tiho nasmejal in se vrnil v hotel.

»Kako bo z večerjo?« je poizvedoval.

»O tem se sam pravkar povprašujem,« je godrnjal starec. »Mi ne postrezamo z obedi. Tako imamo manjšo izgubo.«

»Pa mora vendarle kje biti kaka restavracija.«

»Kakopa! Mi smo na višku!« Okrenil je glavo.

»Tu zadaj — kavarna ,Oaza'!«

Za umazanimi šipami je Bob našel kavarno z njenimi dvomljivimi upi. Dolga, visoka barska miza in motno ogledalo sta prepričevalno dokazovala, da je tukaj nekoč res bila oaza. Mladi mož je zlezal na strahotno visok stol. Na njegovi desni, mnogo preblizu, je sedel v širokih jahalnih hlačah in sportni jopici mož suhega, trdega in že ves teden neobritega obraza. Na levi, tudi zelo blizu, kar pa mu je bilo manj neprijetno, je v jahalnih hlačah in bluzi kraljevalo čedno mlado dekle.

Mladenič, nališpan kakor kak šejk v filmu, je povprašal novega gosta, česa želi. In Bob si je z umazanega jedilnika izbral Oazino »specialno jed«: beefsteak s čebulo, na francoski način, s kruhom, sirovim maslom in kavo. Osemdeset centov.

Dostojanstveno se je oddaljil šejk.

Bob je medtem v okajenem ogledalu motril obraz svoje sosede. Ni bila napačna, še celo v tem meglenem steklu ne. Kakor pšenica svetli lasje so silili izpod širokih klobukovih okrajcev; in pa čudovita polt, ki ni bila narejena v kakem lepotičnem salonu. Bob je stisnil k sebi svoj levi komolec, da bi se ona laže gibala.

Njegova večerja je prišla — velika, plitka skleda, polna jedi, a brez ploščka! Morda hočejo jesti v Oazi s ploščka samo taki ljudje, ki se hočejo s tem pačiti in spakovati. Bob je zgrabil pribor, ki mu ga je bil oni porinil predenj, predrl goščavje čebule na vrhu ter pogumno pogledal beefsteaku v oči. Toda izkazalo se je, da nima pred seboj nežnega in voljnega nasprotnika. Žilava pečenka mu je divje kljubovala. Po brezuspešnem boju je poklical Bob šejka. »Ali nimate morda jeklenega noža?«

»Imamo le tri, pa vse rabijo.«

Bob Eden je iznova naskočil. Pritisnil je komolce k sebi, napel mišice, stisnil zobe in namršil obraz. Grdo je zahreščalo, ko je škrtnilo rezilo po skledi. In ves prestrašen je opazil, kako se je dvignil beefsteak iz svoje omake ter odletel iz posode. Zakotljal se je po nesnažni mizi, padel dekletu na kolena in odtod na tla.

Bob je pogledal ves v zadregi ter zazrl dvoje smejočih se modrih in nagajivih oči. »Oh, oprostite,« je zajecjal, »mislil sem, da je beefsteak, pa vidim, da je kuže, ki hoče v naročje.«

»Jaz ga pa nisem sprejela v naročje, ker nimam krila!« Navihano je pogledala svoje jahalne hlače. »Vi morate oprostiti — jaz bi ga morala ujeti! Zopet se je pokazalo, da bi ženske ne smele biti neženske!«

»Jaz pa ne bi rad, da bi bile drugačne,« je priliznjeno dvoril Bob ter velel nataraku: »Prinesite mi kaj manj divjega!«

»Kaj pa, ko bi pečenko?«

»Kakšna pa je? Sem z njo, da še enkrat poskusim srečo! Potem prinesite mladi gospodični prtič!«

»Prtič? Tega nimamo! Morda pa brisačo?«

»Čemu neki?« je ugovarjalo dekle. »Saj je vse v redu.« Ko je šejk izginil v ozadju, je veselo pristavila: »Mislim, da je pametneje, če ne spoznate še Oazinih brisač!«

»No, da!« je prikimal Bob. »Škodo seveda poravnam.«

Ona se je še vedno smehljala. »Neumnost! Jaz bi morala prav za prav plačati tale beefsteak. Saj niste mogli drugače. Človek mora biti precej izurjen, da more jesti v taki gneči.«

Njegova pozornost je rastla. »Vi ste izurjeni?«

»Kajpada! Po svojih opravkih prihajam večkrat semkaj.«

»Svojih... Kaj?«

»Ker naju je menda seznanil vaš beefsteak, vam pač lahko povem, da sem pri filmu.«

Seveda, je pomislil Bob, v puščavi dandanes kar mrgoli filmskih igralcev. »Ali sem vas morda že kdaj videl na platnu?« je omenil.

Odkimala je z ljubko glavico. »Ne, to se tudi nikdar ne bo zgodilo. Nisem igralka. Moje delo je kar moči mnogovrstno. Potujem okrog in iščem novih krajev, ki potem cenjeno občinstvo misli, da so Alžir, Arabija ali Južno morje.«

Prikazala se je pečenka, iz usmiljenja zrezana za kulisami z nekakšnim orodjem na drobne koščke. »To je zelo zanimivo,« je Bob sukal razgovor dalje.

»Saj tudi je. Posebno, če kdo to deželo tako ljubi, kakor jaz.«

»Ste pač tukaj rojeni?«

»Kaj še! Pred nekaj leti sva prišla z očetom semkaj k dr. Whitcoubi. Ko... ko mi je oče umrl, sem si morala poiskati delo in... Pa vam pripovedujem svojo zgodovino!«

»Nič ne de! Ženske in otroci mi zelo zaupajo. Imam tako očetovski obraz, kajneda? Sploh pa je tale kava čisto zanič!«

»Vem iz lastne izkušnje. Kaj boste za povečerek? Imajo dve vrsti kolačev, jabolčnega in onega, ki ga je zmanjkalo. Izbirajte!«

»Vsekakor vzamem onega, ki ga je zmanjkalo.« Bob je poklical natakarja, da bi plačal. »Dovolite, prosim, da plačam za vas...«

»Nikakor!«

»Ker vas je moj beefsteak tako zahrbtno napadel...«

»Ne mislite več na to! Vse stroške mi povrne tvrdka. Če boste pa še dolgo govorili, plačam jaz vaš račun!«

Ne da bi se zmenil za zobotrebce, ki mu jih je šejk postrežljivo molil, je Bob odšel za svojo novo znanko na prosto. Zunaj se je bilo stemnilo, cesta je bila samotna.

»Kaj pa delate tukaj?« je povpraševalo mlado dekle. »Meni ljudje vedno zaupajo.«

»Da, to je zamotana reč. Morda vam nekoč povem. Najprej pa moram obiskati izdajatelja tukajšnjega dnevnika. Pismo mi gori v žepu.«

»Will Holley«

»Ali ga poznate?«

»Kdo ga pa ne pozna? Pojdite z menoj, prosim. Sedajle čepi v uredništvu.«

Uredništvo je bilo razsvetljeno. Pod svetiljko za pisalnim strojem je sedela vitka postava. Ko sta vstopila, je Holley vstal in odmaknil zeleni senčnik. Mož je bil kakih pet in trideset let star, dolg in suh, imel je rano osivele lase in resne oči. »Dober večer, Pavla!« je pozdravil veselo.

»Dober večer, Will! Glejte, kaj sem našla v kavarni ‚Oaza‘.«

Holley se je nasmehnil. »Vi ste edini človek, ki v Eldoradu zna najti, kar bi bilo kaj prida. Mladi mož, ne vem, kdo ste, toda glejte, da izginete, preden vas požre puščava!«

»Imam pismo za vas — od vašega starega prijatelja, Harryja Fladgateja.«

»Fladgateja,« je tiho ponovil Holley in bral pismo. »Glas iz davnine — ko sva bila v New Yorku oba še mlada pri stari ‚Suní‘. Ha, to je bil list!« Zamaknjen je strmел v puščavsko noč. »Harry pravi, da prihajate po opravkih?«

»Kakor pač bo. To vam povem pozneje. Sedaj bi rad kak avto, da me popelje na Maddenovo rancho.«

»Ali hočete sami obiskati P. J.?«

»Da, in sicer čimprej. Saj je tam zunaj, kajne?«

Holley je prikimal. »Najbrž. Videl ga sicer nisem. Namigujejo pa, da se je zadnjič iz Barstowa pripeljal z avtom, sicer vam pa ta mlada dama o njem lahko več poroča kakor jaz. Sploh pa, ali se že poznata?«

Bob se je zasmel. »Milostna gospodična je pustila, da mi je ušel moj beefsteak v ‚Oazi‘; toda se je pošteno potrudila, da bi ga ujela. Kar se pa tiče imen in tako dalje...«

»Razumem. Torej, gospodična Pavla Wendell, ali vam smem predstaviti gospoda Roberta Edena? Celo v tem hudičevem vrtu ne smemo pozabiti naukov o spodobnem vedenju.«

»Najvljudneje se zahvaljujem!« Bob se je viteško priklonil. »No in sedaj, spoštovana gospodična Wen-

dell, ko sva si predstavljena in ko se smem z vami
oficielno pogovarjati, povejte mi, prosim, ali poznate
gospoda Maddena?«

»To ravno ne. Tako skromnim ljudem ni dano
občevati z velikim P. J. Toda pred več leti je moja
družba snemala na njegovi ranchi nekaj prizorov. Ima
namreč zelo čedno hišo s čudovitim patijem¹. Zadnjič
nam je bil poslan rokopis, ki kar vpije po kulisah
Maddenovega patija. Zato sem ga v pismu prosila
dovoljenja, da smemo zopet uporabiti njegov dom —
in nam je iz San Franciska odgovoril, da se odpravlja
semkaj in da bo vesel, če more ustreči naši prošnji.
Njegovo pismo je bilo prav posebno ljubeznivo.«
Dekle je sedlo na Holleyevo pisalno mizico. »Pred
dvema dnevoma sem prispela v Eldorado ter takoj
odšla k njemu. Tu pa se je pripetilo nekaj čudnega.
Ali hočete vse to poslušati?«

»Kakopa!« je zagotavljal Bob.

»Vrata so bila odprta in sem zapeljala na dvo-
rišče. Luči mojega avta so nenadno razsvetlile vrata
skednja. Zagledala sem sklonjenega starca s črno
brado, s culo na hrbtu. Njegov obraz me je presenetil.
Stal je v luči svetlobe kakor preplašen kunec, potem
pa se je plašno splazil proč. Potrkala sem na vežna
vrata. Neskončno dolgo ni bilo nikogar; potem pa se
je prikazal bled in razburjen človek, Maddenov tajnik
Thorn, kakor je povedal. Prisegla bi, da je trepetal
po vsem telesu. Razložila sem mu svojo zadevo, pa
me je kar odklanjal. Veleval mi je, da z velikim P. J.
nikakor ne morem govoriti. ‚Pridite zopet čez teden
dni!‘ Prosila sem in prosila, a mi je vrata pred nosom
zaloputnil.«

»Maddena tedaj niste videli. Je bilo še kaj?«

»Ne mnogo. Vrnila sem se v mesto. Med potjo je
oni starec s culo zopet zašel v območje mojega žaro-
meta. Ko pa sem se pripeljala tja, kjer sem mislila,

¹ Patij, špansko patio: odprt prostor. Na španski način
zgrajene hiše imajo na notranji strani odprt prostor, nekako
notranje dvorišče, kjer družina v poletnem času prebije ves dan.

da stoji, je mož izginil. Nisem iskala dalje, pognala sem avto v dir, kajti moja ljubezen do puščave je ponoči manj vroča.«

Eden si je prižgal cigareto. »Zelo sem vam hvaležen za to obvestilo. Toda sedaj moram v levji brlog. Bodite tako dobri, gospod Holley, pa me peljite v kako garažo...«

»Nikakor ne! Med mojo lastnino je zaenkrat tudi star avto; sam bom šofiral.«

»Toda ne morem vas zadrževati pri delu.«

»Ne zbijajte šal! Moje delo! Vse moje prizadevanje je, delo enega dne raztegniti v celo večnost. Pa pridete vi, mladi in zeleni nevednež, ter se norčujete z menoj.«

»Oprostite — prej sem čital vaš plakat nad vrati.«

Holley je skomizgnil. »Skoraj gotovo navaden cinizem. Poskušam priti odtod proč, toda včasih — včasih...«

Zapustili so uredništvo. Holley je zaklenil vrata.

»Tukaj tičimo kakor pregnani iz sveta. Puščava je brez dvoma veličastna in mi tukaj jo ljubimo. Naj nam pa pride kak zdravnik usode ter nam poreče: ‚Lahko videte odtod‘ — pa nas ne boste videli, kako bomo bežali, tak prah se nam bo dvignil pod nogami. Dnevi sicer niso neprijetni, vroči, prijazni dnevi: toda mrzle, samotne noči...«

»No, tako hudo pa tudi ni!« je mehko opominjalo dekle.

»Ne,« je priznaval, »odkar imamo radio in film. Večer za večerom presedim tam v kinu in marsikdaj zopet gledam Peto Avenijo z njenimi avtomobili in levi pred knjižnico ter v kožuhe zavite dame.«

Molče so vsi trije drsali po pesku. Pavla je iztegnila roko. »Tukaj vas zapustim, gospod Eden, da preživim srečno noč v puščavskem hotelu.«

»Pa vas bom vendar zopet videl?«

»Morda se bova videla jutri, ko zopet pridem na Maddenovo farmo. Z njegovim pismom v roki si hočem priboriti pri njem avdijenco, če je sploh tam.«

»Da — če,« je zamišljeno potrdil Bob Eden.
»Lahko noč, gospodična Wendell! Kaj sem hotel že reči: Ali radi jeste beefsteake?«

»Redko!« se je veselo zasmejala.

»Mislim, da je bil eden dovolj. Toda temu enemu sem hvaležen.«

»Bil je res sijajen beefsteak! Lahko noč!«

Will Holley je peljal gosta k svojemu od starosti že nadložnemu avtu pred hotelom. »Vstopite! Bo le kratka vožnja.«

»Trenotek!« Eden je skočil v vežo po svojo torbico.

Takoj nato je zaropotal mali avto po glavni cesti.

»Kako ste ljubeznivi!« se je zahvaljeval Bob.

»To je meni samemu v zabavo. Stari P. J. namreč načelno nikdar nobenemu časnikarju ne dovoli razgovora. Morda ga bom pa vendarle pregovoril. Takile veliki bonci postanejo včasih v samoti dostopnejši. To bi bil zame velik lov. New York bi potem zopet enkrat govoril o meni.«

»Hočem vse storiti, da vam pomagam.«

Motne rumene luči Eldorada so izginile. Vozila sta se med zapuščenimi griči. »Vsekakor bom poskusil,« je iznova povzel urednik. »Morda bom bolj srečen kakor zadnjikrat.«

»Ste li Maddena že prej kedaj videli?«

»Le enkrat pred dvanajstimi leti, ko sem bil časnikar v New Yorku. Posrečilo se mi je priti v neko igralnico na Štiri in dvajseti cesti. Igralnica ni bila na dobrem glasu, toda veliki P. J. je igral tam kakor nor. Šepetali so si, da še ponoči ne more opustiti tega grdega posla, ko je ves dan prespekuliral na borzi. Po cele noči je prečepel ob ruleti.«

»Pa ste poskusili sestati se z njim?«

»Seveda — takrat sem bil še predrzen mlad dečko. Med odmorom sem se približal ter se mu predstavil za moža tiska. Več nisem mogel. „Naj vas vrag vzame!“ je zarjul nad mano. „Saj vendar veste, da se ne dam gnjaviti!“« Holley se je zasmel. »Toda, kar sem tedaj tako slabo začel, bom morda nocoj slavno dokončal!«

Skalnati grički so zaostali in pred njima se je razprostrl čuden, nov svet. Med zvezdami in njihovim kovinskim sijem se je prikazal ozek polmesec, ki je s svojo borno svetlobo vdahnil grozo sivi puščavi, brezkončni in skrivnostni.

5.

Will Holley je previdno krmaril svoj avto navzdol po skalnatem klancu. Dospela sta na puščavska tla, koder je bila pot označena z redkimi kolesnicami med grmičevjem in po ledini. Luči avtomobila so iznenada splašile kunca, ki je zaspano čepel na robu pota. Bob je za ograjo iz bodeče žice zagledal celo vrsto palm in med drevjem razsvetljeno okno.

»Farma Alfala!« je pojasnil urednik.

»Za božjo voljo, zakaj neki žive ljudje v tej samoti?«

»Marsikdo kajpada zato, ker bi mu ljudje nikjer drugod ne dali miru. Pomisliti pa je tudi treba, da pogoji za farmarja tukaj nikakor niso tako slabi: jabolka, citrone, hruške...«

»Kaj pa voda?«

»Kdor koplje, naleti na vodo. Maddenu na primer je bilo treba kopati le trideset čevljev globoko. Toda tako srečen je bil le on. Njegova farma leži tik ob strugi podtalne reke.«

Prihodnji plot je bil poslikan z vsakovrstnimi znaki ter okrašen z zastavicami, katere so v mesečini pošastno irfotale.

»Dattel City — tukaj, če boste verjeli vse, kar vam bodo povedali, gospod Eden, — leži zlato na cesti. Nihče še ne prebiva tu. Ampak, kdo ve? Mi smo občina, ki se razcveta! Moj uvodni članek prejšnjega tedna vam to pojasnjuje.«

Krepko sta se zibala z avtom vred, toda Holleyeve pesti so trdno držale za krmilo. Tu pa tam je stezalo drevo svoje lačne črne veje, kakor bi hotelo pograbititi oba nočna popotnika; in čez sivo daljo je venomer žvižgal oster veter.

Drgetaje je privihnil Bob ovratnik. »Vedno moram misliti na staro pesem — o fantu, ki je prisegel, da bo dekle ljubil, dokler se pesek v puščavi ne ohladil!«

»Ta obljuba ni kdo ve kaj prida. Ali je bil fant kak zrel tič, ali pa še nikdar ponoči ni bil v puščavi. Sploh pa: Ali ste prvič na tej strani? Kakšen Kalifornijec pa ste prav za prav?«

»Zlat postržek,«¹ se je pošalil Eden. »Ne, še nikoli nisem bil tukaj. Čutim, kakor da bi bil mnogo zamudil.«

»Vsekakor. Upajmo, da ne boste še tako kmalu odpotovali. Kako dolgo prav za prav ostanete?«

»Kakor bodo razmere nanesele.« Bob je za hip pomolčal in pogledal tovarišu v blage sive oči. »Holley, vam pač morem zaupati, zakaj prihajam; zanašam se pa na vašo molčečnost. To ni kak intervju.«

»Ne skrbite!«

Pa je Bob pripovedoval o nakupu biserov, kako je Madden zahteval, da sprejme niz v New Yorku v svoje roke, in kako je svoj sklep nenadno izpremenil. »Že to nas je vznemirilo.«

»Nič čudnega to,« je pritrdil Holley.

»Pride pa še lepše!« in povedal mu je vse — le tega ni omenil, da je v zadevo zapleten Charlie Chan. Pripovedoval mu je o telefonskem pozivu iz prodajalne cigar, potem o ogleduhu s črnimi naočniki v luki, da so pozneje ugotovili, da je mož z naočniki Phil Maydorf, in končno, da je Louieja Wonga njegov sorodnik v kitajskem mestu odpoklical z Maddenove farme. »Kaj sodite o tem?« je končal v skrbeh.

»Menim, da ne dobim svojega razgovora.«

»Mislite, da Maddena ni na farmi?«

»Gotovo. Pomislite le, kaj se je pripetilo Pavli! Zakaj ni mogla govoriti z njim? Zakaj je ni slišal na vratih ter ni povprašal, čemu kreg in prepir zunaj?

¹ San Francisko je od treh strani obdan z morjem. Na zahodni strani Tihi ocean, na vzhodni veliki zaliv San Francisko, od vseh strani lepo zavarovan, da ladjam nudi varno zavetje. Spaja pa oba na severni strani ozek (poldrugi kilometer širok) preliv, nazvan Zlata vrata — Golden Gate.

Ker ga kajpada ni bilo tu. Ljubi gospod, bodite veseli, da ne greste sami. Posebno pa, če nosite s seboj bisere, kar bi si mislil.«

»Kajpada — seveda jih nosim. Kaj pa ta Wong? Gotovo ga poznate?«

»Res. Videl sem ga pred včerajšnjim zjutraj na kolodvoru. Med domačimi vestmi boste jutri lahko brali v ‚Eldorado Times‘ razburljivo novico: Naš spoštovani someščan, gospod Louie Wong je preteklo sredo odpotoval po opravkih v San Francisko.«

»V sredo? Kakšen mož pa je to?«

»No — Kitajec, ki že dolgo živi tukaj, zadnjih pet let je upravitelj Maddenove farme. Dosti več pa o njem ne vem. Imajo ga za redkobesedneža, redko kedaj govori s kom, — razen s papigo.«

»S kakšno papigo?«

»S svojim edinim tovarišem na farmi, majhnim, sivim, avstralskim ptičem, ki ga je pred leti neki ladjski kapitan podaril borzijanskemu magnatu. Madden je zabavno živalco, Tony ji pravijo, prinesel semkaj za družino svojemu staremu oskrbniku. Velik gobezdač je ta Tony! Dolgo se je vozaril z Avstralcem, in njegov jezik je vse kaj drugega kakor salonski. Toda kako so te živalce pametne! V občevanju s Kitajcem se je naučil govoriti kitajski.«

»Čudovito!«

»Ni ravno tako čudovito, kakor se sliši. Tak ptič zblebeče vse, kar sliši. In Tony blebeče v dveh jezikih. Farmarji v okolici ga nazivljejo: Kitajčeva papiga.«

Približala sta se skupini bombaževcev in poprovcev, ki so obdajali lično hišo na prijetni zeleni trati sredi gole ravni. »Na Maddenovi ranchi sva. Ali imate s seboj samokres?«

»Ne,« je klavrno priznal Bob. »Sem mislil, da Charlie ...«

»Kdo? ...«

»Ah, to ni važno! Toda jaz sem brez orožja.«

»Jaz, žal, tudi. Bodiva tedaj previdna! Sicer pa, bi mi mogli, prosim, odpreti vrata?«

Bob je ubogal, kakor mu je velel. In ko je avto obstal na dvorišču, je zaprl vrata.

Rancha je bila enonadstropno poslopje, na prvi pogled starošpanske oblike; na prednji strani je nizka veranda visela nad štirimi okni, iz katerih je sijala topla luč v mrzlo noč. Holley in njegov spremljevalec sta prekoračila škrlje v predvežju in se ustavila pred močnimi, trdnimi vrati, ki so bila, kakor bi človeka odganjala izpred sebe.

Bob je krepko potrkal. Čez dolgo časa se je odprla ozka špranja, iz katere je pokukal bled moški obraz. »Kaj je? Kaj želite?« je zasikal osoren glas. Odznotraj je bilo slišati veselo poskočnico foxtrotta.

»Rad bi govoril z gospodom Maddenom,« je rekel Bob. »Z gospodom P. J. Maddenom.«

»Kdo ste?«

»To vas nič ne briga! Izkazal se bom gospodu Maddenu. Ali je doma?«

Špranja v vratih se je zožila. »Je tukaj. Toda ne sprejme nikogar!«

»Mene bo sprejel, Thorn!« ga je ostro nahrulil Eden. »Mislim vsaj, da ste vi njegov tajnik Thorn. Prosim, povejte svojemu gospodu, da čaka tukaj sel s Poštne ceste v Frisku.«

Takoj so se odprla vrata na stežaj in Thorn je od veselja tako zažarel, kolikor je njegovo suho obličje le moglo. »O, oprostite! Prosim vstopite! Pričakovali smo vas. Prosim, stopita bliže, gospoda...« Njegovo vzame! je zarjul nad mano. »Saj vendar veste, da stite mi za trenotek!«

Tajnik je izginil skozi vrata v ozadju ter ju sama pustil v sobi, v katero sta bila stopila. Priti iz puščave v tako sobo, je bilo razodetje. Stene so bile obložene s hrastovimi ploščicami, dragocenimi bakrorezi, svetiljke ob mizah, na katerih so ležali najnovejši časopisi in listi, okusno zasenčene. V ogromnem kaminu na koncu sobe je plapolal ogenj; na drugem koncu sobe je iz zvočnika vrela vesela plesna godba.

»To je pač toplo domače ognjišče, o kakršnem pišejo pisatelj!« je menil Bob. »In radi orožja...« Z glavo je pokazal na steno nasproti kamina.

»Maddenova zbirka orožja. Wong mi jo je nekoč razkazal. Te stvarce so menda vse nabite.« Holley se je neodločno oziral okrog sebe. »Slinavec ni rekel, da pokliče Maddena.«

Bob je zamišljen motril izbo. Mučilo ga je resno vprašanje, kje neki tiči Chan?

Velika stenska ura je počasi udarila devetkrat. Ogenj je prasketal. Jazz-godba je škripala svoj kovinski hrušč. Hipoma so se za njima odprla vrata, skozi katera je smuknil Thorn, in na pragu se je dvigal kakor granitni stolp — v priljubljeni sivi obleki — mož, katerega je videl Bob zadnjikrat na stopnicah pred pisarno svojega očeta. Madden, pravi, pravcati veliki P. J.

Najprvo je občutil Bob neizmerno olajšanje, kakor da bi mu kdo odvzel težko breme. Toda takoj nato se ga je polastilo grenko razočaranje. Bil je mlad, ves prešinjen od hrepenenja po senzacijah. In tukaj, v tem trenutku, se mu je razblinila pošastna puščavska tajnost! Madden je bil živ in zdrav in propadli so vsi strahovi ter vse fantastične domneve. Treba je le še izročiti bisere, ko pride Charlie, potem pa se bo moral lepo ubogljivo vrniti v vsakdanje dolgočasje.

»Dober večer, gospoda!« je zatrobental Maddenov jekleni glas. »Veseli me, da vaju vidim! Thorn, ustavite tisto preklicano reč! Zabavna godba, gospoda, s plesišča v Denveru... Kdo more trditi, da čudežev ni več?«

Tajnik je zaprl jazzov ropot, ki je utihnil v grgranju protesta. »In sedaj bi vprašal,« je nadaljeval finančni mogočnej, »kdo od vaju prihaja s Poštne ulice?«

Mladi mož je stopil predenj. »Moje ime je Eden, gospod Madden. Robert Eden. Draguljar Aleksander Eden je moj oče. Ta tu je moj prijatelj in vaš sosed, gospod Will Holley iz uredništva 'Eldorado Times'. Bil je tako ljubezniv, da me je spremil.«

»A tako?« Ljubeznivo jima je stisnil roki. »Sedita, prosim ob kamin! Thorn — cigare!« Sam jima je primaknil stola.

»Posedel bom le hipec,« je dejal Holley, »ker vaju nočem zadrževati. Vem, da ima gospod Eden z vami kupčijski posel, zato nočem motiti. Toda preden pojdem, gospod Madden...«

»No?« je strogo vprašal orjak ter cigari odgriznil konico.

»Menim... mislim, da se me ne spominjate več?«

Velikanska Maddenova šapa je držala prižgano vžigalico. »Nikdar ne pozabim nobenega obraza. Gotovo sem vas že nekje videl. Morda v Eldoradu?«

»Ne! Ravno dvanajst let je od tedaj — na Štiri in dvajseti cesti v New Yorku je bilo. V...« — Madden je napeto strmel vanj — »igralnici, zimskega večera...«

»Stojte — stojte! Ljudje me sicer zbadajo, češ, da se staram, toda poslušajte. Predstavili ste se mi za poročevalca ter prosili za razgovor. In sem zarenčal, naj vas vzame vrag.«

»Izvrstno!« se je smejal urednik.

»Da, preluknjani spomin še ni tako slab, kajne? Dobro se še spominjam. Kajkaj noči sem prečul tam in se zraven praskal za ušesi, dokler nisem spoznal, da nepošteno igrajo. Marsikak prihranek je šel tedaj rakom žvižgat in žabam gost. Zakaj me niste svarili pred družčino, ki je lovila kaline?«

»Vaše vedenje me pač ni moglo opogumiti, da bi vas bil zaupno obvestil. Toda, kaj sem že hotel praviti, gospod Madden, — še vedno sem pri časopisju in intervju...«

»Intervjuvati se ne dam nikdar!«

»Zelo obžalujem. Moj stari prijatelj ima v New Yorku dopisni urad, pa bi bil zame pravi triumf, ko bi mu mogel o vas kaj brzojaviti, kako kažejo finance, na primer. Prvi P. J. Maddenov intervju.«

»Nemogoče!«

»Obžalujem vašo trdovratno antipatijo,« se je vmešal Bob. »Gospod Holley se je tako ljubeznivo zavzel zame in sem iz vsega srca upal, da boste tokrat napravili izjemo.«

Madden je puhal ogromen oblak dima proti stropu, obloženemu z deščicami. »Hm,« je rohnel z blažjim glasom. »Eno skrb ste mi vzeli, gospod Eden. Zato bi vam bil rad hvaležen. No dobro, pripravljen sem, v kratkih besedah označiti, kako kaže letos trgovina.«

»Res ste zelo dobri, gospod Madden!«

»Ni vredno besedi. Tukaj zunaj na časopisje nisem tako hud kakor doma. Thornu bom narekoval poročilo. Morda se vrnete jutri proti poldnevu?«

»Rad!« Časnikar je vstal in stisnil roko najprej milijonarju, potem Bobu Edenu. Njegove oči so govorile: »Saj je vse v redu, hvala Bogu!« Thorn ga je spremil ven.

Komaj so se zaprla vrata, že se je Madden vneto sklonil k Bobu. Kakor bi ga bil zadel električni sunek, tako je začutil mladi mož silo tega neprekosljivega človeka. »No, gospod Eden,« je prišel brez ovinkov. »Bisere ste tedaj prinesli?«

Bob se je sam sebi zdel butast. Vsaka sumnja se mu je zazdela nespametna v tem udobnem prostoru. »No, kajpada...« je jecljal.

Skozi steklena vrata v ozadju je nekdo tiho vstopil ter prišel bliže, da ga je obseval ognjeni sij iz kamina. Eden je zagledal zavaljenega kitajskega strežaja v ponošenih hlačah, žametastih copatah in ohlapni halji iz kanton-kreppa. Prinesel je naročaj drv. »Morda želite več ognja, gospod,« je ponižno čeblljal. Njegov obraz je bil čisto brez vsakega izraza. Vrgel je drva v kamin, se okrenil ter naglo pogledal Boba Edena. Tedaj so njegove oči žarele ostro in svetlo — kakor dva črna gumba v rumeni svetlobi! Oči Charlieja Chana!

Brez šuma je odšel mali Kitajec. »Biseri?« je nepotrpežljivo silil Madden. »Kaj je z biseri?« Tudi Martin Thorn je zopet pristopil.

»Žal jih nimam s seboj.«

Maddenov prežeči obraz je zalila kri. Vrgel je glavo nazaj — s tisto značilno kretnjo svojega srda, iz katere so se časopisi tolikokrat norčevali. »Ampak, hudiča, kaj pa je to? Biseri so moji! Jaz sem

jih kupil, ali ne? Prosil sem, da mi jih pošljete semkaj — hočem jih že imeti!«

»Pokličite svojega strežaja!« Te besede je Bob že imel na jeziku. Toda v pomenljivem Charliejevem pogledu je videl nekaj, kar mu je zaprlo usta. Ne, poprej mora govoriti z možem iz Honoluluja. »Mojemu očetu ste izrečno naročili, naj vam bisere izroči v New Yorku,« je poudaril.

»No, in? Svoje ukrepe menda pač lahko predrugačim, kajne?«

»Mojemu očetu pa se je vendarle zdelo, da je previdnost potrebna. Pripetilo se je marsikaj...«

»Kaj pa?«

Bob se je obotavljal. Čemu naj tu ponavlja? Ali res kaže temu hladnemu trgovcu, ki ga tako ozlovoljeno gleda, vse pojasnjevati. »Dovolj bo, gospod Madden, če vam povem, da se je moj oče branil poslati bisere semkaj, ker bi utegnila biti nastavljena kaka past.«

»Vaš oče je norec!« je togotno treščil velikan.

Bob Eden je planil pokonci, ves rdeč v obraz. »Dobro — če želite, da se kupčija razbije...«

»Toda ne, ne! Prosim, oprostite, nisem tako mislil! Sedite nazaj! Moja nejevolja je pa menda vendarle dovolj upravičena. Vaš oče vas je tedaj poslal, da presodite razmere?«

»Res je! Občutil je nekaj, kakor da se vam je kaj pripetilo.«

»Meni se nič ne pripeti, če sam nočem. Toda sedaj ste tu ter se lahko prepričate, da je vse v redu. Kaj torej mislite ukreniti?«

»Jutri zjutraj bom očeta telefonično prosil, naj bisere takoj pošlje. Če dovolite, da dotlej ostanem tukaj.«

»Odlášati — vedno odlášati! Čimprej se moram vrniti na vzhod. Hotel sem se jutri zjutraj odpeljati v Pasadeno, tam spraviti bisere ter potem potovati v New York.«

»A tako? — Potem pa niste v resnici namepravali Holleyu dovoliti razgovor?«

Maddenove obrvi so se naježile. »In če ne dovolim? To vendar ni važno, kajne?« Nenadno je vstal. »Seveda, če biserov nimate s seboj, ni mogoče pomagati. Vi seveda lahko ostanete tu. Toda jutri zjutraj boste na vse zgodaj poklicali svojega očeta. Povejte mu, da ne trpim odlašanja.«

»Dobro! In če vam je prav, bi sedaj rad — po napornem dnevu...«

Madden je stopil k vratom in pritisnil na gumb. Vstopil je Charlie Chan.

»Ah Kim,« je velel gospodar, »spravi našega gosta v tujsko sobo na koncu levega krilala«

»Plav dobro, gospod!« Kitajec je s strežajsko uslužnostjo pograbil Edenovo torbico. Govoril je nekako latovščino, kakršno govore kitajski strežaji, ki črko r vedno izgovarjajo za l.

»Lahko noč!« je pokimal Madden. »Če kaj želite, povejte strežaju! Je sicer na novo prišel, pa bo že opravil. V svojo sobo pridete lahko skozi patij. Upam, da boste dobro spali!«

Za nerodno drsajočim Azijcem je prekoračil Bob notranje dvorišče. Na nebu so belo in hladno migljale puščavske zvezde. Veter je bil ostrejši ko prej. V njegovi sobi je bilo — hvala Bogu — dovolj kuriava v kaminu. Bob se je sklonil, da bi zažgal. »Ponižni sluga prosi odpuščenja!« je zamrmral Chan. »To delo je moje!«

Bob se je ozrl v zaprta vrata. »Kako pa ste to napravili? V Barstowu ste mi kar izginili izpred oči.«

»Živo sem premišljeval to zadevo in sklenil, da ne kaže čakati vlaka. V tovornem avtu nekega svojega rojaka sem se odpeljal iz Barstowa. Zdelo se mi je bolje za dne priti na rancho. Podnevi ni videti tako mračna. Sedaj sem Ah Kim, kuhar. Sreča, da sem v mladih dneh bil kuhinjski mojster.«

»Prebrisan človek ste!« se je smejal Bob.

»Vse svoje življenje sem se trudil, da bi se naučil lepo govoriti. Sedaj moram vse lepe besede požreti, da ne začno sumiti. To zame ni vesel položaj!«

»No, saj ne bo dolgo trpelo. Vidim, da je vse v redu!«

Charlie Chan je skomizgnil. »Če smem povedati svoje skromno mnenje, ni vse tako, kakor bi rad.«

Mladi mož je od začudenja zazijal. »Zakaj pa? Kaj pa ste našli?«

»Nič!«

»No, in potem...«

»Oprostite! Morda veste, da smo Kitajci nežni in občutljivi ljudje. Ne morem povedati v določenih besedah, kaj tukaj ni prav. Toda globoko v srcu...«

»Nejasne slutnje naju ne smejo voditi. Prišla sva, da Maddenu izročiva biserni niz proti potrdilu. Madden je tu — stvar je smešno preprosta. Jaz vsaj menim, da ni nobenega vzroka, zakaj bi mu ne izročila njegove lastnine. Morda bo še najbolje, če takoj greste k njemu ter mu poveste, da bi ga čez dvajset minut rad obiskal v njegovi spalnici. Vi počakajte pred vrati, da vas pokličem. Potem se iznebiva svojega opravila.«

»Prosimo, ne, ne! To bi bilo čisto narobe...«

»Zakaj? Ali mi morete to utemeljiti?«

»Z besedami ne. Besede so pretežke. Toda...«

»Če ne, se bom ravnal po lastnem preudarku. Sam prevzamem vso odgovornost. Sedaj pa rajši pojdite...«

Nejevoljen je odšel preoblečeni kriminalni uradnik. Bob si je prižgal cigareto ter sedel h kaminu. Kakor megleni zastor je nočna tišina pokrila hišo, puščavo, ves svet. Eden je naporno razmišljal. Kaj neki je Charlie Chan prav za prav hotel povedati? Sama gola neumnost! Kitajci radi najnedolžnejšo stvar dramatsko napihnejo in se sami obnašajo kakor igralci na odru. Vsekakor se Chan tukaj v svoji novi vlogi dobro počuti in bi rad še igral, vohunil in si kar si bodi domišljal. Američan mu pri tem ne more delati družine.

Mladi mož je pogledal na uro. Pred desetimi minutami ga je zapustil Charlie; čez deset minut pojde tedaj k Maddenu ter za vedno da iz rok bisere. Vstal je ter začel hoditi po sobi. S svojega okna

je videl motno sivo puščavo pred črno steno daljnih gora. Veliki Bog, je to zapuščena...

Strašen krik je pretrgal nočno tišino, da je obstal kakor ukopan. Drug krik... Nato pa se je začel nenavadno pridušen glas: »Pomagajte! Morilec!« Zopet krik. »Pomagajte! Proč s samokresom! Pomagajte! Pomagajte!«

Bob je stekel v patij. Istočasno sta od druge strani pritekla Thorn in Charlie Chan. Madden — kje je Madden? Zopet je napačno sumil. Milijonar je prišel iz sobe in stopil k njim.

Zopet je zadonel krik. In sedaj je zagledal Bob nekaj korakov pred seboj tistega, od katerega so prihajali kriki, neznatno, sivo papigo, katera je kakor nora vreščala na svojem drogu.

»Prekleta žival!« je jezno zasikal Madden. »Obžalujem, gospod Eden, da sem pozabil pripovedovati vam o njem. To je Tony, nekdanj na ladji — z divje razburkano preteklostjo, kakor si morete pač sami misliti.«

Ptič je mežikaje resno motril može. »Vedno po vrrrrstil!« je grkal.

Madden se je zasmel. »Tole je prav gotovo ujel od kakega točaja v baru!«

»Vedno po vrrrrsti, gospoda moja!«

»Že dobro, Tony!« ga je tolažil Madden. »Ne maramo cocktaila, ti pa miruj! Upam, da se niste brez potrebe razburjali, gospod Eden. Bržčas je bil v krčmi, kjer je bil Tony prej doma, kdaj kdo ubit. Thorn, odnesite ga na skedenj ter ga zakrijte!«

Bobu se je dozdevalo, da je bilo tajnikovo lice v mesečini še bolj blede.

»Pridi, Tony!« je hripavo vabil ptiča. »Pojdi lepo z menoj!« Odpel je ptiču verižico z noge.

»Želeli ste govoriti z menoj, kajne?« Madden je šel naprej v svojo spalnico ter zaprl vrata. »Kaj pa je? Ali imate bisere morda vendarle s seboj?«

Vrata so se odprla in noter je priracal Kitajec.

»Hudiča, kaj pa stičeš tukaj?« je zagrmel milijonar.

»Ste v ledu, gospod?«

»Kajpada je tukaj vse v redu. Glej, da se izgubiš!«
»Jutli,« je rekel Charlie Chan v svoji vlogi Ah Kima in se je pomenljivo spogledal z Bobom Edenom, »jutli bo lep dan, lahko veljete. Na svidenje jutli, gospod!«

Odšel je in pustil vrata odprta. Bob ga je slišal, ko je na tihih podplatih drsal skozi patij.

»Kaj želite?« je osorno vprašal Madden.

Bob je pomišljal. »Hotel sem z vami govoriti trenotek na samem. Tale Thorn — se lahko nanj zanesete, kajne?«

Madden je vzdihnil. »Kako ste težak mož! Človek bi mislil, da prinašate zlato zakladnico Angleške banke. Seveda je Thorn zanesljiv! Že petnajst let mi služi!«

»Hotel sem se le prepričati. Jutri zjutraj pokličem očeta. Počivajte dobro!«

Vrnil se je na notranje dvorišče. Tajnik je izpolnil neprijetno naročilo ter hitel v hišo. »Lahko noč, gospod Thorn!«

»Oh... lahko noč, gospod Eden.« Naglih korakov je odhitel suhec.

V svoji sobi se je Bob slačil. Bil je vznemirjen in zmeden. Ali je ta prigoda res tako nedolžna? Še vedno mu je zvenel po ušesih strašni krik. Ali je papiga ta grozni klic res pobrala pred leti in leti v kaki krčmi?

6.

Bob Eden je še sladko spal na mehkih blazinah in pozabil na vse zgodaj poklicati svojega očeta. Krasni solnčni vzhod v puščavi, ki ga poveljujejo vsi potni vodniki, je prešel, ne da bi se ga bil zavedel. Že so nad golo ravnino hlapele vroče pare. Bilo je blizu devetih, ko se je mladi mož prebudil iz krepčilnega spanja.

Na pragu se je prikazal Charlie Chan kot Ah Kim. »Molate pliti, gospod!« je zaklical na glas. »Če boste lenuh, boste blez zajtlka!« Nato je lahko zaprl vrata

in pristopil bliže s tako zmrdnjenim obrazom, kakor bi se sam sebi gabil. »Tole bedasto čvekanje je zame težak posel,« je potožil. »Kitajec brez dostojnosti je podoben možu brez obleke, gol in nesramen. Vidim, da ste dolgo in mirno spali.«

Bob je zazdehal. »Sijajno! Hvala za vprašanje.«

»To je lepo! Smem li sedaj vdano predlagati, da bi se iztrgali iz postelje? Veliki Madden teka ves razburjen po svoji preprogi!«

Bob se je zasmejal. »No, mu lahko pomagamo.« In odgrnil je odejo.

Chan je pri zavesah ob oknu nekaj brkljal. »Dovolite mi, da gledajo moje oči skozi okno. Na vse strani se razteza puščava kakor večnost. Mnogo milj neizmerne peska.«

»Da, to je puščava, in velika je tudi dovolj. Toda čujte, stari prijatelj, morava se dogovoriti, ker se nama nudi ravno prilika. Snoči ste mi prekrižali naklep. Čemu neki?«

Chan se je zazrl vanj. »No — saj ste sami slišali kričati papigo iz teme: ‚Morilec! Pomagajte! Pomagajte! Proč samokres!‘«

»Res je. Toda to pač nič ne pomeni.«

»Papiga si sama ničesar ne izmisli, le ponavlja, kar so drugi rekli.«

»Seveda. Tony kajpada blebeče, kar je slišal že v Avstraliji ali na ladji. Slučajno vem, da je vse resnično, kar je Madden pripovedoval o preteklosti tega ptiča. In lahko vam še povem, Charlie, ko snočnje dogodke premišljujem pri dnevni svetlobi, da čutim, kako sva se snoči bedasto obnašala. Še pred zajtrkom izročim bisere Maddenu.«

Chan je nekaj hipov molčal. »Če smem svetovati, bi rad spregovoril nekaj prisrčnih besedi, da povečate potrpežljivost. Mladost, oprostite, ima vročo glavo. Sprejmite, prosim, moj predlog ter počakajva!«

»Počakajva! Čemu neki?«

»Dokler od Tonyja kaj več ne izvem. Tony je pameten ptič. Govori kitajski, kakor jaz. On bi nam mogel razkriti, kaj na tej farmi ni prav.«

»Toda Maddenu sem obljubil, da pokličem danes zjutraj očeta.«

»Hu malimali!«

»Imate morda prav — toda kitajski ne razumem.«

»Oprostite, če popravim. To ni Kitaj. To je havajski pregovor. Hu malimali pomeni: pripravite Maddena v dobro voljo z majhno nedolžno prevaro!«

»Laže rečeno, kakor storjeno!«

»Vi ste bister mladenič. Vam se gotovo posreči. Le nekaj ur, dokler bom čebljajal s Tonyjem.«

Bob je pomislil. Danes dopoldne se pripelje Pavla Wendell. Bilo bi škoda, če bi moral prej odpotovati, ne da bi jo videl. »Dobro,« je dejal. »Pripravljen sem, čakati do dveh. Če pa se dotlej nič ne zgodi, oddava bisere. Se strinjate?«

»Morda,« je pokimal Chan.

Bob je pogledal v trmaste Kitajčeve oči in si ni znal pomagati. »No pa povejte Maddenu, da takoj pridem k zajtrku.«

Chan je zopet nakremžil obraz. »Dovolite mi do brotljivo, da bom vaše naročilo nekoliko izpremenil in rekel ‚kmalu‘. Pri spominu na stare čase skoraj ni stvari, ki je ne bi storil za gospodično Alico. Življenje bi žrtvoval zanjo, morda — toda, pri kočicah svojih vzvišenih prednikov nikdar ne bi rekel ‚takoj‘.« Nerodno se je odgugal.

V notranjem dvorišču je na drogu nasproti Bobovemu oknu Tony pospravljaj svoj zajtrk. Mladi mož je videl, kako se je Chan približal ptiču in obstal. »Hu la ma!« je vabil s svojim grgrajočim glasom.

Tony je po strani povetil glavo. »Hu la ma!« je vriščaje ponovil.

Mož iz Honoluluja je začel govoriti po kitajsko. In čudno, papiga je vedno ponovila kak stavek iz Chanovega govora. Skoraj kakor dresurna predstava, je veselo mislil Bob.

Nenadoma je stopil skozi vrata na oni strani verande tajnik Thorn. Njegov blede obraz je bil od jeze spačen. »He,« je kričal razjarjen, »hudiča, kaj počneš tukaj?«

»Plosim lepo, gospod!« se je smehljal Kitajec.
»Tony, ljuba slėkana stval. Lad bi ga vzel v kuhinjo!«

»Pusti ga pri miru!« je surovo velel oni.

Ravnodušno se je odzibal Chan. Dolgo je Thorn strmel za njim. Tudi Bob se je zamislil. Kaj pa, če je Charliejeva sumnja vendarle utemeljena?

Podvizal se je v kopalnico, ki je bila med njegovo in sosedno prazno tujsko sobo. Ko je končno odhajal k Maddenu, mu je obraz še gorel od razburjenja.

»Prosim, oprostite, če sem se zakesnil,« se je opravičeval Bob, »toda tale puščavski zrak...«

»Nič ne de, mladi mož! Medtem sem telefonski razgovor že naročil.«

»Poklicali ste pisarno, mislim?«

»Seveda.«

Bob se je spomnil, da je danes sobota. Če v San Francisku ne dežuje, Aleksander Eden že potuje na golfovo igrišče v Burlingamu. Tam bo ostal najmanj do trde noči, morda celo vso nedeljo. O, da bi doma le solnce sijalo!

Korekten in slovesen je vstopil v svoji modri obleki Thorn in lačno pogledal na mizo pred kamionom. Sedli so k zajtrku, ki ga je pripravil novi strežaj Ah Kim. Izvrsten zajtrk! Charlie namreč ni pozabil, česar se je naučil v Phillimorovi hiši. Tudi Madden je postajal ljubeznivejši. »Upam, da vas nocoj Tonyjevo kričanje ni prestrašilo?« je poizvedoval.

»Prvi hip pač! Ko pa sem spoznal, kdo nas razburja, se mi je kamen odvalil od srca.«

»Tony je majhna stvarca brez barve, ima pa škrlatno rdečo preteklost!«

»Kakor tudi marsikak človek,« je nemarno zinil Bob.

Madden ga je ostro pogledal. »Dobil sem ptiča v dar od pomorskega kapitana in ga tu prepustil za tovarišijo svojemu upravitelju Louieju Wongu.«

»Sem mislil, da je vašemu strežaju ime Ah Kim?«

»Wonga so pred nekaj dnevi nenadno pozvali v Frisko. Tale Ah Kim se je včeraj nepričakovano priklatil od nekod. Vzel sem ga za silo, dokler se oni ne vrne.«

»Ste pa srečno zadeli. Kajti tako dobri kuharji so redki.«

»No, — se bo že napravil! Druge krati pripeljem semkaj cel štab služabništva. To pot pa sem bolj slučajno prišel semkaj.«

»Vaše glavno stanovanje je menda v Pasadeni?«

»Da. Tam imam hišo v Aveniji oranžnega gaja. Tukaj na ranchi prebivam večkrat ob koncu tedna, pa tudi, če se me loteva naduha. Včasih pa je tudi prijetno, če človek nima nikogar okrog sebe.« Mili-jonar je vstal in pogledal na uro. »Sedaj bomo vsak hip zaslišali San Francisko.«

»Kaj pa intervju za Holleya?« je vprašal Thorn.

»Vraga!« je zaropotal odgovor. »Zakaj neki sem si ga nakopal?«

»Smem po pisalni stroj?« je predlagal tajnik.

»Ne, pojdeva v vašo sobo. Prosim, počakajte tukaj telefonskega razgovora, gospod Eden!«

Odšla sta. Brez šuma se je prитihotapil Ah Kim ter pričel pospravljati mizo. Eden je prižgal cigareto in sedel na stol. Četrť ure kesneje je zabrenčal telefon. Še preden je bil Bob pri aparatu, je že Madden stal zraven. Mladi mož je upal, da bo pri pogovoru sam, in je poparjen vzdihnil. Pa je v svoje veliko veselje zaslišal z one strani žice hladni, zvonki glas dražestne tajnice svojega očeta.

»Halo, gospodična Chase!« je klical v zvočnik. »Tu Bob Eden na Maddenovi ranchi. Kako se vam godi to krasno, solnčno jutro?«

»Kdo vam je pa rekel, da imamo pri nas krasno, solnčno jutro?«

Bobu je padlo srce v hlače. »Ne recite, da imate slabo vreme! Podirate mi srce...«

»Čemu pa?«

»Čemu? Ker bi si rad predstavljal, kako se blešči solnce na vaših plavih laseh...«

Madden mu je položil svojo težko roko na ramo. »Kaj pa vendar delate... glodate sladke koreninice s tipkarico? K stvari, če smem prositi!«

»Oprostite!« je klavrno zajecjljal Bob. Potem se

je zbral. »Halo, ljuba gospodična, ali bi mogel govoriti z očetom?«

»Ne! Danes je vendar sobota! Golf!«

»Da, tako, seveda! Recite mu, naj me pokliče, ko se vrne. Eldorado 76.«

»Kje je?« je zakrulil Madden, komaj obvladujoč svojo jezo.

»Golf igra!«

»Kje? Na katerem igrišču?«

»Sodim, da je v Burlingamu?« je vzdihnil Bob v telefon.

Pa — o sijajna, plava ženska! se je na tihem vzradostil Bob — je odgovorila tajnica: »Danes ne! S prijatelji je nekam odšel! Več ni sporočil.«

»Hvala lepa!« je odleglo Bobu. »Moje obvestilo mu položite na mizo!« Odzvonil je. »Preneumno, oče je odšel igrat golf in nihče ne ve, kam.«

Madden je zaklel. »Ta stara prismoda! Naj bi se brigal rajši za svoj posel...«

»Ampak, spoštovani gospod Madden — —«

»Golf, golf! Uničil je več zmožnih mož kakor žganje! Če bi se bil jaz klatil po sportnih igriščih, bi ne bil to, kar sem danes. Ko bi imel vaš oče le trohico možganov...«

»Sedaj mi je pa dovolj!« Ogorčen je planil Bob kvišku.

Na mah se je spremenilo Maddenovo obnašanje. »Žal mi je — toda priznali boste, da je to bedasto. Danes sem hotel odriniti in niz moram le imeti.«

»Saj danes je še zgodaj! Biseri lahko še pridejo.«

»Upam,« je nasajeno renčal in mršil obrvi. »Takah traparij nisem vaje — pomnite to!« Jezen je trdo odšel.

Bob je zamišljeno gledal za njim. Ta Madden, veliki P. J., lastnik tolikih milijonov, se trdovratno drži tega malega bisernega niza. Njegov oče ni več mlad; živi daleč od newyorškega trga — kaj pa, če se je pri cenitvi niza preveč zaletel? Morda pa je bil izdatno več vreden, kakor je zahteval. In Madden sedaj hlepi, da ga dobi v roke, preden bi draguljar opazil svojo zmoto?

Bob je leno zavil po verandi na dvorišče. Mrzla nočna sapa je utihnila in puščava je žarela v kopeli solnčnega zlata. Na peščenem malem dvorišču je vrvelo življenje. Tolste kokoši in prevzetni purani so se šopirili za žično ograjo. Z zanimanjem je gledal Bob gredico, polno rdečih, vabečih jagod, in opazoval na golih mladikah bombaževcev brsteče popje. Čudovito, kaj vse v tej puščavi kali in raste!

Vrnivši se na verando, je obstal, da bi se pozabaval s Tonyjem, ki je precej otožno sedel na drogu. »Hu la ma!« ga je nagovoril Bob.

Tony ga je pogledal. »Sung kai jat bo!« je menil modro.

»Da, to je res škoda,« se je pošalil njegov človeški vis a vis.

»Gee fung lowhop!« je tiho pristavil Tony.

Bob je odšel dalje in premišljeval, kaj neki počenja Charlie Chan. Očitno je bilo, da se ravna Kitajec po tajnikovi prepovedi, ker ga ni bilo več videti pri ptiču. To je bilo umevno, ker so bila Thoranova okna obrnjena v patij.

Da si prežene dolgčas, je vzel Bob v svoji sobi v roke knjigo. Malo pred poldnem je zaslišal z dvorišča nadušljivo sopihanje avtomobila. Izstopil je Will Holley, vesel in živ. Eden mu je šel naproti v sprejemnico, da ga pozdravi.

»Madden izdeluje s Thornom v njegovi sobi svoj intervju,« je poročal. »Dotlej pa sedite!« Stopil je čisto blizu k njemu. »In mislite, prosim, na to, da nisem prinesel biserov! Svojega opravila pri Maddenu še nisem dokončal.«

Časnikar ga je presenečen pogledal. »Tako, tako! Snoči sem menil, da je vse v najlepšem redu. Mislite li...«

»Kesneje — kesneje!« ga je prekinil Bob. »Poldne morda pridem v mesto.« Začel je glasneje. »Veseli me, da ste prišli — postajalo mi je že dolgčas.«

Holley mu je ponudil nekaj časnikov. »Tu pri našam nekaj za vas. Prava zakladnica znanosti in modrosti! Najnovejša številka 'Eldorado Times', ti-

skarsko črnilo je še sveže. Čitajte o velikem potovanju Louieja Wonga v Frisko.«

Bob se je s svojim čtivom — osem majhnih strani, drobno tiskanih s poročili in oglasi vsake vrste — vrnil na svoj stol.

»Vam je Madden že pokazal svojo zbirko orožja?« Holley je stopil k steni, na kateri so bili razstavljeni razni predmeti. »Ta zbirka je zanimiva, toda prašna. Bržčas se je Louie Wong v svojem praznoverju bal, dotikati se je. Skoraj vsako orožje ima svojo zgodbo. Poglejte, nad vsakim visi popisani listek. ‚Darilo Rolhpa ‚Taylora‘, ‚Darilo Arthura ‚Tigmana‘... Toda zvezda zbirke...« Holleyeve oči so iskale. — »Najlepšega ni tukaj!«

»Samokresa manjka?« je počasi vprašal Bob.

»Zdi se mi. Tistega, ki ga je daroval Bill Harts, filmski režiser.« Časnikar je pokazal s prstom na prazen prostor na steni. »Tamle je visel.«

Bob ga je trdo prijel za rokav. »Trenotek!« je dejal s tihim in razburjenim glasom. »Orožja ni, pa listka z besedilom tudi — ne. Lahko vidite še odtiske žebličkov.«

»Čemu pa se razburjate?«

Eden je potegnil s prstom po praznini na steni. »Tukaj, kjer je bil pritrjen listič, ni prahu. Kaj to pomeni? Da je bil samokres Billa Hartsa odstranjen šele pred kratkim...«

»Dragi dečko, kaj pa prav za prav mislite?«

»Tiho!« je posvaril Bob.

Vrata so se odprla. Vstopila sta Madden in Thorn. Kratek hip je milijonar oba pozorno motril. »Dobro jutro, gospod Holley!« je zatrobental. »Tu vam prinašam intervju. V New York ga boste brzo javili, kajne?«

»Da. Davi sem vprašal svojega prijatelja. To bo zanj silno veselje!«

»No, no — saj ne bo nič takega, kar bi svet na glavo postavilo. Upam, da pristavite, kje ste ga prejeli. To bo nekoliko ohladilo ljubosumje vaših tovarišev, ki sem jih v New Yorku tolikokrat od-

klonil. Sami mojih besedi menda ne boste spreminjali?«

»Niti pičice!« je zagotavljal urednik. »Sedaj pa moram s svojim dragocenim zakladom brž nazaj v mesto. Odkritosrčno in iskreno se zahvaljujem, gospod Madden!«

»Le nikarte preveč, vi junak peresa. Veseli me, da sem vam mogel ustreči!«

Bob je spremil prijatelja na dvorišče. »Zdi se mi, da vam nekaj roji po glavi, ker manjka tisto orožje?« mu je šepnil časnika.

»Hm — loteva se me občutek, kakor da bi se bilo pred kratkim zgodilo na tej farmi nekaj temnega! Toda rajši pojdite sedaj! Madden namreč ne sme opaziti najinega iskrenega tovarištva. Popoldne vas, kakor rečeno, obiščem.«

Holley je skočil v voz. »Tedaj na veselo svidenjel!«

Ko je Bob s trpkim občutkom osamelosti gledal za vozilom, ki se je oddaljevalo, je trenutno v prašni dalji zapazil rjavo piko, ki se je naglo bližala. In glej — v nenadno njegovo veselje se je brzonoga pičica izpremenila v ličen majhen avto, ki je kmalu nato pod krepkim vodstvom Pavle Wendell v korajžnem zaletu zavil na dvorišče.

»Lepo dobro jutro!« je pozdravljal Bob svojo znanko iz kavarne »Oaza«. »Sem se že bal, da vas ne bo.«

»Žal, sem zaspala!« je veselo odvrnila. »To se mi v tem puščavskem kraju večkrat dogodi. Ste se kaj brigali za ta zrak? Ljudje, ki nekaj razumejo o teh rečeh, pravijo, da je kakor vino! Kako pa kaj Madden. Ali je tukaj?«

»Res — vi imate prošnjo. Le kar vstopite!«

Thorn, ki je bil sam v sobi, je mlado dekle neprijazno pogledal. Redkim moškim bi se bilo kaj takega posrečilo; toda ta suhec v modri suknji je bil menda že tak čudak.

»Thorn,« je velel Bob, »ta mlada gospodična bi rada govorila z gospodom Maddenom.«

»Imam njegovo pismo,« je rezko dopolnila Pavla, »pismo, v katerem mi dovoljuje, da smem na farmi napraviti nekaj filmskih posnetkov. Saj se morda spominjate — bila sem tukaj že zadnjo sredo zvečer.«

»Spominjam se,« se je glasil čemerni odgovor. »In zelo obžalujem, da vas gospod Madden ne more sprejeti. Naročil mi je posebej, naj vas obvestim, da je žal prisiljen preklicati ono dovoljenje.«

»Rada bi to čula iz ust gospoda Maddena samega!« Pavline oči so se zasvetile kakor jeklo.

»Ponavljam: On noče imeti s tem nobenega opravka!« je vztrajal tajnik.

Dekle je sedlo. »Povejte gospodu Maddenu, da je njegova ranča prekrasna. Povejte mu tudi, da sedim na stolu v njegovi sobi in da bom tu vsekakor sedela dotlej, dokler se mu ne bo zljubilo z menoj govoriti!«

Razkačen radi te ženske trme, se je Thorn brez besede pobral.

»Hudirja, se pa moško postavite!« se je veselo smejal Eden.

»To je moja častilakomnost! Vendar ne bom prenašala, da bi me takale podrejena duša metala iz hiše!«

Bobneče renčanje je naznanjalo, da prihaja gospodar. »Ja, kaj pa vendar to pomeni...«

»Gospod Madden!« Čedna obiskovalka se mu je žarko nasmehnila. »Saj sem vedela, da me vi ne zavrnete. Svojega lastnega pisma, ki ste mi ga pisali iz San Franciska, vendar ne boste postavili na laž?«

Madden je vzel pismo ter ga obračal na vse strani. »Da, da seveda. Toda obžalujem, gospodična Wendell, da se je odtlej marsikaj dogodilo, popolnoma sem zaposlen z nujnim delom... Kratko, če bi se sedaj natepli na mojo rancho filmski ljudje, bi me to strašno motilo. Res zelo obžalujem, toda...«

Smehljaj je izginil z ljubkega dekličinega obraza. »Vaš preklic je zame grozna blamaža v očeh moje družbe. Sporočila sem jim, da je vse dogovorjeno.«

»Nekoliko lahkomišno ste se pre naglili...«

»Kako neki? Imela sem P. J. Maddenovo obljubo.

Bila sem morda nespametna, toda verjela sem, da taka oseba zasluži neomajno zaupanje.«

Finančniku je postalo neprijetno. »Da ... jaz ... hm ... seveda nikdar ne prelomim besede. Kdaj pa pripeljete svoje ljudi?«

»Za ponedeljek je vse pripravljeno ...«

»Izključeno! Pa odložimo za nekaj dni, recimo do četrтка ...« Pogledal je Boba Edena. »Dotlej opraviva midva svoje posle?«

»Brez skrbi!« je pritrdil Bob — vesel, da more pomagati simpatični Pavli.

»No, dobro.« Madden je postal prijaznejši. »V četrtek vam bo ranča na razpolago, gospodična. Me ne tedaj morda ne bo več tukaj, pa bom že naročil potrebno.«

»Kako ste ljubeznivil!« se je zahvaljevalo dekle ter zmagoslavno pogledalo Thorna, ki je užaljen odšel iz sobe.

»Dober glas P. J. Maddena tedaj ne trpi škode!« se je šalil milijonar. »Njegova beseda zaleže toliko kolikor njegov denar, je li?«

»Kdor dvomi, naj mene vpraša!«

»Sicer pa — čas je iti k obedu. Saj ostanete pri nas?«

»No ... ne ... ne vem, gospod Madden ...«

»Kajpada ostane!« je ves goreč odločil Bob. »V Eldoradu bi morala obedovati v kavarni 'Oazi' — že to je dovolj vzroka!«

Pavla Wendell se je vsa srečna nasmehnila. »Tako ste mi dobri!«

»Zakaj pa ne?« Madden se je kar spremenil. »Vesele duše, kakršna ste vi, ki bi nas malce razvedrila, pogrešamo tukaj. Ah Kim,« je pristavil, ko je vstopil Kitajec, »pripravi še za enega. Na svidenje v desetih minutah, spoštovana gospodična!«

Odšel je. »To je tedaj opravljeno,« se je odahnilo dekle. »Saj sem vedela, da bom vse uredila, samo da pridem predenj. Kakšna orožarna pa je to?« Pokazala je na nasprotno steno.

»To je Maddenova zbirka orožja. Ena njegovih muh. Stopite bliže, da vam razložim posamezne kose.«

Kmalu sta vstopila Madden in njegov tajnik. Ah Kim je stregel. Thorn je bil čemereren in redkobeseden, njegov gospodar pa, očaran od veselih dekliških oči, je bil zgovoren in priljuden. Ko so popili kavo, je Bob prestrašen opazil, da na uri manjka pet minut do dveh. Čas, dogovorjen s Charliejem Chanom, se je približal. Kaj storiti? S hladnega obraza Azijca pri mizi mladi mož ni mogel ničesar razbrati.

Madden je baš pripovedoval dolgo zgodbo o svojih lovih na uspehe, ko je nenadoma vstopil Kitajec. Obstal je, in čeprav ni spregovoril, je njegovo vedenje streslo vse, kakor strel iz pištole.

»Kaj pa je?«

»Smlt!« je zapel Ah Kim s slovesnim visokim glasom. »Smlt neizogibni konec. Ne žalovati! Ne žalostiti!«

»Vsi hudiči! Kaj pa blebečeš?« je zaklel gospodar. Thorn je izbuljil sivorjave oči.

»Mali Tony!« je šušljal Kitajčev glas.

»Kaj mu je?«

»Ubogi mali Tony plaznuje novo leto v Hadu!«

Madden je planil kvišku in zdirjal v patij... Na kamnitnem tlaku pri drogu je ležalo mrtvo truplo Kitajčeve papige. Milijonar se je sklonil in pobral ptiča. »Res je — uboga žival — več ne diha!«

Bob je pogledal Thornu. Prvikrat, odkar ga je poznal, je na njegovem bledem licu zapazil nekaj kakor nasmeh.

»No — Tony je bil že precej v letih,« je nadaljeval Madden. »Ptičji starček visoke starosti. In kakor je dejal Ah Kim: smrt je neizogibna.« Prestal je ter ostro motril mirno Azijčevo obličje. »Saj sem kaj takega že pričakoval. Kajti Tony v zadnjih časih ni bil več na svojem mestu. Tu, Ah Kim« — izročil mu je telesne ostanke male živali — »zakoplji ga kjerkoli.«

Ura v sobi je udarila, enkrat — dvakrat. Ah Kim je počasi odhajal z mrtvim ptičem v roki. Mrmral je nekaj sam s seboj po kitajsko. Naenkrat je pogledal nazaj. »Hu malimali!« je izgovoril glasneje.

Bob Eden tega pregovora ni pozabil...

Gospodje in deklé so se vrnili v sobo; toda Maddenova zgovornost je splahnila, veselje ga je minilo.

»Ubogi Tony!« je žaloval milijonar. »Kakor da bi mi umrl drag prijatelj. Blizu pet let je bil naš hišni tovariš.« Za nekaj časa se je tiho zamislil.

Dekle je vstalo. »Vrniti se moram v mesto. Bilo je zelo ljubeznivo, gospod Madden, da ste me povabili k obedu. Hvaležna sem vam za to. Tedaj računam s četrtkom?«

»Da, če se med tem nič ne zgodi. Kje vas lahko dobim?«

»V puščavskem hotelu. Toda ne sme se nič pripetiti. Zanašam se na besedo P. J. Maddena!«

Bob se je približal. »Rad bi opravil še danes v mestu kratek obisk. Morda bi me mogli peljati v Eldorado?«

»Iz srca rada!« se je nasmehnila Pavla. »Le tega ne vem, ali vas bom mogla peljati tudi nazaj.«

»Ne bo treba! Pojdem peš.«

»Ni vam treba peš hoditi,« se je vmešal Madden. »Ah Kim bo menda znal šofirati — saj je sposoben in spreten. Danes popoldne že itak mora v mesto nakupovat. Naše zaloge so že na malem. Domov grede naj vas vzame s seboj.«

Kitajec je prišel pospravljat. »Ah Kim, drevi boš pripeljal domov gospoda Edena.«

»Doblo! Plipeljem ga,« je malomarno zamomljaj Ah Kim.

»Ob domenjenem času pridite pome pred hotel,« je predložil Eden.

Ah Kim je čemerno mežiknil. »Molda ob petih?«

»Dobro, tedaj ob petih!«

»Če kesneje plidete, se ne boste peljali,« je posvaril Kitajec.

»Bom točen!«

Bob je stopil v svojo sobo po čepico. Zunaj ga je čakal Madden. »Če bi vaš oče popoldne telefoniral, mu povem, da vi želite, naj to zadevo čimprej uredi.«

Bob se je ustrašil. Na to ni bil pomislil! Ko bi se oče nepričakovano vrnil v pisarno — toda ne, to ni verjetno. Ne bilo bi pametno sedaj se vznemirjati ter izpreminjati načrt. »Kajpak!« je hladno odvrnil. »Če hoče vsekakor govoriti z menoj, ga prosite, naj me zopet kliče ob šestih.«

Stopil je na dvorišče, kjer je dekleta ravno obračalo svoj avto. Odprl in zaprl ji je dveri ter po peščenem potu stopil za njo v voz. Avto je odpeljal in Bob je mogel mirno opazovati ta čudni svet, ki ga je Holley nazval »hudičev vrt«. »Mnogo milj neizmerne-ga peska,« je dejal Charlie Chan in je prav povedal. V širni dalji se je blesketal sij lepote: oblaki kobalt-ove barve nad zasneženimi gorami. Sicer pa povsod okrog in okrog sama puščava, siva, brezmejna, posejana s trnjem. Pošastne svetlobe in sence so se podile nad brezmejno puščavo — in z višine je žarelo solnce kakor živ plamen, jasno kakor bolečina in neusmiljeno.

»No, kako vam ugaja?« je vprašala voznica.

Bob je skomizgnil. »Sežgan pekel, od katerega je ostal le pepel.«

»Puščavo more človek le počasi razumevati in ceniti; nikoli na prvi pogled. Spominjam se onega večera pred davnim časom, ko sem s svojim očetom v Eldoradu stopila iz vlaka. Bila sem majhna deklica iz predmestja Philadelphije, mesta stare, zdrave civilizacije. Tedaj sem obstala sredi te divjine in puščavne. Postalo mi je tesno in žalostno pri srcu.«

»Ubogi otrok! Toda sedaj ljubite puščavo?«

»No, da — nad temle krajem, ki trepeče v solnčnih žarkih, visi skrivnosten čar. Polagoma prihaja človeku spoznanje. Spomladi, ko mine deževje, bi vas rada vzela s seboj k vrelcem pri palmah. Tamkaj tedaj cveto verbene kakor živordeča preproga in najgrše drevje se košati v najnežnejšem cvetju. In za druge letne čase nam ostajajo vedno še puščavske noči s svojimi bledimi zvezdami in tajno tišino...«

»Da, za odpočitek bi bilo morda čudovito. Toda za to jaz nisem še dovolj utrujen...«

»Kdo ve? Morebiti pa vas, preden se ločiva, še pridobim za častitljivi »red prijateljev puščave«. Sprejemni pogoji so strogi: občutljiva duša, ostro oko za naravna čudesa — o, to je izbrana družba, o tem bodite prepričani! V svojih seznamih nimamo kogar si bodi.«

Kričeč lepak ju je klical. »Stojte! Ali ste že kupili parcelo v Dattel City?« Na stopnicah majhne posredovalnice se je nenadno razživel slabo oblečen mladenič. S povzdignjeno roko je planil na kraj ceste. Pavla Wendell je ustavila.

»Kaj pa, ko bi le, gospoda moja?« je krakal mladi človek. »Tukaj se vam ponuja velika bodočnost! Ne hodite mimo! Naj vam pokažem eno parcelo v Dattel City, bodoči prestolnici puščave.«

Bobov pogled je krožil po žalostni pušči. »Me ne zanima!« je mrmraje odklanjal.

»Ne? Pomislite vendar na tiste kratkovidneže, ki so o Los Angelosu prav tako govorili. Nas ne zanima! Pa bi bili zemljišča lahko kupili za kos kruha s sirovim maslom namazanega. Glejte v bodočnost, cenjeni gospod! Ali si morete misliti, kakšna bo ta cesta čez deset let?«

»Najbrž ravno taka, kakršna je danes!«

»Kako graje vredna zaslepljenost!« je karal mesetar. »Tukaj ne bo vedno puščava!« Pokazal je na tanko svinčeno cev, ki naj bi med skalami pomenila nekak vodomot. Iz nje je žuborel majhen curek brez moči. »Kaj je to? Voda, gospod moj! Voda, tisti fluid, ki daje življenje, žubori iz peščenih tal. Kaj to pomeni? Tu vidim vstajati mesto, vidim nebotičnike, palače kinov, vidim zemljišča, ki se plačujejo po pet tisoč dolarjev za kvadratni meter, zemljo, ki jo danes in sedaj kupite lahko še za beraška dva dolarja!«

»Naj bo — riskiram en dolar.«

»Rotim mlado damo,« je nadaljeval zgovorni agent. »Prstan na njeni roki govori o zaroki.« Preplašen je zazrl Bob na gibki dekličji roki velik, v platino vkovan smaragd. »Vi, milostna gospodična, imate praktičen pogled. Kako bi bilo, ko bi vidva oba kupila eno parcelo in jo — hm — prihranila bodočemu za-

rodu? Bogastvo, neizmerno bogastvo... ali nimam prav, milostna gospodična?«

Pavla Wendell je zardela. »Morda. Toda motite se. Ta gospod ni moj zaročenec.«

»Oh!« je v zadregi obžaloval mladič.

»Potujem le skozi,« je povedal Bob.

Prodajalec je naskočil iznova. »Ah tako — tujec. Zato nimate smisla. In ne vaš ženin, milostna gospodična? No, vam najpristrčneje čestitam!«

Boba je to zabavalo. »Škoda!«

»Res škoda,« je ponovil s karajočim pogledom. »Škoda za vas, če pomislim, kaj vam uide iz rok. Morda pa se boste kedaj še spreobrnili in tedaj ne pozabite name! Ob sobotah in nedeljah sem vedno tu. Tudi v Eldoradu imam svojo pisarno. Prilika je ugodna! Vsekakor pa sem vesel, da smo se sešli!«

Pustila sta ga pri revnem izviru, žalostno, toda upa polno prikazen.

»Ubog! dečko!« je spregovorilo dekle, ko je avto drčal dalje. »Pijonirju je povsod težko!«

Bob je zatopljen v svoje misli nekaj časa molčal. »Pozoren opazovalec sem, kaj?« je končno zagodrnjal.

»Kaj mislite?«

»Vašega prstana niti opazil nisem. Torej ste zaročeni?«

»Kaj neda, tako kaže?«

»Za božjo voljo, samo tega mi ne govorite, da boste vzeli kakega domišljavega filmskega igralca!«

»Morali bi me pa že bolje poznati.«

»Seveda. Toda opišite mi tega srečnega človeka! Kaj pa dela?«

»Ljubi me!«

»To se razume!« Bob se je zopet nemo zamislil.

»Menda vendar niste hudi?« je tiho vprašalo dekle.

»To ne — toda zelo užaljen. Vi o tej zadevi nočete govoriti?«

»No — nekatere dogodke iz svojega življenja obdržim rajši sama zase — se še premalo časa pozna.«

»Kakor želite!« je nejevoljno zagodrnjal Bob. Avto je drvel z vso silo. »Milostna gospodična, puščavo in njene prebivalce poznam sedaj štiri in dvajset ur, toda verujte mi: to je okrutna dežela!«

Med rjavimi skalami se je pred njima pokazal Eldorado, čepe okrog malega rdečega kolodvora. Ko sta izstopila pred puščavskim hotelom, je rekel Bob: »Kedaj se zopet vidiva?«

»Morda v torek.«

»Tedaj bom najbrž že odšel. Torej, poprej, prosim!«

»Jutri dopoldne pridem v vaše kraje. Če hočete, pridem po vas.«

»To je zelo ljubeznivo, toda do jutri je še dolgo. Drevi bom mislil na vas, ko boste v kavarni »Oaza« sedeli pri večerji. Pozdravite mi najin beefsteack, če ga srečate. Do jutri torej — Vam li smem kupiti budilko?«

»Saj ne bom več zaspala,« se je zasmejala. »Zdravstvujte!«

»Na svidenje! In hvala vam za vožnjo!«

Bob Eden je odšel na kolodvor, kjer je bil tudi brzojavni urad. Pri malem okencu je stal Will Holley s polo papirja v roki. »Dober dan. Pravkar oddajam svoj intervju. Mene iščete?«

»Tudi to. Toda najprej bi tudi rad brzojavil.«

Uradnik je dvignil glavo. »Ni mogoče, gospod! Gospod Holley ima prvi pravico.«

»Nič ne de. Brzojavko gospoda Edena oddaste lahko vmes.«

Z nagubančenim čelom je sestavljal Bob besedilo težavne brzojavke. Kako naj obvestim svojega očeta o položaju, ne da bi vedel ves svet? Končno je zapisal:

»Kupec tukaj, toda okoliščine vелеvajo nekoliko humalimali. Gospa Jordan bo raztolmačila. Če bom s teboj govoril po telefonu, obljubi dragoceni zavojček takoj odposlati. Potem pozabiti. Vsako zaupno obvestilo zame na Will Holley, Eldorado Times. Lepa puščava tukaj, toda preveč skrivnostna za poštenega trgovca, kakršen tvoj zvesti sin Bob.«

Oddal je uradniku vzorec in plačal. Holley je dal še nekaj navodil radi intervjuva, potem sta se oba vrnila na glavno cesto. »Pojdiva v uredništvo,« je predlagal časnikar. »Sedaj ni nikogar tam in sem radoveden, kaj se godi na Maddenovi ranchi.«

V pustih uredniški sobi je Bob sedel na stol ob pisalni mizi. Holley je zamenjal klobuk s senčnikom ter sedel za pisalni stroj.

»Moj prijatelj v New Yorku je zgrabil z obema rokama,« je spregovoril. »Ljubezniv je Madden, da mi je dovolil razgovor. Tako se bo Willa Holleya ime zopet enkrat bleščalo v velikih new-yorških listih. Toda, veste, vaša namigavanja so me davi osupnila. Kaj prav za prav pa je z biseri? So pač še v San Francisku?«

»Ne. Moj sotrudnik jih ima!«

»Vaš — kaj?«

»Holley, če Harry Fladgate pravi, da se smem na vas zanesti, vem, da to drži. Tudi slutim, da bova potrebovala vaše pomoči!« In Bob je obširno razložil čudno osebnost strežaja Ah Kima.

»Presneto smešno!« se je smejal Holley. »Toda pripovedujte mi dalje. Zdi se, da nekaj vendarle ni v redu, čeprav je na zunaj videti vse prav.«

»Charlie je dobil vtis, da nekaj diši. Tako rekoč vohal je. Saj veste, da so Kitajci posebno tenkočutni. Najprej sem se mu radi tega smejal in sem hotel bisere že izročiti. Tedaj me je pa po noči preplašil strašen krik na pomoč...«

»Kdo je klical?«

»Tony, Kitajčeva papiga. Morda sem se bedasto obnašal, — vendar sem zato odložil sklep, da bi izročil bisere.« In nato je opisoval Bob, kako je zjutraj privolil, čakati do dveh popoldne, da bi medtem Chan klepetal s Tonyjem. Svoje poročilo je sklenil, kako je doletela ptiča nenadna smrt.

Holley mu je očetovsko mežikal. »Bodite prepričani, da bi bilo zame veliko veselje, če bi se bila na Maddenovi ranchi dogodila kaka krvava drama. Bog ve, kako malo se v teh krajih dogaja. Kaj takega bi

bilo kakor mana z nebes. Toda zdi se mi, da vas je razburil pregoreči Kitajec.«

»Charlie je absolutno pošten.«

»Ne dvomim. Toda orientalec je in detektiv, zato mora biti nezaupljiv. Na Maddenovi farmi ni nič sumljivega... Če je Tony tako skrivnostno kričal, je delal to pač iz stare navade.«

»Tedaj ste vi že tudi slišali o njem?«

»Da bi bil klical na pomoč, seveda ne. Toda ko sem se preselil semkaj, sem stanoval pri dr. Whitcombi ter mnogo časa prebil na Maddenovi ranchi. Tonyjevo besedišče je bilo vedno nekaj posebnega. Kakor bi bil preživljal svoje prejšnje dni med samimi nasilji in zločini.«

»Pa njegov nenadni konec?«

»Moj Bog — žival je bila stara kakor zemlja. Tudi papiga ne živi večno. Seveda nekam čudne okoliščine zares — toda bojim se, da vaši pomisleki vašega očeta ne bodo navdušili. Maddenovo naglo jezo poznate. Vrgel vas bo iz hiše in razveljavil kupčijo. Doma pa ne boste mogli povedati drugega kakor to, da kupčijskih obvez zato niste izpolnili, ker je poginila stara papiga.«

»Pa samokres, ki ga je zmanjkalo s stene?«

»Kaj nenavadnega človek vedno lahko najde, če išče. Morda je Madden orožje komu podaril ali pa ga je vzel v svojo sobo!«

Bob Eden se je naslonil nazaj. »Najbrž imate prav. Da, čim dlje to reč preiščujem pri belem dnevu, tem bolj se zdim sam sebi neumen.« Skozi okno je zagledal, da je avto Charlieja Chana zavil mimo prodajalne kolonialnega blaga. Stopil je v vežo. »Ah Kim!« je zaklical.

Rejeni havajski detektiv je molče stopil v pisarno.

»Charlie, to je moj prijatelj, urednik Will Holley. In tu imava gospoda Chana, kriminalnega asistenta iz Honoluluja.«

Ko je Bob povedal njegovo ime in poklic, je Chan namršil obrvi. »Me veseli!« je hladno zinil.

»Ni se vam treba vznemirjati!« je zagotavljal Bob. »Prijatelj Holley je popolnoma zanesljiv. Vse sem mu povedal.«

»Sam sem v tujini,« je odvrnil Chan. »Morda bi se rajši na nikogar ne zanesel. Toda to je kajpada debela neotesanost. Gospod Holley naj mi oprostí!«

»Saj je tudi vseeno,« je menil Bob, »kajti Charlie, prepričal sem se, da sva videla strahove. Morali boste pač sami priznati, da sva se obnašala kakor dve stari babi.«

Rumeni polni obraz je izražal globoko užaljeno dostojanstvo. »Dovolite stari babi, da izblebeče še nekaj več prismođarij! Pred nekaj urami se je papiga z droga pogreznila v večnost. Mrtva kakor Cezar.«

»No, in?« je dolgočasno zamrmral Bob. »Poginila je od starosti. O tem se ne bova prepirala, Charlie...«

»Kdo pa se prepira? Mirna stara baba je tiho. Toda ta stara baba vam prinaša dejstva, neovrgljiva dejstva.« Skrbno je razvil Chan na Holleyevi pisalni mizi bel list, potegnil iz žepa majhen zavojček ter stresel vsebino na papir. »Tukaj je nekaj piče iz Tonyjeve skodelice zraven droga. Preiščite blagohotno, kar vidite.«

»Konopljino seme — navadna piča za papige.«

»Popolnoma prav, konopljino seme. Toda ono drugo — fini sivobelkasti prašek vmes...«

»Sveta nebesa!« je osupel zaklical Holley.

»Lekarnar tamle na voglu ga je skrbno preiskal. In pravi, da je farmarjem prodal mnogo mišjice zoper podgane. Umori pa tudi papigo.«

Bob in Holley sta se presenečeno spogledala.

»Ubogi Tony je bil zelo bolan, preden je nastopil svoje dolgo potovanje,« je nadaljeval Chan. »Zelo molčeč in bolan. Zasedoval sem že marsikaterega morilca, toda moral sem priti na to celino, da razkrijem umor papige. Saj so mi vedno pravili o čudesih Amerike!«

»Zastrupili so jo! Toda zakaj?«

»Zelo resničen pregovor veli: Mrtvi ne govore. Tony je govoril kitajski, kakor jaz. Tony in jaz odslej ne bova več govorila, mislim.«

Bob si je z roko podprl glavo. »V glavi mi šumi. Kaj naj vse to pomeni?«

»Kakor sem prej rekel, papiga ne more nič svojega povedati. Le ponavlja. Če je Tony ponoči kričal: ‚Pomagajte, morilec, proč s samokresom‘, boste celo stari babi morali oprostiti, če misli, da je papiga ponovila le to, kar je pred kratkim slišala. Začela je klepetati, ker se je zopet spomnila besed... Kako?«

»Nadaljujte, Charlie,« je silil Bob.

»Spomnil jo je kak dogodek, preden je začela kričati. Kakšen dogodek? Morda se je nenadno posvetila luč v spalnici tajnika Thorna.«

»Kaj še veste, Charlie?«

»Davi sem vršil svoj posel stare babe v tej spalnici. Opazil sem, da je bila ena slika na novo obešena. Vzamem jo s stene — za njo v steni pa najdem drobno luknjo, ki jo je mogla napraviti le krogla.«

Bobu je zastala sapa. »Krogla?«

»Tako je! Krogla, ki se je zarila globoko v steno — krogla, ki je zgrešila svoj cilj in se ni mogla odpočiti v telesu tistega nesrečneža, katerega je slišal Tony klicati na pomoč.«

»Aha,« se je spomnil urednik. »Samokres Billa Harta, ki je odstranjen iz zbirke. Gospodu Chanu morava o tem sporočiti.«

»Ni treba! Sem že snoči opazil, da manjka orožje. Tole pa je ležalo v košu za papir.« Chan je izvlekel majhen, zmečkan listič, na katerem je bilo s pisalnim strojem napisano: Darilo Williama S. Harta, 29. septembra 1925. »Ves dan sem stikal za pogrešenim samokresom. Do sedaj zaman.«

Holley je vstal in Kitajcu pristrčno stisnil roko. »Gospod Chan, izrekam vam svoje najgloblje spoštovanje. Vi ste mojster v svoji stroki. In gospod Eden misli prav tako.«

Chan je zažarel od sreče. »Hvala lepa! Tedaj je dogovorjeno? Drevi ne izročimo biserov?«

»Nikakor ne!« je pritrdil Bob. »Nekaj zasledujemo — samo Bog ve, kaj bomo razkrili. Odslej vodite vi, Charlie, jaz vas bom pa ubogal.«

Kriminalist je svoje dokaze o mrtvi papigi zopet spravil v žep. »Ubogi Tony — še davi mi je toliko pripovedoval. Toda sedaj imam opravka še pri trgovcu. V petnajstih minutah me počakajte pred hotelskimi vrati.«

Ko je odšel, sta Holley in Bob nekaj časa molčala.

»Vendarle nisem imel prav,« je zamišljeno menil urednik. »Na Maddenovi ranchi se nekaj dogaja. Le oklenite se svojega kitajskega tovariša! Ta bo že napravil. Če pa potrebujete pomoči, ne pozabite Willa Holleya.«

»Gotovo ne!« je pritrdil Bob. »Za sedaj, Bog z vami! Morda vas vidim jutri.«

Odšel je in se ustavil pred hotelom. Bila je sobota zvečer. V Eldoradu je mrgolelo farmarjev, zgaranih, rjavih možakov v jahalnih hlačah in pisanih bluzah, preprostih ljudi, katerim je to gnezdo bilo velemesto. Skozi okna v nekem prostoru, ki je bil brivnica in igralnica obenem, je opazil skupino teh ljudi pri kockanju. Drugi so sloneli na bombaževcih ter se prepirali o potih, letini in politiki.

Avto Charlieja Chana je zavil izza ogla. Ko je vstopal, je videl, da detektivov ostri pogled opazuje hotelska vrata. Ven je prihajal tujec, ki ga je bilo med preprosto oblečenimi farmarji čudno videti. Nosil je tesno zapet plašč in klobučevinasto pokrivalo, poveznjeno globoko na oči, katere so zakrivali črni naočniki.

»No, no, kdo pa je ta?« se je začudil Bob.

»Menda je hotel Killarney v Frisku izgubil zanimivega gosta. Za naju morda dobiček — kdo bi mogel to vedeti?« Prevozila sta kratko tlakovano cesto in zadovoljstvo je sijalo na Charliejevem obrazu. »Dosti dela bo še, globoke skrivnosti bo treba še razvozlati. Lepo je, če je človek tako daleč od domovine v družbi starega prijatelja!«

»Starega prijatelja?«

Kitajec se je nasmehnil. »Avto, kakor je tale, me čaka doma! V tem vozu se tako dobro počutim, kakor bi se vozil po domačih cestah v Honoluluju.«

Vozila sta navkreber po skalnatem bregu in pred njima je sijal mehki žar solčnega zahoda. Ne da bi se brigal za kotanjasto pot, je Chan spustil svoj avto.

»Hej, Charlie!« je zaklical Bob, ki je z glavo trdo priletel v strop. »Čemu tako vražje naglo vozite?«

»Oprostite!« Kitajec je zmanjšal brzino. »Bojim se, da tako res ni dobro. Za hip mi je prišlo na misel, da bi mi tale mali avto mogel pregnati domotožje iz srca!«

8.

Nekaj časa je veselo brnel mali dvojčič honolulskega voza, ne da bi bila kriminalist in Bob spregovorila kako besedo. Hladen mrak se je spuščal na sivo zastrto pustinjo; sence dreves so postajale daljše, puščavski veter jim je pačil čudne obrise.

»Charlie,« je končno povzel besedo Bob, »kaj mislite o naši deželi?«

»Srečen sem, da jo vidim. Vedno sem si želel izpremembe.«

»Ali je kaj podobna vaši domovini?«

»Havajski otoki leže, kakor Phillimorovi biseri, na kipečih nedrih oceana. V zraku je vedno dovolj vlage, dežja, ki ga nazivljemo tekoči solčni žarek, vlažen dih svetovnega morja. Tukaj pa je vprav obratno. Zrak je suh kakor časopis od lanskega leta.«

»Kaj bova počela sedaj?«

»Oprezovala in čakala. To je poseben primerljaj. Doma moram razjasnjevati zločine, ki so največkrat jasni ko beli dan. Tu je drugače. Tu je treba najprej razvozlati uganko, kakšen zločin se je sploh zgodil.«

»Menite, da je Madden tudi v zvezi? Ali pa mislite, da je Thorn sam krivec?«

»Morda dobiva nekega dne odgovor. Za sedaj je vsekakor bolje, da se z Maddenom ne sprijaznite preveč. Saj mu menda niste pripovedovali o Philu Maydorfu in kako sumljivo se je vedel v Frisku?«

»Doslej še ne. Ko pa sem poprej v Eldoradu zagledal Maydorfa, sem zares pomišljal, ali ne bi bilo bolje, razodeti se Maddenu.«

»Zakaj? Biseri niso v nevarnosti. Če mu boste povedali o Maydorfu, bo morda velel nakit spraviti v New York. Kaj potem? Odpotoval bo, vi boste odpotovali, jaz bom odpotoval. Skrivnost ranche bo ostala nerazjasnjena.«

»Najbrž. Sploh pa se je zgodilo črno dejanje zadnjo sredo.« Bob je kratko opisal, kaj se je tisti večer primerilo Pavli Wendell, kako je bil Thorn zmeden, ko jo je sprejel na vratih, in posebno, kako je opazila majhnega moža s črno brado ter z bisago na hrbtu.

Chan je pazljivo poslušal. »To bi utegnil biti važen migljaj. Ta črni bradač je morda glavni člen naše verige.« Približala sta se ranchi. »Pojdite noter in delajte se nedolžnega kakor novorojeno dete! Če boste po telefonu govorili s svojim očetom, boste videli, da že vse ve. Brzjavi sem mu.«

»Tudi vi? Brzjavi sem mu tudi jaz.«

»Tedaj je vse dobro pripravljeno.« Dveri so bile odprte in Chan je z avtom zavil na dvorišče. »Lahko noč in mnogo sreče!«

V ogromnem kaminu v sobi je prasketal ogenj. Madden je sedel za mizo in podpisaval pisma. »No,« je vprašal, »ste li prijetno prebili popoldne?«

»Hvala!« je nekam hladno odgovoril mladenič. »Upam, da tudi vi.«

»Ah ne,« je odvrnil milijonar. »Niti tukaj se ne morem iznebiti opravil. Dospela je pošta treh dni. Ali ste vendar prišli, Martin,« je dodal, ko je stopil tajnik. »Saj boste morda imeli še časa, da mi še pred večerjo oddaste pisma na pošto. In tukaj tele brzjavi tudi. Vzemite mali avto — z njim se po teh potih človek uspešneje vozi.«

Thorn je začel večče vtikati pisma v kuverte. Madden se je pretegnil ter stopil h kaminu. »Ah Kim vas je pripeljal? Ali zna kaj prida voziti?«

»Izvrstno!«

»Nenavaden dečko je tale mali, debeli rumenček!«
»Ne morem trditi. Povedal mi je, da je v Los Angelosu vozil zelenjavo. Kaj več pa nisem mogel izbežati iz njega.«

»Zelo molčeč je, kajne? — Sicer pa,« je nadaljeval smehljaje se, ko je odšel Thorn, »vaš oče se še ni oglasil.«

»Skoraj gotovo bo šele zvečer doma. Če želite, bom potem poklical našo domačo številko.«

»Bilo bi mi zelo prijetno. Ne bi hotel biti negostoljuben, mladi prijatelj, toda mnogo mi je na tem, da bi čimprej odšel. Danes so s pošto prispela sporočila — saj razumete...«

»Seveda! Kar morem, bom rad storil!«

»Zelo ste prijazni!« se je zahvalil Madden in mladeniču se je zdelo, kakor bi bil česa kriv. »Mislim, da je pred jedjo dobro malo zadremati. To pospešuje prebavo.«

Bob je ostal sam pri časopisu, ki ga je bil prinesel iz Eldorada. Zdaj pa zdaj je prihlačala mimo smešna Ah Kimova prikazen; brez ropotanja je pripravljaval mizo.

Uro kesneje se je trojica v samotni puščavi zopet krepčala z izdelki kitajske kuharske umetnosti. Pri kavi je opazil Bob, kako počiva na njem Maddenov pogled, poln pričakovanja. Smehljaje se je vstal. »Sedaj bi se papa utegnil vsak hip vrniti od naporenega sporta. Rad bi naročil telefonski razgovor.«

»Naj to opravim jaz,« se je ponudil Madden. »Koliko je številka?«

Mladenič mu jo je povedal in Madden je prijavil govor. »Pravkar sem se domislil,« je dejal, ko je opravil, »ali mi niste zadnjič nekaj omenjali, da se je v San Francisku pripetilo nekaj, kar je vašega očeta osupnilo? Kaj in kako pa je prav za prav to bilo?«

Bob je hitro pomislil. »Ah — to bo le strašilo detektiva...«

»Detektiva?«

»No, papa je vendar v zvezi z različnimi detektivskimi pisarnami, pa so mu zadnjič javili, da je

dospel glasovit lopov, ki kaže sumljivo zanimanje za našo kupčijo. Bržčas ni bilo nič hujšega...«

»Glasovit lopov? Kdo neki?«

Bob Eden, ki vse svoje življenje ni znal lagati, je okleval.

»Ne... imena... ne vem več natančno. Nekak Anglež, mislim. Nekaj podobnega kakor Liverpool...« je končno jecljaje pogodil.

Madden je skomizgnil. »Da, če se je v javnosti o biserih kaj razvedelo, je tega kriva vaša stran. Moje hčere, Thorna in mene je sama molčečnost. Bržčas pa je vse bilo res le prazen hrup, kakor sami pravite. No in sedaj, mladi prijatelj, večer je dolg, kaj ko bi za kratek čas malo udarili poker?«

»Bojim se le, da ne bom mogel igrati z vami!«

»Kajpada se bomo omejili.« Maddena je igra vsega prevzela. »Pridite!«

Boba je nekoliko skrbelo. Ko je bil še dijak, je seveda tuintam igral kdaj poker, in tudi kesneje v San Francisku; ampak to je bila otročarija. Njemu nasproti sedi sedaj veliki P. J., spekulantski genij, kateri je potem, ko podnevi borzi ni dal duška, zvečer ogražal igralnice na Štiri in štirideseti cesti...

»Trije asil!« se je oglasil s svojim škripajočim glasom. »Kaj imate vi, Eden?«

»Svoj dobitek prodam za staro znamko.«

»Martin daje!«

Trkanje na vežna vrata je prekinilo igro.

»Kdo bi neki to bil?« Madden je sam stopil k vratom. S svojega sedeža je Eden videl prišleca med vrati. Bil je suh človek v površniku — Phil Maydorf sam, toda sedaj brez naočnikov.

»Dober večer!« Glas prišleca je donel tenko in votlo. »Ali sem prišel prav — na Maddenovo rancho?«

»Da. Kaj želite?«

»Rad bi govoril s svojim starim prijateljem, tajnikom Martinom Thornom.«

Imenovani je vstal in pristopil. »Dober večer!« je pozdravil brez posebnega navdušenja.

»Saj se še spominjate, kajpada? Mc Callum...«

Henri Mc Callum. Pred letom sem bil z vami v New Yorku na nekem dineju.«

»Hm — da. Ali hočete, prosim, vstopiti. Ali vas smem seznaniti z gospodom Maddenom?«

»Velika čast!« je zagodrnjal suhec.

»To pa je gospod Eden iz San Franciska.«

Maydorfove oči brez naočnikov so bile mrzle in krute. Precej časa je nesramno zijal v draguljarjevega sina. Kdo ve, je pomislil Bob, ali mu je znano, da njegovo vedenje v luki San Franciska ni ostalo neopaženo? Premagoval se je vsekakor prav dobro. »Me zelo veseli, gospod Eden,« je ljubeznivo zdrdral.

»Enako, gospod Mc Callum,« mu je resno odvrnil mladenič.

Maydorf se je zopet okrenil k Maddenu. »Upam, da ne motim. Potujem k dr. Whitcombi — imam bronhitis. Vražje samotni so ti kraji — ko sem slišal, da je blizu gospod Thorn, se nisem mogel ustavljati skušnjavi...«

»Izvrstna misel!« Toda Maddenov glas ni pričal o izrečeni vljudnosti.

»Ne odlašajte z igro!« je nadaljeval vsiljivec. »Poker, kaj? Že od nekdanja moja strast!«

»Odložite plašč,« je čemerno renčal Madden, »in pridružite se nam! Martin, ponudite gospodu porcijo chipsa.«¹

»To je življenje!« je dobre volje zaklical pozni gost. »No, kako pa se je medtem godilo vam, Thorn, stari fant?«

Hladno, kakor vedno, mu je povedal tajnik, in igra se je nadaljevala. Če je Boba Edena že prej skrbelo za njegov mošnjiček, je sedaj izgubil vsako upanje. Phil Maydorf, njegov soigralec pri pokeru... da, pred seboj ima res kos tako zvanega sveta.

»Dajte mi štiri karte!« je siknil suhec skozi zobe. Trdno je pritisnil karte k prsim; njegov obraz je bil kakor izklesan iz kamna. Tudi Maddenova odločnost je rastla, kakor da bi spoznaval, da gre za veliko. Ta dva sta se borila, Thorn in Eden pa

¹ Drobiž v igralskih znamkah.

sta z njima le capljala, kakor da bi samo zašla v boj gigantov.

Odnokod je prišel Ah Kim z naročjem drv. Niti ena mišica v topem obrazu Azijca ni pokazala, da bi ga bil osupnil prizor, ki ga je zagledal. Madden mu je velel, naj prinese vina... In ko je Kitajec postavljaj na mizo visoke kozarce, je Boba spreletela groza, detektivov pas je bil komaj dvajset centimetrov stran od spretnih dolgih prstov Phila Maydorfa. Ko bi tale pretkani plaščar vedel...

Toda Maydorfove misli so bile daleč proč od Phillimorovih biserov. »Še eno karto!« je zahteval, pripravljen na velik udarec.

Ostro je pri telefonu zapel zvonec. Bobu je zastalo srce. Sedaj naj govori s San Franciskom, le nekaj korakov od Maydorfa! Videl je, da mu je Madden s pogledom pokimal, in je vstal. »Bržčas zame!« Malomarno je vrgel svoje karte na mizo. »Halo, oče, si ti?«

»As in tri — vse moje?« je triumfiral Maydorf. Madden se ni zmenil zanj.

»Da, papa! Tu Bob! Sem srečno prišel — ostanim nekaj dni gost gospoda Maddena. Sem ti hotel le sporočiti, kje sem. — Da, to je vse. — Da, jutri zjutraj zopet pokličem. Si uspešno igral golf? To je pa škoda! Lahko noč!«

Ves rdeč v obraz je planil Madden kvišku. »Trenotek, prosim!«

»Papa bi bil rad vedel, kje tičim,« je veselo menil Bob in sedel na svoj sedež. »Kdo daje?«

Gospodar je požrl kletvico, igra se je nadaljevala. Bob se je na tihem smejal. Zopet odlog — tokrat pa ne po njegovi krivdi!

Njegova zaloga chipsa se je strašno naglo krčila. »Še enkrat okrog — potem pa izstopim,« je izjavil odločno.

»Še enkrat okrog in vsi nehamo!« je zarenčal Madden. Nekaj ga je razjezilo.

»Pa naj bo vsaj konec pošten, kakor gre!« je želel Maydorf. »Sedaj brez omejitve, gospodje!« Sam je razdelil karte.

Bob je imel v rokah štiri od devetih. Ko jih je položil na mizo, je opazil na obrazu Phila Maydorfa hudoben nasmeh.

»Štiri kraljice!« je oznanil veselo ter jih razpoložil s strokovnjaško gibčnostjo. »Pri damah sem vedno imel srečo! Mislim, da gospodje plačajo!«

Plačali so. Nerad je odrinil Bob Eden sedem in štirideset dolarjev. »Zaračunam si vse pri stroških,« je premišljal.

Razume se, da je Maydorf bil židane volje. »Zelo prijeten večer!« Zložno si je oblačil svoj površnik. »Kmalu zopet pridem, če bo dovoljeno.«

»Lahko noč!« je mračno zinil Madden.

Thorn je pobral s pisalne mize žepno svetiljko. »Pospremim Vas do dveril!« Bob se je nasmehnil. Žepno svetiljko, zunaj pa je svetila luna, da se je videlo kakor podnevu!

»Zelo ste ljubeznivi! Na svidenje vsem in iskrena hvala!« Maydorf se je prekanjeno zarežal, ko je stopil za tajnikom.

Madden je vzel cigaro in ji odgriznil konico. »No, kako daleč sta prišla z očetom?«

»Ali naj razpravljam v navzočnosti tega tujca?«

»To ne. Ni vam pa bilo treba tako brž odzviniti. Dedcu sem hotel veleti iz sobe. Brž pozovite še enkrat!«

»Izključeno! Šel je že počivat in pred jutrom ga nikakor ne smem motiti!«

Maddenovo obličje je potemnelo. »Zahtevam! In sem navajen, da se moji ukazi izvršel!«

»Res? No, pri tem boste pa že morali dovoliti izjemo.«

Madden je divji odšel. — »Vi mladi... Vi... mladi...«

»Vem — toda krivi ste vi. Če pripuščate sem neznanega vsiljivca, morate pač nositi posledice.«

»Nisem vabil tega pritepenca! Vrag vedi, kje ga je Martin pobral. Kajpada, zasebnega tajnika premožne in vplivne osebnosti neprestano oblega vsakovrstna golazen. Thorn pa se vede včasih kakor bebec.« Tajnik je vstopil in položil žepno svetiljko na

pisalno mizo. Njegov gospodar ga je očitajoče gledal.
»Vaš znanec nam je grdo pljunil v skledo!«

»Zelo obžalujem, gospod Madden, pa se ni dalo spremeniti. Prišel je pač.«

»Kdo pa je prav za prav?«
»Nekak posredovalec. Zastavim vam pa besedo, da ga nisem vabil. Saj veste, kako se drže te pijavke.«

»Jutri ga poiščite in mu povejte, da nočem, da bi me kdo motil ter da ne trpim nikakih obiskov. Sam ga vržem skozi vrata, če se še enkrat prikaže.«

»Dobro, jutri pojdem v hišo k dr. Whitcombi in mu bom diplomatsko sporočil.«

»Nikakor ne diplomatsko!« je pihal Madden.
»Čemu bi neki toliko ovinkarili pri takem dedcu? Poštena porcija sirovosti je zanj edino primerna!«

V svoji spalnici je naletel Bob na preoblečenega strežaja Ah Kima, ki je kuril. »No, Charlie, kaj pravite k pokeru z Maydorfo? Sedem in štirideset dragocenih dolarjev mi je izpihnil.«

»Če smem izreči skromno mnenje, svetujem previdnost!«

»Sem prav teh misli. Upam pa, da ste bili kje blizu, ko sta se zunaj poslavljal Thorn in njegov zrel drug?«

»Seveda. Škoda, da je bil mesec tako svetel, da ni bilo mogoče priti dovolj blizu.«

»No — nocoj gotovo vem vsaj to, da P. J. Madden tega Maydorfa ni še nikoli videl, ali pa je prav posebno prevejan glumač!«

»In Thorn...«

»Ta ga seveda pozna. Pa ga menda ta obisk ni prav nič navdušil. Po njegovem vedenju bi sklepal, da je Phil Maydorf nekaj zagrešil.«

»Že mogoče. Posebno, če pomislim, kaj sem odkril...«

»No, govorite, Charlie! Kaj pa se je zgodilo?«

»Ko se je Thorn proti večeru odpeljal v mesto in sem slišal Maddena smrčati v njegovi postelji, sem preiskal tajnikovo sobo. In kaj sem našel? Pod kupom belih srajc je ležal — pogrešani samokres!«

»Izvrstno! Thorn, ta lizun...«

»Dva predalčka v samokresu sta bila prazna. Pomislite!«

»To da res misliti...«

»Rad bi vam vdano predlagal, da greste sedaj spat ter si nabereite moči za jutri!« Mali detektiv je obstal pri vratih. »Dve krogli sta izstreljeni — kdo ve, kam? Kje je ena, vemo. Zgrešila je cilj in se ustavila v steni na mestu, kjer je sedaj obešena slika puščave.«

»In druga?«

»Ta je najbrž dosegla svoj cilj. Kateri cilj? Oprezujva in čakajva! Lahko noč in lepo sanjajte!«

9.

V nedeljo zjutraj se je Bob čudovito hitro skobacal iz pernic. Tako nenavadno zgodaj so ga dvignile razne okoliščine, v prvi vrsti puščavsko solnce, ki je s svojo bleščečo svetlobo vrelo v njegovo sobo, in pa petelini na farmi, ki so s svojim petjem vznemirjali mlado jutro. Ob osmih je že stal na dvorišču, pripravljen na dogodke današnjega dne.

Ko je zavil okrog skednja, je zagledal nekaj nenavadnega. Na tleh je stala košara, zraven pa je Martin Thorn kopal v pesek jamo. V svoji temni obleki in z bledim obličjem je bil kakor kak mežnar.

»Halo!« je zaklical Bob. »Koga pa pokopavate v tem lepem jutru?«

Thorn je prenehal. Pot mu je curjal po bledem čelu. »Nekdo mora opraviti,« je obžalovaje zamrmral. »Novi sluga je prelen. Če pa pustim, da se nabere tale ropotija, bo tukaj kmalu tako kakor na kakem kraju, kjer so gostje pravkar odšli s piknika.« Pokazal je košaro, polno starih pločevinastih škatel.

»Iščemo zasebnega tajnika za pobiranje smeti!« se je zasmejal Eden. »To je nova stran vašega poklica, Thorn! Dobra misel, takole spravljeni smeti.« Sklonil se je in pobral škatlo. »Posebno tole, ki je v njej bila, kakor vidim, mišjica.«

»Mišjica?« Thorn si je z rokavom obrisal čelo.
»O da, mnogo je potrebujemo. Za podgane, veste.«

»Za podgane?« je s čudnim poudarkom ponovil Bob in vrgel škatlo nazaj.

Thorn je izpraznil košaro v jamo ter začel zaspavati. Bob, nedolžen gledalec, je brez dela stal pri njem.

»Tako, to sem opravil!« Tajnik je poravnal in pogladil pesek. »Red in snaga — to je pač moja strast.« Pobral je košaro. »Sicer pa bi vam rad nekaj svetoval, če dovolite. Ne vem, koliko je vašim ljudem na tem, da prodado bisere. Toda poldrugo desetletje sem že pri Maddenu, a rečem vam, da on ni mož, ki bi ga kdo brez kazni smel pustiti čakati. Preden se boste zavedli, bo kupčija z biseri razdrta.«

»Storim, kar morem. Poleg tega bo pa Madden napravil sijajno kupčijo, in to on ve...«

»Če se P. J. ujezi, mu je vseeno. Hotel sem vas posvariti.«

»Zelo ljubeznivo,« je malomarno zamrmral Bob. Thorn je postavil košaro in lopato pred kuhinjo, iz katere je uhajal prijeten vonj pečene gnjati. Potem je počasi odšel na verando.

Ah Kim je prišel iz kuhinje, od ognja ves žareč v lice. »Vi, gospod, videli solnce vzhajati zjutraj?«

»Zgodaj sem bil pokonci, toda tako zarana pa vendarle ne!« je odvrnil mladenič. Tajnik je izginil v hišo. »Pravkar sem opazoval najinega ljubega prijatelja Thorna, ko je za skednjem pokopaval smeti. Med drugim tudi pločevinasto škatlo, v kateri je bila mišjica.«

Chan je opustil Ah Kimovo krinko. »Gospod Thorn je zelo delaven, mogoče bo sčasoma še marsikaj napravil. Eno napačno dejanje sili, kakor člen v neskončni verigi, vedno še k drugim. Kitajci imamo pregovor: Kdor jezdi na tigru, ne more z njega.«

Maddenova orjaška postava se je pojavila na verandi. »Halo, Eden! Vaš oče je pri aparatu! Klical sem ga.«

Bob je odhitel k telefonu. »Dobro jutro, papa! Danes lahko odkrito govorim. Tukaj je, hvala Bogu, vse v redu. Kako se godi gospodu Maddenu? Oh, dobro! Poleg mene stoji in mora niz čimprej imeti!«

»Prav! Mu takoj odpošljemo!« je odvrnil starejši Eden. Olajšan je vzdihnil Bob. Brzojavka ga je torej dosegla.

»Povejte mu, naj ga še danes odpošlje,« je velel milijonar.

»Gospod Madden vpraša, ali ga moreš že danes poslati?«

»Nemogoče!« je odgovoril draguljar. »Saj ga sploh še nimam.«

»Dajte mi slušalo!« je zarjul Madden. »Povejte mi, Eden, kaj je to: Nimate ga?«

Bob Eden je razumel očetov odgovor. »Dobro jutro, gospod Madden... Da, biseri so bili v kar moči slabem stanju. Takih nisem mogel dati iz rok. Dal sem jih očistiti — pri drugi tvrdki...«

»Nezaslišano!« je zagrmel borzijanski magnat. »Saj sem vam sporočil, da hočem bisere takoj imeti. Ni mi na tem, da so očiščeni.«

»Odkritosrčno mi je žal!« je mirno ugovarjal Bobov oče. »Dobim jih šele jutri zjutraj in jutri zvečer jih odpošljem.«

»To se tedaj pravi, da bodo v torek zvečer na farmi? Res, kar mika me, da bi razdril vso kupčijo...« Madden je za hip prenehal in Bob je zadržal sapo — »toda, če mi obljubite, da pojdejo biseri jutri gotovo na pot...«

»Dam vam svojo besedo!«

»No, dobro, treba bo zopet čakati. Toda prvič in zadnjič sem delal kupčijo z vami, stari prijatelj. Z Bogom!«

Ves ogorčen je zalučil Madden slušalo. Slaba volja se ga je držala tudi med zajtrkom. Krčeviti Bobovi poskusi, pripraviti ga k razgovoru, so bili bob ob steno. Po jedi je zasedel Thorn mali avto in izginil. Bob pa se je, poln pričakovanja, sprehajal pred hišo. Prej, kakor je upal, je bilo njegovo pričakovanje poplačano. Sveža in ljubka kakor mlado

jutro se je pripeljala v svojem ličnem vozu Pavla Wendell ter obstala onstran žične ograje.

»Dober dan!« mu je zaklicala. »Vstopite! Videti ste veseli, da me vidite!«

»Vesel? Milostna gospodična, prinašate mi nov lek življenja. Veliki P. J. me kar ne more trpeti. Ali ste kdaj že zajtrkovali s kako klopotačo, ki je pravkar prejela slabe vesti?«

»Doslej še ne. Toda kako vam danes zjutraj sicer ugaja tu zunaj? Ali ste kdaj v svojem življenju že videli take barve?«

»Še nikoli!« Bob je občudovaje zrl v obraz, ki ga je zalivala rdečica. »In niti sledu kakega rdečila!«

»Govorim o puščavi, vi priliznjeneč! Oglejte si snežnike!«

»Krasni so. Toda dovolite, da si rajši ogledam, kar mi je bližje. On vam je gotovo že povedal, da ste lepi?«

»Kdo?«

»Vaš ženin!«

»Ne napadajte vendar dobrega človeka, če ga ni zraven!«

»Dober človek je vsekakor, drugače bi ga ne vzeli.« Vozila sta se po peščenem potu. »Ampak, gospodična, poslušajte modrost moža, ki pozna svet: zakon je zadnje pribežališče slabotnih duš.«

»Menite?«

»Vem. O tem sem globoko razmišljal. Tupatam sem pač naletel na dekle, ki mi je z očmi izdala: »Jaz bi žel!« Ampak ostal sem previden. Bodi vedno stano viten, fant moj! to je moje vodilo. In sedaj smem biti tega vesel. Prost sem, smem uganjati, kar se mi zljubi. Ko se zvečeri in začno mežikati luči na Union Square, kar pograbim klobuk. Nihče mi tedaj tiho in proseče ne čivka na uho: »Kam pa greš, dragec? Naj grem še jaz!« — Kako čudovit je tak občutek neodvisnosti! Vi ste prav za prav v enakem položaju. Kajpada so milijoni deklet, ki nimajo drugega opravka, kakor omožiti se. Prav in lepo. Ampak... vi... no, vi imate svoj poklic. Puščavo, gore — in vse to hočete zamenjati za plinski štedilnik v tesnem stanovanju?«

»Morda si bova pa lahko privoščila služkinjo!«
»O tem sanjajo mnoge. Kje pa dandanes dobite dobro deklo? Svarim vas! Dobro si premislite! Sedaj se vam prekrasno godi. Po poroki bo vsega tega konec. Potem boste morali krpati Wilburnu nogavice...«

»Jack mu je ime!«
»Kaj to! Njegove nogavice bodo vseeno preluknjane! Vsekakor me je strah pomisliti, da bo mlada žena, kakršna ste vi, tako priklenjena...«

»V marsičem imate skoraj prav.«
»In pri tem sem se dotaknil vprašanja le po vrhu.«

Pavla je zavila k odprtim vratom in Bob je zagledal večje poslopje sredi majhnih hišic. »Tu je dr. Whitcomb,« je pojasnila voznica. »Prekrasen človek! Rada bi, da bi se vidva spoznala.«

Peljala je Boba skozi vežo v prostorno sobo, ki ni bila tako krasno opremljena kakor ona na Maddenovi farmi, toda bila je prijaznejša. Pri oknu je sedela sivolasa gospa.

»Dobro jutro, doktor!« je pozdravilo dekle. »Privredla sem vam nekoga s seboj.«

Dama je vstala in njen dobronamerni smehlaj je obsolnčil vso sobo. »Pozdravljeni v moji hiši!« je dejala in stisnila Bobu Edenu roko.

»Vi ste doktor?« je jecljal.
»Seveda! Ampak vam moja zdravniška pomoč ni potrebna, ker ste zdravi, da je veselje! Sedite, prosim! Kje pa ste?«

»Na Maddenovi farmi.«
»Res, slišala sem, da je Madden tukaj. Tak sosed ne pomeni kdovekaj. O priložnosti sem ga enkrat obiskala, njega pa nikdar ni bilo k meni. Ne zdi se mi primerno, v puščavi živeti tako zase. Tu hočemo biti prijatelji z vsemi.«

»Vi seveda ste mnogim bili pravi prijatelj,« je toplo rekla Pavla.

»Čemu naj nam bo življenje, če ne za to, da drug drugemu pomagamo? Rada bi več storila!«

Bob Eden se je pred to gospo zdel sam sebi čisto majhen.

Pridite, pokažem vam svojo hišo!« je povabila. »Puščavo sem pripravila, da cvete — to bi lahko zapisali na moj nagrobnik. Kako obupno je bilo tukaj, ko sem prišla sem! Eno puško in eno mačko, nič drugega nisem sprva imela. Mačka pa ni hotela ostati. Svojo prvo hišo sem zgradila z lastnimi rokami. Do Eldorada skoraj osem kilometrov — in vsak dan sem romala tja in nazaj. Tedaj še nihče ni poznal Forda.«

Peljala je svoja gosta čez dvorišče k malim hišicam. Trudni obrazi so se razjasnili, ko je prišla, motne oči so zableščale v upu in veselju.

»Iz vse dežele prihajajo ljudje semkaj,« je razlagala Pavla. »Bolni, obupani, strtih src, ona pa jim cepi novih moči . . .«

»Neumnost!« je skromno zavrnila doktor Whitcomb. »Prijazna sem z njimi. Svet je tako zelo trdosrčen. Prijaznost pa dela čudeže.«

Na vratih ene malih hišic so naleteli na Martina Thorna, ki je bil zatopljen v živ pogovor s Philom Maydorfom. In celo ta zakrknjenec se je otajal, ko je doktorica spregovorila z njim nekaj besed. Ko sta končno gosta odhajala, ju je doktor Whitcomb spremlila do vrat.

»Upam, da se še vidimo!« Bob je držal njeno krepko roko v svoji. »Vedite, da sem danes prvič občutil čar puščave.«

Zdravnica se je blago nasmejala. »Puščava je stara, utrujena in modra. V tem je njena lepota. Seveda pa ni vsakomur dano, videti jo. Vrata doktorja Whitcomba so vedno odprta — ne pozabite na to, mladi mož!«

Pavla je obrnila avto in molče sta se peljala proti domu. »Krasna ženska je to,« je končno spregovorila Pavla. »Luč za njenim oknom me je potolažila koj prvi večer v puščavi. In luči njenih oči ne bom nikoli pozabila. Ne žive vsi resnično plemeniti ljudje le v velikih mestih!«

Okrog njiju je vrela puščava v opoldanski pripeki; tenki megleni zastori so zagrinjali daljne višave. Bob Eden se je povrnil k svojim čudnim vprašanjem,

ki so ga skrbela. »Niti vprašali me niste, kaj prav za prav počnem tukaj.«

»Mislila sem, da boste uvideli, da smo si tukaj vsi dobri tovariši in da mi boste zaupali svoje skrbi.«

»Nekega dne bom to tudi storil. Zaenkrat seveda še ne. Pa da vas še enkrat spomnim vašega prvega obiska na Maddenovi farmi. Imeli ste občutek, da nekaj ni v redu?«

»Vsekakor!«

»No, toliko vam že danes lahko povem, da se niste varali. In moja naloga je to razjasniti. Koliko bi dal, ko bi dobil kje tistega starca s culo. Bodite tako prijazni, pa mi sporočite, če kje naletite nanj.«

»Rada. Seveda je mož že davno lahko v Arizoni.«

Čez eno uro je avto obstal pred Maddenovo farmo in Bob je ob slovesu zrl dekletu v oči. Zdele so se mu v nečem podobne očem doktorja Whitcomba — prav tako pokojne, vesele in dobrotljive. Zasmehljaj se ji je. »Veste, lahko vam priznam. Tale Wilbur mi je bil zelo nesimpatičen. Ampak sedaj razumem, da mi je storil največjo uslugo, če je moja ljubezen do prostosti res kaj vredna. Moral bi mu biti iz srca hvaležen.«

»O čem pa prav za prav brbljate?«

»Me ne razumete? Spoznal sem, da se me je lotila največja skušnjava v življenju. Toda ni mi treba boriti se z njo. Wilbur me je rešil. Dobri stari Wilbur! Pozdravite ga, če mu boste pisali!«

»Ne vznemirjajte se! Če bi tudi ne bilo Wilbura, bi vaša svoboda ne bila v nevarnosti. Za to bi že jaz sama poskrbelala!«

»Ne vem, kako in zakaj, toda ta vaša opazka mi ne ugaja,« jo je potrto pograjal Bob. »No, vsekakor se vam moram zahvaliti za brzo vožnjo. Škoda, da morate oditi! Tukaj zunaj bomo menda imeli prav pusto nedeljo. Ali bi bili vi kaj hudi, če bi jo danes popoldne primahal v mesto?«

»Saj najbrž ne bi niti izvedela za to,« se je zasmelalo dekle. »Za sedaj pa pozdravljeni!«

Bobova napoved se je uresničila. Nedelja je bila res dolga in dolgočasna. Ob štirih popoldne ni imel več obstanka. Vroče pripekanje se je umaknilo rah-

lemu vetriču in z dovoljenjem še vedno čemernega Maddena jo je Bob v malem avtu popihal za senzacijami Eldorada.

Toda tudi tam ni bilo kdo ve kako kratkočasno. Pri oknu hotela je sedel lastnik ter se ubijal z neizrečeno obsežnim nedeljskim časnikom. Glavna cesta je bila pusta in prazna. Mladenič je pustil avto pred hotelom in odšel v Holleyevo pisarno.

Na vratih ga je pozdravil Holley. »Dober dan, ljubi Eden! Za trdno sem upal, da pridete. Sicer pa je prišla za vas brzojavka.«

Bob je naglo prečital očetovo sporočilo. »Ne razumem, kaj se je zgodilo, sem pa zelo vznemirjen. Najprej se hočem ravnati po vajinih navodilih. Zupam obema, premislita pa, da bi mi bilo zelo mučno, če bi kupčija padla v vodo. Jordanovim je mnogo na tem, da se hitro izvrši, in Viktor se vama hoče po vsej sili obesiti na glavo. Obveščajta me sproti.«

»Grom in strela, to bi bila smola!« je zamrmral Bob.

»Kaj?«

»Viktor grozi, da se bo sam vmešal — sin dame, ki je lastnica biserov. Še tega bučmana je treba!«

»In kaj je sicer novega?«

»Najprej sem pognal sedem in štirideset dolarjev!« Bob je povedal o pokeru. »Ugotovila sva tudi, da je Thorn zagrebel škatlo z mišjico. In Charlie je našel pogrešano orožje z dvema praznima predalčkoma v Thornovi miznici.«

Holley je požvižgal med zobmi. »Res? Mislím, da bo vaš vrli prijatelj Chan spravil tega potepina na varno, preden se bomo prav zavedli.«

»Morda. Toda nobenemu osumljencu ne morete dokazati umora, če ne pokažete mrliča.«

»Tega bo Chan že našel!«

Bob je skomizgnil. »To naj bo njegova zasluga. Take reči me ne mikajo. Rad imam zapletenosti, toda vse mora biti lepo in čedno. Kaj pa vaš razgovor?«

»Jutri bo v New Yorku priobčen.« Holleyeve trudne oči so se zasvetile.

»Tudi jaz bi se rad posvetil časnikarstvu,« je nekam plašno priznal Bob.

Oni ga je brzo premeril s pogledom. »Dobro si premislite. Čaka vas močna trgovska tvrdka, kaj vam more namesto nje nuditi list? Priznam, da je čisto prijetno, dokler je človek mlad. Toda ko se boste postarali?« Vstal je in položil svojo roko gostu na ramo. »Ko se boste postarali, morda že s štiridesetimi leti — kaj potem? Nekega dne bo prišel založnik, bo videl siv šop v vaših laseh in bo zarenčal: »Vrzite starca ven! Potrebujem mladih moči.« Ne, ljubi prijatelj, časnikarstvo ni za vas. O tem se morava temeljito pomeniti.«

In pomenila sta se. Mala Holleyeva ura na pisalni mizi je bila že pet, ko je urednik prenehal. »Pojdiva! V kavarni Oaza bova skupaj južinala!«

Bob je z veseljem pristal. Za mizico nasproti baru je kraljevala Pavla Wendell. »Sedita k meni!« je dejala. »Danes sem bila kar zapravljiva in sem si naročila svojo mizo. No, gospod Eden, ali je bil dan res tako dolg, kakor ste se bali?«

»Strašno dolg, odkar ste me zapustili.«

Ko so priromale na mizo zvrhane sklede, je Bob dvignil rame. »Brž bežite v rešilne čolne! Preden pričnem rezati, morajo biti ženske in otroci na varnem.«

Holley je buljil v svoj krožnik. »Vedno ista stara kokoš!« je vzdihnil. »Kaj bi dal za pošteno domačo hrano!«

»Oženite se,« ga je podražila Pavla. »Ali mislite vi, gospod Eden, drugače?«

»Poznal sem marsikakega revčka, ki se je oženil zato, da bi bil potem dobro krmljen. Sedaj je v restavraciji — edina razlika je, da mu njegova drobna ženica dela družbo. Račun za dva, zabave za pol.«

»Zakaj tako cinično govorite?« se je posmejal Holley.

»Gospod Eden je zagrizen samec — mi je danes razodeli.«

»Poskušal sem vas rešiti. Ali sploh poznate tega Wilbura, ki je osvojil njeno nedolžno in zaupljivo srce?«

»Wilbur?« je začuden vprašal Holley.

»Ne morem mu izbiti iz glave, da bi Jacka tako ne imenoval. Žal, precej zaničljivo govori o mojem ženinu.«

Holley se je ozrl na njen prstan. »Ne, ne poznam ga. Mislím pa, da bi mu smel čestitati.«

»Gotovo da,« je menil Bob. »Najbolj zato, ker je tako pogumen. Ampak — nič ne rečem o njem slabega. Kakor sem že danes popoldne povedal...«

»Pustimo to!« je končala Pavla. »O čem pa sedaj premišljujete, Will?«

»O nekem večeru v New Yorku.« In časnikar je pripovedoval. Čas je minil, kakor bi trenil. Ko so stopili k blagajni, da plačajo, je Bob v bližini zagledal nekega gospoda, ki si je ravno prižigal cigaro. Po obleki ni bil domačin — majhen mož, na pogled učenjak, ostrega pogleda.

»Dober večer, gospod profesor!« ga je pozdravil urednik.

»Ah — kako vam gre? Danes prihajam prav za prav radi podgane dvotrebušnice, ki jo tako nazivljemo, ker je v nečem podobna kenguruju. Baje živi v teh krajih njen posebni zarod, ki ima tri milimetre daljši rep, kakor vse druge doslej znane vrste.«

»Pridite kdaj k meni v pisarno pogledat! Bova nekoliko pokramljala,« je predlagal Holley. »Kdo pa prihaja tu?«

Bob je videl, kako se je prigugal skozi vrata slok Kitajec, ki je bil videti prastar kakor puščava. Obraz mu je bil brez barve kakor zelo okajena pipa iz jantarja, oči pa so zrle pametno in bistro.

»No, Louie, zopet iz Friska?« mu je zaklical Holley.

»Da, gospod, zopet sem tu!« je odgovoril visoki, pojoči Kitajčev glas.

»Ali vam ni ugajalo?«

»Frisko ni lep. Venomer dežuje na nas. Tukaj je bolje.«

»Tedaj se vračate na Maddenovo farmo? Imate srečo, Louie! Gospod Eden se sedajle takoj odpelje tjakaj, pa ga lahko spremljate.«

»Le malce vročega čaja. Počakajte hipec, gospod!« je prosil Louie in počepnil na stol pred barom.

»Počakamo vas pred hotelom!« je velel Holley in vsi trije so odšli. Mali prirodoslovec pa je urno smuknil mimo njih in izginil v temi.

Pred hotelom se je Pavla Wendell poslovila. »Sedaj vaju zapustim, moram pisati pisma.«

»Kajpa,« se je zarežal Bob. »Ne pozabite sporočiti Wilburu, da ga pozdravljam!«

»To so poslovna pisma,« je strogo poudarila. »Lahko noč!«

»Torej Louie je zopet tu!« Bob je majal z glavo. »To je bedasto!«

»Čemu? Mogel bo marsikaj povedati.«

»Morda. Če pa zopet nastopi svojo službo, kaj bo potem s Charliejem Chanom? Vrgli ga bodo na cesto, jaz pa ostanem sam na pozorišču. Nič kaj prijetno mi ni v lastni koži.«

»Na to seveda nisem mislil. Pa saj bo dovolj dela za dva strežaja, dokler bo Madden tu. Najbrž bo obdržal oba. Charlie pa bo imel najboljšo priliko, pomeniti se s starim Louiejem. Midva ga lahko izprašujeva do sodnega dne, pa ne bi nič izvedela. Rojaku pa bo to laže.«

Louie Wong je pridrsal po cesti, s poceni majhno potno torbo v eni roki, v drugi pa s polnim zavitkom.

»Kaj pa ste prinesli s seboj?« Časnikar je potipal papir. »Banane?«

»Tony ima rad banane!« se je nasmehnil starec. »To bo dobro storilo Tonyju.«

Bob in Holley sta se spogledala. »Louie,« je tiho rekel urednik, »ubogi Tony je mrtev!«

Kdor bi mislil, da je kitajski obraz vedno brez izraza, bi mu bil ta hip dokazal, da je v zmoti. Žalost in jeza sta spačila Wongov obraz, iz njegovih ust se je usula ploha kitajskih besed s tako strašno naglico in živahnostjo, da bi bil vsak prevajalec nepotreben.

»Morda sluti?« je zašepetal Bob. »Da je Tony umorjen, menim.«

»Meni se tako zdi. Ali vam ne?«

Še vedno glasno zmerjaje, je stari upravitelj sédel na zadnji sedež, Bob pa h krmilu.

»Pazite se, fant moj,« je svetoval Holley. »Na svidenje!«

Ta vožnja s starim Wongom je bila najbolj divja v življenju Boba Edena. Luna še ni vzšla in blede neprijazne zvezde niso dajale svetlobe. Voz je drčal med hribi, dokler se ni pred njima odprl pekel, ki ga je Eden občutil, a ne videl. Potem sta zdirjala navzdol po skalnem bregu in nato po peščeni puščavski stezi. Iz teme so ob vozu žarele potuhnjene rumene oči, zlokobno se svetlikajoč, so se zdaj prižigale, zdaj naglo izginjale. Kakor bi ostudni mrtvaški strahovi stezali roke, tako so drevesa vila in stegovala svoje krive veje. In venomer je zadaj v avtu mrmral otožni glas starega Kitajca, ki je obžaloval smrt svojega ptičjega prijatelja.

Bob je imel trdne živce, toda bil je neizrečeno vesel, ko so se zasvetile luči Maddenove farme. Hitro je izstopil, pustil avto na potu in šel odpirat dveri. Veja je bila zagvozdena nad kljuko, vendar se mu je končno posrečilo, odpahnuti vrata. Stekel je nazaj na voz in zapeljal na dvorišče. Globoko se je oddahnil, ko je obstal pred skednjem, kjer ga je že čakal Charlie Chan, da mu pomaga.

»Dober večer, Ah Kim!« je zaklical Bob. »Prišel sem vam tovariša!« Skočil je iz voza. Zadaj na vozu je bilo čudno tiho. »Pridite, Louie! Doma sva!«

Divja groza ga je prevzela, ko je v medlem svitu opazil starega Kitajca ležati na kolenih, njegovo glavo pa viseti ob vratih avtomobila.

»Počakajte! Grem po luč!« Charlie Chan je tipaje odhitel in se takoj vrnil z žepno svetiljko. Ponošeni Louiejev plašč je imel na strani luknjo, okrog nje pa nekaj vlažnega, temnega.

»Zaboden v stran!« je mrmral Charlie... »Mrtev — kakor Tony!«

»Umorjen — pa kdaj?« je zaječal Bob. »Morda tisto minuto, ko sem zapustil avto? To je vendar nemogoče!«

Iz teme se je prikazal Martin Thorn; strahotno se je belil njegov blede obraz. »Kaj naj vse to pomeni? Zakaj? ... Toda tukaj je vendar Louie! Kaj pa mu je?«

Sklonil se je k vratcem in marljiva Charliejeva žepna svetiljka je osvetlila njegov hrbet. Temni suknjič je bil na dolgo preparan, kakor da bi bil mož, ki ga je nosil, naglo smuknil skozi ograjo bodeče žice.

»To je strašno!« je votlo hropel. »Moram brž po gospoda Maddena!« Stekel je v hišo in Bob je ostal sam s Charliejem.

»Charlie ... razparan Thornov suknjič ...«

»Kaj sem dejal davi: Kdor jezdi na tigru, ne more več z njega!«

10.

V naslednjem hipu je že stal Madden poleg njiju. Oba sta bolj občutila, kakor pa videla strašen srd, ki ga je orjak dušil v svojem ogromnem telesu. S kletvijo je iztrgal Charlieju iz rok svetiljko in se sklonil. Tam v prašnem avtu je ležalo mrtvo truplo moža, ki mu je toliko let zvesto služil. In vendar milijonarjev obraz ni pokazal niti sence pomilovanja ali obžalovanja — pač pa togoto. Ljudje, ki so vedno trdili, da veliki P. J. nima srca, so govorili resnico ...

Madden se je zravnal, ošinil z lučjo blede obraz svojega tajnika. »Lepe stvari se gode!« je razkačen zasikal.

»Zakaj me tako zijate?« je zastokal tresoči se Thorn.

»Zijam vas, kolikor hočem! Čeprav sem, pri Bogu, sit, gledati vašo zoprno spako ...«

»Tudi jaz vas bom imel skoraj dovolj!« je dodal Thorn in njegov glas se je tresel od prikrite togote. Trenotek sta se merila, medtem ko ju je Bob Eden začuden gledal. Prvikrat je opazil, da sta za krinko

svojih vsakdanjih odnošajev nekaj drugega kakor prijatelja...

Nenadno je Madden nameril luč na Charlieja Chana. »Tu poglej, Ah Kim! To je bil Louie Wong — ki si ga doslej nadomeščal. Razumeš? Sedaj boš moral ostati na farmi tudi tedaj, ko bom odsoten. Kako bo?«

»Ostanem, gospod!«

»Dobro! To je tedaj edina sreča, ki me je doletela, odkar sem prestopil prag te proklete hiše. Nesi mrliča v sobo! Pokličem Eldorado.«

Stekel je čez verando in po kratkem obotavljanju sta Chan in tajnik dvignila šibko telo zavratno umorjenega. Za žalostnim sprevodom je počasi korakal Bob Eden. Notri je Madden razburjen mahal pred telefonom. Sedaj je položil slušalo. »Čakati moramo. Bedasti policijski komisar iz mesta pravi, da bo čimprej prišel s sodnim zdravnikom. Prekleta reč! Vso hišo mi bosta postavila na glavo — pa sem prišel semkaj, da bi imel mir!«

»Najbrž bi radi vedeli, gospod Madden, kaj se je zgodilo,« je začel Bob. »Louieja Wonga sem srečal v mestu, v kavarni Oaza. Gospod Holley mi ga je predstavil in...«

Madden je potrj zamahnil z roko. »Prihranite si to za ono budalo! Lepa reč — res!«

Začel je hoditi po sobi kakor lev, ki ga zobje bole. Bob se je usedel na stol ob kaminu, Chan je odšvedral ven in Martin Thorn je molče čepel na svojem stolu. Potrj je strmel Bob v goreča polena. V kakšne reči se je zapletel? Kakšno drzno igro igrajo neki na tej puščavski farmi? Zaželel si je, da bi bil daleč proč odtod, da bi bil v Frisku, kjer je dovolj svetlobe in ropota, ne pa tega gluhega sovraštva in sumničenja ter nemih tajnosti.

Avto je pridrdral na dvorišče. Madden sam je odprl vrata. »Prosim, potrudite se v sobo, gospodje!« Svojemu glasu je hotel dati zvok ljubeznivosti, ki pa je bila precej hripava in grčasta. »Zgodila se je, žal, majhna nezgoda!«

Pristopil je suh mož rjavega zagorelega obraza. »Dovolite, da se vam predstavim. Jaz vas sicer po-

znam, gospod Madden, vi me pa gotovo ne poznate. Policijski komisar Brackett. In to je naš mrliški oglednik, doktor Simms. Nekdo je bil umorjen? Vsaj tako sem razumel po telefonu.«

»Morda boste rekli tako. K sreči pa ni bil nihče poškodovan. Noben belec, menim. Le moj kitajski upravitelj Louie Wong.«

Ravno o pravem času je vstopil Ah Kim, da je lahko slišal te besede. In njegove oči so se skrivnostno zabliskale. Komisar se je približal divanu. »Ubogi stari Louie! Ne morem si misliti, da bi zvesta duša mogla imeti kakega skrivnega sovražnika.«

Zdravnik, čvrst, mlad človek, je začel preiskavati. Brackett pa je stopil k Maddenu. »Radi bi vas kar najmanj nadlegovali. Ne morem pa se izogniti nekaterim vprašanjem...«

»Seveda! Obžalujem, da vam sam ne morem dati nikakih pojasnil. Bil sem v hiši, ko je moj tajnik« — kazoč na Thornu — »pridirjal z novico, da je tale gospod tukaj, gospod Eden, pravkar pripeljal na dvorišče Louiejevo truplo.«

Komisar je z zanimanjem pogledal Edena. »Kje ste ga našli?«

»Bil je čil in zdrav, ko sem ga srečal.« Bob je poročal o svojem srečanju z Louiejem v kavarni Oaza, kako sta se vozila v temi po puščavi, kako je obstal pred vrati in končno, kako je odkril strašni zločin.

Brackett je bil osupel. »Zelo zagonetno! Vi menite, da je bil umorjen, ko ste odpirali dveri? Kako utemeljete to domnevo?«

»Vso vožnjo je mrmral in godrnjal, tudi še, ko sem izstopal pred dvermi.«

»Kaj pa je dejal?«

»Govoril je kitajski. Žal, nisem sinolog!«

»Saj vam nisem rekel, da ste ga vil!«

»Sinolog je učenjak, ki zna kitajski jezik,« je z nasmeškom razložil Bob.

»A tako?« Komisar se je popraskal po glavi. »In sedaj tajnik...«

Thorn je povedal, da je bil v svoji sobi in da je takoj prihitel na dvorišče, ko je zaslišal zmešnjava.

Bobov pogled se je ustavil na razparani suknji. Pogledal je Charlieja Chana, ta pa je skrivaj odkimal. »Nič ne govorite!« so velele njegove oči.

»Kdo drugi je še na farmi, gospod Madden?«

»Nikogar ni razen Ah Kima. Ta pa ne pride v poštev.«

»Tega ne moremo vedeti. Pridi sem — rumena žaba!«

Ne da bi trenil s kako mišico na obrazu, je stopil policijski detektiv iz Honoluluja pred komisarja. Kolikokrat je Chan v takih prilikah igral nasprotno vlogo, le mnogo bolje, kakor jo je mogel ta omejeni tovariš!

»Si li Louieja Wonga že prej kedaj videl?« ga je nahrulil uradnik.

»Ne, gospod — ne videl.«

»Si na novo prišel, kaj?«

»V petek je plišel, gospod.«

»Kje si delal poprej?«

»Povsod, gospod. Veliko mesto, malo mesto.«

»Kje nazadnje?«

»Železnica, gospod. Mislim, železnica Santa Fe. Plage deval na tla.«

»Tako, tako!« Komisarju so pošla vprašanja. »Nimam vaje v takih rečeh,« je zajecjal, kakor bi se opravičeval. »Zadnja leta sem se pečal le s tem, da sem plenil alkohol. Zato se pri hudodelstvih te vrste ne čutim več na višku. Zato bo moral poseči vmes kriminalni sodnik. Preden sva se odpeljala, sem ga poklical. Jutri zjutraj pošlje inšpektorja Blissa od komisije za umore. Zato vas nocoj ne bomo več nadlegovali, gospod Madden.«

»Mrliča odpeljeva s seboj,« je sklenil zdravnik. »Tam bom končal preiskavo. Mogoče pridem jutri še enkrat semkaj.«

»Prosim lepo,« je odvrnil Madden. »Ukrenite vse potrebno, pa mi pošljite morebitni račun! Obžalujem, da se je moglo tukaj kaj takega zgoditi.«

»Tudi jaz,« mu je čemerno pritrnil komisar. »Toda, gospod Madden, štejem si v čast, da sem se sešel z možem, kakršen ste vi. Na snidenje!«

V Bobovi sobi je pred kaminom, v katerem je prasketal ogenj, pričakoval Ah Kim. »Kulim les za ogenj, gospod.«

Bob se je sesedel na stol. »Charlie, za božjo voljo, kaj se godi tukaj?«

»Zelo velike stvari. Dve noči je, odkar sem vam rekel v tej sobi, da smo Kitajci jako tenkočutni. Takrat sem na vašem obrazu videl smehljaj, poln porogljivosti, čeprav ste ga vljudno prikrivali.«

»Morda, dragi Charlie. Toda sedaj mi ni več za roganje, sem ves iz sebe. Ta nocojšnji dogodek...«

»Zelo neugoden... ta nocojšnji dogodek!« je zamišljeno dejal Kitajec. »Skromno bi svetoval previdnost, ali pa bo vse izgubljeno. Sedaj paradira tod krajevna policija in v svojih malih možganih niti ne sanja, da umor Louieja Wonga sploh ni važen.«

»Ni važen?«

»Ni — v primeri z drugimi rečmi. Kakor nasilna smrt papige, je bilo tudi to črno dejanje izvršeno, da prikrije nekaj drugega še bolj črnega, ki se je zgodilo, preden sva prišla na ta kraj zlih skrivnosti. Preden je poginil ptič Tony, preden se je moj ubogi rojak nenadno preselil, je umrl neznanec in nihče ni slišal njegovih klicev na pomoč. Kdo je bil? Morda izveva še kedaj.«

»Vi tedaj mislite, da je bil Louie umorjen, ker je preveč vedel?«

»Prav kakor Tony, da. Zelo je bil neumen Louie, da ni ostal v Frisku, če so ga tja pozvali. Zagrešil je žalostno napako, da se je nezaželen vrnil. Eno pa mi je uganka.«

»Le eno?«

»V tem trenutku le to; Louie je odšel v sredo zjutraj — najbrž, preden se je zgodil grdi zločin. Kaj more torej vedeti? Ali se je glas o zločinu raznesel po San Francisku? Zelo sem žalosten, ker nisem mogel več govoriti z njim. Toda imam druge napotke.«

»Upam,« je vzdihnil Bob. »Samo jaz jih ne razumem. Zame je to vse preveč zapleteno.«

»Tudi zame mnogo preveč. Kaj kmalu se vrnem domov, moja želja po potovanju je utešena. Midva mo-

rava le želeti, da bi ta odlična ameriška policija res ne odkrila, kdo je umoril Wonga. Sicer bo požela najino žetev, preden bo zrela. Sodnijske gospode bo treba čimprej odpraviti s farme. Nič ne smejo najti.«

»Z Brackettom bi ne bilo težav,« se je nasmehnil Bob. »Toda z inšpektorjem Blissom ne bo igrāča. Charlie, previdni boste morali biti, sicer vas zapro.«

Chan je prikimal. »Nove izkušnje se na tej veliki celini kar zbirajo nad mojo glavo. Policijski detektiv Chan osumljen umora! Morda se bom nekoč temu še smejal, ko bom doma. Sedaj mi pa ne gre na smeh. Tedaj lahko noč!«

»Še en hip! Kaj pa v torek popoldne? Madden pričakuje tedaj sla z biseri, jaz pa ne vem več, kako bi se izgovarjal.«

»Je še dva dni časa. Dotlej se lahko še marsikaj zgodi!«

V ponedeljek zjutraj po zajtrku se je pojavil Will Holley.

»Že zopet tukaj?« je čemerno zarenčal Madden. Dobra volja se mu čez noč ni povrnila.

»Gibčnemu žurnalistu, kakršen sem, ne sme uiti umor, ki se je v teku dolgih let prvič zgodil v teh krajih.« Ponudil je milijonarju časnik. »Sicer pa je tu jutranja izdaja iz Los Angelosa. Najin razgovor se blesti na prvi strani.«

Maddena pa to ni zanimalo. Čez njegove rame je Bob čital naslov: »Pričakovati je splošnega razcveta, pravi znameniti borzijanec, P. J. Madden, ki je na svoji farmi dovolil intervju, napoveduje povzdigo kupčije.«

Finančni magnat je z vidnim dolgočasjem preletel članek. Ko je končal, je vprašal: »Ali so to prinesli tudi newyorški listi?«

»Povsod po vsej deželi! Vi in jaz sva postala čez noč slavna, gospod Madden. Kaj pa je z ubogim Louiejem?«

»Ne sprašujte me!« Madden je nagubančil čelo. »Neki tepec ga je zaklal. Vaš prijatelj Eden vam o tem lahko pove kaj več kakor jaz.« Renčaje je odšel iz sobe.

Bob in Holley sta nekaj časa kar obstala; potem sta odšla na dvorišče. »Prostaška sirovost,« je zaškripal urednik. »Louie je bil tako dobra duša. Namigujejo, da je bil umorjen v avtu?«

Bob mu je povedal, kar je vedel in znal. Šla sta v stran od hiše. »In koga sumite?«

»Thorna. Toda Charlie pravi, da je Louiejeva smrt postranska stvar in da bi bilo bolje, ko bi pravega morilca ne dobili takoj. Mogoče ima prav.«

»Najbrž. Saj tudi ni nevarnosti, da bi krivca kar prijeli. Komisar je kakor kak starček, ki ne zna ne naprej ne nazaj.«

»A inspektor Bliss?«

»Glasan hvastač — pa tako spreten, da prime vedno napačnega. Pač pa je sodnik pametna glava, toda njega ne bo. Sedaj pa pojdiva pogledat malce tja, kjer ste snoči pustili avto. Pa tudi brzojavko imam za vas.«

Ko sta odhajala skozi dveri, je izročil Holley Bobu brzojavko. Hitro jo je prebral. »Papa mi sporoča, da bo natvezel Maddenu, češ, da bo drevi odpotoval z biseri Draycott — le da se stvar zavleče.«

»Draycott?«

»To je znan zasebni detektiv, ki se ga papa večkrat poslužuje.« Nejevoljen se je zamislil Bob. »Tole ovinkarstvo se mi že gabi. Ni malenkost — miriti Maddena. Morda pa se dotlej vendar še kaj zgodi.«

Preiskala sta mesto, kjer je Bob ustavil. Videti je bilo precej kolesnic, toda nikakih stopinj. »Celo moje so izginile,« se je čudil Eden. »Mislite, da je veter vse zabrisal?«

»Nikakor! Tukaj je nekdo z metlo dobro opravil!« Stopila sta v stran, ker je mimo pridirjal voz. »Najbrž Bliss s komisarjem. Torej jim ne bova pomagala?«

»Narobe! Glejva, da se jih čimprej iznebiva! Tako misli Charlie.«

Slišala sta Maddena in Thorna v sobi govoriti z obema uradnikoma. Čez nekaj časa je stopil ven Bliss, za njim gospodar in komisar Brackett. Bliss je pozdravil svojega starega prijatelja Holleya in urednik mu je predstavil Boba Edena.

»Saj res, gospod Eden!« se je hlinil inspektor s sladkim glasom. »Z vami bi rad govoril. Kaj vam je znano o žalostnem dogodku?«

Bobu je bil zoprni ta zavaljeni in švapljasti policijski častnik, ki v očeh ni imel nikake prevelike inteligence, vendar mu je radovoljno poročal.

»Hm,« je zamrmral Bliss. »Zelo čudno zveni.«

»Naravnost zagonetno,« je odmeval njegov tovariš, majaje z glavo.

»Kajne?« se je nasmehnil Bob. »Je pa slučajno popolnoma resnično.«

»Moram si ogledati tam zunaj mesto, kjer se je baje zgodilo.«

»Ne boste nič našli,« je omenil Holley. »Samo stopinje tega mladega gospoda in moje, kajti midva sva si že vse ogledala.«

»Tako, tako, sta si ogledala?« Besen je odšel skozi vrata in komisar za njim. Po temeljitem ogledovanju sta se vrnila.

»Vse je naravnost zagonetno,« je mrmral Brackett.

»Menite?« se je razdraženo rogala Bliss. »Pomislite vendar nekoliko! Tu je tale Kitajec Ah Kim; dobro službo ima, kajne? Louie Wong se je vrnil. Kaj pomeni to? Ah Kim bo ob službo.«

»Neumnost!« ga je jezno zavrnil Madden.

»Menite? Poznam te Kitajce, vam rečem. Ne belijo si glave, če je treba komu poriniti nož v trebuh. Prav nič si ne belijo las.« Izza hiše se je prikazal Ah Kim. »Hej, ti!« ga je poklical Bliss.

Boba Edena je začelo skrbeti. Pokorno se je priguhal Ah Kim. »Kličete me, gospod?«

»Da! Uklenil te bom, ti potuhnjenec — se lahko zaneseš!«

»Zakaj, gospod?«

»Ker si zaklal svojega rojaka.«

Kriminalist iz Honoluluja je z mrtvimi očmi zrl tega telébastega poklicnega tovariša. »Vi nolite, gospod.«

»Meniš?« Inspektorjev obraz je postal trd. »Ti že pokažem, kdo nori. Rajši odkrito priznaj — bo bolje zate!«

»Kaj pliznaj, gospod?«
»Kako si se snoči priplazil ven in Louieja z nožem zabodel.«

»Ali je nož tukaj, gospod?« je z nedolžno zlobo vprašal Ah Kim.

»To tebe nič ne briga!«

»Se li poznajo na nožu plsti ubogega stalega Ah Kima, gospod?«

»Jezik za zobel!«

»Ste pogledali, če je v pesku sled copat, gospod?« Bliss je molče zijal vanj. »Potem lečem, vi nolite, gospod!«

Madden se je vmešal: »Prosim vas, gospod inspektor, saj nimate nobenih dokazov proti njemu in brez vzroka bi mi vzeli kuharja!«

Bliss se je obotavljal. »Vem, da je on storil. Dokazal bom kasneje.« Oči so se mu zasvetile. »Odkod prihajaš?«

»Sem ameriški državljan. V San Francisku lojen. Sedaj stal pet in štilideset let.«

»Tukaj rojen? Ameriški državljan? Je to res? Tedaj moraš imeti pri sebi svoje listine? Kaj? Pokaži, dečko!«

Ves prestrašen je uvidel Bob, da postaja stvar žaltava. Res je, da Kitajci navadno sploh nimajo papirjev. Toda v tem primeru bi bilo temu omejenemu uradniku dovolj, da bi Chana na mestu prijel, če bi ne imel papirjev...

»Naprej!« je bevsknil Bliss.

»Kaj plavite, gospod?«

»Dobro veš, kaj mislim. Svoje papirje sem, ali pa pojdeš v luknjo, preden...«

»A tako, gospod, papilje? Da, gospod, plecej!« In pred začudenim Edenom je potegnil Kitajec iz svoje bluze zmečkan kos papirja, velik kakor bankovec, ter ga pomolil uradniku.

Ta ga je prebral in ga osupel vrnil. »Dobro — toda s teboj še nisva pri kraju!«

»Hvala, gospod!« se je Ah Kim prijazno zarežal. »Vi zelo nolite, gospod! Z Bogom!« In je oddrsal.

»Saj sem vam rekel, da mi je vse zelo zagonetno,« je duhovito menil komisar.

»Prosim, ne govorite ničesar!« je veleval Bliss. »Gospod Madden, moram vam priznati, da sem v tem hipu presenečen. Toda to pri meni ne traja dolgo. Stvari pojdem do dna. Me boste še videli.«

»Vsakikrat ste mi dobrodošli,« se je hlinil Madden z vljudno hinavščino. »Če medtem kaj izvem, pokličem komisarja Bracketta.«

Uradnika sta se odpeljala in Madden se je vrnil v hišo.

»Ta Chan je čudovit mož,« je tiho dejal Will Holley. »Odkod neki, vraga, ima papirje?«

»Že sem mislil, da je vse izgubljeno,« je menil Bob. »Toda Charlie misli pač na vse.«

Časnikar je stopil k svojemu avtu. »Mislim, da me Madden ne namerava povabiti k obedu. Zato grem. Sem pa zelo radoveden, kako se bo zagonetka razvozlala. Louie je bil moj prijatelj. Njegova strašna usoda me je presunila.«

Ko se je Bob vrnil v svojo sobo, je Charlie mirno postiljal njegovo posteljo. »Charlie, vi ste biser! Mislim sem že, da smo doigrali. Kakšne papirje pa ste prav za prav imeli?«

»Ah Kimove kajpada!« se je smehljajl Chan. »Od trgovca z zelenjavo, ki me je vozil s svojim tovorom iz Barstowa v Eldorado, sem si jih izposodil za nekaj časa. Če nosi človek fotografijo dolgo časa v žepu, postane k sreči podobna vsakemu človeku. Domislil sem se, da bi me mogel morda Madden povprašati po listinah, preden bi me najel. Tega ni storil, pač pa so mi listine sicer prav prišle!«

»Resnično, Charlie, vi ste dragulj, ko se tako previdno brigate za gospo Jordanovo in mojega očeta. Poskrbel bom, da boste za svoje zasluge nagrajeni, kakor zaslužite.«

Charlie Chan ga je skromno zavračal. »Kaj ste rekli, ko sva se v avtu vozila na ladjo? Pismonoša na svoj prosti dan rad hodi daleč na izprehod. To vse je zame zabava in veselje. Če razvozlam vozeli in raz-

krijem skrivnost, bo to moje najlepše plačilo!« Priklonil se je in odšel.

Nekaj ur kasneje sta Bob Eden in njegov gospodar sedela v prijetnem razgovoru v sobi in čakala obeda. Milijonar je ponovil svojo željo, da bi se rad čim brž vrnil na vzhod. Sedel je z obrazom proti vratom. Kar se je njegov obraz tako zelo načemeril, da se je Bob osupel obrnil. Na pragu je stala šibka učejnaška postava s potno torbo v roki. Mali prirodoslovec iz kavarne Oaza.

»Gospod Madden?« je vprašal, okorno se priklonivši.

»Jaz sem. Kaj hočete?«

Tujec je odložil torbo. »Moje ime je Gamble, Tadej Gamble. Znanstveno se zanimam za tukajšnje puščavsko živalstvo. Imam pismo enega vaših prijateljev, rektorja univerze, ki jo večkrat velikodušno podpirate. Morda bi hoteli ljubeznivo prebrati te kratke vrstice...«

Maddenov obraz ni prav nič spremenil svoje neprijaznosti. Nejevoljen je prebral pismo, ga raztrgal ter vrgel kosce v kamin. »Hočete nekaj dni ostati?«

»To bi mi bilo res zelo prijetno. Seveda bi stroške...«

Madden ga je ustavil z nepotrpežljivo kretnjo. Ah Kim je prišel pripravljat mizo. »Še za enega, Ah Kim,« je velel gospodar. In pelji tega gospoda v sobo na levem krilu, poleg sobe gospoda Edena!«

»Zelo ste dobri!« se je zahvaljeval učenjak. »Upam, da vas bom čim manj motil. Povabilo k obedu pa rad sprejemem. Kajti to puščavsko podnebje... da... torej takoj bom zopet tu.«

Ves rdeč v obraz je Madden strmел za njima. »Vrag naj ga vzame! Toda biti moram vljuden. To priporočilno pismo...« Skomizgnil je. »No, upam, da bom mogel kmalu odpotovati!«

Bob pa se je izpraševal: Kdo je ta Gamble? In kaj hoče na Maddenovi farmi?

»Če ima Gamble na farmi kaj opravka, je ta gotovo čisto miroljuben,« je med obedom razmišljeval Bob. Redkokedaj je naletel na krotkejšega človeka. Madden je bil čemereren in redkobeseden kakor prej; gotovo ni mogel pozabiti, da ga je presenetil ta tujec. Thorn je tiho čepel, kakor vsekdar. Nekam tesnobno je bilo gledati ga v njegovi črni obleki, ki jo je bil oblekel namesto one modre, katero je snoči na tako skrivnosten način raztrgal. Bob je moral skrbeti, da je bilo pri obedu vsaj kolikor toliko govorjenja. Po obedu je učenjak postal med vrati ter se sanjavo zagledal čez bleščeče peščevje v daljne bele gorske vrhove.

»Čudovito,« se je naslajal. »Vprašujem se, gospod Madden, če se resnično zavedate prekrasne lege svoje hiše? Puščava, daljna in nema, že od davnih časov s svojim čarom objema duše... Marsikdo pravi, da je pusta, nepokojna in strašna, toda jaz...«

»Ali nameravate dalje časa ostati tukaj? ga je neotesano prekinil Madden.

»Kakor kane. Upam, da bom. Tako rad bi videl to deželo po pomladanskem deževju, ko poganjajo blesteče verbene in primule. Kako že pravi prerok Izaija? In suha zemlja se bo zdramila ter bo cvela kakor lilije. In kjer je bilo poprej suho, bodo mlake, in koder je žgala suša, naj privro studenci. Saj poznate Izaijo, gospod Madden?«

»Ne — poznam že itak preveč ljudi!« je strupeno zarežal milijonar.

»Rekli ste menda, da se zanimate za tukajšnjo favno, gospod profesor?« je Bob pomagal prirodoslovcu.

Gamble ga je ošinil z naglim pogledom. »Seveda. Rad bi nekaj raziskoval — rep podgane dvotrebušnice, ki je menda izredno dolg.«

Telefon je pozvonil in sam gospodar je stopil k aparatu. Bob je nastavljal ušesa in slišal: »Brzjavka za gospoda Maddena.« Tedaj pa je oni slušalko trdno

pritisnil na uho, da je bilo slišati le še nerazložno mrmranje. Boba je to jezilo, posebno ko je opazil, da je Maddenov obraz postal zelo potrta in mračen. Ko je slednjič slušalo počasi spustil na vilice, je nekaj časa nemo strmел tjavendan, kakor iz uma.

»Kaj pa sadite na teh peščenih tleh, gospod Madden?« ga je vprašal profesor Gamble.

»Jaz...« Kakor bi se iz sanj prebujal v resničnost. »Kaj sadim? Vsemogoče. Čudili bi se, pa Izaija tudi!« Gamble pa ga je pogledal s tako ljubeznivim nasmehom, da si je milijonar skoraj opomogel in se zavedel. »Pojdite z menoj, če vas taka reč zanima. Vam nekaj pokažem!«

Gamble je stopil za njim na verando in Thorn je šel za njima. Bob je planil k telefonu klicat Willa Holleya. »Poslušajte!« je prosil s pridušenim glasom. »Pravkar je Madden dobil po telefonu brzojavko, ki ga je zelo vznemirila. Ste li dovolj dobri s telegrafisti, da bi mogli o tem kaj več poizvedeti — seveda tako, da ne bo nihče kaj sumil?«

»Pojde! Dobri poštar mi vse pove. Ali vam čez nekaj minut lahko pozvonim?«

»Ravno sedaj sem sam. Če potem ne bom več, bom rekel, da želite govoriti z Maddenom. Potem si boste morali hitro kaj izmisliti. Če boste pa pohiteli, skoraj ne bo potrebno.«

Ko se je okrenil, je opazil, da Ah Kim pospravlja mizo. »No, Charlie, kaj mislite o novem gostu v našem malem hotelu?«

»Ta gospod Gamble je na videz nedolžen kakor majsko jutro, se mi zdi.«

»Res je. In sveto pismo tudi pozna.«

»Pa nič nevaren in blag človek. Toda med njegovo pičlo prtljago je skoraj nova nabita pištola.«

»Najbrž bo z njo streljal podganam v repe,« se je posmejal Bob. »Ne, nikarte ga sumničiti! Najbrž je kak strahopetec, ki verjame vse, kar mu kažejo po kinih. In se je skrbno oborožil, da bi se v tej divji deželi mogel braniti. Sicer pa je Madden pravkar po telefonu sprejel brzojavko, kakor je videti s precej neprijetno vestjo. Holley poskuša izvedeti vsebino.

Če telefon zazvoni, pojdite, prosim, na verando in me kako opozorite, ko bi kdo prihajal.«

Molče je Kitajec nadaljeval svoj popravek pri mizi. Nekaj minut kasneje se je zopet oglasil telefon. Bob je pohitel k telefonu ter položil roko na zvonec, da uduši zvok. Chan je oddrsal na verando.

»Da, Holley!« je tiho govoril mladenič. »Pravi! Ampak zanimivo je to, kajne? Drevi pride? Lepa hvala, dragi prijatelj!«

Odložil je slušalo in Charlie se je vrnil. »Novica! Brzjavila je Evelina Maddenova. Najbrž se je že naveličala še dalje čakati tam v Denveru. Brzjavila je iz Barstowa. Mlada gospodična se pripelje drevi ob šestih in štirideset v Eldorado. Najbrž bom moral iz sobe in sploh odtod.«

»Gospodična Evelina Maddenova?« je neverjetno ponovil Chan.

»Resnično — Maddenova edinka. Prevzetna lepota. Spoznal sem jo v San Francisku. Ni čuda, da se je Madden zavzel, kajne?«

»Tale farma morilcev kajpada ni bivališče za gosposko, razvajeno gospodično.«

Bob je vzdihnil. »Nov zapletljaj. Stvar se razvija, midva pa ne prideva do cilja.«

»Še enkrat moram prositi: Vadite se v kreposti, v kateri ste tako slabo izurjeni, v potrpežljivosti. Skoraj bodo naši upi veselejši. Ženska roka...«

»Ta ženska roka pomeni ozeblina! Stavim z vami, Charlie, niti solnčno pripekanje v puščavi ne bo otajalo Eveline Maddenove.«

Chan se je vrnil po svojih opravkih v kuhinjo. Madden in Thorn sta odšla čez nekaj časa v hišo, profesor Gamble pa se je menda umaknil v svojo sobo. Dolgo, vroče popoldne je minevalo v svinčeno težkem miru. Le glasno smrčanje spečega Maddena je žagalo tišino. Tudi Boba se je lotevala utrujenost in se je udobno zleknil na posteljo. Zbudil se je šele pod večer poten in s težko glavo, toda kmalu ga je zunaj osvežil hladni vetrič.

Ob šestih je skozi patij odšel v izbo. Na dvorišču pred skednjem je bil pripravljen Maddenov veliki

avto. Bob se je spomnil zadnjih dogodkov. Milijonar hoče v Eldorado po svojo hčer. Toda, ko je stopil v izbo, je videl, da bo to opravil Thorn. Tajnik je stal v svoji temni obleki in pod črnim klobukom je bil njegov obraz še bolj bled. Ko je vstopil Bob, sta Thorn in milijonar prekinila svoj očitvidno zelo resni pogovor.

»Dober večer!« je pozdravil Bob. »Menda nas vendar ne boste zapustili, gospod Thorn?«

»Imam opravke v mestu! Torej naj sedaj odidem, gospod Madden?«

Zopet je pozvonil telefon. Gospodar je hitel k aparatu. Zopet se mu je poznalo na obrazu, da se neprijetno počuti. Nove slabe novice, je pomislil Bob.

Madden je s svojo veliko roko zakril telefonsko trobko in se okrenil k tajniku. »Gospa doktor Whitcomb hoče nocoj govoriti z menoj. Napoveduje, da mi ima sporočiti važne reči.«

»Kar povejte ji, da imate dosti opraviti.«

»Obžalujem, gospa doktor,« je govoril milijonar v trobko, »toda preveč sem zaposlen...« Prenehal je, ker je bil prekinjen. Zopet je z roko zakril trobko. »Vkljub temu hoče... hudič naj jo vzame!«

»Jo boste pač morali sprejeti!«

»Tedaj dobro, gospa doktor!« se je vdal Madden. »Pridite okrog osmih!«

Thorn je odšel in veliki avto je odbrenčal.

Večerja je bila ob navadnem času, kar je Boba zelo osupnilo. Thornov sedež je bil prazen in čudno, da niti za Evelino ni bilo pogrnjeno. Gospodar tudi ni nič ukrenil, naj bo zanjo pripravljena soba. Po večerji je Madden z Bobom in profesorjem Gamblejem odšel na verando, kjer je rdeči sij ognja iz kamina božal škrlje v tlaku, opeko v steni in Tonyjev drog, sedaj prazen in osamel.

»Kako lepo in pokojno je tukaj,« je sanjaril mali prirodoslovec. »Ubogi norci, stlačeni med zidovjem mestnih hiš, ne slutijo, ob kaj so! Jaz bi vedno prebival tukaj.«

Ta opazka gostitelja ni kar nič osrečila in nastal je mučen molk. Kmalu po osmih je pribrnel na dvo-

rišče avto. Morda Thorn z mlado deklico? Toda Madden je dejal: »Zdravnica je, Ah Kim!« Strežaj je prišel. »Pripelji damo semkaj!«

»Z menoj itak noče govoriti!« Gamble je vstal. »Notri vzamem v roke kako knjigo.«

Madden se je ozrl na Edena, toda ta je sedel kakor pribit.

»Doktorica je moja dobra prijateljica,« je pojasnil. »Včeraj sem jo obiskal. Čudovita ženska!«

Doktor Whitcomb je vstopila. Svojemu sosedu je stisnila roko. »Nas zelo veseli, da ste zopet v naši bližini.«

»Zelo ste ljubeznivi!« je hladno zamomljal Madden. »Gospoda Edena poznate, kakor slišim?«

»O, dober večer! Kako ljubo mi je, da se zopet vidiva! Zakaj niste prišli danes nič v vas?«

»Bilo je preveč opravka!« Bob ji je primaknil stol in nekoliko v stran je sedel Madden, prevzetno in neprijaznega obraza.

»Žal mi je, če nadlegujem, gospod sosed!« je spregovorila nedobrodošla obiskovalka. »Toda ne prihajam na klepet. Prihajam radi... radi tega strašnega dogodka, ki se je zgodil v vaši hiši.«

»Mislite...«

»Mislim umor Louieja Wonga.«

»A tako?...« Ali ni zazvenel njegov glas nekako tako, kakor da bi se oddahnil? »Da... Seveda!«

»Louie mi je bil ljub in drag — večkrat me je obiskal. In vam je bil tako zvesto vdan! Gotovo ste vse storili, da odkrijete morilca.«

»Gotovo!« je mrzlo zagodel Madden.

»Če je to, kar sem vam prišla povedat, z umorom kaj v zvezi, naj presodi policija. V soboto pod večer je prišel k meni neki Mc Callum iz New Yorka. Dejal je, da ima bronhijalni katar, moram pa priznati, da nisem na njem našla nikakih znakov take bolezni. Vselil se je v eno mojih hišic — za dalj časa.«

»No, in?«

»Včerajšnjo nedeljo pozno zvečer — malo prej, preden je bil umorjen ubogi Louie — je zatrobil pred mojo hišo velik avtomobil. Mc Callum je govoril s

šoferjem tega avta in se potem z njim odpeljal — proti vaši farmi. Tedaj sem zadnjikrat videla tega čudnega bolnika. V svoji sobi je pustil potno torbo z obleko, on sam pa je izginil.«

»In vi mislite, da je on umoril Louieja?« je vljudno dvomeč vprašal Madden.

»Nič ne mislim. Vsekakor pa bi bilo treba oblast opozoriti na to. Ker vam je bolj znan potek preiskave, sem vas hotela prositi, da pride tudi to v zapisnik. Mc Callumove stvari so policiji na razpolago, da jih preišče.«

»Dobro!« Madden je vstal. »Bom ukrenil, kar je treba. Čeprav, ako vam je kaj do mojega mnenja...«

»Hvala!« se je prijazno nasmejela doktorica. »Nisem upravičena povpraševati vas po vašem mnenju, spoštovani gospod Madden. Kakor vidim, je najin razgovor končan.« Ozrla se je na papigin drog. »Kako pa je kaj Tonyju? Zelo bo pogršel Louieja.«

»Tony je mrtev,« je robato zagodrnjal Madden.

»Kaj? Tudi Tony?« Osupla je umolknila zdravnica. »Tokratno vaše bivanje tukaj je pa res čudovito,« je rekla počasi. »Pozdravite mi svojo hčerko! Je ni tukaj?«

»Ne — ni je!«
»Škoda — tako srčkano dekle!«

»Ljubeznivi ste! Trenotek, prosim! Moj strežaj vas bo spremil do avta!«

»Ne trudite se!« se je vmešal Bob. »To prevzajem jaz.« Šel je pred njo skozi razsvetljeno jedilnico, kjer je čepel Gamble za ogromno knjigo.

Na dvorišču se je doktorica obrnila k Bobu. »Neomajen človek je ta Madden! Trd ko granit! Mislim, da ga Louiejeva smrt ni prav nič pretresla.«

»Tudi jaz se bojim, da ne.«

»No, zanašam se na vas! Če o mojih podatkih ne bo obvestil sodnikov, morate vi poseči vmes!«

Mladenič se je obotavljal. »Rad bi vam nekaj zaupal: storjeno je vse, kar je mogoče, da bi se pojasnil umor. Seveda tega ne dela Madden, temveč nekdo drugi.«

Doktorica je sedla v svoj nerazsvetljeni avto. »Mislim, da razumem. In iz vsega srca vam želim uspeha, dragi fant!«

Eden je prijel njeno roko. »Če bi se več ne videla, vedite, da je bilo najino srečanje zame izredna čast!«

Gledal je, ko je vodila svoj avto zadenski skozi odprte dveri. V izbi je zopet našel Maddena in Gambleja.

»Stara klepetulja!« je godrnjal milijonar.

»Oprostite!« ga je hladno zavrnil Bob Eden. »Ta pogumna žena je s svojima drobnima rokama na svetu storila več dobrega kakor vi z vsem svojim denarjem! Ne pozabite tega!«

»Zato pa še nima pravice, vtikati svoj nos v tuje zadeve.«

Mladenič je že imel na jeziku oster odgovor, pa se je premagal. Ura je kazala tri četrt na devet! Thorn in Eveline Maddenove pa še vedno ni bilo. Bob je čutil, da v tej sobi ni prav nič dobrodošel, vendar je ostal — radoveden, kako se bodo dogodki razvijali. Ob desetih se je pobral Gamble v svojo sobo, češ, da puščavski zrak utruja. Pet minut pozneje je priropotal veliki avto na pokojno dvorišče. Bob Eden je pokonci sedel na stolu in njegove oči so švigale od vrat do vrat. Steklena vrata na patij so se odprla. Vstopil je Martin Thorn. Sam. Brez besedice je vrgel klobuk ter se utrujen sesedel na stol. Mučen molk.

»Ali ste dobro opravili?« je veselo vprašal Bob.

»Da,« je zamrmral Thorn. Nič drugega.

Bob se je dvignil. »Sedaj grem spat.«

V svoji sobi je slišal Gambleja čofotati po vodi v kopalnici, ki je bila med njegovo in profesorjevo sobo. Poslej ne bo več sam v tem koncu. Moral bo biti previdnejši!

Kmalu ko je prižgal luč, se je pojavil med vrati Ah Kim. Bob je položil prst na usta in pokazal na kopalnico. Kitajec je razumel. Šla sta v drugi konec sobe in šepetala.

»No, kje je Evelina?«

Chan je skomizgnil. »Nova skrivnost!«

»Kaj neki je najin prijatelj Thorn počel zadnje štiri ure?«

»Menda se je ob mesečini vozil po puščavi na sprehod. Preden je odpeljal, je kazal števec dvajset tisoč petsto štiri in štirideset kilometrov. Šest kilometrov v mesto, šest nazaj. Ko pa se je voz vrnil, je kazal dvajset tisoč šest sto šest kilometrov.«

»Charlie, vi mislite prav na vse!« mu je občudovaje zašepetal Bob.

»Thorn se je vozil po čudnih potih, kjer mora biti v tleh mnogo rdeče ilovice.« Kitajec je pokazal košček gline. »To sem postrgal z voza. Morda ste tu kje blizu videli tako prst?«

»Ena uganka več!« je mrmral Chan.

Bob je prikimal. »Sicer je pa jutri torek. Biseri pridejo, hura! Vsaj P. J. Madden misli tako. Jutri ne bo dobro z njim češenj zobati.«

Tiho je potrkalo na vrata na notranjem dvorišču. Charlie je komaj še mogel smukniti nazaj h kaminu ter tam začel brskati, ko je vstopil Madden, proti svoji navadi neobičajno tiho.

»Vi ste...« je spregovoril Bob.

»Tiho!« Orjak je pogledal h kopalnici. »Bodite čisto tiho! — Ah Kim, poberi se!«

»Glem, gospod!« Pokorno in urno je izginil Kitajec.

Madden je prisluhnil pri vratih v kopalnico in previdno prijel za kljuko. Vdala se je — po prstih je stopil noter, zapahnil vrata v Gamblejevo sobo ter se vrnil, ko je za seboj zaklenil še vrata v kopalnico. »Moram govoriti z vami. Govorite s pridušenim glasom! Končno sem vendarle sam govoril na telefonu z vašim očetom. Sporočil mi je, da bo neki Draycott jutri opoldne prišel z biseri v Barstow.«

»Torej — hm — da, jutri zvečer bo tedaj lahko že tukaj.«

Madden se je nagnil k njemu in govoril s hripavim šepetom: »Ne želim, da bi ta mož prišel na farmo.«

Bob ga je osuplo pogledal. »Dobro, gospod Madden! Bom pa...«

»Tiho! Ne imenujte mojega imena!«

»Toda po vseh naših pripravah...«

»Premislil sem si. Sploh nočem prevzeti biserov na farmi. Zato vas prosim, naročite jutri v Barstowu temu Draycottu, naj gre naprej v Pasadeno. Tja pridem v sredo tudi jaz. Okrog poldneva naj čaka pred vrati Garfield National banke v Pasadeni. Tam prevzamem niz ter ga shranim na varnem kraju.«

»Razumem, Vi odločate!«

»No dobro! Ah Kim vas jutri zjutraj popelje v mesto, da še dobite vlak v Barstow. Toda ne pozabite: to ostane med nama! Ne črhnite besedice nikomur, tudi Gambleju ne. Celo Thorn ne sme vedeti!«

Oprezno po prstih je odšel Madden. Presenečen bolj kakor kdaj prej je Bob nekaj časa strmел predse. »No,« je dejal končno, »to pomeni zopet en dan odlogal Hvaležen sem mu zanj!«

12.

Drugo jutro po zajtrku si je Bob kar moči mirno prižgal cigareto. Vedel je, da milijonar že nepotrpežljivo čaka njegove besede. »Gospod Madden,« je povzel. »danes zjutraj moram po nujnih opravkih v Barstow. Vem, da je neprilичno. Toda, če bi me Ah Kim mogel peljati v mesto, da še ujamem vlak ob četrt na enajst.«

V Thornovih sivih očeh se je zbudilo zanimanje. S slabo prikritim zadovoljstvom je gospodar prikimal mladeniču. »Bomo že naredili. Ah Kim, v pol ure odpelješ gospoda Edena v Eldorado. Si razumel?«

»Vedno več dela,« se je pačil Kitajec, »ko solnce gol gle, delati — delati, doklel solnce ne zaide! Če labite šofelja za avto, zakaj ne lečete?«

»Kaj pa to pomeni?« je zagrmel Madden.

Ah Kim je skomizgnil z obema ramama. »Doblo, gospod! Peljem.«

Ko je pol ure pozneje Bob sedel v avtu poleg kriminalista in je farma bila že daleč za njima, ga je mali kriminalist vprašujoče pogledal. »Sedaj pa za-

čenjate vi dajati ugankel Barstow je zame čisto nepričakovan!«

Bob se je zasmel. »Povelje visokega šefa. Prestreči moram Draycotta, ki prinaša bisere.«

Chan je položil svojo prosto roko na pas ter na ondi shranjeno »neprebavljivo« breme. »Ali je Mad-den že zopet drugače ukrenil?«

Bob mu je povedal snočnji razgovor. »Vsekakor sva pridobila zopet drugih štiri in dvajset ur za ta dobri Hu malimali. Ali sploh veste, zakaj nas je snoči obiskala doktor Whitcomb?«

»O, da! Stal sem pri vratih in poslušal.«

»Res? In kaj menite o tem? Morda pa je Louieja zabodel Phil Maydorf in ne Thorn?«

»Maydorf — ali mož v avtu, ki je prišel ponj. Priznam, da me ta neznanec zelo zanima. Kdo je bil? Ali je morda on prinesel obvestilo, da se Louie vrača?«

»Ha, mene nikar ne izprašujte!« Pred njima so se v jutrnjem solncu zasvetile strehe Eldorada. »Po-iščiva najprej Holleya. Saj je še dovolj časa. Kajpada moram radi videza potovati v Barstow, ker bi utegnil kdo paziti name. Morda pa je medtem Holley poizvedel kaj novega.«

Urednik je sedel za pisalno mizo in pridno delal. »Kako, že navsezgodaj potujete? To pa ne bo brez tehtnega vzroka?«

Bob mu je sporočil, kaj je povedala doktor Whitcomb in kam namerava sam.

»No, to kratko potovanje vas bo razvedrilo!« ga je dražil Holley. »Toda, kako vam je ugajala gospodična Evelina? Najbrž ste jo poznali že prej?«

»Na farmi ni bilo ne duha ne sluha o njej.«

Holley je planil pokonci in začel hoditi po sobi. »Strašno čudno! Saj je prispela snoči točno ob šestih — imam namreč na leto tristo pet in šestdeset prostih večerov — pa sem jo mahnil na kolodvor. Tudi Thorn je bil tam. Vitko, čedno dekle je zlezlo iz vlaka, in slišal sem tajnika nagovoriti gospodično Evelino. »Kako je papanu?« je vprašala. »Le vstopite,« je odvrnil Thorn, »vam potem povem o njem. Sam, žal, ni

mogel priti po vas!« Odpeljala sta se in jaz sem kajpada mislil, da vam bo mlada dama tam zunaj osladila bivanje!«

Bob je zmajal z glavo. »Smešno. Thorn se je vrnil na farmo kmalu po desetih in sicer sam. Charlie pa je ugotovil, da je njegov avto prevozil dva in šestdeset kilometrov.«

»Na stopnici avtomobila sem našel nekaj rdeče ilovice, odrgnjene od Thornovih čevljev,« je dodal Chan.

»Rdečo ilovico dobite marsikje tod okoli,« je menil Holley. »Stvar se res vedno bolj zapleta. Sicer pa — da ne pozabim — tukaj je pismo za vas, Eden.«

Pisala je gospa Jordanova in iskreno prosila, naj nikar ne ogražata prodaje biserov. Saj so tako rekoč že Maddenova lastnina — čemu torej odlašati? Ona in Viktor denar zelo potrebujeta. Bob je očitajóče pogledal kitajskega tovariša. »Ta gospa je tako dobrega srca in mislim, da grdo postopava ž njo. Saj naju nič ne briga, kaj se godi na Maddenovi farmi. Najina dolžnost do gospe Alice...«

»Oprostite! Glede tega sem zelo tankovesten. Vekomaj bo cvela hvaležnost v mojem srcu...«

»Moj Bog, saj sva čakala res že dovolj dolgo.«

»Potrpežljivost je zelo ljubka čednost. Kitajci jo negujemo že dolga stoletja, kakor dober vrtnar neguje cvetlice. Beli mož se žene kakor hrošč v steklenici. Katera metoda je boljša, vprašam?«

»Toda prosim vas, Charlie: Vse, kar sva odkrila na farmi, briga vendar samo policijo.«

»Omejenega inspektorja Blissa, kajpada. Tega z velikimi nogami.«

»Nisem jaz kriv, če ima velike noge! Nikakor ne morem uvideti, zakaj ne bi Maddenu izročila biserov. Nihče nama ne bo branil, potem vse to sporočiti sodniku. Naj se potem on ubija s tem, kdo je bil umorjen na Maddenovi farmi.«

Chan ga je potrepil po ramí. »Vrj mladenič ste. Toda dopustite, da vam svetuje izkušnost!«

»Sem popolnoma na Chanovi strani!« je omenil Holley. »Bila bi velika nesreča, ko bi sedaj vse opu-

stili. Sodnik Cox je bister možak, toda temu zapletenemu primeru ne bo kos. Ne, mirno potrpite še nekaj časa...«

»Dobro,« je vzdihnil Bob. »Samo če mi poveste, kaj prav za prav čakamo.«

»Madden se jutri odpelje v Pasadeno,« je razlagal Kitajec. »Thorn ga bo gotovo spremljal, Gambleja pa bomo že kako odpravili. Potem bomo imeli časa in prilike dovolj. Kajti doslej smo na farmi preiskavali prepovršno in pre nagljeno. Jutri bomo lahko globlje kopali. Sedaj pa — bi skromno predlagal, odpotujte v Barstow na uro gledat.«

Bob je pogledal na uro. »Naj pa bo! Nekoliko mestnega zraka mi ne bo nič škodilo. Ko pa se vrnem, bi rad videl, da se je zjasnilo. Če pa se še kaj skrivnostnega zgodi na farmi, bom kar zbežljal na sredo puščave in na ves glas vpil na pomoč!«

Potovanje v Barstow je Bob začel pod srečno zvezdo; kajti na eldoradskem kolodvoru je stala Pavla Wendell. Stopila je z Bobom v isti oddelek, kjer sta dobila sedeže drug poleg drugega.

»Škoda, da ste namenjeni v Barstow,« je obžalovalo dekle. »Jaz moram izstopiti že nekaj postaj prej. Najamem si konja za ježo v gore. Ne bilo bi tako samotno, če bi me mogli spremljati.«

Bob se je veselo nasmehnil — ves navdušen, da more zreti v te svetle oči. »Kje izstopiva?« je poprašal.

»Izstopiva? Saj ste vendar rekli...«

»Resnice te dni nikar ne iščite pri meni. V Barstowu je mene ravno tako treba, kakor vam doktorja za lepoto.«

»Ah!?« je dahnila. »No — moj najbližji cilj je Seven Palms. Tamkajšnji stari farmer, ki meni po-soja konja, bo gotovo še za vas katerega iztaknil.«

»Nisem baš oblečen za ježo, pa to bo morda konju vseeno.«

»Prav za prav vas zavidam, ker ste prvič tukaj!« je čebljala Pavla, ko sta od male naselbine Seven Palms jezdila vštric skozi puščavo. »Ko bi le mogla sama zopet gledati te kraje s svežimi, neposlovnimi

očmi! A zame je vse le pozorišče. Vedno vidim le hollywoodske caballere, vidim tragedijo in junaštvo, rešitev in beg.«

»Tudi danes iščete kulis za film?«

»Vedno!« je vzdihnila. »Pravkar sem prejela rokopis, tako nov kakor tistele gore tamkaj. Cowboy in milijonarjeva hči — pa veste vse! Polna vroče silne želje, da bi našla pravega moža, pride ona semkaj. Ali naj vam povem, da ga je našla? Njen konj se splaši in jo vrže, in kakor bi v zrak pogledal, jo že najde — pravi... Pa saj ni čudno, da zgarani ljudje po mestih ljubijo puščavo. Vsakdo misli: Oh, ko bi mogel tja!«

»Da, in ko bi bil tukaj, bi v samoti postal melanholičen ter bi se zopet pregнал v hrepenenju po podzemski železnici in večernih listih.«

»Najbrž. Na srečo pa jih sem ni.«

S pekočega solnca sta prišla v gorski hlad, kakor bi stopila v cerkev. Divje slive so ju pozdravljale z brežin in pod palmami je vabljivo žuborela ozka rečica. Preprosto in ljubko je bilo življenje tu v dolini Lonely — sredi neskrvarjenega in neoskrunjenega sveta. Ob rečici v senci palm sta razjahala, da bi pozajtrkovala, kar je Pavla prinesla s seboj v nahrbtniku.

Popoldne sta se po ovinkih vračala v Seven Palms. Solnce je zahajalo in čudoviti zlatorožni oblaki so odsevali po snegu in bleščečem pesku, ko sta končno dospela do vasice.

Bob je zaslišal nekak žvenket, kakor da bi kopito spotaknivšega se konja udarilo na jeklo. Močno je potegnil vajeti. »Halo, kaj pa je to?«

»Pol zasuti tir stare stranske železnice — spomini na sen, ki se nikdar ni uresničil. Pred leti so tukaj pod bombaževci hoteli zgraditi mesto in od glavne proge so odcepili pet in dvajset kilometrov dolgo stransko progo. Upali so zgraditi metropolo puščave — ostala pa je le beraška razdrta bajta! Tedaj je bil čas mrzličnih, velikih nadej. Izvabljal je množice ljudstva venkaj; pogosto je bilo eno samo popoldne prodanih šest sto parcel.«

»In železnica?«

»Samo enkrat je peljala — potem je ustavila promet. Imela ni drugega kakor zavrženo lokomotivo in dva od starosti bolna tramvajška vozova iz Friska. Enega so razsekali za kurivo, drugi pa še klavrno životari tu blizu nekje. Z vrha ga lahko vidite.«

In res: v samoti pred njima so štrleli ostanki tramvajškega voza, do polovice zakopanega v pesek in nagnjenega na stran; okna so bila od prahu rumena, toda na prednji strani je bil še slabo čitljiv napis: »Market Street«. Ob pogledu na to domačnost ga je prevzelo domotožje. Z mešanimi občutki je zrl na ta simbol triumfa puščave nad ponosnimi človeškimi načrti...

Jezdila sta tik do čudne razvaline in razjahala. Dekle je pripravilo svoj aparat, da bi fotografiralo. Naenkrat je mlada dvojica obstala kakor prikovana. Iz voza se je prikazal mož — sklonjen starec z brado, črno kakor oglje.

Bob je pogledal svojo spremljevalko. »Prejšnjo sredo zvečer pri Maddenu,« ji je tiho zašepetal.

Prikimala je. »Starec z bisago!«

Mož s črno brado ni zinil besedice — obstal je v nemem začudenju na prednji ploščadi, ravno pod napisom »Market Street«.

13.

Bob Eden se je zdrznil. »Dober večer!« je pozdravil. »Menda vas nisva motila?«

S težavo je splezal starec s ploščadi na peščena tla ter obema stisnil roki. »Ne, ne motita me. Seveda zaide tod mimo redkokdaj kdo. Cherry mi je ime — William I. Cherry. Bodita kar po domače. Le s stoli bo križ, gospodična!«

»Nič ne de!« se je nasmehnilo dekle.

»Ravno prav prihajata k večerji,« je nadaljeval gostoljubni samotar. »Kako bo ž njo? Imam škatlo fižola — pa košček gnjati...«

»Preveč ste prijazni,« je odklanjal Bob. »Toda midva se morava kmalu vrniti v Seven Palms.«

Pavla Wendell je sedla na stopnice vagona, Bob pa se je zleknil v topli pesek. Starec je odkrevsal za svojo čudovito hišo in prinesel prazen sodček. Ko je Boba zaman pregovarjal, naj sede nanj, se je sam poslužil preprostega sedeža.

»Čeden domek ste si izbrali!« se je šalil Bob.

»Dom?« Starec je kritično motril razvalino. »Že trideset let nimam doma. Priložnostno bivališče — bi bilo bolje povedano.«

»Že dolgo bivate tukaj?«

»Pet, šest dni. Toda jutri pojdem dalje — tja čez.«

»Kam pa?«

»Kam drugam.« Trudne oči so se ustavile na gorskih vrhovih. »Vedno iščem.«

»Kaj pa mislite najti?« je vprašala Pavla.

»Nekoč sem našel bakreno žilo, gospodična, pa so mi jo vzeli. In sedaj jo iščem.«

»Že dolgo samotarite?«

»Dvajset, pet in dvajset let. Vedno kje v kaki puščavi.«

»Pa poprej?«

»V Avstraliji sem iskal rudo med Hannanom in Halls Creekom, na queenslandskem ozemlju. Včasih sem gonil tudi živino v Novi Južni Wales ali pa sem se ko kurjač vozil na oceanskih parnikih.«

»Vi ste pač rojen Avstrelec?«

»Ne — doma sem iz Južne Afrike — angleških staršev sin. Prepotoval sem vso britansko osrednjo Afriko.«

»Kako pa ste potem zašli v Avstralijo?«

»Sam ne vem, mladi gospod! Nekaj časa sem postopal po Južni Ameriki, potem pa šel v meksikansko vojsko. Morda sem vendarle kaj iskal v Avstraliji — vsekakor sem prišel tja. Prav tako sem prišel semkaj. Tam je bilo končano, pa sem prišel sem.«

»Bog ve, da ste videli lep kos sveta!«

»Bo že tako, spoštovani gospod! Zdravnik tam

v Redlandu mi je zadnjič svetoval, naj nosim naočnike. 'Toda, doktor,' sem dejal, 'čemu neki? Sem že vse videl, lahko brez njih prebijem.'
«

Pogovor je zastal. Bob sam ni vedel, kako bi načel to kočljivo zadevo; ko bi bil vsaj Chan tukaj! Toda nič ni pomagalo! »Šele pet ali šest dni ste tukaj?« je tipal previdno.

»Tako nekako, mislim.«

»Se li slučajno morete spomniti, kje ste bili zadnjo sredo zvečer?«

Starčeve oči so se nenadno zbistrile. »Če se spomnim?«

»Hotel sem le omeniti: Če vas je zapustil spomin, bi vam morda lahko pomagal, da bi se spomnili. Bili ste na Maddenovi farmi, blizu Eldorada.«

Počasi je starec potegnil z glave svojo klafeto. S krivimi, koščeni prsti je izza oguljenega traku izbezal zobotrebec ter ga kljubovalno vtaknil v usta. »Mogoče. In kaj zato?«

»Da — o tem večeru bi rad z vami govoril.«

Cherry je pozorno motril izpraševalca. »Tuj ste mi — pa sem mislil, da poznam vsakega sodnika na zahodni strani Rockieja.«

»Tedaj priznavate, da se je na Maddenovi farmi nekaj zgodilo, kar bi utegnilo zanimati sodnika?«

»Prav nič ne priznavam,« je zagodrnjal oni.

»O večeru tiste srede pač veste nekaj, stari prijatelj, in sicer nekaj zelo važnega. To hočem vedeti. Kaj ste prav za prav imeli opraviti pri Maddenu?«

Cherry je predeval v ustih stari zobotrebec. »Prav nič. Slučajno sem prišel tja. Saj se že dolgo potikam po puščavi, zato poznam tudi Maddenovo rancho. Kitajski upravitelj Louie Wong je bil moj dobri prijatelj. Vselej mi je stisnil kaj za pod zobe in v skednju mi je dal prenočišče. Imel je malo družine. Tako osamel je bil na farmi.«

»Zvesta duša, dobri Louie!«

»Ena najboljših na svetu, mladi mož! To ni laž.«
Tedaj je Bob spregovoril prav počasi: »In vendar je bil umorjen!«

»Kaj pravite?«

»V nedeljo zvečer ga je nedaleč od dveri zabodel — neznanec.«

»Tak umazan pes!« je ogorčen zaškripal Cherry.

»Popolnoma moje mnenje. Nisem policijski uradnik, storil pa bom vse, kar mi bo mogoče, da zasledim krivca. To, kar ste oni večer videli na farmi, gospod Cherry, je brez dvoma bilo odločilno za Louiejevo žalostno usodo. Potrebujem vaše pomoči. Ali mi hočete sedaj povedati čisto resnico?«

Cherry je vzel zobotrebec iz ust v roke in ga zamišljeno ogledoval. »Da, hočem! Nadejal sem se, da se ne bom zamotal v to reč. Za sodnike in policaje ter drugo tako ropotijo se malo menim. Rajši se jim izognem. Sem pa poštena kost in mi — hvala Bogu — ni treba nič prikrivati. Hočem govoriti, pa ne vem prav, kje bi začel.«

»Pomagal vam bom. Niste li morda zadnjič zvečer na Maddenovi farmi slišali, kako je nekdo klical: ‚Pomagajte! Morilec! Proč samokres!‘ ali kaj podobnega?«

»Nočem prikrivati: da, to sem slišal!«

Bobu je glasno utripalo srce. »In potem — ali ste tudi kaj videli?«

Starec je prikimal. »Celo prav mnogo, mladi gospod! Louie Wong ni prvi, ki so mu na Maddenovi farmi zavili vrat. Kajti tudi jaz sem bil priča umora.«

Bobu je zastal dih. Videl je od groze široko odprte oči Pavle Wendellove. »Sem si mislil,« je dejal. »Sedaj pa povejte natančno, kako je bilo!«

Cherry je zobotrebec zopet vtaknil v usta, kar ga pa ni oviralo pri govorjenju. »Življenje je smešno,« je pričel, »polno čudnih slučajev in sprememb. Mislim sem, da bo tudi ta tajnost ostala skrita med menoj in puščavo. Seveda mi je vseeno, čeprav z oblastmi nimam rad opraviti. Torej, zadnjo sredo sem prišel na Maddenovo rancho, ko se je že nočilo. Ko sem stopil na dvorišče, sem opazil, da se je nekaj zgodilo. Lastnik je prišel. Večina oken je bila razsvetljenih; v skednju je stal poleg starega Louiejevega voza velik, moderen avto. Ker sem bil utrujen, sem se namenil, da počakam Louieja in se ne dam zasačiti mogočnemu

gospodarju. Človek že lahko ujame kak grižljaj za večerjo in tudi posteljo lahko dobi, ne da bi radi tega koga v nos bodel. Odložil sem tedaj svojo culo v skednju ter se splazil tja v kuhinjo. Louieja ni bilo. Ko sem se zopet plazil nazaj, sem zaslišal iz sobe krik — močan moški glas. ‚Pomagajte!‘ je šlo skozi ušesa. ‚Proč samokres! Pomagajte, pomagajte!‘ Prav, kakor ste rekli. Obstal sem, ne da bi vedel, kaj naj počnem. Tedaj se je ponovil isti krik — toda tokrat ni kriknil mož, ampak Tony, kitajska papiga, na svojem drogu. Nato oster pok — zdelo se mi je, da iz razsvetljene sobe, katere okna so bila odprta. Zlezal sem bliže — tedaj je počilo vnovič in zaslišal sem stokanje. Strel je torej zadel. Prišel sem do okna — pogledam noter...«

»No, in?«

»Bila je spalnica. On pa je stal tam s kadečim se samokresom v roki ter gledal divje, a vendar prestrašeno. Nekdo pa je ležal na tleh, na drugi strani postelje — pa le njegove čevlje sem mogel razločno videti. Morilec se je obrnil k oknu še vedno s samokresom v roki...«

»Kdo za božjo voljo? Kdo? Ali govorite o Martinu Thornu?«

»Mislite tistega suhega prihuljenca, tajnika? O ne — ni bil on! Govorim o njem... O mogočnem gospodu, o samem P. J. Maddenu!«

Osupel molk. »Dobri Bog!« je zaječal Bob. »Hočete reči, da Madden... To je vendar nemogoče! Kako veste, da je bil to Madden? Ali ste čisto prepričani?«

»Popolnoma! Saj ga vendar dobro poznam. Sem ga videl na farmi že pred tremi leti. Orjak rdečega obraza in redkih sivih las. Zmota je izključena. Stal je tam in strmel v okno. Jaz sem se sklonil. V tem hipu je planil v sobo Thorn, o katerem ste prej govorili. Bled ko smrt. ‚Kaj ste naredili?‘ je zarjul ves iz uma. ‚Usmrtil sem ga,‘ je rekel Madden. ‚Vi ste norec!‘ je siknil tajnik. ‚Tega ne bi bilo treba!‘ Madden je odložil orožje. ‚Zakaj ne? Bal sem se ga!‘ Thorn se je porogljivo zasmel. ‚Vedno ste se ga bali, vi ničvredna baba. Takrat v New Yorku...‘

Madden ga je ošvrknil s pogledom: „Jezik za zobel! Bal sem se ga, pa je moral umreti. Sedaj premisliva, kaj naj ukreneva...“

William Cherry je motril svoja prepadena poslušalca. »Da, gospoda moja, tedaj sem se kajpada urno pobral. Stekel sem v skedenj, vzel svojo bisago, in ko sem prišel na dvorišče, je ravno zapeljal noter majhen avto. Splazil sem se skozi plot in drl semkaj. Mislil sem, da sem sedaj varen in uganka mi je, kako ste me našli. Toda poštena kost sem in nimam kaj prikrivati. To je moja zgodba — in je, Bog mi pomagaj, čista resnica!«

Bob Eden je vstal. »Človek božji, to je prekleto resna zadeva! Veste, kdo je Madden, kajne? Eden najveljavnejših mož Amerike...«

»Oj ti dobri Bog! Se bo že kako izmotal iz te stiske.«

»Ne bo se, če boste svojo zgodbo naznanili. Sedaj morate z nama v Eldorado...«

»Nak... Ne grem v nobeno mesto, dokler ni zares potreba. Kar sem videl, bom povedal vsakomur, ki me bo vprašal. Toda v Eldorado —? Nak, mladi gospod! Ne bo nič!«

»Vendar morate sami uvideti...«

»Pojdite no! Kaj pa prav za prav veste? Ali veste, kdo je bil tisti mož za posteljo? Ali so že našli njegovo truplo?«

»To ne, ampak...«

»No vidite! Ste pač še začetnik, dragi gospod! Kaj pa pomeni moja beseda proti P. J. Maddenovi besedi, če nimate drugih dokazov? Te morate šele iz tal izkopati!«

»Morda imate prav!«

»Seveda! Storil sem vam uslugo, sedaj mi jo storite pa še vi! Poskrbite, da kako uporabite to novico. Mene pa pustite, če le mogoče, popolnoma pri miru! Če bi pa to ne bilo mogoče — no, bom pač pripravljen. Čez osem dni bom doli v Needlesu. Običnem svojega starega prijatelja Slima Jonesa. Tam me lahko najdete. To je pameten predlog, kajne, gospodična?«

Deklica je prikimala. »Najbrž.«

»Dobro — strinjam se, gospod Cherry. Po vaši izpovedi vidim čisto drugače; pustil vas bom pri miru, če bom le mogel.«

Starec se je s težavo dvignil. »Velja! Ni mi do tega, da bi ščitil Maddena! Končno sem pripravljen iti celo k sodišču, če je že potrebno. Toda morda boste mogočnega grešnika zmogli tudi brez mene.«

Bob mu je stisnil zgrbančeno roko. »Vesel sem, da sva se sešla, gospod Cherry!«

»Tudi jaz! Rad tupa tam malo poklepetam, če imam pazljive poslušalce.«

Nekaj časa sta mlada dva molče jezdila po puščavskem pesku. »No,« je končno spregovoril Bob, »čudno zgodbo sva slišala, milostna gospodična.«

»Težko jo verjamem.«

»Morda boste jasneje videli, če nekaj dodam. Sedaj ste zapleteni v tajnost Maddenove farme in ni vzroka, zakaj ne bi smeli prav toliko vedeti kot jaz.«

»Strašno sem radovedna.«

»Mislim, da imate vzrok. Prišel sem semkaj, da uredim s P. J. Maddenom majhen posel. Ne bom vam tega razlagal, ker ni posebno važno. Prvi večer na farmi...« In Bob je po vrsti popisal zagonetne dogodke, ki so se pričeli s papiginim krikom v temni noči. »Sedaj veste vse,« je končal. »Nekdo je bil umorjen. Pred Louiejem še nekdo drugi. Kdo? Tega še ne vemo. In kdo ga je? Danes sva dobila odgovor.«

»To vse neverjetno zveni. Sploh pa — takile klateži brez doma, ki se večno potikajo po puščavi, postanejo na stara leta malo čudni. In kar je ta Cherry dejal o svojih očeh in o doktorju v Radlandu...«

»Morda! Vendar pa sem trdno prepričan, da je govoril resnico. Po teh malo dneh, ki sem jih preživel pri Maddenu, sodim, da je zmožen vsega. Neupogljiv značaj. Kdor mu hodi v napotje, ga spravi s poti. Kak revež mu je delal napoto — pa ne dolgo. Kdo je bil? To morava šele dognati.«

»Morava?«

»Kajpada. Tudi vi ste se zapletli v to zadevo. Sedaj pa morate hočeš nočeš pomagati!«

»Mislim, da hočem!« je mirno obljubila Pavla.

Oddala sta utrujene konje v hlev, použila skromno večerjo v 'hotelu' v Seven Palmsu ter sedla v vlak proti Eldoradu. Tam sta že čakala Charlie in Will Holley.

»Dober večer, Pavla!« je pozdravil časnikar. »Kje ste neki tičali, gospod Eden? Tudi Ah Kim je tukaj. Madden ga je poslal po vas.«

»Bog vas živi vse skupaj!« je veselo zaklical Bob. »Preden se Ah Kim in jaz odpeljeva na farmo, moram še marsikaj povedati. Pojdimo v uredništvo!«

Tam jim je sporočil: »Sedaj se jasni! Končno vem nekaj gotovega. Toda najprej, gospodična Wendell, vam li smem predstaviti Ah Kima? Tako se nazivlje tukaj. V resnici pa imate čast, videti pred seboj gospoda Charlieja Chana, kriminalnega uradnika iz Honoluluja.«

Kitajec se je dostojanstveno priklonil.

»Me veseli, tako znanje je redko!« se je posmejal dekle ter sedlo na svoj prostorček na Holleyevi pisalni mizi.

»Ne glejte me tako očitajoče, Charlie!« se je smejal Bob. »Na gospodično Wendell se lahko popolnoma zanesemo in ona o vsej zadevi več ve kakor vi. Ta očarljivo lepa mlada dama me je namreč vzela s seboj na ježo po puščavi. In pri tem sva naletela na tistega moža s črno brado, našo puščavsko podgano, ter ga izprašala.«

»Primaruha!« je ves radoveden vzkliknil Holley. In Charliejeve oči so se zabliskale.

»Kitajci so tenkočutni ljudje, Charlie — to hočem pojasniti vsemu svetu! Vohali ste popolnoma pravilno! Preden sva prišla na Maddenovo farmo, so bili tam priredili majhen umorček. In sedaj poznam morilca!«

»Thorn!« je zaklical Holley.

»Ne — visoki šef — sam P. J. Madden. Prejšnjo sredo zvečer je počil nekoga, ki mu ni bil po godu. Priljubljena zabava trmastih milijonarjev, se mi zdi.«

»Neumnost!« se je zagnal Holley.

»Prosim, poslušajte!« In Bob jim je povedal Cherryjevo zgodbo. Chan in Holley sta poslušala z nemim začudenjem.

»In kje je sedaj stari rudosledec?« je povprašal Kitajec.

»To je edina kočljiva točka. Pustil sem ga, da je šel svojo pot. Moremo ga pa dobiti, če bo treba. Za sedaj imamo važnejše opravke.«

Chan se je zamislil. »To je najbolj čuden primer, kar sem jih kdaj doživel. Pri navadnih umorih leži truplo na preprogi, jaz pa po raznovrstnih okoliščinah sklepam, kdo je storil in zakaj. Toda tukaj? Duham, da nekaj smrdi. Po dolgem iskanju je to prvi žarek, ki mi je pokazal, kdo je krivec. Kdo je bil pa umorjen? In zakaj? Bo še težko delo, dovolj dela!«

»Menda vendar ne menite, da bi poklicali sodnika?«

»Kaj bi to hasnilo? Potem bo prilomastil policijski inspektor Bliss z velikimi nogami in bo pri vsakem koraku vse skvaril. Madden ga bo oplašil in se tako izmuznil iz zanke. Ne, stvar bomo sami dognali. Sedaj pa odrinimo!«

Pred hotelom je Bob dekletu podal roko. »To je bil zame lep dan, da še nikoli ne tako! Z eno izjemo.«

»Kako?«

»Wilbur! Neznosno mi je misliti nanj.«

»Ubogi Jack! Preveč ste hudi nanj. Lahko noč, in...«

»No, in?«

»Bodite previdni! Tam zunaj na ranchi, menim!«

Med vožnjo na farmo je bil Chan zelo molčeč. Na dvorišču sta se ločila. Ko je Bob stopil v patij, je zagledal Maddena, ki je ogrnjen v površnik sam sedel ob ugašajočem ognju.

Milijonar je skočil kvišku. »No?«

»No?« Bob je popolnoma pozabil, po kakih opravkih je odšel v Barstow!

»Ali ste našli Draycotta?«

»Ah, tako?« Mladi mož se je naenkrat spomnil. Zopet mora slepariti — kdaj bo tega konec?

»Jutri točno opoldne pred banko v Pasadeni!« je tiho povedal.

»Dobro,« je šepnil Madden. »Odpeljem se, preden boste vstali. Saj menda ne greste še spat?«

»Vendarle pojdem! Bil je naporen dan.«

»Res?« Nemarno je odšel gospodar v izbo. Bob je zrl v široka pleča, v orjaško postavo mogočnjaka. Mož, ki drži skoraj ves svet v svojih pesteh, ki pa je vendarle zagrešil zavraten umor, ker se je bal ...

14.

Komaj se je Bob drugo jutro zbudil, je že zopet začel razmišljati, kar mu je belilo glavo tudi snoči, preden je zaspal. Madden je nekoga umoril. Kakor je milijonar sicer videti hladen, preudaren ter samega sebe brzdajoč — enkrat se je vendarle zaletel! Treba je bilo najti skrivna vratca njegove preteklosti in jih odpahniti. Najprej pa je potrebno dognati, kdo je bil tisti, ki je onega usodnega večera moral izdihniti.

Chan je čakal na notranjem dvorišču, ko je prišel Bob iz sobe. Njegovo tolsto lice je žarelo. »Zajtrk je že na mizi! Brž pojejte! Imava krasen dan brez motečih oči.«

»Kaj pomeni to? Ni nikogar tu? Kje pa je Gamble?«

Chan je stopil v izbo in je prinesel stol. »Gospod profesor je izrazil gorečo željo, da bi obiskal Pasadeno,« je razlagal. »Čeprav je na tej poti prav tako malo dobrodošel kakor katerakoli njegovih dolgorepih podgan.«

Bob je popil oranžen sok. »Madden ga ni maral s seboj, kaj?«

»Le zelo nerad! Vstal sem že pred zoro in pripravil prigrizek, kakor mi je bilo snoči naročeno. Prišla sta Madden in Thorn ter si mela zaspanec iz oči. Nenadno vstopi Gamble, popolnoma spočit, hva-

leč solnčni vzhod v puščavi. »Ste pa zgodaj na nogah!« je zarenčal Madden kakor nezadovoljen pes. »Sklenil sem, peljati se danes z vami v Pasadeno!« je sporočil profesor. Madden je postal rdeč kakor daljne gore, ko se večeri. Vpričo mene pa je požrl sirov odgovor. Ko sta on in Thorn vstopila v veliki avto, je Gamble zlezal v zadnji sedež. Ko bi pogledi mogli usmrtiti, bi bil Gamble pred besnimi Madde novimi očmi umrl nagle smrti! Avto je odfrčal po solnčni cesti, v njem pa je sedel zadovoljno se smehljajoči gospod Gamble!«

»Prav za prav je to za naju zelo ugodno! Me je že vznemirjalo, kaj bi počela, ko bi mali prirodoslovec lazil tod okrog.«

»Popolnoma prav! Sedaj lahko vse preiščeva in najdeva, kar je treba najti. Kako vam ugaja ovseni močnik, mladi gospod?«

»Svet je izgubil mojstrskega kuharja, Charlie, ko ste vi presedlali k policiji. Toda — vraga — kdo prihaja?«

Chan je pohitel k vratom. »Razburjenje je nepotrebno. Dober prijatelj — gospod Holley!«

»Tu sem — s škrančkom pokonci in pripravljen za dejanja!« je zaklical urednik. »Prav rad bi se udeležil velikega lova, če ste zadovoljni.«

»Kako pa, da!« je menil Bob. »Vesela sva, da ste prišli. Sicer pa sva danes bila že srečna!« in mu je povedal, da Gambleja ni.

Holley je razumno prikimal. »Gamble se je peljal v Pasadeno, ker Maddena noče izgubiti izpred oči. Veste kaj, o tej zadevi imam svojo sodbo — pri primerni priliki vam jo povem. Ker me je zanimala, sem se včasih mnogo pečal s policijsko reportažo — razumem ta posel. Kar moramo sedaj poiskati, je tretji mož!«

»Tretji mož?« je brez umevanja vprašal Bob.

»Prav res! Kdo je bil poleg onega klateža s črno brado ono sredo zvečer še na farmi? Madden in Thorn. In še nekdo tretji. Nekdo, ki je bil v življenjski nevarnosti ter je klical na pomoč. Taisti je malo kasneje ležal na tleh zraven postelje in je stari rudo-

sledec skozi okno mogel videti le njegove čevlje. Odkod je bil? Kaj je počel tu? Zakaj se ga je Madden bal? Sama vprašanja, na katera moramo iskati odgovorov.«

»Tako je,« je prikimal Charlie. »In kako naj najdemo odgovor? Iščimo! Vdano predlagam, da pričnemo iskati!«

»Vsak kotiček je treba prebrskati!« je pritrdil Holley. »Pričnimo z Maddenovo pisalno mizo! Kako pismo bi nam nepričakovano utegnilo dati pojasnilo. S seboj sem prinesel poln žep ključev in vetrihov!«

»Saj ste prvovrsten detektiv!« ga je pohvalil Chan.

Holley je stopil k trdni pisalni mizi ter poskušal s svojim vlomilskim orodjem. Čez nekaj minut so bili odprti vsi predali.

»Tukaj ni mnogo!« Iz zgornjega levega predala je vzel kup papirjev in jih položil na mizo. Bob si je prižgal cigareto in ni ganil z mezincem pri iskanju. Misel, da bi vtikal svoj nos v Maddenovo korespondenco, mu je bila nekam neprijetna. Zastopnika policije in tiska pa nista bila tako tankočutna. Več kakor pol ure sta Chan in urednik preiskavala pisalno mizo. Kar sta staknila, so bili nedolžni zaznamki o trgovskih poslih, toda niti najmanjše vrstice, ki bi jima pomagala ugotoviti »tretjega moža«. Razočarana sta zaprla predal in omarice.

»Pisalno mizo torej črtajmo iz spiska,« je godrnjal Holley, »in nadaljujmo!«

»Z vašim dovoljenjem,« je omenil Chan, »razdelimo si delo! Gospoda prevzameta notranjost hiše, mene pa bolj vleče ven.«

Holley in Bob sta po vrsti pregledala vse sobe. V tajnikovi spalnici sta si ogledala luknjo v steni. Samokresa, ki ga je bil našel Chan v pisalni mizi, ni bilo več tam. To je bila edina važnejša ugotovitev.

»Težaven opravke imamo,« se je jezil Holley. »Madden je zvit in je previdno zabrisal vse sledove. Toda nekako, nekje...«

Vrnila sta se v izbo. Med vrata je stopil Chan, razgret in sopihajoč.

»Vam je uspelo, Charlie?«

»Niti najmanj ne,« je mrko odvrnil Kitajec. »Težko razočaranje stiska moje srce. Nikdar ne igram, toda tokrat bi visoko stavil, da je na farmi nekaj zakopanega. Kje je mrlič? Vsako ped zemlje sem preiskal z največjim upanjem. Brez uspeha. Če so ga zagrebli, ga niso tukaj. Na obrazih poznam, da mi tudi vidva nimata nič sporočiti. Nerad rečem — toda sedaj gledam v skalno steno.«

Sedeli so, ne da bi vedeli, česa bi se lotili. »Ne izgubimo poguma!« Bob je puhnil oblaček dima v opaženi strop. »Ali ste pomislili, da mora nad temi sobami biti nekako podstrešje?«

»Izvrstna misel,« je vzkliknil Charlie Chan. »Toda, kako priti gor? Stojte — morda...«

Urno je smuknil k veliki stenski omari. In ko sta se še ona dva stlačila v temno vdolbino, so zgoraj jasno videli obrise loputnice. Boba so določili, da spleza gor, kar je lahko storil, ker je Chan iz skednja prinesel lestvo. Holley in detektiv sta čakala spodaj. Za hip je Bob globoko sklonjen obstal, da so se mu oči privadile mraka, in pajki so mu lezli po licih.

»Bojim se, da tu ne bo nič,« jima je oznanil. »Pa vendar! Potrpita malo!« Slišala sta ga, kako je hodil zgoraj in oblaki prahu so vreli nanju. Skozi ozko odprtino jima je nekaj pomolil — obrabljeno staro potno torbo. »Zdi se, da je nekaj notri!«

Na pisalni mizi v izbi so preiskali čudno najdbo. »Kajne, da ni posebno prašna?« je menil Bob. »Torej so jo žele pred kratkim spravili gori. Holley, sedaj nam bodo vaši ključi prav prišli!«

Torba je bila naglo odprta. Iz nje je vzel Chan precej skromno toaletno šatuljo z običajnimi potrebščinami: glavnik, brivski strojček, kremo za kožo, pasto za zobe, srajce, nogavice, robce. Spodaj je ležala rjava obleka. »Po naročilu jo je napravil newyorški krojač,« je ugotovil, ko si je ogledal notranji žep suknjiča. Iz stranskih žepov je privlekel škatlico vžigalic in pol prazno dozo za cigarete najcenejše vrste. Potem si je začel ogledovati telovnik in sreča mu je bila mila. Našel je starinsko uro na težki ve-

rizici. Stala je, ker bržčas že dolgo ni bila navita. Kitajec je brž odprl pokrovec na zadnji strani. Zadovoljno je zamrmral.

»Jerryju Delaneyu daruje njegov stari prijatelj Jack Mc. Guire —« je z zmagoslavnim glasom bral Bob. »In datum: 26. avgusta 1923.«

»Jerry Delaney!« je veselo vzkliknil Holley. »Sedaj smo na cilju: Poznamo tretjega moža!«

»Bo treba šele dokazati, če je res on!« je previdno svaril Chan. »Toda morda najdemo še kako drugo oporo.« Potegnil je iz žepa umazan papir, naročilnico za spalni voz. »Oddelek B., voz 198, Chicago—Barstow.« Obrnil je umazano cunjko: »Porabljeno dne 8. februarja.«

Bob je pogledal na koledar. »Imenitno! Jerry Delaney je odpoval iz Chicaga 8. februarja — torej v nedeljo teden. V Barstow se je tedaj pripeljal prejšnjo sredo, 11. februarja zjutraj, zjutraj istega dne, ko je bil umorjen.«

Chan je še vedno preiskoval telovnik. Našel je še kovinast obroč s šopom ključev in zmečkan izrezek iz časopisa. »Prosim vas, preberite!«

Bob Eden je bral: »Gledališki obiskovalci v Los Angelesu bodo z veseljem čuli, da bo pri vprizoritvi glasbene komedije ‚Junijska noč‘, s katero bo prihodnji ponedeljek pričelo gledališče Mason, sodelovala gospodična Norma Fitzgerald, in sicer v vlogi Marcije, ki zahteva dober sopran. Njeni občudovalci vedo, da je priljubljena umetnica popolnoma kos taki vlogi. Ime gospodične Fitzgerald se že dvajset let blesti na gledališkem nebu. Že kot otrok je imela znamenite uspehe in je nastopala v delih, kakor ‚Zdravilo za ljubezen‘...« Prenehal je. »Sledi ves spisec.« Nato je črkoval dalje: »Matineje komedije ‚Junijska noč‘ bodo ob sredah in sobotah, in sicer po znižanih cenah.«

Bob je položil notico na mizo. »To nam zopet nekaj kaže. Jerry Delaney se je zanimal za neko sopranistko. Posebnost mnogih kavalirjev — morda nas pa to napoti dalje...«

»Ubožec!« Holley je pogledal siromašne ostanke neznančeve lastnine. »Sedaj mu ni treba nobene ščetke za lase, ne brivskega strojčka in ne zlate ure!« Vzel je uro in jo zamišljen ogledoval. »Jack Mc. Guire... zdi se mi, kakor da bi bil to ime že slišal.«

Chan je brskal po hlačnih žepih, pa ni nič našel. »Rad bi najvljudneje predlagal,« je svetoval, »da zopet spravimo vse tako, kakor smo našli. Sedaj smo že izdatno napredovali.«

»To že lahko rečemo!« je navdušeno zaklical Bob. »Snoči smo vedeli samo, da je Madden nekoga odstranil; danes vemo ime nesrečnega. Ali je tukaj še mogoče dvomiti?«

»Težko,« je odvrnil Holley. »Kdo bo puščal vneimar tako osebne reči, kakor je ščetka za lase in brivski strojček, če bi jih še potreboval. Kdor je z njimi pri kraju, je tudi z življenjem.«

»Preden pospravimo, preglejmo še enkrat vse,« je predlagal Bob. »Sedaj vemo, da se je mož, ki se ga je Madden bal, pisal Jerry Delaney. Kakor je videti, ni živel v bogve kako sijajnih razmerah, četudi je nosil newyorške obleke po meri; iz naslova sklepam, da krojač menda ni bil posebno eleganten. Delaney je kadil slabe cigarete, Jack Mc. Guire, ki ga ne poznamo, je cenil njegovo prijateljstvo tako visoko, da mu je podaril uro. In kaj še? Delaney se je zelo zanimal za neko igralko, imenovano Norma Fitzgerald. Zadnjo nedeljo teden zvečer je odpotoval iz Chicaga v Barstow v oddelku B., voz 198. In to je menda tudi vse o Maddenovi, obžalovanja vredni žrtvi!«

Charlie Chan se je posmehal. »Prav dobro! Izvrstni zaznamek nam daje polno upanja. Še nekaj ste prezrli. Malenkost. Natančno si oglejte telovnik! Kaj ste našli?«

Bob in Holley sta si začudeno ogledovala označeni kos obleke.

»Nič?« je hudomušno vprašal Chan. »— Tu — vtaknite roko v žep!«

Bob je potipal, kamor mu je velel Chan. »Žep je z usnjem podložen; žep za uro. Drugega na opazim.«

»Pravilno! Morda na levi?«

Bob ga je nekam neumno pogledal. »Aha — sedaj vas razujem. Čudno je, da je žep za uro na desni strani.«

»In zakaj? Če je suknjič zapet, nekateri ne morejo po uro, če jo imajo na levi. Zato mora krojač žep za uro napraviti na desni strani.« Charlie je zložil obleko, da jo spravi v kovčeg. »O Jerryju Delaneyu vemo torej še nekaj: Bil je levičar!«

»Za Boga!« je hipoma zaklical Holley. Še enkrat je odprl uro in strmel v napis. »Jack Mc. Guire — sedaj se spominjam!«

»Ali ga poznate?«

»Že davno sem se srečal z njim nekega večera, ko sem P. J. Maddena prvič videl: pred dvanajstimi leti v newyorški igralnici na štiri in štirideseti cesti. Madden se je sam še spominjal tistega srečanja, ki sem ga omenil zadnjič.«

»Ampak Mc. Guire?«

»Tako se je pisal lastnik igralnice. Sprijena roba — kakor so dognali pozneje. Ta temni srečolov je bil tedaj pajdaš Delaneyev — daroval mu je zlato uro v znak tovarištva. Gospodje, to je silno zanimivo: igralnica Mc. Guireja se je zopet pojavila v življenju P. J. Maddena.«

15.

Ko je bilo vse pospravljeno, je Bob odnesel torbo zopet na podstrešje.

»Poldne je že minilo,« je ugotovil Holley. »Sedaj moram v mesto.«

»Če smem v dobri nameri predlagati, ostanite pri obedu!«

»Res ste prijazni, Charlie, pa ne bom! Kuhanja imate že itak dovolj, ne bi vam rad pokvaril majhnega odmora. Naj si Eden danes svoj obed le sam oskrbi!«

»Saj tudi mislim le skromno kosilce. Kuhanje je zame tako dolgočasno opravilo kakor družba kakega Japonca. Toda to je le zaslužen plačilo za

pismonošo, ki na dopustu zaide v tuj okraj. Če go-
spod Eden ne bo hud, bova danes obedovala kruh
s sirovim maslom in čaj.«

»Seveda, Charlie! To bova že prežvečila! Holley,
pa vendar ostanite rajši tukaj!«

»Ne. Moram brž nekaj poizvedeti, da svoje iz-
sledbe bolj utemeljimo. Če je Delaney prispel prejš-
njo sredo, je v mestu gotovo še kaka sled za njim,
gotovo ga je še kdo videl. Ali je bil sam? Rad bi
govoril s hotelirjem in s...«

»Priporočam največjo previdnost,« je pomišljal
Honolulujec.

»Gotovo. Toda radi tega skoraj ni nevarnosti.
Madden ni imel v Eldoradu nikakih zvez. Živel je
nalašč čisto sam zase. Vendar pa moramo biti mol-
čeči. Brez skrbi se zanesite name! Kesneje kedaj
popoldne zopet pridem.«

Ko je odšel, sta Chan in Bob jedla v kuhinji ter
nato preiskavala dalje. Kajpada, ne da bi se jima bil
trud izplačal. Ob štirih popoldne je bil Holley že
nazaj. Privedel je s seboj šibkega in zanemarjenega
mladeniča: tistega, ki je v Dattel City prodajal zem-
ljišča. Charlie Chan se je obzirno umaknil, da bi
Eden pozdravil gospoda. Holley je predstavil svojega
spremljevalca, gospoda De Lisleja.

»Se že poznavam!« se je nasmehnil Bob. »Saj ste
me hoteli zadnjič pregovoriti, naj bi kupil golo pu-
ščavsko parcelo?«

»Da, da! In nekega dne, gospod, ko se bodo
ljudje ruvali za dragocena zemljišča, si bodo pulili
z buče vsak las posebič — od žalosti, ker se niso
pravočasno poprijeli prilike!«

»Privedel sem s seboj gospoda De Lisleja,« je
pojasnil časnikar, »ker morate tudi vi slišati zgodbo,
ki jo je meni povedal. O večeru one srede.«

»Gospod De Lisle najbrž ve, da je to zaupna
zadeva?«

»Gotovo!« je zagotavljal mladenič. »Will mi je
vse povedal. Ni se vam treba vznemirjati. Madden
in jaz si itak nisva dobra — po njegovem ravnanju
z menoj.«

»Ali ste ga v sredo videli?«

»Ne, to pa ne. Pač pa sem videl nekaj drugega. Okrog sedmih, ko sem ravno hotel zapreti svojo pisarno, se je pred mojimi vrati ustavil velik avto. Majhen človek je šofiral, drugi je sedel v vozu. ‚Dober večer‘, je zaklical mali. ‚Ali bi mi hoteli povedati, prosim, če vodi ta pot na Maddenovo farmo?« Povedal sem mu, naj vozita kar naprej — na desno. Tu se je vmešal mož, ki je sedel v avtu. ‚Kako daleč je še?‘ je vprašal. ‚Le pusti, Jerry‘, je prekinil mali. ‚Bom že jaz opravil!‘ Nato je pognal in odpeljal.«

»Kakšen pa je bil?«

»Droban, bled — brez barve, ustnice skoraj sive. Govoril je prijazno in izbrano, kakor kak učenjak.«

»Pa drugi mož v avtu?«

»V temi ga nisem mogel spoznati.«

»Aha! Kdaj ste pa Maddena srečali?«

»Boste takoj čuli. Doma sem začel premišljevati. Kakor kaže, je Madden na farmi. Pa sem se zmislil. Kupčija zadnje čase ni bogvekakoli sijajna — Florida nam odžre najboljše odjemalce — pa sem si mislil: Kaj, ko bi poskusil z Maddenom? Ima denarja ko smeti. Zakaj ne bi poskusil zainteresirati ga za Dattel City? Napotil sem se torej na farmo v četrtek zjutraj na vse zgodaj.«

»Kdaj približno?«

»Bilo je malo po osmih. Ropotal sem po vežnih vratih, pa mi ni nihče odgovoril. Pokljukal sem; bilo je zaklenjeno. Hodil sem okrog hiše. Vse prazno. Nikjer ni bilo žive duše.«

»Nikogar ni bilo?« je začuden ponovil Bob.

»Nobenega živega bitja razen kokoši in puranov. In papiga, ki je tuhtala na drogu. ‚No, mali sivček?‘ sem jo nagovoril. ‚Ti prekleta cigan!‘ me je začela na glas zmerjati. Vprašam vas: Ali se spodobi tako sprejemati poštenega posredovalca zemljišč? Ne... Ne smejajte se...«

»Toda Madden?«

»Prav v tistem hipu je s tajnikom privozil na dvorišče. Takoj sem ga spoznal po slikah, ki sem jih

videl. Bil je videti utrujen in nasajen in neobrit je bil. ‚Kaj počenjate tukaj?‘ me je nahrulil. — ‚Gospod Madden,‘ sem dejal, ‚ali ste že kdaj pomislili, kake možnosti se vam tukaj nudijo?‘ in sem začel razlagati. A nisem prišel daleč. Prekinil me je ter me začel obdelovati. No, rečem vam . . . Kaj takega se mi še ni zgodilo. Psoval me je s priimki — kakor kak sejmarški voznik. Pobral sem se, kakor polit kužek.«

»Kajpada ostane to med nami. Pač pa smem dodati: Če bi se kdaj odločil, da bi se naselil v puščavi, bom rad mislil na vas. Za sedaj seveda me pa tak načrt kaj malo mika.«

De Lisle se je zaupljivo sklonil k njemu: »Za božjo voljo, ne povejte tega nikomur v Eldoradu,« je šepetal. »Toda včasih si sam zaželim, biti zopet v dobrem, starem Chicagu.«

»Ali bi hoteli malce počakati zunaj, dragi De Lisle?« je predlagal Holley.

»Razumem. Pojdem do svoje prodajalne, da vidim, ali vodometa še teče. Tam me dobite.« Mladi mož je odšel. Namesto njega je vstopil Charlie Chan.

»Ali ste vse čuli?« je vprašal Bob.

»Seveda! To je zelo zanimivo!«

»Na pravi sledi smol« je modroval Will Holley. »Delaney je v sredo ob sedmih zvečer prišel na farmo, in sicer s spremljevalcem. Prvič nastopa četrti igralec v naši drami. Vse se mi zdi, da je bil to najbrž profesor Gamble. V tem sem se domislil: Tudi v nedeljo zvečer je pač nekdo moral priti po Phil Maydorfa k doktor Whitcombovi . . . Ali je bil to tudi Gamble?«

Chan je prikimal. »Mogoče. Dotični je vedel, da se je vrnil Louie. Ko bi mogli dognati . . .«

»Toda Gamble je stal v kavarni ‚Oaza‘ ob baru, ko je vstopil Louie,« je menil Bob. »Saj se spominjate, Holley?«

Urednik se je posmejal: »Vse se izvrstno ujema: kakor svizec je hitel semkaj z novico, da prihaja Louie. On in Phil Maydorf sta stala pri vratih, ko ste se vi pripeljali.«

»Toda Thorn? Njegov razparan suknjič?«

»Smo bili pač na napačni sledi. Nova teorija je preveč jasna. Kaj smo še izvedeli od De Lisleja? Po Delaneyevi nesreči sta Madden in Thorn bila ono noč z doma. Kje sta bila?«

Chan je vzdihnil. »To ni dobra novica. Truplo sta zavlekla kam daleč.«

»Tudi jaz se tega bojim. Brez pomoči koga, ki mu je ta tajnost znana, ga ne bomo našli. Zato moramo doseči svoj cilj tudi brez dokazov, ki bi nam jih nudilo truplo. Toda sedaj jih je že toliko, ki o tem vedo, da se bo morda kdo zarekel, preden nam bo vse jasno.«

Chan je slonel na Maddenovi pisalni mizi in se igral s podlogo. Zdajci je začel odpirati pivnike. »Kaj je to?«

V debeli detektivovi roki je šumel pisemski papir. Chan si je natančno ogledoval pisanje ter ga izročil Edenu. Pismo je bilo pisano s krepko moško roko in datirano zadnjo sredo. Bob je bral na glas:

»Ljuba Evelina, naj ti sporočim nekatere dogodke, ki so se zgodili na farmi. Kakor sem ti že poprej pravil, sem se letos z Martinom Thornom slabo razumel. Danes popoldne je končno počilo in odpustil sem ga iz službe. Jutri se peljem z njim v Pasadeno, kjer se bova razšla za vedno. Seveda ve marsikaj, kar bi bilo bolje, da ne bi vedel — sicer bi ga bil pognal že lani. Mogoče nam bo delal še kakšne sitnosti in svarim te, če se morda prikaže v Denveru. To pismo poneseš drevi sam v mesto na pošto, ker Thorn ne sme o njem nič vedeti...«

Tu se je končalo pismo, nenadno in brez zveze.

»Zopet je posvetil žarek na dogodke v sredo večer,« je menil Holley. »Ne bo težko predočiti si sliko. Vrata se odpro, vstopi Delaney, mož, ki se ga je P. J. Madden bal že leta in leta. Madden naglo vtakne pismo v pivnik. Nastane ostro prerekanje — prideta v Thornovo sobo in končno leži Delaney v lastni krvi. Madden tedaj uvidi, da Thorn ne more

odpustiti. S tajnikom se mora pomiriti. Kako sodite vi, Charlie?«

»Zdi se mi popolnoma logično.«

»Vse je tako jasno kakor solnčni zahod v puščavi. Preudarimo še enkrat. Mladenka se boji Delaneya. Zakaj? Kajpada radi izsiljevanja! Delaney ve nekaj o njem, morda nekaj, kar je v zvezi z igralnico v Newyorku. Na Thorna se ne more zanesti, z njim se je namreč sprl in Thorn sovraži svojega gospodarja. Madden kupi bisere. Tolpa malopridnežev izve za to in sklene, polastiti se jih. Kje bi jim to bilo laže, kakor tukaj v samoti? Maydorf izvabi Louieja, zvesto dušo, proč. Vse je izvrstno napeljeno. Delaney pride s svojimi grožnjami. Zahteva bisere in denar. In konec je ta, da togotni Madden izsiljevalcu za vedno zapre usta.«

»To zveni verjetno,« je pritrdil Bož.

»Tedaj dalje: ko je Madden ustrelil Delaneya, je mislil, da je Delaney prišel sam. Kar spozna, da je imel pomagače. Ti ne le, da vedo vse, s čimer je Delaney grozil, temveč morejo Maddena še bolj obteževati: sedaj ima umor na vesti. Mora se jim odkupiti. Zahtevajo odkupnino — in bisere. Tako preplašenega prisilijo, da po telefonu naroči, naj mu bisere pošljejo semkaj. Kdaj je to naročil, Eden?«

»Prejšnji četrtek zjutraj.«

»Vidite: tedaj, ko se je vrnil s strašne ponočne vožnje. Tako daleč so ga pritirale pijavke! To je rešitev vse uganke. Tudi sedaj še izsiljujejo iz njega. Najprvo se je Maddenu ravno tako mudilo za bisere, kakor drugim — hotel je zadevo čimprej urediti in odpotovati. Umevno. Kajti tam, kjer je bil kdo umorjen, ni prijetno prebivati. Toda v teku dneva se mu je povrnil pogum: začel je iskati izhoda. Skoraj se mi smili v svoji stiski.« Holley je premolknil. »Da, to je moja teorija. Kako jo presoimate vi, Charlie?«

Chan je Maddenovo nedovršeno pismo počasi obračal med rumenimi prsti. »Zdi se mi čisto jasno. Toda vendar imam pomisleke.«

»Na primer?«

»Madden je zelo mogočen gospod. Delaney in njegova tovarišija ne pomenijo mnogo. Lahko bi se izgovoril, da je ravnal v silobranu.«

»Da — ko bi se mogel zanesti, da ga bo Thorn podpiral! Toda tajnik ga sovraži in bati se mu je, da bi pričal proti njemu. Pomislite pa tudi, da mu ti možakarji očitajo ne le to — ampak vedo tudi, kar je vedel Delaney!«

»Le še nekaj: Zabodli so Louieja, ki se je tako dolgo dobro razumel s Kitajčevo papigo. In vendar je odpotoval Louie v Frisko že v sredo zjutraj, dvanajst ur pred nesrečno nočjo. Ali ni bilo potem nesmiselno, umoriti ga?«

Holley je premišljeval. »To je resen pomislek. Toda bil je Maddenu vdan — zato ga je bilo treba odstraniti. Hoteli so vdano jagnje imeti v krempljih samo in brez pomoči. Morda ta razlaga malce šepa, toda za sedaj ne vem boljše. Kaj morete sicer ugovarjati mojemu naziranju?«

»Dolga izkušnja me uči, da je lahko zelo usodno, če se človek preveč krčevito oprime kake teorije. Potem ji poskuša vse prilagoditi. Toda vedno sem se še prepričal, da je bilo mnogo bolje, če se nisem zagrizel v kakšno teorijo. Za enkrat pa seveda odkrito priznavam, da tavam v temi. Treba bo paziti in čakati, morda kmalu najdemo pravo sled.« —

»Upajmo,« je vzdihnil Bob. »Žal slutim, da ne bomo mogli dolgo opazovati in čakati. Preslepil sem Maddena, da se bosta danes z gospodom Draycottom sešla v Pasadeni. Kmalu se bo vrnil praznih rok ter bo zahteval pojasnila.«

»Nesrečno naključje!« je skomizgnil Chan. »Draycott in on sta se zgrešila. Kaj podobnega se je že večkrat zgodilo, če sta se domenila za sestanek dva tuja si človeka.«

»Mogoče. Zato le želim, da se vrne dobre volje! Drugače bi utegnil zopet seči po samokresu Billa Harta in misel, da bi ležal tam kje za posteljo in kazal le svoje čevlje, mi nikakor ni simpatična.«

Solnce je zašlo za daljne snežnike; škrlatno je žarela puščava v siju zvezd. Živo srebro v toplomeru, ki je visel na verandi, je začelo naglo in neusmiljeno padati. Oster veter je bril čez golo pustinja in samota je težila dremajočo zemljo.

»Sedaj smo potrebni tople jedi,« je menil Chan. »Z vašim dovoljenjem bom odprl nekaj škatel.«

»Le nikarte škatle z mišjico!« se je pošalil Bob. Holley se je že davno poslovil. Mladi Eden je sam sedel pri oknu in strmel v mračni molk. Amerika ima še dovolj prostora, je razmišljal. Ali vedo to vrveče množice, ki se sedajle prerivajo po podzemeljskih železnicah, ki v šumnih restavracijah hrepeneče škilijo za praznimi stolicami ter končno upehane in zgarane splezajo tja gori v podstrešne luknje, ki jih imenujejo svoj dom? V puščavi je dovolj prostora za komolce, prostora, da se človeku širijo prsi! Obenem pa tare človeka plaha skrb, kajti puščava mu kruto razodeva, kako smešno majhna stvar je človek v vesoljstvu.

Chan je postavil na mizo poln pladenj jedil zraven kadeče se prstene sklede ter povabil Edena, naj zajame.

»Premišljeval sem, Charlie,« je modroval mladi tovariš, »in sedaj vem, zakaj me samota vedno vznemirja. Sam sebi se tukaj zdim čisto majhen. Poglejte venkaj veličastno daljo; odkod naj si vzamem poguma, da bi se v svetu napihoval, kakor bi me res kaj bilo?«

»Za belega moža taka izkušnja ni slaba,« je pritrdil Azijec. »Kitajcu tako občutje vedno tiči v srcu. Ve namreč, da je najneznatnejši prašek na robu večnosti. In posledica? Zato je skromno tih in ponižen. Nima razburkanih živcev, kakor hlastajoči Kavkazijec.«

»Da in zato je najbrž srečnejši!«

»Gotovo!« Mirno je ponudil tovarišu konservo lososovine. »V San Francisku sem videl belega moža vedno vročičnega in razburjenega. Njegovo življenje

je kakor vročica, ki je vsak dan hujša. Čemu? Kje se konča? Prav tam, kjer se konča Kitajčevo bitje — mislim.«

Ko sta povečerjala, je hotel Bob pomagati pomivati posodo, a je oni vljudno odklonil. Zato je odšel v izbo in pripravil zvočnik. Napovedalčev glas je napolnil mirno sobo.

»Sedaj, gospoda, vam nudimo nekaj prav posebnega: Pela bo od vseh oboževana gospodična Norma Fitzgerald, ki gostuje v komediji ‚Junijska noč‘.«

In razlegel se je čudovito čist sopran. Chan in njegov mladi prijatelj sta ginjena poslušala.

»Zopet ena mnogih skrivnosti belega moža! Človek je človeku tako blizu, a vendar sta si tako daleč narazen. To damo morava poiskati!«

»Kako pa?« je vprašal Bob.

»Bo že kako!«

Chan je tiho odšel in Bob je odprl knjigo. Čez dolgo časa ga je zmotil telefon.

»Filmovci so tu v mestu!« je oznanil jasni glas Pavle Wendell. »Pridite no sem!«

Pohitel je v svojo sobo. Chan je v patiju zakuril ogenj in čepel ob kaminu. Soj ognja je trepetal na njegovih debelih licih. Bob se je vrnil s klobukom in postal pri Kitajcu. »No, imate kak nov načrt?«

»Ne! Pravkar sem daleč od Maddenove farme. Sem v Honoluluju, kjer noči toplo in ljubko božajo, niso trde kakor mrzla puščavska noč. Priznam, da se moja duša bori z domotožjem. Mislim na skromno hišico, kjer gore pisane svetiljke in je zbranih mojih deset otrok.«

»Deset? Moje spoštovanje, vrli oče!«

»In tudi ponosen oče! — Toda kaj? Vi hočete oditi?«

»Rad bi za hipec v Eldorado. Gospodična Wendell je klicala, da so prišli filmski igralci. Sicer pa jim je za jutri Madden dovolil, da smejo obiskati njegovo farmo. Stavim, da je na to pozabil.«

»Skoraj gotovo. Rajši ga ne spomniva na to! Sicer bi utegnil dovoljenje preklicati.«

Ko je Bob stopil v hotel, je opazil, da je nocojšnji večer drugačen od drugih. Iz gostilniške sobe na levi se je oglašala godba, smeh in govorjenje. Nasproti mu je prišla Pavla Wendell in ga peljala noter. Starejši igralec z bronasto rjavim obrazom je tolkel po klavirju. V kotu, malo proč od množice, je sedela neka dama poleg patrijarha z belo brado in Eden je prisedel k njima.

»Kako je že vaše ime?« je vprašal sivolasi mož, z roko zaslanjaje uho. »Me prav veseli, gospod Eden, da sem spoznal vas, Pavlinega prijatelja! Nocoj je tukaj kaj glasno! Kar budi se mi čut, da doživljam zopet tiste čase, ko sem pripadal potujoči gledališki družini...«

»Nikar ne mislite, da so vedno taki!« je zašepetala Pavla. »Le, če vedo, da je ves hotel njihov!«

Razgrajali so, uganjali burke in godli, dokler ni nenadoma vstopil skozi vrata mrkogledi režiser ter pognal svojo vojsko spat. Le nerada je ubogala vesela družba ter se obotavlja se zadrevila v drugo nadstropje. Bob Eden je predlagal Pavli, da bi šla malo na izprehod. In hodila sta počasi po glavni cesti, ki se je blede in prazna svetila v mesečini.

»Le oglejte si mesec!« je dejal Bob. »Kakor svež, okrogel melonin krhelj, pravkar vzet z ledu.«

»Zelo ste navdušeni za kuharske užitke, kajne? Še vedno z velikim veseljem mislim na to, kako ste se bojevali z beefsteakom!«

»Človek mora jesti! Toda če bi ne bilo tistega beefsteaka, bi se morda ne bila seznanila.«

»In če bi se ne bila?«

»Tedaj bi mi bilo tukaj zelo dolg čas.« Nekaj časa sta hodila molče. »Dogodki na farmi se bližajo koncu.« je nadaljeval Bob. »Potem bom zopet moral odtod.«

»Nazaj v svobodo? Kako ste lahko veseli!«

»Pa me ne smete pozabiti! Tako rad bi ostal vaš... hm... vaš prijatelj.«

»To je lepo! Prijateljev človek vedno potrebuje!«

»Pa pišite mi včasih! In poročajte mi kaj o Wilburu! Človek nikoli ne ve. Ali je dovolj previden, kadar hodi po križiščih prometnih cest?«

»On bo vedno pravo zadel — o tem bodite prepričani!« Zopet sta prišla pred hotel. »Lahko noč, gospod Eden!«

»Še trenotek! Ko bi ne bilo Wilbura...«

»Tega sicer ni — pač pa je Jack. Ne smešite se, mladi junak svobode! Bojim se, da je tega kriv mesec, ki je kakor melonin krhelj...«

»Mesec ni kriv, ampak vil!«

Hotelir je brkljal okrog vežnih vrat v medli svetlobi vežnih luči. »O jej, gospodična Wendell!« je zagodrnjal. »Skoraj bi vam bil zaprl vrata!«

»Saj že grem! — Torej na svidenje jutri na ranchi!«

Bob je pokimal godrnjavemu gostilničarju, ki mu je pred nosom zaloputnil vrata. Ko se je po samotni puščavi vozil domov, je začel premišljevat, kaj naj natveze P. J. Maddenu. Kajti Draycott, s katerim naj bi se bil milijonar sešel v Pasadeni, je kajpada bil čil in zdrav v San Francisku ter ni niti sanjal, kako važno je njegovo ime pri tej biserni kupčiji. P. J. bo norel ter zahteval pojasnila.

Toda čudno: farma je spala v temi in le Ah Kim se je prikazal.

»Madden in drugi so v posteljah!« je bila nepričakovana novica. »Vrnili so se utrujeni in zelo prašni ter so kmalu odšli spat.«

»Tudi jaz pojdem!« je odvrnil Bob. »Lahko noč, stari Charlie!«

Drugo jutro pri zajtrku se je delal kar mogoče nedolžnega. »Ali je včeraj v Pasadeni vse gladko šlo?« je vprašal omizje.

Thorn in Gamble sta ga zabodeno pogledala, Madden je nagubančil čelo. »Seveda!« je zagodrnjal in ga pogledal, češ, naj molči. — Pozneje sta se sešla na dvorišču in gospodar mu je pošepetal: »O zadevi z Draycottom boste molčali, kajne?«

»Ste ga našli?«

»Ne!«

»Kaj? To je pa res že preneumno! Kajpada drug drugega ne poznata...«

»Ni bilo ne duha ne sluha o človeku, ki naj bi bil vaš zaupnik. Veste, počasi mi postajate nekam zagonetnil«

»Ampak, gospod Madden, saj sem mu vendar naročil, naj bo tam...«

»No, mogoče nisem dovolj pazil. Žal, da se zadeva ne razvija tako, kakor sem pričakoval. Najbolje bo, da dobite z njim zvezo in mu naročite, naj pride v Eldorado. Ali se je oglasil po telefonu?«

»Mogoče. Snoči sem bil v mestu. Vsekakor bo kmalu klical.«

»Če ne, se boste pač morali peljati v Pasadeno in ga tam poiskati...«

Tovorni avto s filmskimi operaterji, aparati in igralci v pisanih kostumih je pridrdral pred hišo. Za njim še dva avtomobila. Eden prišlecev je izstopil, da bi odprl dveri.

»Kaj je to?« je zakričal Madden, kakor omamljen.

»Danes je četrtek. Film bomo snemali — ali ste pozabili?...«

»O Bog! — Thorn! Kje je Thorn? No, vdati se je treba in potrpeti.«

Tajnik je stopil iz hiše. »Martin, brigajte se za to prekleto ropotijo!« Obupan se je umaknil veliki P. J.

Filmska družina je bila danes vsa zaverovana v delo, čisto drugačna ko snoči, ko je bila tako veselo objesna. Pred verando so postavili aparate. Igralci v španski noši so bili pripravljeni.

Bob je pristopil k Pavli Wendell. »Dobro jutro!« je rekla. »Prišla sem z njimi, če bi morda Madden hotel obljubo preklicati. Sedaj vem o njem toliko, da se mi je zdelo...«

Mimo je prišel režiser. »Prvovrstno ozadje!« je pohvalno omenil.

»Sem si vendarle priborila priznanje!« se je razveselila Pavla.

Bob je odšel k skednju, kjer sta na voglu stala sivolasi patrijarh in Eddie Boston, ki je snoči igral na klavir. Tam blizu se je potikal Ah Kim, ki je z očmi in ušesi požiral te čudne burke belega moža.

Boston je slonel na skednju in si prižigal pipo.

»Ko ravno govoriva o Maddenu, sem se domislil Jerryja Delaneyja. Ali ste ga prav za prav poznali, Pop?«

Začuden se je Bob primaknil bliže. Gluhec z belo brado je z roko zaslonil uho. »Kdo je ta Wellesley?«

»Delaney se pišel« je vpil Boston. Tudi Charlie se je počasi prigugal. »Jerry Delaney! Sijajen delavec v svoji stroki! Morda dobim priliko, govoriti z Maddenom, če se ga še spominja...«

Na verandi je nekdo glasno poklical gospoda Bostona. Igralec je odložil gorečo pipo in odhitel k režiserju. Chan in Bob sta se spogledala...

Družba je marljivo delala, dokler ni bilo čas jesti. Tedaj so se razkropili po dvorišču in verandi ter se krepčali s kruhki iz kavarne »Oaza« in s kavo, ki so jo v steklenicah prinesli s seboj.

Tedaj je stopil Madden na prag izbe, ljubeznivo vesel. »Rad bi vas pozdravil, svoje goste!« je ropotal dobre volje. »Bodite, kakor bi bili doma!« Voditelju je stisnil roko ter se prijazno pogovarjal s posamezniki. Prišel je do Eddieja Bostona. Bob je spretno prišel tako blizu, da je lahko poslušal pogovor.

»Boston je moje ime!« Igralčev bronasti obraz se je razjasnil. »Upal sem, da vas bom srečal, gospod Madden. Hotel sem vas namreč vprašati, če se še spominjate mojega starega prijatelja Jerryja Delaneyja iz New Yorka?«

Madden je namršil obrvi. »Delaney?«

»Da: Jerry Delaney, tisti, ki je najrajši zahajal k Jacku Mc. Guireju na Štiri in štirideseti cesti. Saj veste, da je...«

»Ne spominjam se ga!« Osorno se je Madden obrnil proč. »Vidim toliko ljudi...«

»Morda pa se ga nočete spominjati!« Čudno je zazvenel Bostonov glas. »Nočem vam tega očitati, cenjeni gospod! Saj vem: kar vam je storil Delaney, je bil zločin...«

Milijonar je skrbno pogledal okrog sebe. »Kaj veste o tem?«

Boston je pristopil čisto k Maddenu in Bob je le

težko razumel njegov odgovor: »Vse vem, gospod Madden! Vse!«

Za utrip srca dolgo sta si zrla v oči. »Pridite noter, gospod Boston!« je prosil gospodar in Bob je gledal za njima, dokler nista izginila v hiši.

Ah Kim je prišel na verando s polnim pladnjem cigar in cigaret, ki jih je daroval Madden. Ko je obstal pred režiserjem, ga je ta pazljivo pogledal. »Akra bold, to je tip! Povej mi, Jenny, ali bi hotel sodelovati pri filmu?«

»Vi nolite, gospod!« se je režal Kitajec.

»Ne, nikakor ne norim! Tebe bi v Hollywoodu zelo potrebovali.«

»Vidim, da se ladi šalite!«

»Nikakor ne. Premisli! Tul« Filmski mogočnjak je nekaj napisal na listič. »Če se premisliš, me lahko poiščeš. Si razumel?«

»Molda kedaj, gospod! Sedaj tu zelo slečen!« In Ah Kim se je odgugal s svojim pladnjem.

Bob je prisedel k Pavli. Čeprav na videz miren, je bil silno razburjen. »Nekaj se je zgodilo,« ji je mrmral. »Vi lahko pomagate.« Naglo ji je povedal o Jerryju Delaneyju ter ponovil pogovor med Maddenom in Bostonom. »Brez pomena je, da bi poizvedovala midva s Chanom!« je pristavil. »Kakšen pa je tale Boston?«

»Precej neprijeten človek! Jaz vsaj ga nisem mogla nikdar trpeti.«

»Vendar ga o priliki izprašajte nekoliko — morda šele, ko boste zopet v mestu. Poizkušajte poizvedeti, kaj ve o Delaneyju, seveda tako, da ne bo nič sumil.«

Režiser je naznanil, da je odmor končan. »Dalje, otroci, da stvar končamo! Ali so vsi tu? Stoj! Kje tiči Eddie Boston?«

Ta je prišel iz izbe. Njegov prazni obraz je bil kakor maska, ki nič ne izda. Ne bo malenkost, tega navihanega tiča zapeljati, da bi kaj izblebetal, je mislil Bob.

Uro kasneje so izginili filmovci v gostem oblaku prahu; zadnji Pavlin mali avto. — Bob je poiskal

Charlieja Chana. Za kuhinjo mu je sporočil pogovor, ki ga je slišal.

Male črne oči detektivove so zažarele. »Sedaj se je zopet premaknilo naprej! Tale Eddie Boston bo moral povedati!«

»Gospodična Pavla Wendell hoče poskusiti.«

»Najbrž dobra misel! — Katero moško srce bi ostalo nemo vpricho čednega dekleta? To je najino upanje!«

17.

Čez dolgo je Bob zaslišal, da zvoní telefon. Na srečo je bila izba prazna. Pri telefonu je bila Pavla Wendell.

»Ali je vam uspelo?« je tiho vprašal mladenič.

»Nič. Eddieju se je strašno mudilo. Pobasal je svoje reči, plačal svoj račun in zdirjal iz hotela, komaj, da sem ga ujela še zadnji hip. 'Čujte Eddie', sem dejala, 'rada bi vas prašala . . .' Več nisem mogla reči. Pokazal je na kolodvor. 'Sedaj ne, Pavla! Moram ujeti vlak v Los Angeles!' In res, skočil je na vlak, ko se je že premikal.«

»Čudno. Saj bi se bil vendar moral vrniti z vašo družbo, kajne? V avtu?«

»Seveda! Tudi zame je to uganka. Vsekakor pa — na žalost — svoje izkušnje za detektiva nisem napravila . . .«

»Storili ste, kar ste mogli.«

»Le škoda, da nisem več dosegla! V eni uri moram odpotovati v Hollywood. Ali boste še tu, ko se vrnem?«

Bob je vzdihnil. »Kaže, da bom za večne čase moral ostati tukaj!«

»To je res neprijetno!«

»Ste pa ljubeznivi!«

»Vam neprijetno, hočem reči!«

»A tako; Za to sem vam hvaležen! Torej upajva, da se skoraj vidiva!«

Ah Kim je stopical okrog svoje kuhinje. Bob mu

je pomigal, naj pride k skednju. »Svoje upe sva gradila v oblake!« Sporočil mu je Pavlin neuspeh.

Chan ni bil posebno presenečen. »Sem že slutil, da bo tako. Eddieju Bostonu je o Delaneyu vse znano in je to Maddenu tudi priznal. Čemu neki naj bi še mi poskušali govoriti z Bostonom? Madden je prvi govoril z njim.«

Bob je sedel na dosluženi stol, ki so ga iz hiše pregnali semkaj, in z rokami podprl glavo. »Izgubljam pogum. Z glavo rineva skozi kamnito steno.«

»V takem položaju sem bil že pogostokrat v svojem življenju. S svojo staro glavo sem rinil v zid, dokler me ni zbolelo in se mi posvetilo.«

»Kaj predlagate?«

»Tukaj na farmi ni nobene možnosti več. Iskati moramo drugje. Imena treh mest mi plešejo v glavi: Pasadena, Los Angeles, Hollywood.«

»Kako prideva tja? Stojte, domislil sem se: Madden mi je davi rekel, naj v Pasadeni poiščem Draycotta. Po čudnem naključju sta se včeraj zgrešila.«

»Ali je divjal?«

»Čudim se, da ni. Mislim, da je hotel Draycotta nalašč zgrešiti, ker je bil zraven profesor. Gospodična Wendell se z avtom že tako pelje v tiste kraje. Če pohitim, jo lahko spremim.«

»To bo gotovo zelo prijetno potovanje! Tedaj pohitite! Več se bova lahko menila, ko vas bom zopet vozil v Eldorado.«

Skozi priprta vrata Maddenove spalnice je zagledal Bob debelo postavo smrččega milijonarja. Glasno je potrkal. Čudovito prožno je planil gospodar s postelje, oči je široko odprl, skoraj kakor bi ga bilo groza. Bobu se je malodane zasmilil: Čisto gotovo se je Madden ujel v nevarno mrežo ter se je obupno otepal. Navzlic svojim milijonom ni bil srečen...

»Žal mi je, da sem vas prestrašil, gospod Madden. — Toda imam priliko, da bi se lahko z enim izmed filmovcev peljal v Pasadeno. In ker se Draycott doslej ni oglasil...«

»Tiho!« Madden je skrbno zaprl vrata. »Draycottova zadeva ostani med nama! Morda se vam čudno

zdi, kaj naj vse to pomeni, toda ne morem vam razlagati — ne glede na to, da se mi Gamble ne zdi to, za kar se izdaja... In... Ne, kaj bi dalje govoril o tem! Sporočite Draycottu, naj počaka v hotelu v Eldoradu, dokler sam ne poiščem z njim zveze.«

»Da, gospod Madden! Nadležno mi je, da se je stvar tako zavlekla...«

»Že dobro! Recite Ah Kimu, naj vas pelje v mesto, če morda vaši filmski prijatelji ne pridejo semkaj po vas.«

»Ne, nadlegovati bo treba strežaja. Srčna hvala! Vrnem se čim prej.«

Urno je zbasal Bob nekaj malenkosti v žep suknjiča ter na dvorišču čakal Kitajca. Prišel je Gamble — radoveden kakor vselej.

»Saj nas menda ne mislite zapustiti, gospod Eden?« je vprašal z milim glasom.

»Nak, tega veselja vam pa ne napravim še! Le kratek skok...«

»Po opravkih?« je nežno izpraševal profesor.

»Morda!« V istem hipu je kitajski voznik pripekljal avto in Bob je urno skočil noter. Vozila sta se v zlatem žaru solnčnega zahoda. »No, Charlie, v detektivstvu sem popoln novinec. Kaj naj najprvo storim?«

»Ne skrbite! Bom jaz v vaši bližini.«

»Kako se boste pa sneli pri Maddenu?«

»Malenkost! Jutri poprosim za dopust, češ da obiščem bolnega brata v Los Angelesu. To je stara zvijača vseh kitajskih strežajev. Madden se bo jezil, sumil pa ne bo nič. Vlak v Pasadeno odhaja iz Eldorada zjutraj ob sedmih. Tja pridem ob enajstih. Kajne, da boste tako dobri, da me počakate na postaji?«

»Z največjim veseljem! Najprvo bova opravila v Pasadeni, kajne?«

»Skušala bova dognati, kaj je Madden tam v sredo počel. Kaj je bilo v banki? Ali je obiskal svojo hišo? Potem odrineva v Hollywood ter iztakneva Eddieja Bostona, potem pa najprej v Los Angelesu ono pevko.«

»Ali ne bo to nevarno? Kaj pa, če Madden zve, kaj počenjava?«

»Naj bo tvegano, toda sedaj sva v obupnem položaju.«

»Bogu bodi potoženo, druge izbire res nimava. Ko pa se vrneva s svojega poizvedovanja, bom, če še vedno ne bo vse jasno — taka skušnjava me prijemlje — vzal težko breme vam z želodca, sebi pa s srca.«

»Potrpežljivost je najlepša čednost!« se je nasmehnil Kitajec.

»Toda vi je imate v zalogi več kakor kak drug zemljan.«

Bob se je oddahnil, ko je videl pred hotelom Pavlin voz. Odnekod pa je prišel Will Holley, ki sta mu povedala svoje načrte.

»Lahko vama nekoliko pomorem,« je menil urednik. »Upravitelj Maddenove hiše v Pasadeni je simpatičen starejši gospod — Peter Fogg se piše — bil je že večkrat tukaj in ga precej dobro poznam.«

Na vizitko je napisal nekaj besed. »Dajta mu to in povejta, da sta bila pri meni!«

Pavla Wendell je stopila iz hotela. »Novico imam za vas!« je oznanil Bob. »Z vami se peljem v Pasadenol«

»To bo prijetno!« se je nasmehnila. »Vstopite!«

Bob je hotel sesti h krmilu, toda Pavla ga je zavrnila: »Ne, hvala! To prevzamem sama. Vi ne poznate potov.«

»Ali ste vedno tako odločni?«

»Žal, da ne še dovolj! Spomnite se le Eddieja Bostona! Kaka sramota, da nisem mogla nič opraviti!«

»Ne skrbite za to! Premetenca bi ne bili lahko ujeli. Sedaj bova Chan in jaz poskusila srečo.«

»Kako bo sedaj z zadevo?«

»Še vedno tam, kjer je bila!« Nekaj časa sta se pomenkovala o nerazjasnjem umoru. In ko je mrak objel gore, sta prispela v zeleno rodovitno dolino, polno cvetličnega vonja.

»Ah!« je globoko zajel Bob. »Kako diven vonj! Kaj neki je to?«

Pomilovalno ga je pogledalo dekle. »Uboga velikomestna duša! To je oranžno cvetje!«

Bobu se je zdelo, da sta mnogo prezkodaj prišla v Pasadeno. Pavla je hotela svojega gosta pustiti pred hotelom Maryland. »Ampak prosim vas!« je ugovarjal. »Spremem vas vendar v Hollywood!«

»Ni treba! Meni se godi kakor vam! Pazim lahko sama nase! Morda se pa vidiva jutri...«

»Kje vas morem najti?«

»Ob eni pred filmskim ateljejem!« In z veselim pozdravom se je pognala po jasno razsvetljenem Colorado Streetu.

Bob je prenočil v hotelu. Pri jutranji kavi se je domislil, da biva eden njegovih sošolcev, Spike Bristol, že nekaj let v Pasadeni. V telefonski knjigi je ugotovil, da dela v neki banki, kjer ga je takoj obiskal. Namignil mu je, da je prišel po posebnih opravkih, in ga prosil, naj bo razgovor zaupen. Ali poznaš P. J. Maddena?«

»No, tikava se ravno ne in na obed me tudi še ni povabil. Toda finančniki poznamo drug drugega. Še pred nekaj dnevi sem imel z njim kupčijsko opraviti.«

»Pripoveduj!«

»Pa naj tudi to ostane med nama! Madden je prišel v sredo zjutraj k nam z akcijami, vrednimi sto in deset tisoč dolarjev. Po njegovi želji smo jih zanj prodali in mu denar izplačali v gotovini.«

»Aha! To me nikakor ne preseneča. Madden je namreč v veliki stiski. Sedaj sem gost na njegovi puščavski farmi in utemeljeno sumim, da so ga dobili v krepplje izsiljevalci.«

Spike Bristol ga je osuplo pogledal. »No, in? To je končno vendar njegova stvar!«

»Ne popolnoma! Neka kupčija z mojim očetom je zapletena v to. Ali poznaš koga pri banki Garfield?«

»Eden mojih najboljših prijateljev je tam blagajnik. Pa saj sam veš: ti bankirji so kakor v trdo kuhana jajca. Vsekakor pa bi bilo treba poskusiti.«

Odšla sta skupaj v banko Garfield in Bristol se je dolgo pogovarjal s svojim znancem. Potem je Boba

predstavil blagajniku. »Znano vam je,« je dejal bančni uradnik resnega obraza, »da vaša prošnja krši pravila. Toda če za vas jamči Spike... Kaj bi radi izvedeli?«

»Milijonar Madden je bil v sredo tukaj. Kaj se je tedaj zgodilo?«

»Da — res! Že dve leti ga nismo videli in bilo je silno razburjenje. Ostal je dolgo doli v jekleni sobi pri svojem tresoru.«

»Ali je bil sam?«

»Ne. Prišel je z njim njegov tajnik Thorn, ki ga dobro poznamo. Zraven je bil tudi majhen starejši gospod, ki se ga pa ne spominjam več, kakšen je bil!«

»Odprl je torej svoj tresor. In kaj še?«

Blagajnik se je obotavljal. »No — brzojavil je svojemu uradu v Newyork, naj nam po banki Federal Reserve nakažejo precej visoko vsoto — toda o tem ne bi rajši nič povedal.«

»Vsoto ste mu izročili?«

»Tega pojasnila vam ne morem dati. Bojim se, da sem že preveč izblebetal.«

»Na mojo besedo — ne boste obžalovali! Najlepša hvala!«

»S svojo podporo si mi mnogo pomagal, Spike!« je dejal Bob na cesti. »Sedaj pa zbogom!«

»No, no! Hočeš se me iznebiti kakor stare suk-nje!« se je pritoževal Bristol. »Kaj, ko bi šla zajtrkovat?«

»Obžalujem! Morda drugič! Sedaj se moram podvizati. Kolodvor je menda takoj tukaj spodaj? Torej na svidenje!«

Iz vlaka je stopil ob enajstih čisto drug, popolnoma civiliziran Charlie Chan. Bil je tako opravljen kakor oni dan v San Francisku. »Danes sem zopet človek!« je ugotovil smeje se. »Šel sem v Barstow po svojo obleko.«

»Ali vas je Madden rad pustil?«

»Kako ne? Odšel sem, preden se je zbudil. Pustil sem mu listek s spakedranim pravopisom. Najbrž mu je sedajle težko pri sru, ko misli, da mu je Ah

Kim za vedno pobegnil. Kako veselo bo presenečen, ko se bo njegov kuhinjski strežaj zopet vrnil v gnezdo!«

»Medtem pa sem bil jaz zelo delaven, Charlie!« Bob mu je poročal, kaj je opravil to jutro. »Ko se je stari lisjak oni večer vrnil v svojo lisičjo luknjo, je najbrž namesto potu potil denar iz vseh luknjic. Holleyeva teorija, da ga izsiljujejo, je bila čisto gotovo prava.«

»Skoraj se dozdeva tako. A so še drugačne možnosti. Madden je umoril človeka in se boji, da bi bil umor odkrit. Sedaj grabi ogromne vsote denarja, da bi mogel, če treba, pobegniti z nabrano gotovino, preden bi počilo. Kaj menite?«

»Že mogoče.«

»Sedaj izprašajva upravnika njegove hiše.«

Hiter avto ju je pripeljal na Orange Grove Avenijo. V senci poprovcev, ki so senčili cesto milijonarjev, je rumeni detektiv s spoštovanjem ogledoval sijajne palače. »Veličasten vtis na človeka, ki je bil rojen v borni koči ob močvirni reki. Bogati belci kraljujejo tukaj kakor cesarji. Ali jih to zadovoljuje?«

»Charlie,« je Bob prekinil modrujočega Azijca. »Vznemirja me ta razgovor z upravnikom. Kaj mu porečeva?«

»To, kar se nama zdi res: da je Madden v zadregi, morda zaradi izsiljevanja. Midva sva policijska uradnika, ki poizvedujeva za zločinci.«

»Kako boste to dokazali? V Honoluluju ste sicer kriminalni asistent, Pasadena pa je v južni Kaliforniji.«

»Pokažem mu svoj uradni znak, pritrjen na telovniku. Vse policijske značke so si podobne.«

Voz je obstal pred največjim poslopjem ob cesti. Chan in Eden sta počasi stopala gori po široki dovozni poti, obrobjeni od rožnih grmov. Med bujno cvetočim grmovjem sta videla pri delu starejšega moža — moža s prijaznim nasmeškom in pametnimi očmi.

»Gospod Fogg?« je vprašal Bob.

»Tako se pišem!« Bob mu je podal Holleyevo vizitko in Foggov smehljal se je poglobil. »Me zelo veseli! Pojdita z menoj na verando! Kaj naj storim za vas, gospod Eden?«

»Rada bi vas nekaj vprašala. Ta vprašanja se vam bodo morda zdela čudna — lahko odgovorite, ali pa ne, kakor boste hoteli. Najprvo: Ali je gospod Madden zadnje sredo bil v Pasadeni?«

»Da!«

»Ali ste ga videli?«

»Nekaj hipov pač! Pripeljal se je v velikem avtu, s katerim se vedno vozi, in obstal pred vrati. Utegnilo bi biti okrog šestih zvečer. Govoril sem nekaj časa z njim, toda izstopil ni.«

»Kaj je rekel?«

»Vprašal me je, če je vse v redu. Dodal je, da bo najbrž kmalu prišel s svojo hčerko na krajše bivanje.«

»Ali ste ga vprašali po hčerki?«

»No da, običajne fraze, kako se počuti. Gospod Madden je dejal, da ji gre dobro ter da se veseli Pasadene.«

»Ali je bil Madden sam?«

»Spremljal ga je tajnik Thorn, kakor vedno. In še nekdo drugi, ki ga nisem poznal.«

»Gospodje niso stopili v hišo?«

»Ne. Zdelo se mi je, kakor da bi bil gospod Madden nameraval, pa se zopet premislil.«

Bob je pogledal Charlieja. »Gospod Fogg, ali se vam je Maddenovo vedenje zdelo kaj sumljivo?«

Upravitelj je namršil obrvi. »O tej stvari sem kajpada razmišljal, ko so odšli. Zdelo se mi je, da je zelo nervozen in nekam vznemirjen.«

»Čujte, gospod Fogg — zanašam se na vas, da boste molčali. Veste, da bi naju gospod Will Holley ne bil poslal k vam, če bi ne bila zanesljiva. Gospod Madden je res nervozen in vznemirjen. Po pravici slutimo, da je postal žrtev tolpe izsiljevalcev. Gospod Chan...«

Honolulujec je odgrnil svoj suknjič in sloveče kalifornijsko solnce je obsijalo blestečo srebrno značko...

Peter Fogg je pokimal. »To me ne preseneča. Pač pa me neizmerno žalosti. Maddena sem imel vedno rad. Redki so, ki ga marajo, zame pa je bil vedno dober in plemenit. Kakor ste morda že opazili, delo, ki se z njim pečam tukaj, ni moje stroke. Poprej sem bil odvetnik na vzhodu, pa sem obolel ter moral opustiti prakso. Zato sem bil vesel, da sem mogel dobiti količkaj pošteno službo. Gospod Madden je ravnal z menoj vedno kakor poštenjak. Kar mi bo mogoče, bom storil, da koristim njemu in vam.«

»Rekli ste, da vas najino sporočilo ni presenetilo. Ali je to vaše niziranje kako utemeljeno?«

»Nič prav posebno. Toda tako sloveč človek kakor Madden — in tako bogat — da, pa se zdi, da se ni mogoče izogniti.«

Prvikrat se je v pogovor vmešal Charlie Chan. »Še eno vprašanje, gospod Fogg! Morda slutite, zakaj bi se gospod Madden utegnil nekoga bati? Nekoga — ki se piše Jerry Delaney? Ali ste to ime že slišali, gospod Fogg?«

Lahen nemir je preletel upravnikov obraz. »Da — to ime sem slišal in sicer v kaj čudni zvezi. Pred nekaj leti je naš šef dal to hišo natančno pregledati ter povsod napraviti alarmne zvonce. Srečal sem ga v veži, medtem ko so rokodelci delali na oknih, ter mu rekel pol v šali: ‚Sedaj pa ne bo nihče neopažen mogel vlomiti. Tako mogočen borzijanski mogočnej, kakor ste vi, ima gotovo marsikakega sovražnika!‘ Gospod Madden me je globoko pogledal. ‚Le en človek je na svetu, ki se ga bojim,‘ je odvrnil, ‚edino enega, in ta je Jerry Delaney. Spomnite se tega imena, če bi se kaj zgodilo!‘ To sem mu obljubil. Obrnil se je in odhajal. ‚In zakaj se bojite tega Delaneya?‘ sem zaklical za njim. To je bilo predrzno in on ni takoj odgovoril. Nekaj hipov me je zamišljeno gledal ter potem počasi dejal: ‚Jerry Delaney ima kaj čuden poklic. V svoji stroki je vražje dobro izvežban!‘ Po teh besedah je odšel v knjižnico; jaz pa sem vedel, da bi bilo brez pomena, izpraševati ga še kaj.«

Bob in Charlie sta se molče pripeljala po Aveniji v živahnejši del Pasadene.

»Najin uspeh?« je vprašal mladenič. »Zdi se mi, da nisva mnogo izvedela.«

Chan je skomizgnil. »Večidel malenkosti. Toda malenkosti utegnejo zrasti in obroditi najlepši sad.«

S kolodvora so vsako uro vozili avtobusi v Hollywood. Prišla sta ravno prav, da sta ujela opoldansko zvezo.

»Pazite, Charlie!« je menil Bob. »Tukaj v trgovskem delu Holywooda je raj avtomobilskih trgovcev.« Radovedno si je ogledoval. »Najslikovitejše tovarniško mesto na svetu! Brez kadečih se dimnikov.«

Pavla Wendell ju je pričakovala v sprejemnici filmske tvrde, pri kateri je bila nastavljena. »Pojdita z menoj! Najprvo bomo zajtrkovali, potem vama razkažem filmsko mesto!«

Z začudenjem si je Charlie Chan ogledoval dolgo cesto, na obeh straneh obrobljeno s pročelji kulis. »Moja starejša hči bi se gotovo tako rada sedajle tod sprehajala z menoj. Mnogo ji bom imel pripovedovati doma.«

Z bleščeče solnčne svetlobe so stopili v ogromno poslopje, ki je bilo kakor kaka veletrgovina, in v filmsko delavnico, ki je bila opremljena kakor elegantna restavracija. Na mizah so stale svetiljke, ki so jim rdeči senčniki zastirali luč. In pri vhodu je imenitno oblečen natakari vihal svoj nos. Na znamenje so privreli statisti ter zasedli prostor.

Chan je vse to navdušeno opazoval. Toda Bob, ki ni imel niti trohice lepe čednosti, ki se imenuje potrpežljivost, je postajal nemiren. »Vse je prav in lepo!« je godrnjal. »Toda sedaj k stvari, prosim! Kaj je novega o Eddieju Bostonu?«

»Njegov naslov imam,« je odvrnila Pavla. »Ampak dvomim, da bi ga sedajle mogli dobiti.«

Nedaleč je prihajal mimo starec, ki je Bob v njem takoj spoznal patrijarha z Maddenove farme. »Halo,

Pop!« je zaklicala deklica. »Ali veste, kje tiči Eddie Boston?«

»Ah, gospod Eden, kako se vam kaj godi?« je hreščal starček. »Ali hočete obiskati Eddieja Bostona? Slabo ste naleteli, ker Eddie je že na potu v San Francisko. Vsaj rekel mi je, da pojde tja, ko sva snoči govorila.«

»Kaj pa bo tam počel?«

»Zdi se mi, da je kar čez noč dobil denar!«

»Res?« Bobove obrvi so se zožile.

»Srečal sem ga na cesti, ko smo se vrnili iz puščave. Prišel je z vlakom. Pa sem ga vprašal, čemu je to storil. ‚Sem imel nujne opravke‘, je odgovoril. ‚Jutri pojdem v Frisko. Snemanje je sedaj končano, pa bi rad malo poskrbel za svoje zdravje!‘ Pravil mi je, da že od devetnajstega leta ni bil več na zahodni obali, pa ga zato strašno vleče v ondotne znane kraje.«

»Aha! Iskrena hvala, gospod!« Bob je odhajal s Pavlo k vratom. »Zopet razočaranje, Charlie! Ali sploh kedaj prideva do cilja? Za enkrat nama je tiček vsekakor ušel.«

»Madden mu je seveda dal denar za pot, da izgine odtod. Ali mar ni rekel Boston, da mu je o Delaneyevem koncu vse znano? Kako bi bil vse to izvedel? Ali je morda v sredo zvečer bil v puščavi?« Stopili so na cesto. »Midva morava dalje. Kdaj se vrnete, milostna gospodična?«

»Popoldne. Prejela sem nov rokopis — tokrat potrebujem mesto strahov.«

»Mesto strahov?«

»Da, zapuščeno rudarsko naselbino. Zato moram obiskati jamo v Petticoatu. To je v gorovju okrog pet in dvajset kilometrov daleč od Eldorada. Pred desetimi leti je imela naselbina še blizu tri tisoč prebivalcev, danes pa ni več žive duše tam. Le razvaline, kakor v Pompejih. Ali si je ne bi hoteli ogledati? Je zelo romantično!«

»Velja! Torej na svidenje v vaši ljubljeni puščavi!«

Najela sva si avto za Los Angeles. Bob je nagovoril svojega tovariša. »Ali nikdar ne izgubite poguma, Charlie?«

»Nikdar, dokler je le količkaj opravka. Imava še tisto gospodično Fitzgerald. Četudi je ptica-pevka, pa menda vendarle ni odletela!«

»Rajši vi govorite z njo...«

»Ne, sedaj ne pojdem z vami. Bi vas le oviral. To damo morate sami obiskati. Potrudite se in izvedite, kaj ve o Delaneyju.«

Bob je torej ob vhodu na oder gledališča Mason stisnil vratarju v roke en dolar, zato pa je smel pogledati tablico z naslovi igralcev. Izvedel je, da stanuje Norma Fitzgerald v hotelu Wynnwood.

»Videti ste izkušen v takih raziskovanjih,« se je nasmehnil Chan.

Bob se je zasmel. »Smo pač možje, ki poznamo svet.«

Kitajec si je poiskal klopico na Pershing Square, njegov spremljevalec pa je odhitel v hotel Wynnwood. Poslal je gor svojo posetnico ter je moral v skromnem salončku precej dolgo čakati, preden je prišla igralka. Bila je najmanj trideset let stara, najbrž celo več, toda njene oči so bile mlade in živahne.

»Gospod Eden?« je vprašala in koketno dvignila trepalnice. »Me zelo veseli, da vas vidim! Toda ne razumem, kaj bi vas utegnilo napotiti k meni.«

»Najprvo bi vam rad povedal, da sem bil čisto zamaknjen v vaše petje v radiju. Vaš sopran je kar čaroben!«

Gospodična Norma je žarela. »Kaj takega rada slišim. Pa sem pri vsem tem že nekaj dni prehlajena ter nikakor ne morem popolnoma razviti svojega glasu.«

»Meni je zadoščal. S takimi zmožnostmi bi morali že zdavnaj biti v veliki operi.«

»To so mi že večkrat rekli in sem imela tudi priliko. Toda ljubše mi je intimnejše gledališče. Že kakor nedoraslo dekletce sem nastopala v...«

»Če smem sklepati po vaši mladostni postavi, ni še tako dolgo od tistihmal? Pa naj vam razložim,

zakaj sem vas obiskal! Sem star tovariš enega izmed vaših prijateljev, namreč Jerryja Delaneya. Saj ga poznate?«

»Seveda — že dolgo!« Nagubančila je čelo. »Ali ste kaj slišali o Jerryju?«

»Ne, ravno ne! In zato prihajam k vam. Silno mnogo mi je na tem, da bi zvedel za njegovo bivališče. Pa sem si mislil, da bi mi morda vi lahko pomagli?«

V hipu se je ohladila. »Star tovariš ste rekli?«

»Kako pa! Kajkrat sva bila skupaj pri Jacku Mc Guireju na štiri in štirideseti cesti.«

»Res?« Pomisleki so jo minili. »Tedaj pa veste o Jerryju prav toliko ko jaz. Pred štirinajstimi dnevi mi je pisal iz Chicaga — precej skrivnostno pismo. Upal je, da me bo v kratkem tukaj obiskal.«

»Kaj je nameraval, vam ni sporočil?«

»Kaj pa naj bi nameraval?«

»No, če vam ni znano: Jerry se je pripravljaj na lep dobiček.«

»To je zanj zelo razveseljivo! Dobri dečko od tistihmal pri Mc. Guireju ni imel več bogve kake sreče.«

»Res je. Sploh pa, ali vam je Jerry kaj pripovedoval o gospodih, ki so obiskovali ono igralnico? O bogatih dedcih? Saj sva tamkaj večkrat imela izdaten ribji lov.«

»O tem mi ni nikdar govoril. Čemu neki?«

»Mislim le, ali vam je kdaj omenil ime P. J. Madden?«

Nedolžno je pogledala mladeniča. »Kdo pa je P. J. Madden?«

»Ena največjih denarnih mošenj v deželi. Če berete časopise...«

»Le redko kdaj. Moj poklic mi jemlje ves čas. Niti ne slutite ne, kako dolgo se moram vaditi...«

»To si lahko mislim! Toda sedaj gre za Jerryja. V skrbeh sem zanj.«

»V skrbeh? Zakaj?«

»No, njegovi posli vendarle niso brez nevarnosti.«

»O tem mi ni nič znanega.«

»No, pustiva to. Resnica je, da je Jerry Delaney ono sredo zjutraj prispel v Barstow ter je kmalu nato izginil brez duha in sluha.«

V očeh žene se je pokazalo vznemirjenje. »Menda vendar ne mislite, da se mu — da se mu je kaj zgodilo?«

»Vsekakor se tega zelo bojim. Saj veste, kakšen je bil Jerry. Brezobziren.«

Norma Fitzgerald je za hip pomolčala. »Da, da,« je prikimala, »divja нрав. Ti rdečelasi Irci...«

»Res je!«

Zelene pevkine oči so se zožile. »Saj ste poznali Jerryja, kajne?«

»Kajpada!«

Vstala je. »Od kdaj pa ima rdeče lase?« Njen ljubeznivi nasmešek je izginil. »Niti besedice več vam ne zinem o njem! Spregledala sem vas. Vi pa iščite Jerrya brez moje pomoči. Res ne vem, kje biva. Sedaj pa z Bogom!«

V zadregi je stal pred njo. »Toda vaše petje mi je napravilo res veselje!«

»Saj lahko večkrat poslušate — radio je za vse!«

Bob se je vrnil na Pershing Square. »Niste imeli dosti sreče?« je menil detektiv.

Mladi mož mu je povedal, kaj se je zgodilo. »Do ušes sem se blamiral,« je skrušeno končal.

»Nikar se ne zmenite za to! Ženska je bila pretkana.«

»To naj mi bo v nauk! Toda poslej morate vi delati!«

Povečerjala sta v hotelu ter se ob pol šestih z vlakom odpeljala v Barstow. Ko se je začelo mračiti, je menil Bob: »Sedaj mineva dan, ki sva se od njega toliko nadejala. In kaj sva dosegla? Tako ne pojde več. Obvestiti morava policijo...«

»Oprostite, če vas prekinjam! Toda pomislite, prosim, da se vsi najini dokazi prelivajo kakor cvetlice, ki se zrcalijo v ribniku. Madden je vsemogočen gospod — njegova beseda je kakor postava.«

Vlak je obstal na postaji. »Kaj naj poveva policiji? O mrtvi papigi, o čenčah stare puščavske pod-

gane, ki je pol slepa in morda zmešana — o potni torbi, polni stare obleke? Ali res moreva mogočnega človeka obdolžiti umora s takimi abotnimi indiciji? Kje je mrlič? Vsak policijski uradnik se nama bo smejal!«

Kitajec je nenadno prenehal in Bob se je ozrl za njegovim pogledom: Na hodniku je stal inspektor Bliss, član komisije za umore, ter buljil vanju. Bob se je ustrašil. Male oči policijskega častnika so skrbno premotrile vsako posameznost Chanove postave ter se nato uprle v mladeniča. Nato se je sunkovito obrnil, ne da bi bil pokazal, ali ju je spoznal, mogočno odkoracal po hodniku ter se usedel v zadnji oddelek.

»Ne vznemirjajte se več!« je mrko dejal Charlie. »Ni nama treba hoditi po policijo — sama bo prišla k nama! Najin čas na Maddenovi farmi nama je le kratko odmerjen. Starega Ah Kima pa bodo sedaj vendarle prijeli, češ, da je umoril Louieja Wonga.«

19.

Ob pol enajstih sta se pripeljala v Barstow. In Bob je sklenil prenočiti v kolodvorskem hotelu. Po kratkem razgovoru z uradnikom pri linici se mu je Chan zopet pridružil. »Vzamem si sobo zraven vaše. Prvi vlak v Eldorado odpelje ob petih zjutraj. S tem pojdem jaz. Bolje pa je, če vi počakate drugega vlaka, ob enajstih in deset minut. Ne bi bilo dobro, ko bi se vrnila na farmo kakor sijamska dvojčka. Že tako bo Bliss prezgodaj raztrobil najino razmerje.«

»Storite, kar mislite, da bo prav, Charlie! Če ste dovolj močnega značaja, da boste mogli dosti zgodaj vstati za prvi vlak, vam želim srečo!«

Kriminalist je prinesel svojo torbo iz prtljažnice in stopila sta po stopnicah navzgor. V svoji sobi je Bob še nekaj časa sedel globoko zamišljen in opiraje si z roko glavo. Vrata v sosednjo sobo so se odprla in na vratih je stal Charlie Chan z blestečim nizom med prsti.

»Le v pomirjenje!« se je režal. »Premoženje Phillimorov je še na varnem!« Položil je nakit na mizo, da ga je obsevala svetla luč svetiljke. Čudovito slast so izžarevali biseri.

»Vsak kos posebej krasota!« je občudoval Bob. »Toda sedaj, prijatelj Charlie, moram z vami odkrito govoriti! Ali sploh kaj slutite, kaj se godi na Maddenovi farmi?«

»Še pred kratkim sem mislil. Pa sem se motil.«

»Vem, kako težko je tako priznanje detektivu. Tedaj poslušajte: Jutri popoldne se zopet vrnem na farmo. Madden misli, da sem govoril z Draycottom — zopet bom moral lagati in norce briti. Hočem, da je tega konec. Najina ura je odbila: biserov se morava iznebiti.«

Chanovo obličje se je pomračilo. »Prosim, ne govorite tega!« je prosil. »Vsak hip...«

»Vem... Odloga hočete. Vaš stanovski ponos je užaljen. Razumem in obžalujem.«

»Le še nekaj ur!«

Bob je dolgo zrl v blagi Kitajčev obraz. »Pozabljate Bliss! Ta bo treščil vmes. Na koncu sva. Zadnji odlog: dam vam časa do osmih jutri zvečer. Seveda, če nama policijski bonec ne bo prekrižal računa. Imate torej še ves dan časa. In če se do osmih ne bo nič zgodilo, bova Maddenu izročila bisere. Preden odpotujeva, bova lahko pristojnemu uradniku povedala svojo zgodbo. Če se nama bodo smejali, bova vsaj storila svojo dolžnost.«

Nejevoljno je Chan zopet pobral bisere. Bob ga je potrepljal po napetem hrbtu. »Bog mi je priča, da vam želim srečo! Lahko noč, stari prijatelj!«

Ko se je mladenič drugo jutro prebudil, so se solnčni žarki že igrali na železniških tračnicah pod njegovim oknom. Ob enajstih se je odpeljal v Eldorado ter odšel v Holleyev urad.

»Ste se vendarle vrnili?« je vprašal urednik. »Vaš rumeni tovariš vas je prehitel. Že navsezgodaj je potoval tod.«

»Da, žene ga častihlepje. Ste ga videli?«

Holley je pokazal potno torbo v kotu. »Pustil je tu svojo obleko. V enem ali dveh dneh pride zopet ponjo.«

»Najbrž jo bo moral vzeti s seboj v ječo. Saj vam je menda povedal, da sva srečala Blissa? In sploh vam je gotovo že jasno, da je bila najina pot precej brezuspešna?«

»Kar sta mogla dognati, je prav za prav povsem potrdilo mojo teorijo, da je Madden žrtev izsiljevalcev. Pa tudi tukaj se je zgodilo nekaj, kar dokazuje, da so moje slutnje pravilne: newyorška pisarna hoče po tukajšnji banki Maddenu zopet nakazati petdeset tisoč dolarjev. Pravkar sem govoril z ravnateljem. Toliko gotovine ne more spraviti skupaj, kakor bi mignil. Milijonar je izjavil, da hoče počakati do jutri.«

Bob je pomišljal. »Vsekakor je vaše naziranje v mnogočem opravičeno. Chan seveda misli, da Madden grabi denar tako neutegoma za beg...«

»Vem — toda to vam ne more razjasniti, kaj delata Phil Maydorf in profesor. Ne, rajši se držim svoje razlage.«

»Naj že bo, kakor hoče! Drevi prejme Madden svoje bisere. Morda vam je Chan to povedal?«

»Da, srce mu poka. Toda s svojega stališča imate prav. Vsaka stvar ima svoje meje, in tudi tu je meja. Vsekakor pa bi se do večera stvar utegnila še zasukati. Vsaj jaz to iskreno upam.«

»Jaz tudi. Toda sedaj se moram vrniti na farmo! Ali ste danes kaj videli gospodično Pavlo Wendell?«

Dobil sem jo pri zajtrku v kavarni 'Oaza'. Vprav je bila namenjena z vozom v Petticoat. Jaz pa vas popeljem na rancho. Moj list je dovršen in nimam ničesar zamuditi. Pojdiva!«

Med potjo je začel urednik zdehati. »Nocoj sem zelo malo spal,« se je opravičeval.

»Ste si preveč belili glavo z Jerryem Delaneyem?«

»Ne, s svojimi zasebnimi zadevami. Radi tistega razgovora z Maddenom mi moj newyorški prijatelj ponuja službo — zelo sijajno službo. Snoči sem se

dal preiskati zdravniku, ki je dejal, da zaradi zdravja lahko kar grem tja.«

»Sijajno!« je zaklical Bob. »Strašno sem vesel tega zaradi vas!«

Čudno se je zableščalo v Holleyevih očeh. »Da — sedaj po toliko letih se mi odpirajo vrata ječe. O tem trenutku sem sanjal v vročem hrepenenju — in sedaj...«

»No?«

»Jetnik se obotavlja! Plaši ga misel, da bi moral zapustiti svojo mirno celico. Ni več tistega starega New Yorka, ki sem ga poznal. Ali naj si še enkrat drznem v veliko areno?«

»Neumnost! Saj ste mož za to!«

Na Holleyevem obličju se je ostro začrtal zmagovit sklep. »Poskusim! Le zakaj naj bi se tukaj klavrno skisal? Na boj, torero!«

Bob je izstopil pred farmo. Naglo se je v svoji sobi umil in potem odšel na verando. Mimo je prišel Ah Kim. »Kaj novega?« je zašepetal Bob.

»Thorn in Gamble sta bila ves dan na potu z velikim avtom. Drugega nič.«

V izbi je Bob dobil milijonarja brez dela in samega. »No, ste se srečno vrnil?« je vprašal Madden. »In kako sta se dogovorila z Draycottom? Lahko govorite svobodno — nihče naju ne moti.«

Bob je sedel. »Vse je v redu, gospod Madden! Drevi ob osmih vam tukaj izročim bisere.«

Gospodar je nagubančil čelo. »Ljubše bi mi bilo, ko bi se to zgodilo v Eldoradu. Če pa Draycott vsekakor hoče semkaj...«

»Ne — ne! Jaz sam, gospod Madden, bom ob osmih imel bisere. Če želite, da vam jih skrivaj izročim, bo tudi to šlo.«

»Dobro. Toda, če boste zopet imeli kake izgovore...«

»Izgovore?«

»Dobro veste, kaj mislim. Odkar ste pri meni tu na farmi, vedno ovinkarite, samo da vam ni treba izročiti biserov. Ali ni res?«

Bob se je obotavljal. Sedaj je prišel trenotek odkritega boja. »Je že res,« je priznal.

»In vzroki?«

»Dobil sem vtis, gospod Madden, da tukaj nekaj ni v redu. Najprvo: Čemu ste spremenili prvo naročilo? V San Francisku je bil vaš jasen pogoj, naj se vam biseri izroče v New Yorku. Zakaj ste se pozneje odločili za južno Kalifornijo?«

»Ker je moja hči izpremenila svoj načrt. Sprva je hotela z menoj v New York — sedaj pa pojde za ostalo sezono v Pasadeno. Pa bi rad bisere shranil tamkaj v tresoru, da jih lahko nosi, če jo bo veselilo.«

»Spoznal sem vašo gospodično hčerko v Frisku. Omamljiva dekliška postava.«

Madden ga je ostro pogledal. »Se vam zdi?«

»O da! Mislim, da je še vedno v Denveru?«

»Ne« — kratko je pomišljal — »sedaj je v Los Angelesu — pri znani družini.«

Ob tej nepričakovani novici je Bob široko odprl oči. »Od kdaj pa?«

»Od predzadnjega torka. Brzozjavno mi je sporočila, da pride. Ker pa iz nekih ozirov nisem želel, da bi bila tukaj, sem poslal Thorna v mesto z naročilom, naj jo spremlja nazaj v Barstow in na vlak v Los Angeles.«

Bobove misli so vročično delovale. Barstow — to bi se približno ujemalo z daljavo, ki jo je prevozil avto. Toda grude rdeče ilovice na kolesih in stopnici? »Ali ste prepričani, da je srečno prišla tja?«

»Sevedal! Saj sem sam v sredo v Los Angelesu govoril z njo. Toda dovolj sem vam odgovarjal na vaša vprašanja. Sedaj ste vi na vrsti! Zakaj ste mislili, da tukaj nekaj ni v redu?«

»Kaj se je zgodilo s Philom Maydorfom?«

»S kom?«

»S sleparjem, ki je prišel k vam kakor Mc Callum ter me je pri pokeru olajšal za sedem in štirideset dolarjev?«

»Mislite, da se res piše Phil Maydorf?«

»Vem gotovo. Kajti srečal sem ga prej v San

Francisku. In tedaj se je obnašal prav tako, kakor bi se z goljufijo hotel polastiti Phillimorovih biserov.«

Maddenovo lice se je pordečilo. »Res? Ali mi hočete pojasniti, kako je to bilo?«

»Seveda!« In Bob mu je povedal, kako se je May-dorf v luki sumljivo vedel.

»Zakaj pa mi tega niste takoj povedali?«

»Menil sem, da veste. In še sedaj menim!«

»Ali ste pri zdravi pameti?«

»O tem se ne bova pričkala. Toda, ko sem videl, kako je cigan prišel ponoči semkaj, sem moral začeti sumiti. In občutek, da ni varno, imam še danes. Ali se ne bi rajši držala prvotnega načrta ter bi vam bisere izročil v New Yorku?«

»Ne! Bisere hočem prevzeti tukaj in pri tem ostane!«

»Pa mi vsaj povejte, kake težkoče imate tu.«

»Nobenih! Vsaj takih ne, ki bi jim jaz ne bil kos. Niz sem kupil in hočem ga imeti! Dam vam besedo, da bom takoj plačal. Za drugo se ne brigajte!«

»Gospod Madden, nisem slep. Vi tičite v nekaki zagati in rad bi vam pomagal.«

Madden se je obrnil proč. Njegova zadrega je jasno dokazovala, da ima Bob prav. »Si bom že sam pomagal. Opravil sem že v hujših položajih. Hvala lepa za vaš dobri namen — toda ne ubijajte se več s temi rečmi! Torej ob osmih — zanašam se na to. Sedaj pa mi oprostite — rad bi malce počival, da zberem moči. Kajti drevi bo najbrž precej razburljivo.«

Bob je presenečen in zmeden strmел za njim. Ali je šel predaleč in milijonarju preveč povedal? In kaj je z Evelino Maddenovo? Ali je res v Los Angelesu? Verjetno je in njen oče se je zdel sama odkritosrčnost, ko je govoril o njej. Bob je bil od razglabljanja težkih vprašanj ves utrujen in zbit, zato je sledil Maddenovemu zgledu ter prespal ves popoldan. Ko je vstal, je solnce zahajalo. V kopalnici je čofotal Gamble. Kdo je Gamble? Kaj počenja na Maddenovi farmi?

Na verandi je Bob z Ah Kimom šepetaje naglo spregovoril nekaj besed ter mu povedal novico o Evelini Maddenovi.

»Thorn in profesor sta se vrnila,« je dejal detektiv. »Zopet sta prevozila isto razdaljo, ko zadnjič — nad šestdeset kilometrov. In drobci rdeče ilovice so na avtu.«

Pri mizi je bila profesorja Gambleja sama ljubeznivost. »No, gospod Eden, vsi smo veseli, da vas zopet vidimo med seboj! Ste dobro opravili?«

»Hvala!« se je smehljajl Bob. »In kako gre vam?«

Profesor ga je naglo pogledal. »No — v svoje zadoščenje smem trditi, da je bil današnji dan zelo uspešen. Našel sem podgano, ki sem jo iskal.«

»Kar je vam v veselje, manj prijetno pa podgani!« je rekel Bob. Ostali obed je minil med molkom.

Po obedu si je Madden prižgal cigaro in sedel na svoj stol ob kaminu. Gamble je vzel časopis in sedel bliže svetiljke. Bob je, kadeč cigareto, hodil po sobi. Tudi Thorn je vzel v roke čtivo. Velika stenska ura je udarila sedem in skoraj neznošen molk je napolnil sobo.

Bob je stopil k radiju. »Nikdar nisem prav razumel, kakšen smisel imajo takele reči, dokler nisem prišel semkaj,« je dejal Maddenu. »Sedaj uvidevam, da človek lahko doživi kedaj tudi uro, ko ga more navdušiti celo branje o navadah deževne gliste.«

Odprl je zvočnik. Ah Kim je vstopil in pospravljajl po mizi. Ostri glas napovedovalca iz Los Angelesa je odmevaje hreščal med stenami: »Prihodnja točka programa: Gospodična Norma Fitzgerald iz gledališča Mason bo imela kratek nagovor ter nas bo razveselila s petjem nekaterih pesmi.«

Madden se je zganil, da mu je pepel padel od cigare, Thorn in Gamble sta z zanimanjem pogledala.

»Dober večer, gospoda!« je zazvenel glas ženske, s katero je Bob včeraj govoril. »Zopet sem tukaj! Najprvo se zahvaljujem svojim številnim znancem za ljubezniva pisma, ki sem jih prejela! Nisem še utegnila, da bi bila vsa prebrala. Rada bi pa sporočila Sadiji French, če morda slučajno posluša, da jo skoraj obiščem v Santa Maniu. Drugo pismo, ki me

je zelo osrečilo, mi je pisal moj stari prijatelj Jerry Delaney.«

Bobu je zastalo srce. Madden se je sklonil naprej. Thorn je odprl usta in profesor je mežiknil z očmi. Ah Kim je tiho pospravljaj mizo.

»Bila sem v skrbeh za Jerrya,« je nadaljevala Norma Fitzgerald, »sedaj pa sem izvedela v svoje veliko veselje, da je čil in zdrav. Upam, da ga bom kmalu videla. Sedaj pa k programu! Kajti v pol ure moram biti v gledališču. Upam, gospoda, da nas o priliki počastite s svojim obiskom! Imamo izvrstne moči in...«

»Zaprte že vendar to ropotajočo škatlo!« je klel Madden. »V teh programih radija je devet desetih naznanil. Človeku kar slabo prihaja!«

Bob je ustregel in se skrivaj spogledal z Ah Kimom. Slišala sta glas, ki je priletel k njima čez gole rjave gore in pusto puščavo — glas, ki jima je oznanil, da je Jerry Delaney čil in zdrav. Vse duhovite teorije so se jima sesule: Mož, ki ga je usmrtil Madden, ni bil Delaney. Čigav je bil tisti klic na pomoč, ki je oni usodni večer zadonel po farmi vpričo Tonyja, Kitajčeve papige?

20.

Ah Kim je nesel iz sobe težak pladenj, poln posode. Madden se je z zaprtimi očmi udobno naslonil na stol ter puhal v strop debele oblake dima. Profesor in Thorn sta vsak na eni strani svetiljke zopet čitala. Ganljiva slika domačega pokoja. Bobu pa je v zatajevanem razburjenju srce divje utripalo. Naglo je smuknil skozi vrata. V kuhinji je dobil Ah Kima, ko je pomival krožnike.

»Charlie!«

Kitajec si je urno obrisal roki. »Prosim vdano, nikar ne hodite noter!« Odšel je v senco za skednjem. »Kaj pa je to?«

»Saj ste slišali? Bili smo na napačni sledi! Jerry Delaney še živi in je zdrav.«

»Zelo zanimivo!« Neomajna Azijčeva mirnost ga je osupnila.

»Zanimivo? Toda človek, iz kakšnega lesa pa ste? Naša teorija se je razblinila v dim, Vi pa —«

»Tako se teorijam vedno dogaja! Ni prva, ki se mi je zdrobila pred očmi.«

»Pa kaj naj storiva?«

»Bisere izročiva. Prenagljeno ste obljubili; sedaj se morava po tem ravnati.«

»In oditi, ne da bi izvedela, kaj se je tukaj zgodilo? — Kajpada se morda ni prav nič zgodilo. Morda sva spočetka tavalala v zmoti...«

Avto je priropotal ter obstal s škripajočo zavoro. Znana postava je izstopila in preplezala vrata, ne da bi tratila čas z odpiranjem.

»Holley!« Bob je hitel prišlecu naproti.

»Prav vas iščem!« Časnikar je bil vidno razburjen. »Skrbi me, Pavla Wendell...«

Bobu je divje zagomazelo okrog srca. »Kaj se ji je zgodilo?«

»Ni se še vrnila od rova v Petticoatu — čeprav se je napotila tja takoj po zajtrku. Obljubila mi je, da bova skupaj večerjala in da pojdeva potem v kino. Kažejo film, ki jo zelo zanima.«

Bob je zdirjal na plano. »Pojdiva, za božjo voljo, brž...«

Pristopil je Chan, nekaj se mu je zasvetilo v roki. »Moj samokres! Davi sem ga vzel iz potne torbe. Vzemite ga s seboj...«

»Ga ne potrebujem! Obdržite ga! Morda vam bo samemu prav prišel... Naprej, Holley!«

»Biseri!« je opomnil Kitajec.

»Oh, do osmih se že vrnem! To je važneje...«

Ravno ko je Bob skočil v avto, je prihitel na vrata gospodar, grmel z grozečim glasom »Halo!« in žugal z rokama. Toda Will Holley je s čudovito naglico obrnil voz in odbrnel. »Kaj bi se bilo utegnulo zgoditi?« je vpraševal mladi Eden.

»Ne vem. Tam je nevaren kraj, ta stari kop. Povsod zasuti rovi — nekatere vhode pokriva grmovje — na stotine metrov so globoki...«

»Brž, brž!«

»Saj se že voziva z največjo brzino, ki je mogoča. Maddena je vidno osupnilo, da ste oddirjali. Menim, da nima še svojih biserov?«

»Ne. In prejle je prišla nepričakovana novica.« Bob je povedal, kaj je pripovedoval glas v radiu. »Kaj pa, če smo takoj v začetku zašli na napačno pot? Če se je sploh komu na farmi kaj žalega zgodilo? — Naj bo karkoli — sedaj gre za gospodično Pavlo!«

Mimo je pridiral z vso silo drug avto — tako blizu, da bi se oba voza skoraj zadela.

»Voznik s kolodvora,« je menil Holley. »Zadaj je sedel potnik.«

»Bržkone kdo, ki je namenjen na Maddenovo farmo?«

»Morda.« Holley je sedaj zavil na nevarno, pol razdrto hribovsko pot k zapuščenemu rudniku. In ker je sprednje levo kolo trdo zadelo ob skalo, sta potnika s svojima glavama skoro predrla streho avtomobila.

»Vraga!« Bob se je gladil po glavi, v kateri je kar šumelo. »Sploh pa je strašno neumno, da se takole čedno, mlado dekle, kakršna je Pavla Wendell, kar sama potika po puščavi! Zakaj se pa ne omoži?«

»Njej ni za zakon. Naziva ga zadnje pribežališče šibkih duš!«

»Res? Zakaj pa je zaročena s tistim mladičem?«

»S kom?«

»Z Wilburom, ali kako se že piše, ki ji je podaril prstan.«

Holley se je zasmel — potem pa za trenotek pomolčal. »Bojim se, da ji ne bo prav, pa vam bom vseeno povedal: smaragd je stara dediščina njene matere. Dala ga je moderno vdeliti in ga nosi tako rekoč za varstvo: da ji ne bi kakršenkoli tepec, ki ga sreča, trobil v ušesa svojih ženitvenih ponudb.«

»Ah tako!« Dolg premor. »Ali je mene tako označila?«

»Kako?«

»Za kakršnegakoli tepca?«
»Nikakor ne. Rekla je, da imate o zakonu iste nazore kakor ona; in da ji ugaja, če se more pogovarjati s tako pametnim možem, kakor ste vi.«

Zopet dolg molk. »Kaj teži vaše srce?«

»Mnogokaj!« je mrko zarenčal Bob. »Ali je človeku v mojih letih še mogoče na novo započeti zavozeno življenje?«

»To je vendar jasno!«

»Živel sem kakor bedak. Sedaj pa, ko se vrnem domov, bom napravil svojemu dobremu očetu največje presenečenje v njegovem življenju. Prevzel bom trgovino, kakor je vedno želel, ter se bom posvetil delu. Doslej še niti vedel nisem, kaj prav za prav hočem. — Kako daleč pa je še?«

»Kmalu bova tam!«

»Moj Bog — saj se ji menda ni zgodilo nič hudega?«

Vedno bolj sta se bližala razritim bregovom, ki so v luči počasi vzhajajočega meseca bili rdeči kakor opeka. Kolovoz je vodil skozi sotesko. »Gotovo imate s seboj žepno svetiljko?« je vprašal Bob. »Pojdite, prosim, trenotek! Pravkar sem se nečesa domislil...«

Z žepno svetiljko je skrbno preiskal pot. »Tod je vozila! Poznam kolesnice njenega avtomobila. Zgoraj je. Njen voz je po tej poti vozil le enkrat.«

Bob se je spravil na svoj sedež. Avto je delal ostre ovinke ter se lovil ob robu prepada. Še zadnji ovinek — in pred njima se je prikazalo mesto strahov v rudniku Petticoat, ležeče sredi gorskih strmin. Tu razpadel dimnik, tam razjeden zid, cele ulice in trgi, polni razvalin in ruševin.

Vozila sta po valoviti glavni cesti med zijajočimi črnimi lijaki in po kamnitem tlaku, že poraslem s travo.

»Tistole rudniško poslopje, ki bo kmalu razpadlo, je stara kantina,« je razlagal urednik. »Sosednje poslopje pa je trdno in iz kamna zgrajeno — stara jetnišnica!«

»Jetnišnica?«

Holleyev glas je postal tišji. »Ali se tamle v kantini ne sveti luč?«

»Zdi se mi tako. Neumno je, da nimava orožja! Morda bo prav, če se skrijem zadaj v avto ter se pokažem šele, če bo treba možato nastopiti. Morda bo presenečenje nadomestilo orožje.«

»Ni napačno!« je pohvalil Holley, in Bob je izginil v ozadju temnega voza, ki je skoraj nato obstal pred kantino. S črvivega praga je grozeče stopil k avtu suh možak. »Kaj želite?« je nahrulil urednika. In Bob je v svojem skrivališču z grozo spoznal tenki, visoki glas Phila Maydorfa.

»Kako presenečenje!« se je čudil Holley. »Mislil sem, da je kop popolnoma zapuščen.«

»S kopanjem nameravajo zopet začeti. Naročeno mi je, naj napravim nekaj poskušenj.«

»Ali ste kaj našli?«

»Srebro je, kakor sem dognal, vse pošlo. Toda v gorah na levi je baker. Sicer pa ste daleč zašli z glavne ceste.«

»Vem. Iščem mlado damo, ki se je davi peljala sem. Morda ste jo videli?«

»Že osem dni ni bilo tukaj žive duše razen mene.«

»Res? Ali se morda ne motite? Če vam je prav, bom nekoliko pogledal...«

»In če mi ni prav?« je zasikal oni. »Sam sem tukaj, zato se nočem podajati v nikako nevarnost. S svojim avtom se boste lepo vrnil in...«

»Ne — le izvolite spraviti svoj samokres! Prihajam kakor prijatelj...«

»Dobro. Kakor prijatelj boste obrnili in naglo odkurili. Ste razumeli?« Maydorf je stopil tik voza. Zagotavljam vas, da ni nikogar tu...«

Osupel je obstal; kajti iz ozadja avta se je nenadno nekdo zagnal vanj... Samokres se je sprožil, a krogla se je zarila v tla — Bob Eden je s silnim udarcem zbil cev navzdol. Obupno ruvanje. Phil Maydorf ni bil več mlad, a se je obupno upiral. Toda ko je Holley skočil z voza, je Bob že imel Maydorfa pod seboj in je držal samokres svojega nasprotnika.

»Sem ključel« je velel. »Ječa ima, kakor vidim, popolnoma nove ključavnice, pa bi rad videl, kaj je notri!«

Opotekaje se se je pobral Maydorf — debelo je zijal, ko si ni mogel pomagati.

»Menda vam je jasno,« je nadaljeval Bob, »da vam nisem preveč prijateljsko vdan. Najprvo radi tistih sedem in štirideset dolarjev — in drugič ste mi v slabem spominu še iz luke v San Francisku.«

»V ječi ni ničesar! Nimam ključev!«

»Preiščite ga, Holley!«

Hitro je privlekel sveženj ključev. Bob jih je vzел, samokres pa izročil prijatelju. »Vaši skrbi prepuščam starega Phila, Holley! Če bi pa poskušal odnesti vam pete, mu pa s kroglo vžgite luknjo v kožo kakor zajcu!«

Vzel je žepno svetiljko in odhitel k ječi. Ko je odprl zunanja vrata, je stopil v nekdanjo pisarno. Mesečina je obsevala prašno pisalno mizo, vegasto omaro in polico z obrabljenimi knjigami. Na pisalni mizi je ležal časnik: Šele osem dni star!

Na dveh močnih vratih v ozadju so se blestele popolnoma nove ključavnice. Bob je odprl leva vrata. V mali celici z zamreženimi okni je luč žepne svetiljke posijala na vitko dekliško postavo. Ne da bi bil posebno presenečen, je spoznal Evelino Maddenovo.

»Bob Eden!« je potrto vzkliknila ter zaplakala, pozabivši ves svoj napuh.

»No, no,« jo je tešil Bob, »saj je sedaj vse dobro!«

Druga ženska je stopila na prag — Pavla Wendell, smeje se in dobre volje. »Dober večer!« je mirno rekla. »Sem si mislila, da pridete!«

»Hvala vam za tako dobro mnenje! Saj se vam ni nič zgodilo?«

»Ni vredno besed. Prišla sem si ogledat, pa mi onile —« z glavo je pokazala Phila Maydorfa na cesti, ki jo je obseval mesec, »ni hotel dovoliti. Skregala sva se in končno me je tukaj dobro zaprl. Dejal je, da bom morala čez noč ostati tukaj. Bil je vljuden, a zelo odločen.«

»Njegova sreča, da je bil vljuden! Pojdimo, gospodična Madden, tukaj smo opravili...«

Bob je premolknil. Zaslišal je trkanje znotraj drugih vrat. Zavzet je pogledal Pavlo. »Le odprite!« je resno pokimala.

Odprl je. Zagledal je v mraku nejasne obrise orjaškega moža. Srce mu je zastalo — njegova roka se je krčevito poprijela roba pisalne mize.

»Mesto strahov!« je votlo zaječal. »To je res mesto strahov!«

21.

Če bi bil Bob Eden slutil, kdo ju je srečal v avtu, ko sta se peljala k rudniku, bi se bil morda navzlic vsej svoji skrbi za Pavlo vrnil na Maddenovo rancho. Toda tudi potnik v drugem vozu ni spoznal Boba. Kolodvorski avtomobil je nadaljeval svojo pot in obstal pred farmo. Uslužno je voznik hitel odpirat vrata.

»Le pustite!« je odklanjal potnik. »Sedaj se lahko vrnete. Koliko sem dolžan?« Bil je rejen, čokat gospod, star kakih pet in trideset let, opravljen po najnovejši modi in ošabnega vedenja.

Madden, ki je s Thornom in Gamblejem sedel pri toplem kaminu, je jezno pogledal, ko je potrkal na vežna vrata. »Kdo neki — hudiča...« je renčal. Tajnik je obiskovalcu odprl.

»Rad bi govoril z gospodom P. J. Maddenom!« Milijonar je vstal. »Rad sem vam na uslugo. Kaj želite?«

Tujec mu je podal roko. »Zelo me veseli, da sem vas dobil, gospod Madden! Moje ime je Viktor Jordan. Sem eden bivših lastnikov biserov, ki ste jih kupili v Frisku.«

Blažen smehljal se je razlil po rdečem Maddenovem obličju. »Oh, kako ste ljubeznivi, da ste se sami potrudili. Gospod Eden je namignil, da pridete.«

»Kako je mogel? Saj vendar ni nič vedel!«

»Saj vašega imena ni imenoval. Le naznanil mi je, da bodo biseri nocoj ob osmih tukaj.«

Viktor ga je debelo pogledal. »Ob osmih tukaj? Kaj pa prav za prav počenja ta Eden? Biseri so bili vendar odposlani iz San Franciska z njim vred pred osmimi dnevi.«

»Kaj?« Maddenovo obličje je krvavo rdeče zazarelo. »Ves čas jih je imel pri sebi? Ta potuhnjeni poniglavec! Kosti mu zdrobim — vrat mu zlomim.« Moral je prenehati, da se je oddahnil. »Pa se je pobral, zahrbtnjež! Pred kako poldrugo uro je oddrdal...«

»No, saj ni tako hudo, kakor se zdi! On namreč ni imel biserov pri sebi. Charlie jih je imel.«

»Kdo pa je Charlie?«

»No — Charlie Chan od honolululske policije. On jih je prinesel s Havajev.«

»Kitajec?«

»Seveda. Saj je tukaj, kajne? Vsaj tako sem zadnjič razumel.«

Maddenove oči so se zlovešče zabliskale. »Da, tukaj je. Mislite, da ima bisere še vedno?«

»Vsekakor! V pasu okrog telesa. Pokličite ga! Takoj naj vam izroči niz.«

»Izvrstno!« se je hihital gospodar. »Prosim, stopite za nekaj hipov v sosednjo sobo, gospod Jordan!«

Z bogatimi ljudmi vedno vljudni Viktor se je dal spremiti v Maddenovo spalnico. Ko se je milijonar vrnil, je bil židane volje. »To je sreča!« se je radoval. »In da bi tale kuhar!« stopil je k vratom v patij. »Ah Kim!«

Kitajec je priracal v sobo in Maddena nedolžno pogledal. »Kaj želite, gospod!«

»Rad bi s teboj spregovoril nekaj besed.« Madden je govoril priljudno, skoraj prijazno. »Kje si delal, preden si prišel semkaj?«

»Delal povsod, gospod! Molda polagal plage na tla pri železnici...«

»V katerem mestu?«

»Ne mesto, gospod! Nobene hiše. Plage polagal.«

»Misliš torej reči, da si delal pri zgradbi železnice v puščavi?«

»Da, gospod, sedaj lazumete.«

Madden se je udobno zleknil na stolu in vtaknil palca za telovnik. »Ah Kim, prekleto grd lažnik si. Ne vem, kaj si nameraval s svojo skrivalnico, toda sedaj si vsekakor doigrall!« Sunkovito se je dvignil. »Prosim vstopite, gospod Jordan!«

»Charlie, kaj naj pomeni vsa ta otročarija?« se je jezil Viktor. »Kaj pomeni to našemljenje?«

Honolulujec je nemo stal. Madden se je smejal. »Končano je, Charlie, če se res tako pišeš! Tu je lastnik biserov, ki jih brez potrebe vlačiš s seboj v svojem pasu...«

Chan je skomizgnil. »Gospod Jordan ne govori resnice,« je odvrnil ter se globoko oddahnil, ko je lahko prenehal s spačenim žlobudranjem. »On nima pravice do biserov. Last so njegove matere, ki sem ji obljubil, da jih bom čuval s svojim življenjem.«

»Toda, Charlie, čemu take zvijačnosti? Sit sem vednega odlašanja in moja mati me je pooblastila, naj končam to kravjo kupčijo. Če mi ne verjameš, preberi tole!«

Charlie Chan je pogledal pismo s starinskim rokopisom Alice Jordanove. »Na to je seveda samo en odgovor.« Pogledal je na uro, ki je marljivo tiktakala ob oknu na verandi. »Čeprav bi rajši počakal, da bi prišel gospod Eden...«

»Kaj te briga Eden? Na dan z biseri!«

Chan se je priklonil, se obrnil in popravljal telovnik. Biserni niz Phillimorov se je zaiskril v njegovi roki.

Pohlepno ga je potipal Madden. »Vendarle, vendarle!«

Gamble je strmel čez Maddenove rame. »Čarobno!« je mrmral navdušeno očaran.

»Trenotek, gospod Madden! Bodite tako dobri in napišite mi pobotnico!«

Orjak je sedel za pisalno mizo. »Danes dopoldne sem že vse pripravil — treba mi je le podpisati.« Položil je bisere na mizo ter vzел iz vrhnjega predala s strojem popisan list papirja. Premišljeno je naslikal svoj podpis ter zadovoljno brundal: »Gospod Jordan,

zelo sem vam hvaležen, da je obotavljanja konec. Sedaj je vse urejeno in lahko odpotujem.«

Malomarno je izročil Chanu pobotnico. Ni opazil, da je v njegovih, sicer tako brezizraznih očeh, zagorel čuden ogenj. Rumeni kriminalist je segel po papirju, ki mu ga je pomolil Madden — naglo kakor tiger je pograbil bisere in jih skrnil v svojih širokih rokavih...

»Kaj to pomeni?« je zatulil milijonar. »Ti zblazneli...«

»Molčite! Bisere obdržim jaz...«

»Kaj? Ti obdržiš...« Madden je potegnil samokres. »To bomo še videli...«

Glasno je počilo, toda ne iz Maddenovega samokresa, marveč iz svilenega rokava Charlieja Chana. Gospodarjev samokres je padel na tla in iz njegove roke je kapljala kri.

»Ne pripogibajte se!« Visoko in pretresljivo je naenkrate zvenel Kitajčev glas. »Pismonoša je moral hoditi dolgo pot svojega dopusta, toda sedaj je na cilju. Ne pripogibajte se — ali pa poženem kroglo skozi katero vaših ničvrednih glav.«

»Charlie — ali si znorel?« je ves razburjen kričal Viktor.

»Mislim, da nisem!« se je smehljajl Chan. »Bodite tako dobri, gospod Madden, pa stopite nazaj!« Dvignil je orožje. »Darilo Billa Harta, se mi dozdeva. Zelo lepo orožje, ki pa ga bom sedaj rabil jaz.« Obrnil je presenečenega Maddena, ga preiskal ter postavil stol sredi sobe. »Semkaj — če izvolite.«

»Hudič naj te vzame!« je grmel milijonar.

»Tiho in sedite!«

Veliki P. J. je grdo pogledal svojega neznatnega nasprotnika, potem pa je s tako težo sedel na stol, da je zaškripalo.

»Gospod Gamble!« Chan je otipal tudi drobno profesorjevo postavo. »Svojo lično malo pištolico ste pustili v svoji sobi? Ravno prav. Tu je vaš stol, velenjenjeni! In gospoda Thornna ne smemo pozabiti: on tudi ni oborožen. Lepo prosim, tu je tudi za vas udoben sedež!«

Stopil je nekaj korakov nazaj in z zadovoljnim

muzanjem motril osuplo družbo. »Viktor, vdano predlagam, da se pridružite skupini, vi nespametni mladi mož — kar ste vedno bili — že v Honoluluju!« Porinil je pleten naslanjač med sedeže in zbirko orožja na steni ter pogledal na uro. »Tudi jaz se bom drznil sesti; kajti treba bo morda dolgo čakati. Gospod Thorn, vzemite robec in zavežite svojemu šefu ranjeno roko!«

»Česa pa čakamo, hudiča?« je siknil milijonar, od gneva kar modrikast.

»Da se vrne gospod Bob Eden. Imam mu marsikaj sporočiti.«

Nejevoljno je bledi tajnik opravil svojo samarijansko dolžnost. Spešno je tiktakala velika stenska ura. Potrpežljivo, z neomajnostjo svojega plemena, je zrl Charlie Chan na četico svojih jetnikov. Minilo je petnajst minut, prešlo je pol ure — mali kazalec je prekoracil osem.

Viktor Jordan je nepotrpežljivo drsal na stolu. Kako je mogel kdo nespoštljivo ravnati s tem borzizjanskim magnatom! »Charlie, ti res nisi zdrave pameti!« je razjarjen meketal.

»Naj bo! Bomo počakali in videli!«

Na dvorišče je priropotal avto. Chan je pokimal. »No, konec je dolgega čakanja. Kmalu bo gospod Eden tukaj!«

Nekdo je potrkal. Oblastno je vstopil močan gospod z rdečim obrazom, sledil mu je slok, a tršat spremljevalec.

Madden je planil kvišku. »Inspektor Bliss! Kaka sreča, da ste prišli — ravno o pravem času!«

»Kaj pa vse to pomeni?« se je čudil sloki.

»Gospod Madden,« je hreščal policijski častnik, »pripeljal sem s seboj sodnika, gospoda Harleya Coxa. Dozdeva se mi, da naju potrebujete.«

»Vsekakor! Tale mežikavi dečko je zblaznel. Razorožite in primite ga!«

Cox je stopil k Azijcu. »Daj mi svoj samokres, John! Veš, kake posledice ima to: Kitajec s strelnim orožjem v Kaliforniji! Deportacija. Moj Bog, celo dva ima!«

»Gospod sodnik,« se je dostojanstveno opravičeval Charlie, »dovolite, da se vam predstavim: kriminalni asistent Chan od havajske policije.«

Široko se je zakrohotal sodnik. »Kaj praviš! In jaz sem kraljica iz Sabe! Ali boš spustil iz tace še drugo orožje, ali se mar hočeš protiviti uradniku Združenih držav?«

»Ne protivim se, le opozarjam vas, da sem vaš stanovski tovariš in bi vas rad obvaroval pred zмотo, ki bi vam lahko povzročila bridko kesanje.«

»To nevarnost rad prevzamem nase, moj dragi! Torej, kaj se godi tukaj?« Sodnik Cox je nagovoril gospodarja. »Prihajava radi umora Louieja Wonga. Bliss je presenetil snoči vašega rumenega kuharja z vašim gostom, gospodom Edenom, na železnici, v civilni obleki in v zelo sumljivem tovarštvu.«

»Na pravi sledi ste,« je zagotavljal gospodar. »Ni dvoma, da je on zabodel Louieja. Poleg tega pa ima pri sebi biserni niz, ki je moj. — Prosim, vzemite mu ga!«

»Rad, gospod Madden!« Sodnik je hotel začeti telesno preiskavo, toda Chan ga je prehitel: prostovoljno mu je izročil bisere.

»Izročam vam jih, da jih hranite. Kakor čuvar postave ste odgovorni zanje. Pomislite, kaj delate!«

Cox si je ogledoval nakit. »Sami prelestni komadi. Pravite, gospod Madden, da so biseri vaši?«

»Kajpada... Pred štirinajstimi dnevi sem jih kupil v San Francisku s posredovanjem draguljarja Aleksandra Edena — od matere tega gospoda Jordana. Bili so njena rodbinska last.«

»Popolnoma točno!« je vneto potrdil Viktor.

»To mi zadošča!« je odločil sodnik.

»Povem vam, da sem od policije v Honoluluju.«

»Čenče! Morda misliš, da bom tebi več verjel kakor možu, kakršen je P. J. Madden? — Gospod Madden, tu so vaši biseri...«

»Počakajte!« je ugovarjal Chan. »Ta Madden pravi, da je on tisti, ki je kupil bisere od draguljarja v Frisku. Vprašajte ga, prosim, kje je ta trgovina.«

»Na Poštni cesti!« je besen zaškripal Madden.

»V katerem delu Poštne ceste? Ravno nasproti je znamenito poslopje. Katero poslopje?«

»Gospod sodnik,« se je košatil milijonar, »ali naj me res sme kitajski kuhar tako izpraševati? Odklanjam odgovor. Biseri so moja pridobljena lastnina.«

Viktor Jordan je široko odprl oči. »Stojte!« je zakrilil z rokami. »Naj sedaj jaz vprašam! Moja mati mi je pripovedovala o časih, ko ste jo spoznali. Kaj ste bili tedaj?«

»To je moja stvar!« Krvavo rdeče se je zabliskalo v Maddenovih očeh.

Sodnik si je gladil čelo, ne vede, kaj bi storil. »Morda pa bi le rajši obdržal niz za nekaj časa,« je premišljal. »Toda povej, John... Oprostite, kriminalni asistent Chan, če je to vaše ime in naslov — kam pa prav za prav merite?«

Naglo se je zasukal, kajti orjaški gospodar je stopil k zbirki orožja na steni in je držal pištolo v zavezani roki. »Stoj!« je velel. »Sit sem te komedije! Roke kvišku! S tem mislim vas, gospod sodnik Cox! Gamble, vzemi mu bisere! Thorn, prinesi mi torbo iz moje sobe!«

V enem skoku je Chan kakor panter planil na orjaka ter mu z ročnim udarcem izbil orožje iz roke. »To je edino, česar se človek lahko nauči od Japoncev,« je milo izjavil. »Gospod inspektor Bliss, poslužite se svoje policijske oblasti in nataknite lisice Thornu in tako zvanemu profesorju! Če mi hoče gospod sodnik ljubeznivo vrniti samokres, ki sem ga rabil kot detektiv na Havajih, bom lahko krotil tega gospoda Maddena!«

»Seveda ga dobitel!« je jecljal Cox. »In čestitam vam. Nikdar nisem videl še toliko poguma in duševne prisotnosti...«

Vesel nasmeh je preletel Chanovo polno rumeno obličje. »Prosim oprostite, če ugovarjam! Zadnjič sem na vse zgodaj zjutraj izpraznil vse orožje tu na steni. Prašno opravilo — toda zelo koristno, kakor se je pravkar pokazalo.« S plamtečim pogledom je vzela muho skrušenega orjaka zraven sebe. »Roke kvišku, Jerry Delaney!«

»Delaney?« je ponovil sodnik, ki ni ničesar razumel.

»Dobro ste naredili, Charlie!« je zaklical jasen glas z verande. »Dognali ste! Toda kako vam je bilo to mogoče ugotoviti?«

»Prejle, gospod Eden, sem mu izbil orožje iz roke. Poglejte obvezo, pa boste videli, da je leva. Prav v tej sobi sem vam dejal, da je Jerry Delaney levičar.«

V odprtih vratih za Bobom je stal utrujen mož ogromne rasti. Eno roko je imel obvezano, lice mu je pokrivala divja brada. Toda z njega je sijalo prirojeno dostojanstvo; kakor graniten stolp je stal tu, čeprav je bila njegova siva obleka raztrgana.

»No, Jerry,« je zamolklo renčal, »izvrstni ste! Pa to mi je pravil vsakdo, ki vas je kdaj videl delovati pri Mc. Guireju. Res izvrstni. Ko tule v moji hiši, v moji obleki stojite pred menoj, se mi zdite pristnejši kakor jaz sam!«

22.

Velikan med vrati je stopil korak v sobo in se pozorno razgledal. Njegov pogled je obstal na Thornu. »No, Martin, svaril sem vas! — Kdo izmed gospodov pa je sodnik?«

Klavrno se mu je približal Cox. »Tukaj! Dozdeva se mi, da ste vi pravi P. J. Madden?«

»Tudi meni se tako dozdeva. Vsaj tako sem vedno sodil. Med potjo smo z neke farme telefonirali policijskemu komisarju, ki nam je povedal, da ste tukaj. — Tu smo vam pripeljali kar še en komad za vašo zbirko.« Madden je pokazal k vratom verande, od koder je ravno prihajal Holley, vodeč za roko zvezanega Phila Maydorfa. Tudi Pavla Wendell in Evelina Madden sta stopili v sobo.

»Dajte tegale novega gosta za tovarišijo njegovemu pobratimu Delaneyu, gospod sodnik!« je srdito menil Madden. »Potem pa sestavim seznamček obdolžitev proti tem hajdukom, da ostanejo nekaj časa na varnem.«

Charlie Chan je dvignil roko. »Še trenotek, prosim! Biserni niz...«

»Ah tako!« Sodnik je izročil Kitajcu družinski nakit Phillimorov, ta pa ga je oddal Maddenu v roke. »Zavedam se, da ste jih hoteli prevzeti v New Yorku. A morda boste vendarle tako dobri, da jih sprejmete tukaj. Prenašal sem jih s seboj skoraj do skrajne meje svoje potrpežljivosti. Pobotnico bom prosil kesneje.«

Madden se je nasmehnil. »Torej vi ste gospod Chan! Gospod Eden mi je med potjo že pripovedoval o vas. Nikdar ne bom pozabil, koliko se imam zahvaliti vašemu bistremu umu in vaši previdnosti.«

»Le v čast mi je bilo, da sem vam mogel ustreči!«

Sodniku se je mudilo z uradovanjem. »Obtožili jih bomo radi roparske tatvine...«

»In še radi cele kopice drugih reči,« je dodal Madden, »s poskušanim umorom vred.« Pokazal je svojo ranjeno roko. »Naj vam kratko povem. Splošno že veste, kaj se je zgodilo, treba je le še pojasniti ozadje dogodkov. Iz preteklosti moram omeniti igralnico na štiri in štirideseti cesti v New Yorku. — Kje so moje cigare? Aha, tu! Zelo ljubeznivi ste bili, Delaney, da ste mi še katero pustili! — Pred dvanajstimi in trinajstimi leti je tam šarila tolpa klatežev. Tedaj so si ljudje šepetali, da je tem capinom prišlo na misel, posnemati posamezne velike finančnike, na primer Goulđa, Vanderbildta, Astorja in mene, da bi si pridobili zaupanje nepoučenih. Pridno so opazovali obraze teh mož, skrbno posnemali vsako malenkost v njihovi obleki. Kako so počesani, kake naočnike nosijo — vse je bilo važno. Vsakdo, ki ni bil poučen, je moral misliti, da občuje z najboljšimi ljudmi, ne pa z malopridniki, ki love kaline.«

Madden je za hip premolknil. »Kajpada so se nekateri preoblačili precej štorasto in nerodno. Jaz pa sem bil deležen posebne smole, da se je moj dvojnik Jerry Delaney, propal gledališki igralec, izkazal v tej stroki pravega umetnika. Najprvo mi je bil le malo podoben, toda dosegel je, da si je utelesil vso mojo

zunanost ter se s časom vedno izpopolnjeval. Zato so čisto resno začeli govoriti, da vse noči preigram pri Mc. Guireju. Zato sem poslal svojega tajnika, da bi poizvedoval. Poročal mi je, da Delaney moja masko docela obvlada. — Zadevo sem izročil svojemu odvetniku. Ko je ta Delaneyu zagrozil, da ga bo dal zapreti, je izjavil, da bo prenehal igrati svojo junaško vlogo. In poslej se je ogibal tiste igralske beznice.

Kaj se je godilo pozneje, morem le domnevati. Oba Mayforda, Phil in —< kažoč na Gambleja —>njegov brat, ki ga pozna policija pod imenom ‚profesor‘, sta bila duševna voditelja tiste tolpe. Najbrž so že tedaj skuhali načrt, naj bi me Delaney posnel, kadar bi se obetal kak večji dobiček. Zato so si zagotovili pomoč mojega tajnika Thornana, ki so mu najbrž obljubili visoko nagrado. Izbrali so si puščavo za najugodnejši kraj. Zelo premeteno so izbirali. Kajti le redko kdaj prihajam semkaj ter imam tu z ljudmi le malo stikov. Če bi bilo treba, bi me tukaj najlaže odstranili, ne da bi kdo kaj opazil. In kjer bi potem P. J. Madden nastopil s svojim tajnikom, katerega je javnost skoraj bolj poznala kakor njegovega gospodarja, bi nihče niti ne sanjal, da ta Madden ni pravi.<

Madden je zamišljeno puhnjal nekaj dimov iz svoje cigare. »Kaj takega sem pričakoval že več let. Delaney je bil edini človek na svetu, ki sem se ga bal; on mi je namreč mogel neizmerno škodovati. Nekoč sem ga videl v restavraciji, kjer me je skrivaj opazoval. No — dolgo so morali čakati dečki, toda svojat take dlake je potrpežljiva. Pred kakimi dvanajstimi dnevi sem s Thornom prišel na rancho in sem takoj zavohal, da se nekaj pripravlja. Prejšnjo sredo zvečer — moj stari zvesti oskrbnik Louie Wong je na vse zgodaj nenadno odpotoval v Frisko — sem sedel tukaj za pisalno mizo in pisal hčerki pismo — skoraj gotovo je še pod pivnikom. Kar zaslišim, da me iz spalnice kliče Thorn: ‚Brž pridite sem, gospod Madden!‘ Grem tja — in je stal tam z eno mojih starih pištol v roki. ‚Roke kvišku!‘ je zakričal name. Istočasno sem videl, da je z verande nekdo stopil v

izbo. Bil je Delaney. „Prosim — ne delajte nepotreb-
nega razburjenja, gospod Madden! je žužljaj tajnik,
pasji sin, odpeljali vas bomo nekam, kjer se boste
lahko malce odpočili. Pripravil vam bom nekaj stvari,
da jih vzamete s seboj. Šem, Jerry, straži ga! In iz-
ročil je Delaneyu orožje. Stala sva si nasproti, on in
jaz. Jerry je bil nekoliko zbegan — ta pustolovščina
je bila za njegovo nrav vendarle preveč nora. Thorn
je med tem brskal po moji sobi. Začel sem na vse
pretege klicati na pomoč. Morda — kdo ve? — se je
Louie med tem že vrnil ali pa je kdo šel mimo. Dela-
ney mi je zaškrtal, naj držim jezik za zobmi. Njegova
roka se je tresla ko trepetlika. V patiju mi je nekdo
hřešče odgovoril, toda bil je le Tony, papiga.«

»Zavedal sem se, za kaj gre, zato sem se besno
pognal v Delaneya. Streljal je in me zgrešil. Ustrelil
je drugič — začutil sem, kakor bi me bil kdo zbedel
v pleča, in se zgrudil.

Najbrž sem nekaj časa ležal brez zavesti. Ko
sem se osvestil, sem slišal, kako je Delaney tajniku,
ki se je drl na vso moč, razlagal, da me je ubil. Kaj-
pada sta potem videla, da še diham. In prijatelj Jerry
je bil zelo za to, da bi me kar pihnila. Toda tajnik
ni hotel, marveč je zahteval, naj se zgodi z menoj
tako, kakor je bilo domenjeno. Ničvredni izdajalec
mi je tedaj rešil življenje; bržkone iz same straho-
petnosti. Zavlekli so me tedaj v avtomobilu v stari
rudnik Petticoat. Zjutraj so me capini pustili tam sa-
mega; le profesor, ki se je bil pridružil naši dražestni
družbi, je ostal pri meni, mi zavezal rano in mi dajal
jesti. V nedeljo popoldne je odšel ter se vrnil pozno
zvečer s svojim bratom Philom, ki je bil poslej moj
ječar.

Kaj se je dogajalo na farmi, veste sami bolje od
mene. V ponedeljek mi je moja hči Evelina brzojavno
javila, da pride. Seveda jo je bilo treba odstraniti
s pozorišča intrig. Zato se je Thorn odpeljal ponjo v
Eldorado, ji sporočil, da sem ranjen ter tudi njo
privedel v rudnik. In še sedaj bi medlela v ječi, ko
bi danes ne bila prišla Eden in Holley iskat mlado
damo, ki je v svojo nesrečo zašla tjakaj.«

Madden je vstal. »Še nekaj! Thorn, slišal sem vas, ko ste onega usodnega večera dejali Delaneyu: 'Vi ste se ga vedno bali... Že tedaj v New Yorku...' Kaj ste hoteli reči s tem?«

Skrušeni tajnik je dvignil svoj obraz iz rok, s katerimi ga je zakrival. »Že prej nekoč smo skovali podoben naklep, ko ste šli na lov. Toda Jerry, ta strahopetec, se je izmaknil zadnji hip.«

»Kako neki ne?« je siknil Delaney. »Saj nikomur izmed vas nisem mogel zaupati. Potuhnjeni lisjaki ste...«

»Mene misliš?« se je razhudil Phil Maydorf.

»Koga drugega pa? Ali mar nisi poskušal, da bi sam pobasal bisere, ko smo te poslali v Frisko, da bi nam spravil z glave Louieja Wonga? O, vse vem...«

»No — kaj zato? Saj si se jih sam kanil polastiti. Kaj si nameraval, ko si mislil, da jih bo prinesel Draycott? Toda brat Henry se te je držal ko klop...«

»Tako je!« se je vmešal 'profesor'. »Hotel se je izmuzniti, da bi se sam sešel z Draycottom. Če misliš, da tega nisem opazil, se motiš, prismojeni norec! Kajti, kaj drugega pač nisi. Prismoda sede in piše igralkam hrepenenja polna pisma...«

»Kdo bi imel več pravice do biserov?« je zarjul Delaney. »Kaj bi bili počeli brez mene? Čedni pajdaši ste mi bili! In ti« — zopet se je obrnil k Maydorfu — »si si privoščil največjo blaznost. Kateri nori hudič te je pa zmotil, da si tu pred vrati Louieju Wongu porinil nož v trebuh...«

Obdolženi je bil ogorčen kakor nedolžen poštenjak. »Kaj?! Jaz sem zabodel Louieja Wonga?«

»Da, ti!« je zakričal sedaj tudi Thorn. »Zraven sem bil in videl. Lahko prisežem...«

»Kakor sokrivec, kajne?« je pičil sodnik Cox. »Če spustimo te capine drugega na drugega, pridejo vsi na vislice.«

»Molčite no, fantje!« je milo miril Gamble. »Tako se vedno bolj pogrezamo. Gospod sodnik, pripravljeni smo...«

»Še nel!« Charlie Chan je postavil pred gospodarja črno torbo. »Notri boste našli polno gotovine,

gospod Madden. Nekaj za prodane delnice, nekaj vam je nakazala vaša newyorška pisarna. Delaney vam bo povedal, je li vse.«

»Vse je notri!« je strupeno siknil milijonarjev dvojniki.

»Tako?« Kitajec je zmajal z glavo. »Kako pa je bilo tisto z Eddiejem Bostonom?«

»A tako! Temu sem pa res moral odriniti pet tisoč dolarjev. Da bi molčal. Spoznal me je zadnjič na dvorišču. Upam, da jih zopet izpulite ciganu, uma-zanemu!«

»No, tedaj pa odrinimo!« je velel sodnik. »Na svidenje jutri, gospod Madden!« Četica uradnikov in njihovih jetnikov je izginila v temini puščavske noči.

»Tamle pobira pete Delaneyeva štiriperesna deteljica,« je dejal Bob, »in tudi jaz naj povežem svojo culico. Odpeljem se z vlakom ob pol enajstih v Barstow. Če mi dovolite, da zadnjikrat prisedem k vam na voz, gospodična Wendell, vam bom odkritosrčno hvaležen. Rad bi namreč z vami spregovoril še nekaj besed. O Wilburu!«

»Mene pa peče vest, gospod Madden,« je priznal Will Holley. »Sestavil sem znamenit intervju, ki ga vi nikdar niste dali.«

»No, s tem si le nikarte beliti glave! Krijem ga s svojim imenom.«

»Vaša ljubeznivost je velika! Toda rad bi vedel, zakaj so ti dedci članek sploh sestavili.«

»To je čisto preprosta reč!« je opozoril Chan. »Brzjavili so newyorškemu uradu, naj pošlje denar. Kako bi bili mogli laže dokazati, da Madden res prebiva na farmi, kakor s tem, da so to raztrobili v listih? Tiskana črka ima vedno prepričevalno moč.«

»Najbrž imate prav,« je pokimal urednik. »Sicer smo pa mislili, ko smo se vračali iz rudnika, da vas bomo strašno presenetili, Charlie, pa ste nas vendarle prehiteli.«

»Le za las! Sedaj me je sram; kajti dolgo je trajalo, preden sem spoznal spletke teh sleparjev. Šele nocoj se mi je posvetilo. Da bi ustregel temule Viktorju, sem izročil bisere. Madden je podpisoval po-

botnico — pisal je nerodno in s težavo. Hipoma mi je prišlo na misel: z desnico dela vse počasi in s težavo. Zakaj? Domislil sem se Delaneyevega telovnika, ki je bil narejen za levičarja. Da poskusim, sem mu iztrgal bisere. Madden stegne roko za njimi, toda v razburjenju levico! Dvigne pištolo — zopet z levico! Tedaj sem vedel, pri čem sem.«

»To se pravi naglo misliti!« je v spoštljivem občudovanju rekel Holley.

»Zakaj pa ne? Ubogi stari možgani so se lahko odpočili. Že več dni niso nič delali. Ko sem posadil poštenjake na stole, da bi vas počakal, sem si bridko očital. Kaj sem počel, da sem tako pozno spoznal resnico? Že davno je bilo vse jasno kakor puščavsko jutro. Mož je pisal važno pismo, ga skrtil v podlogo in odšel. Ko se je vrnil, se ni več dotaknil pisma. Zakaj ne? Ker se ni več vrnil! In dalje: napačni Madden je sprejel doktorico Whitcomb v mraku na verandi. Zakaj? Dama ga je videla že poprej. Govoril je s hišnim oskrbnikom v Pasadeni — kdaj? Ob šestih, ko se je že mračilo. Ni maral stopiti iz avta. Le kako sem mogel biti tako neroden? Najbrž je tega krivo podnebje južne Kalifornije. Brž se vrnem v Honolulu, kamor spadam.«

»Nenavadno ste strogi sami s seboj!« je blagohotno zadrdral P. J. Madden. »Če bi vi ne bili tako oprezni, bi bil gospod Eden v dobri veri izročil bisere in lopovska tolpa bi bila mirno izginila v Orient. Veliko hvaležnost sem vam dolžan, gospod Chan, in če besede...«

»Ne zahvaljujte se meni — ampak Tonyju! Ko bi bila papiga ono prvo noč ostala nema — joj, kje bi že danes bili biseri!? Ubogi Tony, sedaj je zakopan za skednjem! Preden boste, Viktor, odpotovali na sever, bi bilo, mislim, prav, ko bi položili nanj kako cvetko. Tony je mrtev — toda njegovo preprosto življenje ni bilo brez haska: rešil je bisere Alice Philimorove!«

Mladi gizdalin je resno pokimal. »Moj vrtnar naj pošilja semkaj cvetice, Charlie. — Toda, kako se bom sedaj mogel vrniti v mesto?«

»Vzamem vas s seboj,« je ponudil Holley. »Čimprej moram sporočiti v imenitni brzojavki začudnemu svetu to sijajno dogodivščino. Charlie, saj se še vidiva...«

»Odpeljem se s prihodnjim vlakom. Pridem še v vašo pisarno po svojo obleko. Sedaj me pa ne čakajte! Gospodična Wendell mi je prijazno ponudila prostor v svojem avtu.«

Will Holley in Viktor Jordan sta se poslovila.

»Kako pa to, Charlie?« je vprašal Bob svojega mežikavega tovariša. »Ko je prejele gospod Madden stopil v sobo, niste bili prav nič osupli. In vendar ste si morali takoj misliti, ko ste spoznali Delaneya, da so Maddena umorili.«

Chan se je tiho zasmel. »Vidim, da ne poznate navad detektivov. Presenečen detektiv naj si obesi mlinski kamen za vrat ter skoči v vodo. Je že opravil. Tudi meni je bil prihod gospoda Maddena nepričakovan — pa tega vendar ne bi pokazal nadutemu policaju z velikimi nogami. Toda gospodična Wendell naju ne sme predolgo čakati! Nekaj svojih reči imam še v kuhinji — takoj se vrnem!«

»V kuhinji?« Madden je začel poželjivo vohati. »Koklja naj me brčne, če nisem lačen ko volk. Nič čudnega ob hrani s konzervami v rudniški ječi!«

Nekam plašno se je namrdnil Kitajec. »Kako je to žalostno! Žal se je dosedanji kuhar zopet lotil prejšnjega poklica! V petih minutah bom zopet tukaj, gospodična Wendell!«

Evelina Madden je ovila roke okrog očeta. »Le pogum, papa! Popeljem te v mesto in prenočiva v hotelu. Radi svoje rane moraš poklicati zdravnika. Saj je v Eldoradu kaka restavracija, gospod Eden?«

»Seveda je! Imenuje se kavarna ‚Oaza‘. Ondotne beefsteake vam iskreno priporočam!«

P. J. Madden je bil zopet stari. »Dobro, Evelina! Pokliči hotel in naroči nadstropje za naju! Gostilničar naj poskrbi, da nama večerjo prineso v sobo. Dva beefsteaka in vse, kar spada zraven! Najboljši zdravnik v mestu naj bo pripravljen, kó pridem. Poskrbi, da bom v Eldoradu dobil koga, ki bi mu na-

rekoval. Mešetarju z zemljišči naroči, naj proda far-
mo. Nikdar več ne prestopim tega nesrečnega praga.
In dalje ... Naš sloviti prijatelj iz Honoluluja naj ne
odide, preden mi ni dal roke. Z njim še nisem
opravil.«

Bob je pohitel v svojo sobo in pobasal svojo
potno torbo. Ko se je vrnil, je Charlie Chan držal
v roki debel šop bankovcev, ne vedoč, kaj bi. »Go-
spod Madden mi je dal pobotnico, da je prejel biserni
niz. Vsilil mi je tudi ta veliki znesek, pa mi je mučno,
vzeti ga.«

»Čemu neki bi bili tako tenkovestni? Denar ste
pošteno zaslužili!«

Chan je skrbno spravil bankovce v notranji žep.
»Dovoljujem si pripomniti, da je ta znesek triletna
plača na Havajih. Ameriško podnebje ni tako na-
pačno!«

»Ostanite zdravi, gospod Eden!« je toplo rekel
Madden. »Tudi vam se moram zahvaliti. Radi mene
ste tukaj imeli marsikako nepriliko in skrb ...«

»Ravno narobe je res! Tu sem preživel najsreč-
nejše ure svojega življenja!«

Madden je zmajal z mogočno glavo. »Nak, tega
pa ne razumem ...«

»Pač pa jaz!« je prekinila hči ter poredno po-
gledala Pavlo. »Želim vam mnogo sreče, gospod Eden!
In tudi jaz se vam prisrčno zahvaljujem!«

Pihal je mrzel in oster puščavski veter, ko so vsi
trije sedli v avto, ki ga je vajena Pavlina roka vodila
ven na pot, v temno noč.

»Charlie,« je podražil mladi Eden. »Vam se niti
ne sanja ne, zakaj ste najeti za spremljevalca na tej
voznji.«

»Gospodična Wendell je bila tako dobra!«

»Dobra — in previdna!« se je zasmejal Bob. »Vi
naj bi bili Wilbur — nekak odbijač med to mlado
damo in klavrno uredbo zakona. Ona ne verjame v
zakonsko srečo, Charlie ...«

»Res zelo neumno! Treba jo bo spreobrniti!«

»To se bo tudi zgodilo! Povabila vas je, da naju
spremljate, ker čuti, da sem zaljubljen vanjo. Brala

je to v mojih očeh. Ve, da za svojo dragoceno svobodo ne dam niti počenega groša, odkar sva se videla. Pač pa je upala, da o vsem tem ne bom zinil besede, če boste vi zraven. Toda tega veselja ji ne napraviva! Charlie, ljubim to dekle...«

»To razmem!«

»... in se hočem z njo poročiti.«

»Zelo pametno! Toda to dekle še ni spregovorilo niti besedice!«

Zvonko je zadonel Pavlin smeh. »Zakon — to zadnje pribežališče slabotnih duš! Ljubim svojo prostost. Ohraniti jo hočem!«

»Me zelo žalosti!« jo je blago pokaral Kitajec. »Smem li spregovoriti nekaj besed v obrambo zakona? Ki sem izkušen? Kje je udobneje kakor v skupnem domu? In kako ljubko je, ko živita dva v slogi in ljubezni! Spominjam se blažene pomladi lastnega zakonskega življenja...«

»Kaj pravite na to, Pavla?« Bob je koprneče lovil pogled veselih dekličjih oči.

»In ta čedni mladi mož!« je nadaljeval zgovorni snubec. »Ne razmem, zakaj se branite. Vreden je ljubezni in spoštovanja. Imam ga zelo rad...«

Pavla Wendell še vedno ni rekla ne bev ne mev.

»... prav zelo rad...«

»No,« je končno zagostolel dekličin glas, »če gre za to, ga imam tudi jaz majčkeno rada...«

Chan je zmagoslavno sunil s komolcem v rebra bodočega ženina. Voz je privozil na višino in luči Eldorada so zableščale iz nočne tišine.

Pred hotelom sta čakala Holley in Viktor. »So vendarle prišli!« je zaklical časnika. »Vaša torba, Charlie, je v pisarni; vrata niso zaklenjena!« Sanjavo se je ozrl k zvezdam. »Škoda, da nas zapuščate, Eden! Zelo mi bo dolg čas brez vas.«

»Saj vendar pojedete v New York?«

»O ne — sem se premislil!« Otožen smehljal se mu je nabral okrog usten. »Pred nekaj leti bi bil mogoče poskusil, danes pa ne več! Ta čarobna puščavska pokrajina — no, mislim, da me je pač ujela. Posihmal bom New York gledal le v filmu.«

Iz črnomodre dalje se je oglasil žvižg lokomotive barstowskega vlaka. Charlie je pridrsal izza ogla. Suknjič in telovnik kriminalnega asistenta Chana sta nadomeščala Ah Kimovo bluzo. »Skrivnosten glas železnice nam naznanja, da je konec našega doživljanja,« je drobil na svoj način, poln duhovitih primer. »Gospodična Wendell, poslušajte dobrohotno še zadnjo željo trudnega pismonoše! Naj vam bo to začetek največjega doživljanja vašega življenja — in najsrečnejšega!«

Prekoračili so samotno cesto. »Zbogom, Pavla moja!« je šepetal Bob v molčeči senci postajnega slopja. Topel pritisk njenih gibčnih prstov mu je povedal vse, kar je hotel vedeti, in njegovo srce je burno utripalo. »Kmalu se vrnem, ti moja zlata, pote!« Pristrčno jo je pritisnil na prsi in prestavil smaragdov prstan z njene levice na desnico. »Le, da boš mislila na to, draga! Ko se bova zopet videla, ti podarim dostojno nadomestilo, najlepši prstan, iz največje zaloge nakitov na zahodni obali — iz najine zaloge!«

»Najine ... zaloge ...?«

Vlak je že pihal na tiru stranske proge, pripravljen na odhod, Charlie Chan je pomahal že s stopnic. »Vi še ne veste,« se je veselo režal. »Toda vam se je uresničil sen vsake ženske: jemljete moža, ki prodaja dragulje!«

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

C08155 0

00000441395

24. VIII. 1946

